

រូប
3,4
2526
គ.10

ក្រសួងមហាផ្ទៃ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារ
(www.library.coj.gov.kh)

រូប
3,4
2526
គ.10

ក្រសួងមហាផ្ទៃ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធនាគារ
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ កក្កដា ២០២២

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.libroy.go.th)

1 8 ต.ก. 2533

1 8 ต.ค. 2533

พระราชดำรัส

เนื่องในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

วันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในวันนี้ ขนาดของชาติทุกชาติย่อมมีชั้นอยู่แก่เด็กเพราะเด็กก็คือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี อยู่ในศีลในธรรม เคารพต่อบทกฎหมายของบ้านเมืองเสียตั้งแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตขึ้นพลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ก็โดยต้องมีพลเมืองดีตั้งว่า ข้าพเจ้าจึงมีความพอใจที่รัฐบาลของข้าพเจ้า อันมีกระทรวงยุติธรรมเป็นเจ้าหน้าที โดยเฉพาะได้มีความสนใจในปัญหาเกี่ยวกับการที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด และพยายามคิดหาทางที่จะอบรมบ่มนิสัยบุคคลเหล่านี้ให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ข้าพเจ้าตระหนักดีว่างานนี้เป็นงานใหญ่ งานใหม่ และเป็นงานยุ่งยาก เพราะไม่ใช่เป็นเรื่องของการศาลเท่านั้น แต่หากมีความสัมพันธ์กับปัญหาการศึกษา ปัญหาทางเศรษฐกิจและปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชน (Public Welfare) อยู่ด้วย บัดนี้งานชั้นต้นได้ลงมือไปตอนหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าหวังว่าเจ้าหน้าที่กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะได้ร่วมมือประสานงานกันในเรื่องนี้ต่อไปจนเราสามารถเปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนได้ทั่วประเทศ ตามโครงการของกระทรวงยุติธรรมเพื่อเป็นความเจริญแก่ชาติบ้านเมืองของเรา บัดนี้ได้อุดมฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าจะได้เปิดป้ายที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เพื่อบำเนินงานต่อไป

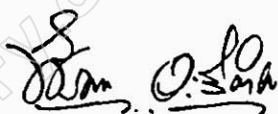
ขอให้ศาลและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กซึ่งจะได้ทำการเปิดป้ายนี้จงเป็นศูนย์กลางและบ่อเกิดแห่งกิจการศาลคดีเด็กและเยาวชน เพิ่มพูนจิตานุทิศประโยชน์แก่ประเทศชาติสืบไป เทอญ.

คำขวัญ

เป็นที่ยอมรับกันว่า เด็กและเยาวชนที่ถูกผลักดันโดยสิ่งแวดล้อมจนหลงผิด
ประพฤติตนไปในทางที่ไม่สมควรนั้น เป็นปัญหาที่สร้างความยุ่งยากให้แก่ครอบครัวของเขา
และแก่สังคมส่วนรวมเป็นอันมาก ศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นสถาบันของศาลที่สำคัญยิ่ง
ส่วนหนึ่งที่จะค้นหาสาเหตุ และดำเนินการแก้ไขปัญหาลูกให้เด็กและเยาวชนที่หลงผิด
กลับตนเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไปในอนาคต

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญนี้ จึงได้อนุมัติงบประมาณให้ทำการก่อสร้าง
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองขึ้น ซึ่งบัดนี้การก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว

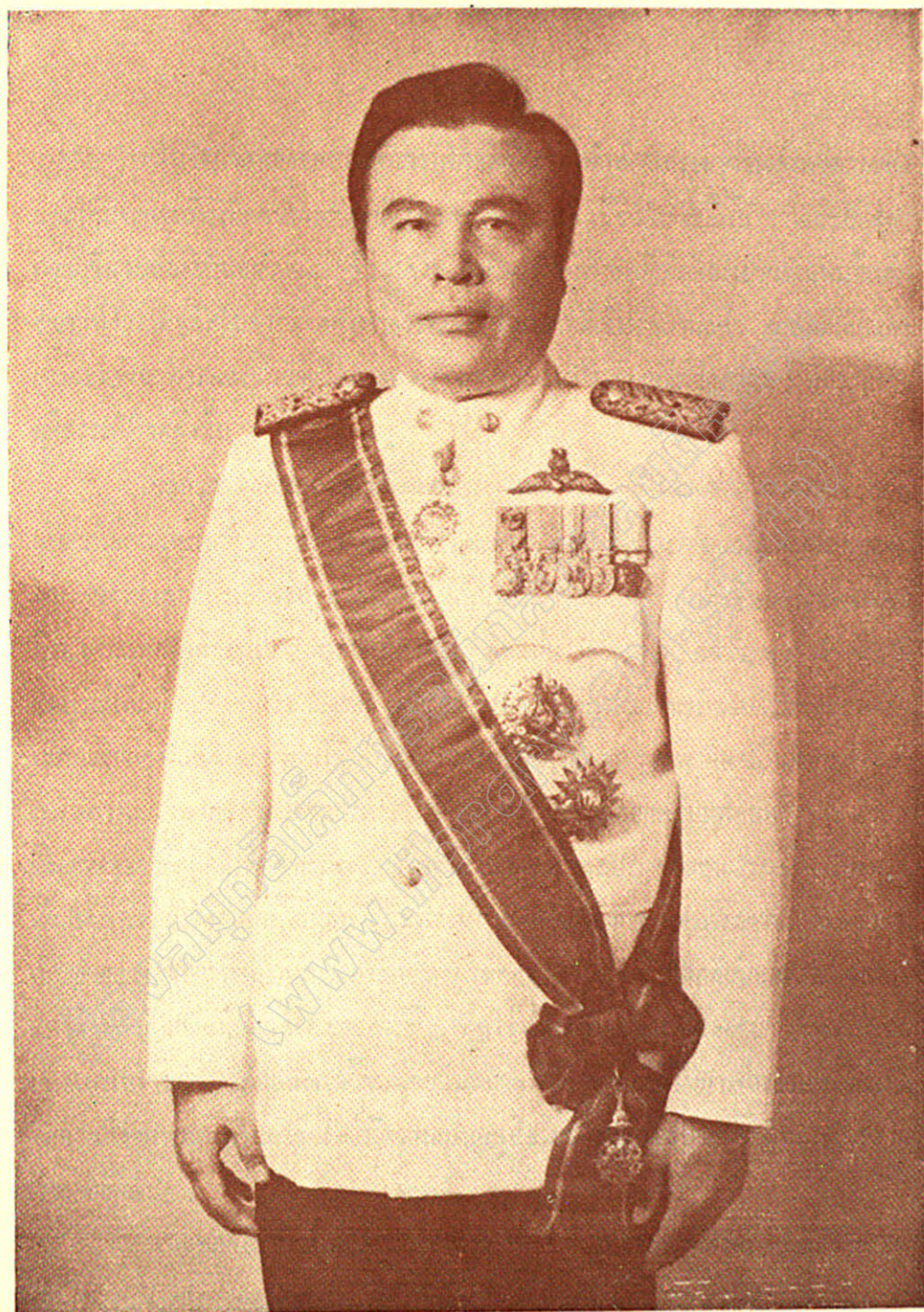
ข้าพเจ้าขออวยพรให้อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่งนี้ จงสถิต
สถาพร กับขอให้ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ศาลที่เกี่ยวข้องทุกคน
จงมีความสุขสวัสดิภาพผดุงมั่งคั่ง ปฏิบัติหน้าที่อันด้วยความยุติธรรมแก่เด็กและเยาวชน
สืบไปตลอดกาลนาน .

(นายพิภพ อะสีติวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เลขทะเบียน.....	๑๒๔
เลขที่.....	๓,๔
เลขที่.....	๒๕๒๖
วันเดือนปี.....	๑๐

นายพิภพ อะสีติรัตน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

ในโอกาสที่กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง และได้ประกอบพิธีเปิดอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่งใหม่ในวันนั้น ผมขอแสดงความชื่นชมยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ชาวจังหวัดระยองได้มีศาลคดีเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นอีกศาลหนึ่งนอกเหนือไปจากศาลจังหวัดระยอง ซึ่งมีมาแต่เดิมช้านานแล้ว ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองนับว่าเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนในต่างจังหวัดศาลที่ ๕ ที่กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งขึ้น

วัตถุประสงค์ของศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น ก็เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนทั้งทางแพ่งและทางอาญา เพื่อคุ้มครอง รักษาสัมประโยชน์และควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนให้ได้รับความเป็นธรรมจากผู้ใหญ่ และเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบไป เพราะเด็กและเยาวชนนั้น ความคิด สติปัญญายังไม่เติบโตสมบูรณ์เต็มที่ อาจกระทำการใดๆ ไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเป็นไปในทางบกพร่องเสื่อมเสียต่อตนเองและสังคมได้ จึงสมควรได้รับการพิจารณาพิพากษาเป็นพิเศษยิ่งกว่าการพิจารณาพิพากษาของศาลจังหวัด ซึ่งเป็นกรพิจารณาสำหรับบุคคลทั่วไป การพิพากษาของศาลคดีเด็กและเยาวชนก็มุ่งไปในทางที่จะอบรมสั่งสอน ปรคับประครองให้เด็กและเยาวชนได้กลับเนื้อกลับตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป ยิ่งกว่าที่จะมุ่งปราบปรามหรือให้เป็นตัวอย่างในการที่จะให้ผู้กระทำความผิดอื่นๆ เช็ดถูเลาบ เทปูนศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกแห่งจึงต้องมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อใช้เป็นสถานที่อบรมสั่งสอน ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานพินิจ ฯ จะได้รับการศึกษาเล่าเรียนทั้งในด้านวิชาการและด้านอาชีพ มีความเป็นอยู่อิสระ สะดวกสบายกว่าผู้ที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วไป

ผมหวังว่าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองแห่งนี้จะช่วยให้เด็กและเยาวชนในจังหวัดระยองและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งเผชิญมีปัญหาดังขึ้นศาลคดีเด็กและเยาวชนจะได้รับประโยชน์ ความรู้ การประกอบอาชีพ และการอบรมสั่งสอนในทาง

ตั้งนาม เพื่อที่ว่าเมื่อพ้นระยะเวลาตามคำพิพากษาแล้ว จักได้ออกไปรับใช้สังคมและ
ประเทศชาติเป็นพลเมืองดีสืบไป

ขอให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง สถิตสถาพรอยู่กับจังหวัดระยอง
และเป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง และจังหวัดใกล้เคียงสมดังวัตถุประสงค์
ดังกล่าวตลอดไปชั่ววันรันดร์

(นายบัญญัติ สุวัระ)

ประธานศาลฎีกา

นายบัญญัติ สุนีวะ
ประธานศาลฎีกา

คำขวัญ

เด็กเกรงทีมิได้รับการแก้ไขในวันนี้ คือผู้ใหญ่ที่มีปัญหาในวันหน้า เพราะฉะนั้น ปัญหาของเด็กควรจะได้รับแก้ไขโดยรีบด่วน ก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาของผู้ใหญ่ เพราะ “ไม่อ่อนคั่งง่าย ไม่แก้คั่งยาก” และจะเป็นการ “ตัดไฟแต่ต้นลม” ด้วย ปัญหาเด็กและเยาวชนหากไม่ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องตั้งแต่ในตอนต้นแล้ว จะก่อให้เกิดปัญหาตามมาไม่สิ้นสุดยากแก่การแก้ไข และเงินเปลืองงบประมาณมาก

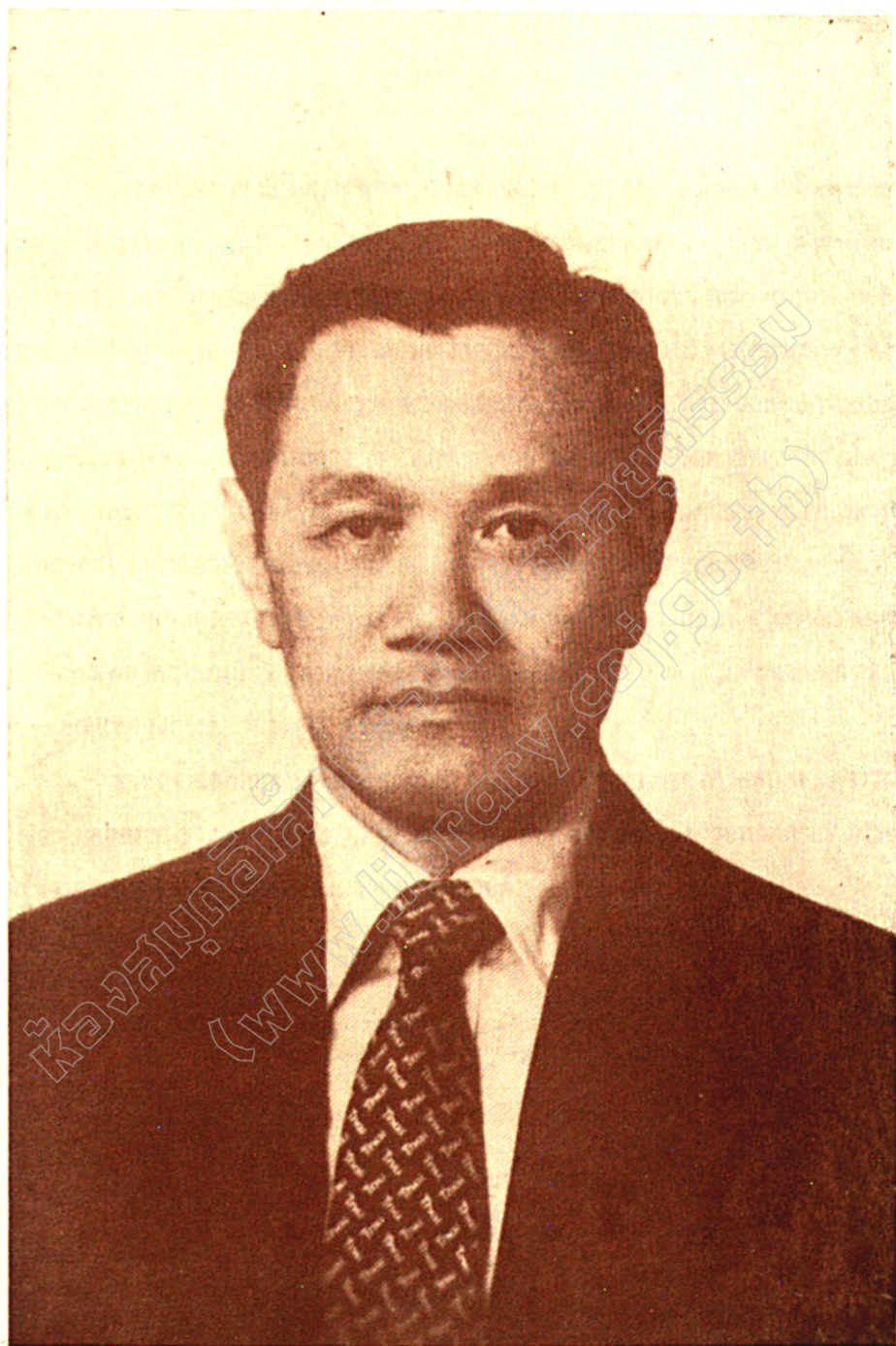
ศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก มีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาคดีเด็กและเยาวชนเป็นอันมาก กระทรวงยุติธรรมจึงมีนโยบายที่จะขยายงานด้านนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมและลดปัญหาอาชญากรรมแล้ว จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติด้วยในที่สุด

กระทรวงยุติธรรมหวังว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง จะได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนในจังหวัดระยองและจังหวัดใกล้เคียง ช่วยกันสนับสนุนให้หน่วยงานทั้งสองนี้ ได้ปฏิบัติงานบรรลุผลตามเป้าหมายทุกประการ

วิ. รังษ

(นายโสภณ รัตนกร)

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

นายโสภณ รัตนกร
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

คำขวัญ

เนื่องในวาระอันเป็นมงคลที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองได้เปิดทำการ
ข้าพเจ้าในฐานะตุลาการผู้หนึ่งขอถือโอกาสร่วมแสดงความยินดีอย่างจริงใจมายังทุกท่าน
ที่เกี่ยวข้อง การพิจารณาพิพากษาวรรคคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในทางอาญา หรือ
ผู้เยาว์ในทางแพ่ง ล้วนมีเอกลักษณ์แตกต่างจากคดีสามัญโดยทั่วไป เพราะนอกจากจะ
ต้องดำเนินการตามหลักของวิธีพิจารณาความเพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมแก่คู่ความแล้ว
ยังมีภาระในการพิจารณาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาจากการสืบเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยว
กับตัวเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจคดีด้วย จึงเป็นหน้าที่
พิเศษสำหรับข้าราชการผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย หากงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนดำเนินไป
ด้วยความราบรื่นถูกต้องและชอบด้วยเจตนารมณ์แห่งกฎหมายแล้ว ย่อมมีส่วนช่วยพัฒนา
บุคคลที่จะเติบโตขึ้นเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต และยังช่วยเชิดชู
เกียรติคุณแห่งวงการตุลาการของเราด้วย

ข้าพเจ้าขออัญเชิญคุณพระรัตนตรัย จงปกป้องคุ้มครองศาลสถิตย์ยุติธรรม
แห่งนี้ ตลอดจนข้าราชการในสังกัดทุกคน จงปลอดภัยจากภยันตรายทั้งหลายทั้งปวง
และจงบรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานทุกสิ่งด้วยดี .

(นายสรเสริญ ไกรจิตติ)

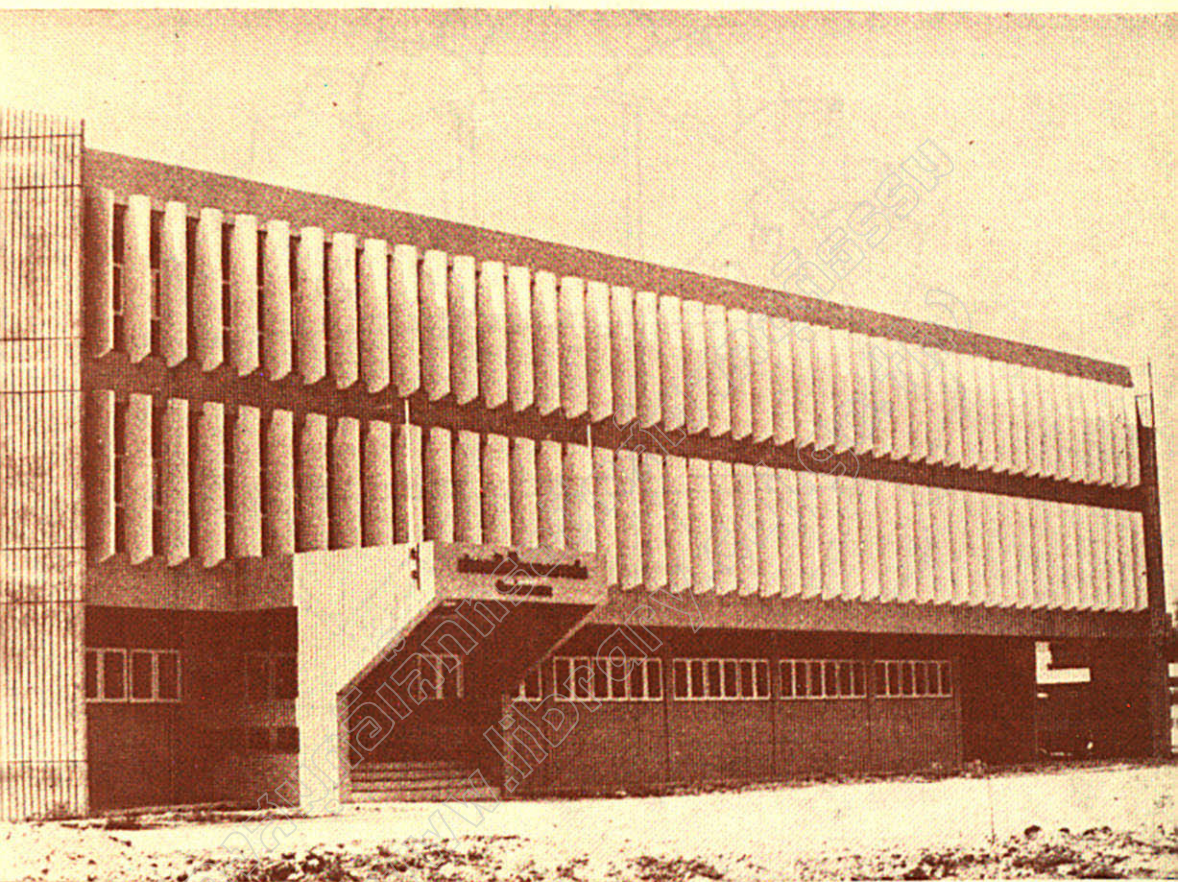
อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

ถิ่นบูรพามหานทีมี “ศาลเด็ก”

ศรีศรีสุภฤกษ์เบิกราชกิจ
สงเคราะห์เด็กและเยาวชนล้นเมตตา
ณ จังหวัดระยองที่วังสัจจะ
ถิ่นบูรพามหานทีปรีชาเนหา
ครอบครัวยุคใหม่, ราชการบรรสานประโยชน์
มุ่งมานะทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
ทุกทุกท่านที่เกษียณของตรองตระหนัก
“ศาลเด็ก – ระยอง” ล้วนมุ่งใส่มวลไมตรี
ให้รุ่งเรืองการศาล ฯ สถานพินิจ ฯ
เกียรติคุณเจ้าที่วัดนวมารักษ์

ศาลสถิตยุติธรรมเลิศล้ำค่า
ใต้พระมหากรุณาอาศรัย
เพื่อประสิทธิ์การปกครองไพร่ฟ้า
ร่วมใจกันสร้างเด็กใหม่ให้สมบูรณ์
จักให้โรจน์สว่างไทยไม่เสื่อมสูญ
ได้ไฟบุญปลื้มใจเพียรนานปี
ความดีงามของอยุธยา
ต่างอวยชัยให้มีความจำเริญ
ประกอบกิจเป็นคุณอนันต์ชนสรวลเสริญ
รักษาความดีนานเนิ่น...ดุนาเค็ม.

ขยศรี สุนทรพิพิธ ขาลี
ผู้พิพากษาสมทบ
ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง
๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖

อาคารที่ทำการ

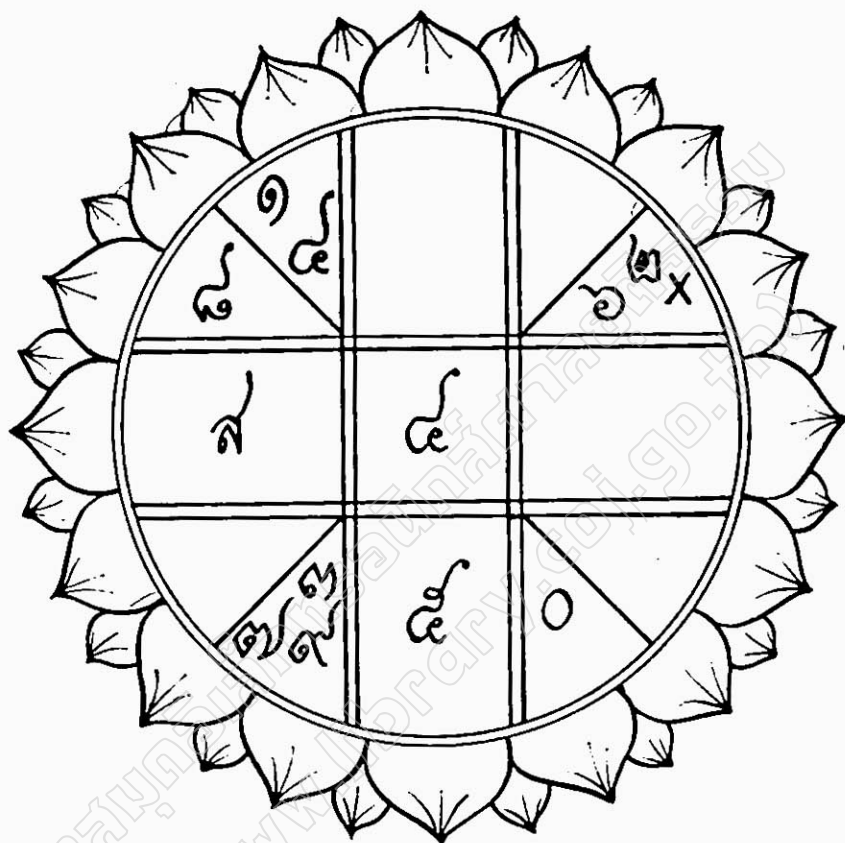
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

กับ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง

เปิดดำเนินการ วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖

ศิลาฤกษ์
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

ศุภวารดิถีจันทร์คติกาล ณ วัน ๔ ๙ ๖ ค่ำ ปีมะเมีย จ.ศ. ๑๓๔๔

๑๒

สุริยคติกาลสุรทินที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

ปฐมฤกษ์ เวลา ๐๕.๓๕ น.

สุดฤกษ์ เวลา ๐๕.๔๕ น.

เกาะจุดตदनวางค์ ๓ ทศยัตริยางค์ ๓

เสวยราชาฤกษ์ ประกอบด้วยราชาแห่งฤกษ์

ลัคนาสถิตราศี กรกฎ อาโปธาตุ

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๕ เวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา
 ท่านมรุต บุญนาค อธิบดีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
 วังศิลาภรณ์
 อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
 กับ
 สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง

คำกล่าวรายงาน

โดย

นายอภัย อติแพทย์

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

กับ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง

ณ วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการศาลในจังหวัดระยองตลอดจนพี่น้องชาวจังหวัดระยองรู้สึกเป็นเกียรติ และมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยองในวันนี้

ศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นศาลสำหรับพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ มีเจตนารมณ์และวิธีการแตกต่างจากศาลธรรมดา กล่าวคือ ในคดีอาญามีหลักดำเนินการมุ่งที่จะค้นหาสาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิด และจัดดำเนินการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูจิตใจให้กลับตนเป็นพลเมืองดีด้วยการฝึกอบรม จัดให้เรียนวิชาสามัญ และฝึกฝนวิชาชีพอันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในสังคมต่อไป โดยมีได้มุ่งที่จะลงโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนคดีแพ่งก็มีหลักดำเนินการเพื่อพิทักษ์รักษาคำคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับสิทธิและทรัพย์สินตลอดจนสวัสดิภาพของผู้เยาว์ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจึงประกอบด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งมีหน้าที่ในทางค้นหาสาเหตุที่ผลักดันให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดและดำเนินการแก้ไขมูลเหตุอันเป็นประการสำคัญ ทั้งยังมีหน้าที่คอยสอดส่องดูแลให้ผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สวัสดิภาพ และอนาคตของผู้เยาว์อย่างแท้จริง

คณะกรรมการของศาลคดีเด็กและเยาวชนจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ในการช่วยแก้
ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่ขาดระเบียบวินัย หลังเกิดประพฤติดนินาผิดกฎหมายของบ้าน
เมืองให้ละเว้นจากการประพฤตินทางที่ผิดและกลับตนเป็นพลเมืองดี อันจะเป็นผลดี
แก่เด็กและแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวมในที่สุด

ด้วยความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของศาลประเภทนี้ กระทรวง
ยุติธรรมจึงได้มีโครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในส่วนภูมิภาค โดยได้กำหนด
เป้าหมายไว้ว่าจะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ^{ชั้น ๘}
จังหวัดที่ตั้งสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตรึงของแต่ละภาค และที่จังหวัดใหญ่ที่มีพลเมือง
มาก โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคได้จัดตั้งและเปิดดำเนินการเป็นแห่งแรกที่จังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ แห่งที่สองที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม
๒๕๐๗ แห่งที่สามที่จังหวัดเชียงใหม่เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๓ และแห่งที่สี่ที่จังหวัด
อุบลราชธานีเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๓ สำหรับศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
พร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยองที่จัดตั้งขึ้นที่จังหวัดระยองนี้ จึงเป็น
ศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคแห่งที่ห้า โดยมีเขตอำนาจศาลตลอดจังหวัดระยอง
ส่วนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยองนี้ นอกจากจะรับเด็กที่ศาลคดีเด็กและ
เยาวชนจังหวัดระยองพิจารณาพิพากษาให้รับตัวไว้ฝึกและอบรมแล้ว ยังรับเด็กที่ศาลอื่น
ในจังหวัดใกล้เคียงส่งตัวมาไว้ฝึกอบรมอีกด้วย

ในการจัดหาที่ดินที่ใช้ก่อสร้างที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
พร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยองนี้ นอกจากได้รับความร่วมมือจาก
อธิบดีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยองแล้ว ยังได้รับความร่วมมือจากจังหวัดระยอง
ในการติดต่อประสานงานกับกรมป่าไม้ จนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบที่ดิน
ป่าสงวน ป่าหนองสนม เนื้อที่ ๓๐๒ ไร่ ๒ งาน อาณาเขตทิศเหนือติดถนนสุขุมวิท
ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง เป็นที่ก่อสร้างอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด
ระยองกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง ตลอดจนสถานฝึกและอบรม จึงขอ
ขอบคุณกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวมทั้งจังหวัดระยองไว้ ณ ที่นี้อีกวาระหนึ่ง

อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองนี้ เป็นอาคารคอนกรีต
เสริมเหล็ก ๓ ชั้น กว้าง ๓๓ เมตร ยาว ๔๒ เมตร ชั้นที่ ๓ ใช้เป็นที่ทำการของศาล ฯ

ประกอบด้วยห้องพิจารณาคดีอาญา ๓ บัลลังก์ คดีแพ่ง ๓ บัลลังก์ ห้องทำงานผู้พิพากษา
ห้องผู้พิพากษาสมทบ ห้องจำศาล เจ้าหน้าที่ธุรการและห้องพักพยาน ชั้นที่ ๓ และ ๒
ใช้เป็นที่ทำการสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก มีห้องผู้อำนวยการ ห้องพนักงานคุมประพฤติ
ห้องรับตัวเด็กและเขาวรชนกับหน่วยงานอื่นตามสมควร นอกจากอาคารที่ทำการศาล ๖
กับสถานพินิจ ๖ หลังนั้นแล้วยังมีสถานฝึกและอบรม ซึ่งประกอบด้วยอาคารที่ทำการ
อาคารหอนอน โรงครัว โรงเรียน โรงฝึกงาน หอดังน้ำ บ้านพักผู้พิพากษา ข้าราชการ
การก่อสร้างทั้งหมดรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนงบประมาณค่าก่อสร้างผูกพันติดต่อกัน ๕ ปี
เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๒๖ เป็นเงิน ๕๖,๔๗๘,๐๐๐ บาท (ห้าสิบล้าน
สี่แสนเจ็ดหมื่นแปดพันบาท) การก่อสร้างได้กระทำโดยวิธีเรียกประกวดราคาซึ่งทางหุ้น
ส่วนจำกัดไทยดำรงก่อสร้างเป็นผู้ประกวดราคาได้ กรมโยธาธิการได้ให้ความร่วมมือ
ออกแบบและจัดทำรายการก่อสร้างตลอดจนจัดส่งนายช่างสถาปนิก นายช่างโยธา นาย
ช่างประปา และวิศวกร มาควบคุมการก่อสร้าง ในวันประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ และ
ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลครั้งนี้ ก็ได้รับความอุปการะจากข้าราชการทุกฝ่าย อาทิ
ท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๒ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดระยอง ท่านนายกเทศมนตรีเมืองระยอง เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่
เทศบาล ตลอดจนข้าราชการศาล อัยการ ตำรวจ ทหาร พ่อค้าหบดี และท่านผู้มี
เกียรติทั้งหลาย จึงใคร่ขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญ ท่านรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้โปรดประกอบพิธีเปิดแพรคลุมป้ายอาคารที่ทำการศาลคดีเด็ก
และเยาวชนจังหวัดระยอง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง เพื่อเป็นสิริ
มงคลแก่อาคารแห่งนี้ ในอันที่จะใช้เป็นสถานที่ประสิทธิประสาทความยุติธรรม ให้การ
บำบัดแก้ไขสงเคราะห์แก่กุลเด็กและเยาวชนตลอดจนผู้เยาว์ทั้งหลายให้มั่นคง ดำรงอยู่ใน
อนาคตอันดีงามสืบต่อไป

คำกล่าวตอบ

โดย

นายพิภพ อะสีตรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง

กับ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง

ณ วันศุกร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ท่านปลัดกระทรวงยุติธรรม ท่านอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ท่านอธิบดี
ผู้พิพากษาภาค ๒ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง และท่านผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาประกอบ
พิธีเปิดที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ในวันนี้

ข้าพเจ้าตระหนักดีว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลอันสำคัญยิ่งของ
ประเทศชาติ อนาคตของชาติย่อมขึ้นอยู่กับเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่
ในวันหน้า ดังนั้น ถ้าเด็กและเยาวชนได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดี เคารพต่อ
กฎหมายบ้านเมือง ประกอบสัมมาชีพ และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์
ส่วนรวมแล้ว สังคมนี้ ประเทศนี้ก็จะเจริญก้าวหน้า เกิดความผาสุกและ
ความมั่นคงในชาติ อย่างไรก็ตาม จะหวังให้เด็กและเยาวชนทุกคนเพียบพร้อมด้วยคุณ
สมบัติดังกล่าวหาได้ไม่ เด็กและเยาวชนซึ่งมีปัญหาก็คือเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ไม่อาจเพิก
เฉยจะเลยเสียได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าหลักดำเนินการของศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งมุ่ง
ไปในทางค้นหามูลเหตุที่ทำให้เด็กกระทำความผิดแล้ว จัดดำเนินการแก้มูลเหตุนี้ ๆ ยิ่งกว่าที่
จะมุ่งทำโทษเด็กก็ดี หลักดำเนินการเพื่อระงับรักษาสภาพประโยชน์เกี่ยวแก่สิทธิ และ
ทรัพย์สินของผู้เยาว์ก็ดี นับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้เด็กในวันนี้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีใน

วันหน้า ข้าพเจ้าจึงถือว่าเป็นภาระสำคัญส่วนหนึ่งของข้าพเจ้า ที่จะต้องเพียรพยายาม ขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนไปในส่วนภูมิภาคให้มากที่สุดเท่าที่จะพึงทำได้ การที่ได้ จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองขึ้นในส่วนภูมิภาคเป็นแห่งที่ห้านี้ จัดได้ว่าเป็นความก้าวหน้าอีกขั้นหนึ่งของกระทรวงยุติธรรม ในการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อให้เด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาค ได้รับผลปฏิบัติตาม ความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนดังกล่าวมาโดยเท่าเทียมกัน

การที่ได้มีอาคารที่ทำการเพื่อให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง พร้อม ด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง สามารถประกอบภารกิจอันเป็นหน้าที่ได้ โดยเหมาะสมนั้น นับเป็นที่น่ายินดีว่างานขั้นต้นได้ลุล่วงไปส่วนหนึ่งแล้ว งานขั้นต่อไป ก็ได้แก่การพิจารณาพิพากษาคดี ตลอดจนการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี อันเป็นภารกิจสำคัญ ที่ท่านผู้มีหน้าที่ทุกฝ่ายในราชการของศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่ง นี้ จะต้องกระทำด้วยความวิริยะอุตสาหะ ประกอบด้วยความเสียสละ อุทิศตนทั้งกำลัง กาย กำลังใจ กำลังสมอง และสติปัญญา เพื่อช่วยกันดำเนินภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จ เจริญก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนสืบไป

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่การก่อสร้างอาคารหลังนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี สมเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่ได้ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแผ่นดิน ขอขอบคุณ ทุกท่านที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อร่วมมิตด้วยประการต่าง ๆ ตลอดจนท่านที่ให้ความร่วมมือร่วม พันธ์ในวันนี้ ขออวยพรให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคาร ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง พร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัด ระยอง ขอให้สถาบันทั้งสองนี้จงสถิตสถาพรและเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรม แก่ประชาชนและให้ความคุ้มครองแก่เด็กและเยาวชนสืบต่อไปชั่วกาลนาน

สารบัญ

หน้า

ประวัติศาสตร์เด็กและเยาวชนกลาง และส่วนภูมิภาค	๑
โดย ม.ร.ว. ชวลิต กิตยาร	
มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภากาชาดไทยและเยาวชน	๑๗
โดย ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อยะชัย	
บทบาทของผู้นำภาษาสมทบต่อเด็กและเยาวชนผู้ลี้ภัย	๒๘
โดย นายอวัช ทานสัมฤทธิ์	
จังหวัดระยอง	๓๔
โดย นายประเสริฐ โฉมงาม	
รักลูก - ลูกรัก	๔๘
โดย ศาสตราจารย์ วารณี บินเทศน์	
การปฏิบัติงานด้านคดีอาญาและคดีแพ่งของกรมประพฤติ	๕๕
โดย นายสมพร ถวิลหวัง	
การแพทย์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำได้	๖๕
โดย แพทย์หญิง สันทิ นันทวานิช	
นำชมศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่	
และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่	๗๑
โดย นายสกล หล้ารุ่งเรือง	
การช่วยสงเคราะห์เด็กและเยาวชนอีกทางหนึ่ง	๑๐๗
โดย นายล้วน สมศรี	
การจัดหาที่ดินและงบประมาณก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง	๑๑๕
โดย นายประทีป พิกุล	
โครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนและการจัดตั้งศาลครอบครัว	๑๒๕
โดย นายอุดม สงวนนาม	

ประวัติศาสตร์เด็กและเยาวชนกลาง

โดย

ม.ร.ว. อุดมศักดิ์ กิตติยากร

รองอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ความเป็นมาก่อนมีศาลคดีเด็กและเยาวชน

ประเทศไทยแต่เดิมมา ได้มีวิธีการพิเศษนำมาใช้แก่เด็กที่กระทำผิด โดยให้ได้รับการสงเคราะห์เยียวยาและแก้ไขแทนที่จะให้จำคุก ทั้งมีการให้การศึกษารวมและฝึกฝนอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตที่ตั้งงามต่อไป แทนที่จะส่งตัวเด็กไปคุมขังในเรือนจำ ซึ่งเดิมการลงโทษทำให้เด็กได้รับความอับอายและชินชากับสภาพการบีบคั้นทารุณทางจิตใจเพราะได้เห็นและได้รับการถ่ายทอดอุปนิสัยและความรู้ รวมทั้งบทเรียนที่เลวร้ายจากอาชญากรนักโทษ ทั้งยังก่อให้เกิดปมด้อยแก่เด็กไปด้วยตลอดชีวิต ทางราชการจึงส่งเด็กเหล่านั้นไปยังโรงเรียนฝึกอาชีพ ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ หรือสถานฝึกและอบรมตาม พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ก่อนมีศาลคดีเด็กและเยาวชน ตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๗๘ ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ส่งเด็กที่มีอายุในเขตบังคับ (อายุไม่เกิน ๑๕ ปี) ที่ไม่ได้ไปเรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร ไปไว้ยังโรงเรียนฝึกอาชีพได้ ซึ่งต่อมากรมราชทัณฑ์ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพขึ้นตาม พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๘ เพื่อทำการฝึกอบรมเด็กจำพวกนี้และเด็กอื่นตาม พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก ฯ นั้นด้วย

สำหรับ พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๘ และ พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. ๒๔๗๘ ได้บัญญัติวิธีการปฏิบัติต่อนักโทษ และต่อเด็กที่ต้องคำพิพากษาให้หนักไปในทางฝึกอบรม ไม่ใช่ในทางทำโทษเช่นแต่ก่อน ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพสำหรับเด็กกระทำผิดที่มีอายุยังไม่ครบ ๑๘ ปี โดยแยกควบคุมผู้ต้องโทษครั้งแรกที่มีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ไว้เป็นพิเศษแล้วได้ปรับปรุงทำให้ควบคุมผู้ต้องโทษครั้งแรกดังกล่าวขึ้นเป็นทัณฑสถานวัยหนุ่ม ต่อมากรมราชทัณฑ์ได้โอนกิจการโรงเรียนฝึกอาชีพไปให้กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการ ณ เยาวชนสถานบ้านห้วยโป่งจังหวัดระยอง ตาม พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๑ ส่วนทัณฑสถานวัยหนุ่มยังคงอยู่กับกรมราชทัณฑ์

หลังจากนั้น ได้มี พ.ร.บ. ควบคุมเด็กและนักเรียน พ.ศ. ๒๔๘๑ ให้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่จัดการกับเด็กนักเรียน หรือเด็กอนาถา

ที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย และให้ศาลมีอำนาจสั่งถอนอำนาจปกครองบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กที่ใช้อำนาจปกครองโดยมิชอบเสียบางส่วนหรือทั้งหมดได้ แล้วตั้งกรมเจ้าหน้าที่เป็นผู้ปกครองแทน (ยังไม่ปรากฏว่าได้เคยมีการร้องขอเช่นนี้) พ.ร.บ. นี้ได้ใช้เฉพาะกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีตำรวจตระเวนชายแดนออกทำการตรวจควบคุมดูแลความประพฤติของนักเรียนในกรุงเทพมหานครที่เร่ร่อน หรือประพฤติไม่เหมาะสมนอกโรงเรียน เพื่อว่ากล่าวตักเตือนและแจ้งเหตุไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ส่วนกรมประชาสัมพันธ์ที่ได้จัดทำสถานสงเคราะห์ที่เน้นที่ให้การเลี้ยงดูและอบรมเด็กขึ้น เช่น สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน โรงเรียนชาติสงเคราะห์ โรงเรียนประชาสงเคราะห์ที่ปากเกร็ด วิทยาลัยพิบูลประชาสรรค์ เขาวงกตสถานทุ่งมหาเมฆ และเขาวงกตสถานบ้านบางละมุงที่จังหวัดชลบุรี (ปัจจุบันมีประกาศคณะปฏิวัติยกเลิก พ.ร.บ. นี้และบัญญัติใหม่ คือ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๓๒ เรื่องการส่งเสริมและคุ้มครองความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๑๕ เป็นต้นมา)

เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่ายังมีข้อบกพร่องและอุปสรรคอยู่หลายอย่าง เพราะเป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้สำหรับการปฏิบัติต่อเด็กหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ส่วนวิธีการปฏิบัติต่อเด็กในระหว่างที่ถูกจับกุมและอยู่ในระหว่างพิจารณาคดีที่ศาลไม่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการไว้ เด็กจึงได้รับการปฏิบัติอย่างเดียวกับผู้ใหญ่ที่กระทำความผิด ซึ่งเป็นกรไม่เหมาะสมและมีผลเสียแก่เด็กได้

อนึ่ง ในสมัยที่ยังใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ ซึ่งเพิกถอนยกเลิกและใช้ประมวลกฎหมายอาญาแทนตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๐ นั้น การปฏิบัติต่อเด็กที่กระทำผิดกฎหมาย ศาลก็ได้แต่พิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็ก ประกอบกับลักษณะของความผิดที่เด็กได้กระทำลง แล้วกำหนดโทษไปตามความเหมาะสมกับความผิดและความรู้สึกผิดชอบของเด็กเท่านั้น หลักการที่จะค้นหาสาเหตุที่เด็กกระทำผิดแล้วพยายามแก้ไขเหตุนี้ยิ่งกว่าที่จะมุ่งลงโทษ ยังไม่อาจปฏิบัติได้ในศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่เพราะขาดหน่วยงานพิเศษสำหรับประสานงานกับศาลในการที่จะสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กเพื่อทราบสาเหตุที่กระทำผิด ตลอดจนดำเนินการฝึกและอบรมให้เด็กกลับตนเป็นคนดีได้

ความมุ่งหมายในการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

โดยที่เด็กและเยาวชนมีร่างกายและจิตใจไม่เหมือนผู้ใหญ่ กล่าวคือยังหย่อน
ต่อสติปัญญา ความรู้สึกผิดชอบ เนื่องจากได้รับการศึกษาอบรมมาไม่เท่ากับผู้ใหญ่
ทั้งยังไม่มีความรู้สึกผิดชอบเหมือนผู้ใหญ่ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เด็กถูกชักจูงให้กระทำความ
ผิดได้ง่าย ยิ่งกว่านั้นเด็กบางคนเกิดมามีโรคทางพันธุกรรม ร่างกายพิการหรือจิตใจ
ไม่สมบูรณ์ ทำให้ขาดสติ ขาดการควบคุมตนเอง นอกจากนั้นแล้วเด็กเป็นจำนวน
ไม่น้อยที่เกิดมาไม่เคยได้รับการเอาใจใส่ทะนุถนอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
เนื่องจากบิดามารดาตายจน บางครอบครัวมีบิดามารดาแตกแยกหรือเลิกร้างกัน ขาดความ
สัมพันธ์ในครอบครัว หรือบิดามารดาตายกลายเป็นลูกกำพร้า หรือลูกไม่มีพ่อ หรือแม่
ตายพ่อแม่มีภรรยาใหม่ พ่อตายแม่มีสามีใหม่ ต้องประสบเคราะห์กรรม ประสบแต่สิ่งที่ไม่
ควรห้ามองไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นหรือความสุขกายสบายใจเหมือนเด็กในครอบ
ครัวอื่น มีแต่ความอดอยากหิวกระหายตลอดเวลา บ้านแตกสาแหรกขาด ได้รับความ
กระทบกระเทือนทางร่างกายและจิตใจตลอดมา บางคนต้องเร่ร่อนผจญโลกโดยลำพัง
ตั้งแต่อายุน้อยเพื่อต่อสู้เอาชีวิตรอด ด้วยเหตุต่างๆ ดังกล่าวมา เมื่อเด็กหรือเยาวชน
กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ถ้าทางการมิได้จัดการเยียวยาแก้ไขให้ถูก
ต้องแล้ว เหตุการณ์ก็จะสายเกินแก้ อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นอุปนิสัยและ
ความประพฤติเสื่อมทรามยิ่งขึ้น ถึงกับกลายเป็นอาชญากรที่ชั่วช้าทรนได้ง่าย ซึ่งย่อม
เป็นภัยต่อสุจริตชน และเป็นสิ่งกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน
ทั้งยังเป็นภัยต่อสวัสดิภาพและความมั่นคงของประเทศชาติในที่สุดด้วย

นานาอารยประเทศทั้งหลายจึงได้พยายามวิจัยและวิเคราะห์ทางแก้ และส่วน
มากก็เห็นเป็นอย่างเดียวกันว่า วิธีการของศาลคดีเด็กและเยาวชนเป็นวิธีการที่สำคัญและ
จำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนดังกล่าวได้อย่างตรงเป้าหมายและเหมาะ
สมที่สุด ฉะนั้น ทางรัฐบาลจึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นให้มีอำนาจพิจารณา
พิพากษาคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ กำหนดหลักการและวิธีพิจารณาแตกต่าง
จากศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ กล่าวคือในคดีอาญาก็ให้มีวิธีการที่มุ่งไปในทางค้นหามูล
เหตุที่ทำให้เด็กหรือเยาวชนกระทำผิดแล้วจัดดำเนินการแก้ไขไปตามมูลเหตุนั้น ๆ รวมทั้ง
จัดการฝึกอบรม ส่งสอนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้นกลับตนเป็นพลเมืองดี

ยิ่งกว่ามุ่งที่จะลงโทษแบบผู้ใหญ่ ส่วนคดีแพ่งก็มีหลักดำเนินการเพื่อรักษาลบระโยชน์
ในสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ให้เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

ศาลคดีเด็กและเยาวชนในประเทศไทย

ศาลคดีเด็กและเยาวชนในประเทศไทยนั้น อาจกล่าวได้ว่า ได้เริ่มสนใจที่จะ
ให้มีศาลดังกล่าวเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๒ ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมขณะนั้น (พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์)
ได้ส่งหลวงจักรปาณิศร์ศิริวิสุทธิ ไปดูงานเกี่ยวกับศาลในทวีปเอเชียและยุโรป ตลอดจน
ดูเรื่องศาลคดีเด็ก ๆ เป็นคนแรก เมื่อกลับมาแล้วได้เสนอรายงานการดูงานดังกล่าวใน
ประเทศอิตาลี เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม คือกระทรวงยุติธรรม และต่อมาได้มี
บันทึกของประธานศาลฎีกา รายงานทำความเข้าใจเรื่องศาลคดีเด็ก ๆ ในประเทศต่าง ๆ
ตลอดจนสถานการณ์ในประเทศไทย หากจะจัดตั้งศาลคดีเด็ก ๆ ขึ้นเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรมด้วย (บันทึกของพระยาธิดพลีธรรมประคัลภ์ ข.ศ. ๒๔๘๖) แต่ความ
ดำริเรื่องนี้ต้องระงับไว้เนื่องจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดขึ้น จนกระทั่งใน พ.ศ. ๒๔๙๓
ได้รื้อฟื้นความดำริเรื่องการจัดตั้งศาลคดีเด็ก ๆ อีกครั้งหนึ่ง ในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.
พิบูลสงคราม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายเลียง ไชยกาล แล้วต่อมา
นายเขมชาติ มุณยรัตพันธุ์) ได้ส่งผู้พิพากษาไปดูงานศาลคดีเด็ก ๆ อีกครั้งหนึ่งแล้วเสนอ
คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการอบรมสงเคราะห์ และการคุมศาลเด็กขึ้น
ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ และมีกรรมการอื่น
อีก ๑๒ ท่าน อาทิ ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข ผู้
แทนจากกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้พิพากษา และสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้น ให้รับทำกฎหมายประกาศใช้โดยเร็ว ในการประชุมคณะ
กรรมการดังกล่าวครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๔๙๓ ได้วางแนวการจัดตั้งศาลคดี
เด็ก ๆ ไว้ว่า ศาลคดีเด็ก ๆ นั้น เป็นศาลอาญาปนแพ่ง ในชั้นแรกนี้จะเริ่มทำเฉพาะเรื่อง
เกี่ยวกับเด็กที่ทำผิดในทางอาญา และเรื่องทางแพ่งเกี่ยวกับการใช้อำนาจปกครองก่อน
เท่านั้น ส่วนเรื่องเด็กนอกจากนั้น ซึ่งได้มีกฎหมายบังคับอยู่แล้ว หากแต่ยังไม่
มีการปฏิบัติโดยสมบูรณ์ รวมทั้งงานแพ่งแท้ ๆ ส่วนเรื่องอย่างอื่นควรให้จัดดำเนินการ

ภายหลัง ผลงานของคณะกรรมการนี้ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ต่อคณะรัฐมนตรี และสภานิติบัญญัติจนประกาศใช้เป็นกฎหมาย (ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๔๙๔ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา) ซึ่งกำหนดให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นในจังหวัดพระนคร ภายใน ๓๘๐ วัน ตั้งแต่วันบังคับใช้พระราชบัญญัติ และให้มีหน่วยงานสำหรับตรวจพิจารณา ผู้ก่อปรมา และส่งเคราะห์เด็ก เป็นส่วนประกอบของศาลคดีเด็ก ๆ เรียกว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กด้วย โดยประสงค์จะให้สถานพินิจ ๆ เป็นเครื่องมือของศาลคดีเด็ก ๆ ในด้านการปฏิบัติต่อเด็กทุกระยะ กระทรวงยุติธรรมจึงได้เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางขึ้นในจังหวัดพระนคร เป็นแห่งแรกเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕

ต่อมากระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งศาลคดีเด็ก ๆ ขึ้นในส่วนภูมิภาค คือ

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในจังหวัดสงขลา

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๗ เปิดดำเนินการศาลคดีและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา

วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๓ เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕ โดยเปิดทำการชั่วคราวอยู่ที่ตึกศาลแขวงพระนครใต้เดิม คำนวณลดขนาดน้อย อำเภอสามพันวงค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีตามที่ได้เชิญพระราชดำรัสไว้ในตอนต้นแล้ว ต่อมาในปีงบประมาณ ๒๔๙๕ กระทรวงยุติธรรมได้รับ งบประมาณเป็นเงิน

๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท เปิดดำเนินการก่อสร้างอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ชั้นที่บริเวณ
ใกล้ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ด้านถนนราชินี เป็นอาคารตึก ๓ ชั้น ตลอดทั้งหลัง กว้าง
๘ เมตร ยาว ๕๒.๕๐ เมตร เมื่อจัดให้มีการประกวดราคาปรากฏว่าบริษัทมหกิจก่อสร้าง
จำกัด ประกวดราคาได้ โดยเสนอราคาค่ำสุดเป็นจำนวนเงิน ๑,๓๗๐,๐๐๐ บาท ได้เซ็น
สัญญาทำการก่อสร้าง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๙๕ กระทำการให้แล้วเสร็จภายใน
๓๐๐ วัน ส่วนจำนวนเงินค่าก่อสร้างซึ่งยังสูงกว่าเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ กระทรวง
ยุติธรรมได้เตรียมตั้งงบประมาณในปีถัดไป และในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๔๙๕ ได้ประกอบ
พิธีวางศิลาฤกษ์โดย ฯพณ ฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ได้มาเป็นประธาน
ในพิธี

รายนามอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ จนถึงปัจจุบัน

๑. นายไวยเจริญ สันติศิริ	พ.ศ. ๒๔๙๕ - ๒๕๐๐
๒. นายโพยม เลหยานนท์	พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๒
๓. นายยง เหลืองรังษี	พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๐๔
๔. นายกิตติ สีนนท์	พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๖
๕. นายเจริญ ไชยคุปต์	(๓๕ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๐๘ (๓ ค.ค.)
๖. นายจินดา บุญยอาคม	(๒๑ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๐๙ (๖ ต.ค.)
๗. นายถาวร หุตะโกวิท	(๑๕ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๐๙ - ๒๕๑๐ (๓ ก.ค.)
๘. นายสุธรรม ภัทราคม	(๑๕ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ (๑ ต.ค.)
๙. นายเสนีย์ วาทิน	พ.ศ. ๒๕๑๑ - ๒๕๑๔ (๓๐ ก.ย.)
๑๐. ศาสตราจารย์ประภาคน์ อวยชัย	(๕ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๗ (๓ ต.ค.)
๑๑. นายอุทัย อติแพทย์	(๔ ต.ค.) พ.ศ. ๒๕๑๗ - ถึงปัจจุบัน

การจัดหน่วยงาน

ก. ฝ่ายศาล ดำเนินงานโดยผู้พิพากษาประจำและผู้พิพากษาสมทบ ทำ
หน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีอันเป็นราชการตุลาการ

ข. ฝ่ายธุรการ แบ่งเป็น :-

(๑) แผนกจำลอง ดำเนินงานโดยจำลอง ทำหน้าที่ทำนองเดียวกับราชการ
ราชการ ในหน้าที่จำลองในศาลทั่วไป เว้นแต่มีราชการตามกฎหมายเกี่ยวกับศาลคดีเด็ก ๆ
เพิ่มขึ้นอีกบางประการคือ เกี่ยวกับผู้พิพากษาสมทบและที่ปรึกษากฎหมายของเด็ก

(๒) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นควบคู่กับศาลคดี
เด็กและเยาวชนกลาง มีผู้อำนวยการสถานพินิจ ๆ เป็นผู้บังคับบัญชาภายใต้บังคับบัญชา
ของอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕ โดย
เปิดทำการชั่วคราวอยู่ที่ตึกศาลแขวงพระนครใต้เดิม ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์
ธนบุรี สถานทำการชั่วคราวของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ขึ้นมาเป็นที่ทำการ
ศาล ฐานล่างด้านขวาและซ้ายเป็นที่ทำการสถานพินิจ ๆ ด้านหน้าเป็นที่ทำการของอัยการ
ทางด้านหลังของศาลและสถานพินิจได้จัดแปลงเป็นที่ควบคุมเด็กและเยาวชนชาย ส่วนที่
ควบคุมเด็กและเยาวชนหญิงอยู่ด้านข้างของตัวตึก

ครั้นเมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้ย้ายมาอยู่ที่อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชน
กลางในปัจจุบัน สถานพินิจ ๆ ก็ย้ายมาอยู่ที่ตึกอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางด้วย
เช่นกัน ส่วนที่ควบคุมเด็กและเยาวชนได้ย้ายไปตั้งอยู่ที่ถนนสรรพาวุธ บางนา พระโขนง
ธนบุรีที่ตั้งสถานฝึกและอบรมในปัจจุบัน ส่วนที่ควบคุมเด็กและเยาวชนหญิง ครังแรกได้
ไปเช่าบ้านที่ซอยกล้วยน้ำไท อำเภอพระโขนง เป็นที่ควบคุมเด็กและเยาวชนหญิง เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๙๗ ต่อมาสถานที่ควบคุมเด็กและเยาวชนหญิงหรืออีกนัยหนึ่งสถานฝึกและอบรม
เด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) ได้ย้ายมาอยู่ที่ซอยท่าข้าม ถนนมหรรราช อำเภอมหาราช
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อันเป็นที่ตั้งสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง
(บ้านปรานี) ในปัจจุบันตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๐

การจัดหน่วยงาน

เดิมสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง แบ่งส่วนราชการเป็น ๓ กอง คือ
กองอำนวยการ กองคุมประพฤติ และกองแพทย์ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ จึงได้ยกฐานะ
แผนกแรกรับ ซึ่งสังกัด กองอำนวยการขึ้นเป็นกองแรกรับ ปัจจุบันจึงมี ๔ กอง

กองอำนวยการ

กองอำนวยการ ตั้งอยู่ชั้น ๓ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หักเมือง
แบ่งหน่วยงานไว้ดังนี้

งานธุรการ

งานการเจ้าหน้าที่

งานคลัง

งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

งานฝึกและอบรม ประกอบด้วย

๑. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรุณา) เป็นสถาน
ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งศาลพิพากษาให้รับการฝึกและอบรม

๒. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นเล็ก (บ้านมุกดา) เป็นสถาน
ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่อายุไม่เกิน ๑๕ ปี

๓. สถานกักและอบรม (บ้านอุเบกขา) เป็นสถานฝึกและอบรมเด็กและ
เยาวชนชายซึ่งศาลสั่งให้รับตัวไว้ฝึกและอบรม แต่ปฏิบัติตัวไม่ก้าวหน้า

๔. สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) เป็นสถานที่ฝึก
และอบรมเด็กและเยาวชนหญิง ทั้งที่อยู่ในระหว่างการสอบสวน และการพิจารณาของ
ศาล รวมทั้งเด็กและเยาวชนหญิงซึ่งศาลพิพากษาเอาตัวไว้ฝึกอบรม

กองคุมประพฤติ

กองคุมประพฤติ ตั้งอยู่ชั้น ๒ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หักเมือง
แบ่งหน่วยงานไว้ดังนี้

ฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดีอาญา

ฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดีแพ่ง

ฝ่ายควบคุมและสอดส่อง

ฝ่ายกำกับการปกครอง

ฝ่ายเอกสารและประชาสัมพันธ์

กองแพทย์

กองแพทย์ ตั้งอยู่ชั้นล่าง อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หลังเมือง
แบ่งหน่วยงานไว้ดังนี้

ฝ่ายวินิจฉัยและบริการโรคทั่วไป

ฝ่ายวินิจฉัยและบริการด้านสุขภาพจิต

ฝ่ายวิชาการและสถานแนะนำเด็ก

งานพยาบาลและธุรการกลาง

กองแรกรับ

กองแรกรับ (บ้านเมตตา) เดิมเป็นแผนกแรกรับ สังกัดกองอำนาจการ
ครั้งแรกตั้งอยู่ทำการชั่วคราว ณ สถานที่อื่น ๆ กลาง ตำบลตลาดน้อย อำเภอ
สัมพันธวงศ์ ปี พ.ศ. ๒๔๘๗ ได้ย้ายไปอยู่ ณ สถานที่กักและอบรม ถนนสรรพาวุธ บางนา
พระโขนง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ยกฐานะเป็นกอง ย้ายมาอยู่ที่ถนนมหาราช ตำบลพระบรม
มหาราชวัง อำเภอพระนคร ตั้งอยู่ติดกับสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้าน
ปรานี) เนื่องจากสถานที่คับแคบ เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุมมีจำนวนมาก
ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กระทรวงยุติธรรม จึงได้ดำเนินการก่อสร้างกองแรกรับ
(บ้านเมตตา) ขึ้นใหม่ตั้งอยู่ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตบางเขน และได้ย้าย
กองแรกรับไปอยู่ ณ สถานที่สร้างใหม่ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙

กองแรกรับ (บ้านเมตตา) เป็นที่ควบคุมเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา
แบ่งหน่วยงานไว้ดังนี้

งานธุรการ

งานอภิบาลและการฟื้นฟู

งานฝึกและอบรมเบื้องต้น

รายงานผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๕ จนถึงปัจจุบัน

๑. นายยง เหลืองรังษี

พ.ศ. ๒๔๘๕ - ๒๔๘๘

๒. นายฉลอง จิตรสกุล	พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๐๐
	พ.ศ. ๒๕๐๓ - (ว่าง)
๓. ศาสตราจารย์สง่า สีนะสมิต	พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๑๒
๔. นายถาวร โพธิ์ทอง	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
๕. ม.ร.ว. ชุตติศักดิ์ กิตติยากร	พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๒๐
๖. นายอุดม ตั้งจินดา	พ.ศ. ๒๕๒๑ - ๒๕๒๓
	พ.ศ. ๒๕๒๔ - (ว่าง)
๗. นายประพือ พิกุล	พ.ศ. ๒๕๒๕ - ปัจจุบัน

บรรณานุกรม

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ เนื่องในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๙๕ กระทรวงยุติธรรม นิตยสารกระทรวงยุติธรรมปีที่ ๑ เล่ม ๒ เดือนมีนาคม ๒๕๙๕

ศาสตราจารย์ ประภาศน์ อวยชัย เอกสารวิจัยส่วนบุคคลเรื่อง บทบาทศาลคดีเด็กและเยาวชนกับความมั่นคงแห่งชาติ ๒๕๑๗

ศาสตราจารย์ สง่า สีนะสมิต กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ๒๕๒๓

กระทรวงยุติธรรม คำกล่าวรายงานของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในพิธีวางศิลาฤกษ์ คีทท์ทำการศาลคดีเด็ก วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๙๕ นิตยสารกระทรวงยุติธรรมปีที่ ๑ เล่ม ๓ มิถุนายน ๒๕๙๕

นายไชยเจริญ สันติศิริ ศาลคดีเด็กและเยาวชนดำเนินการอย่างไร บรรยายทางวิทยุกระจายเสียง วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๙๕ นิตยสารกระทรวงยุติธรรม ปีที่ ๑ เล่ม ๓ มิถุนายน ๒๕๙๕

(คัดจาก คุณพาท นิตยสารกระทรวงยุติธรรม เล่ม ๑ ปีที่ ๒๙ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕)

ประวัติศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา

ภายหลังจากที่กระทรวงยุติธรรม ได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้น ในกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ แล้ว กระทรวงยุติธรรมได้พยายามที่จะขยายงาน ศาลคดีเด็กและเยาวชนออกไปยังส่วนภูมิภาค เพื่อให้เด็กและเยาวชน หรือผู้เยาว์ ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเพิ่มขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณจำนวน ๓,๒๓๖,๐๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา ในบริเวณเนื้อที่ ๖๒ ไร่เศษ ที่ตำบล บ่อหย่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อาณาเขตทิศตะวันตกจดถนนราชดำเนิน ทิศตะวันออกจดอำเภอไทย ทิศเหนือติดต่อกับวิทยาลัยเทคนิคสงขลา ส่วนทิศใต้ติดต่อกับสถานี ทหารเรือสงขลา ที่ดินแปลงดังกล่าวได้รับมอบมาจากกระทรวงมหาดไทยและกระทรวง คมนาคม

อาคารที่ทำการของศาลและสถานพินิจ เป็นอาคารตึก ๒ ชั้น ชั้นบนเป็นที่ ทำการของศาลโดยแยกเป็น ด้านทิศใต้เป็นห้องทำงานผู้พิพากษา ทิศเหนือเป็นห้อง พิจารณา มีอยู่ ๓ บัลลังก์ ชั้นล่างเป็นที่ทำการของสถานพินิจทางด้านทิศใต้ ห้องจำศาล และห้องตรวจโรคของแพทย์อยู่ทางด้านทิศเหนือ ด้านหลังของอาคารเป็นสถานฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนชาย ส่วนสถานฝึกและอบรมหญิงแยกออกไปต่างหากอยู่ทางด้าน ทิศใต้ของสถานฝึกและอบรมชาย รอบๆ บริเวณสถานฝึกและอบรมเป็นบ้านพักข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจ ส่วนบ้านพักผู้พิพากษาอยู่บริเวณแหลมสน ห่างออกไป จากที่ทำการศาลและสถานพินิจ อาคารที่ทำการศาลและสถานพินิจก่อสร้างโดยบริษัท วิศวกรรมก่อสร้าง จำกัด ทำพิธีเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๕ โดย นายกิตติ สีหนนทน อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางเป็นผู้กล่าวรายงาน และ พระยาอรรณการิย์นิพนธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกล่าวเปิด

สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา นอกจากให้การฝึกและ อบรมเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลคดีเด็กและ เยาวชนจังหวัดสงขลาแล้ว ยังรับเด็กและเยาวชนที่ศาลอื่นในภาคใต้มีคำสั่งให้ส่งตัว เด็กหรือเยาวชน ไปรับการฝึกอบรมที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลาอีกด้วย

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลาตั้งแต่
เปิดดำเนินการจนกระทั่งปัจจุบันนี้

๑. นายวัฒนา ชิตวารี	พ.ศ. ๒๕๐๕ - ๒๕๐๘
๒. นายสุทิน เลิศวิรุฬห์	พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๓
๓. นายประสพชัย ยามาศี	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๓
๔. นายเดือน จิตรกร	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
๕. นายอุดม เดชอุดม	พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๖. นายอนันต์ ยืนดีผล	พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘
๗. นายสุชาติ สุขสมบัติ	พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๒๐
๘. นายประคอง มากมิ่ง	พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๒
๙. นายอริราช มณีภาค	พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๕
๑๐. นายประสาร ปทุมบาล	พ.ศ. ๒๕๒๕ - ถึงปัจจุบัน

ประวัติศาสตร์คดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา

หลังจากที่กระทรวงยุติธรรม ได้ขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชน รวมทั้ง
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กออกไปยังส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ขึ้นแล้ว กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและ
เยาวชนจังหวัดนครราชสีมาเป็นแห่งที่สองสำหรับส่วนภูมิภาค คือ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖
กระทรวงยุติธรรมได้ริบบงบประมาณก่อสร้าง ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา
จำนวน ๓,๓๕๐,๐๐๐ บาท ที่ดินสำหรับก่อสร้างที่ทำการศาลและสถานพินิจ ได้รับมอบ
มาจากกระทรวงมหาดไทย เนื้อที่ ๓ ไร่เศษ ตั้งอยู่ที่ถนนรอบเมืองด้านใน ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อาณาเขตทิศเหนือจดถนนรอบเมืองด้านใน ทิศใต้
จดคูเมือง ทิศตะวันออกจดศูนย์สื่อสารเขต ๒ และทิศตะวันตกจดหอประชุมจังหวัด
นครราชสีมา

นอกจากสร้างอาคารที่ทำการศาลและสถานพินิจดังกล่าวแล้ว ยังได้สร้าง
สถานฝึกและอบรม ขึ้นที่ถนนสุระนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา ในเนื้อที่ ๓๗ ไร่เศษ ที่ดินแปลงดังกล่าวได้รับมอบมาจากกระทรวงคมนาคม

ในระยะต่อมาปรากฏว่าเด็กและเยาวชนในสถานฝึกและอบรมมีปริมาณเพิ่มขึ้น ทั้งอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ก็ขยายตัวตามไปด้วย แต่สถานที่เดิมไม่เพียงพอที่จะขยายขยายได้อีก ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงได้จัดซื้อที่ดินแปลงใหม่เนื้อที่ ๑๘๖ ไร่เศษ ณ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมแห่งใหม่ ในลักษณะงบประมาณผูกพันประจำปีงบประมาณ ๒๕๒๖-๒๕๒๗ เป็นเงิน ๓๗ ล้านบาทเศษ

อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชน กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมา เป็นอาคารตึก ๓ ชั้น ชั้นบนสุดเป็นที่ทำการของศาล ห้องทำงานผู้พิพากษา และห้องพิจารณา ชั้นที่สองเป็นที่ทำการของสถานพินิจ ส่วนชั้นล่างสุดเป็นห้องควบคุมเด็กและเยาวชนที่เพิ่งรับตัวใหม่ หรือที่เบี่ยงจากสถานฝึกและอบรมมาศาล อาคารดังกล่าวก่อสร้างโดยบริษัทก่อสร้างสหพันธ์ จำกัด ได้ทำพิธีเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๗ โดยนายกิตติ สีนันทน์ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้กล่าวรายงาน และพระยาอรรณการิณพนธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธีเป็นผู้กล่าวเปิด

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เปิดดำเนินการจนกระทั่งปัจจุบัน มีดังนี้ คือ

๑. นายชลลิต สวัสดิทิต	พ.ศ. ๒๕๐๗ - ๒๕๑๓
๒. นายแดง ทองภักดี	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๒
๓. นายพน จักรเสน	พ.ศ. ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓
๔. นายศักดิ์ สมองชาติ	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
๕. นายวิเชียร พุนคำ	พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๕
๖. นายยรรยง อธิพิพงษ์	พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๗. นายอรรถวิทย์ วรธนวินิจ	พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗
๘. นายอัมพร เดชศิริ	พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๒
๙. นายวินัย วิมลเศรษฐ์	พ.ศ. ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓
๑๐. นายประชม บิตตันต์	พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๖
๑๑. นายพิศาล พิริยะสถิต	พ.ศ. ๒๕๒๖ -

ประวัติศาสตร์เด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคแห่งที่สาม โดยกระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณประจำปี ๒๕๑๑ จำนวน ๓,๖๖๐,๐๐๐ บาท เพื่อก่อสร้างอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งบ้านพักผู้พิพากษา ในเนื้อที่ ๘ ไร่เศษ ซึ่งเป็นที่ราชพัสดุโดยได้รับความอนุเคราะห์จากกระทรวงการคลัง อาณาเขตที่ดินเชื่อมต่อกับถนนแคว้นวรรัฐ ทิศตะวันออกจรดถนนสุขเปอร์ไฮเวย์ ทิศตะวันตกและทิศใต้จรดที่ดินเอกชน นอกจากนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากกระทรวงการคลังให้ใช้ที่ดินราชพัสดุที่ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๓๑ ไร่เศษ ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ ๑๕ ก.ม.เศษ สำหรับสร้างสถานฝึกและอบรม ปัจจุบันได้ขยายอาณาเขตที่ดินเพิ่มขึ้นเป็น ๘๕ ไร่เศษ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๑๒ โดยนายเสนีย์ วาทิน อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้กล่าวรายงาน และพระยาอรรณการิณพนธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ อาคารที่ทำการศาลและสถานพินิจ เป็นอาคารตึก ๓ ชั้น ชั้นบนสุดเป็นห้องทำงานผู้พิพากษาและห้องพิจารณา แบ่งเป็นคดีอาญา ๓ บัลลังก์ คดีแพ่ง ๑ บัลลังก์ ชั้นที่สองด้านทิศเหนือเป็นห้องทำงานจำศาลส่วนหนึ่ง และเป็นที่ทำงานสถานพินิจส่วนหนึ่ง ส่วนด้านทิศใต้เป็นที่ทำงานของสถานพินิจทั้งหมด ชั้นล่างสุดเป็นห้องประชุม ห้องทำงานอัยการศาลคดีเด็กฯ และห้องควบคุมตัวเด็กและเยาวชนที่รับตัวใหม่จากพนักงานสอบสวนในแต่ละวัน กับเด็กและเยาวชนที่เบ็ดตัวจากสถานฝึกและอบรมมาศาล ทั้งอาคารศาล สถานพินิจ และที่ทำการสถานฝึกและอบรม ก่อสร้างโดยห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลเชียงใหม่เอเซียเนอเมียนะริง ได้ทำพิธีเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๑๓ โดยนายเสนีย์ วาทิน อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้กล่าวรายงาน และหลวงจำบุญเนติศาสตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธีเป็นผู้กล่าวเปิด

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่
เปิดดำเนินการจนกระทั่งปัจจุบัน มีดังนี้ คือ

๑. นายไกร บุญญะกิติ	พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๕
๒. นายพนม พ่วงภิญโญ	พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖
๓. นายฉวีล ดวีเพชร	พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๘
๔. นายพินิจ นิมพาลี	พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙
๕. นายประสิทธิ์ แสนศิริ	พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๐
๖. นายสนพ กิตติยติ	พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๒๓
๗. นายวิระ อุดันโน	พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๔
๘. นางจารุณี ดันตยาคม	พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖
๙. นายเสริมศักดิ์ ผลัดธวัช	พ.ศ. ๒๕๒๖ -

ประวัติศาสตร์คดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี นับเป็นศาลคดีเด็กและเยาวชน
แห่งที่สี่ที่สร้างขึ้นในส่วนภูมิภาค โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๓
เห็นชอบในหลักการให้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี กับสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กจังหวัดอุบลราชธานี ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ หลังจากนั้นได้
ดำเนินการแสวงหาที่ดิน เพื่อใช้เป็นทึ่ก่อสร้างอาคารที่ทำการของศาล สถานพินิจ กับ
สถานฝึกและอบรม ต่อมาได้รับมอบที่ดินจำนวน ๖ ไร่ ตรงหลัก ก.ม. ๐ สีแยกถนนขยางกูร
ตัดกับถนนพิจิตรวังสระบุรี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อใช้เป็นทึ่
ก่อสร้างอาคารศาลกับสถานพินิจ นอกจากนั้นแล้วได้รับความอนุเคราะห์จากทางจังหวัด
อุบลราชธานี โดยอนุมัติกระทรวงมหาดไทยให้ใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตรงหลัก ก.ม.
๑๔ ถนนขยางกูร บ้านหนองคอห่าน ตำบลหัวเรือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
เนื้อที่ ๒๒๙ ไร่ ๑ งาน ๖๐ ตารางวา สำหรับสร้างสถานฝึกและอบรม ตลอดจนบ้านพัก
ข้าราชการและเจ้าหน้าที่

ในบั้งงบประมาณ ๒๕๑๙ กระทรวงยุติธรรม ได้รับงบประมาณเริ่มแรก จำนวน
๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล สถานพินิจ กับสถานฝึกและอบรม

และในปีต่อ ๆ มา ได้รับงบประมาณค่าก่อสร้างตามลำดับ คือ งบประมาณ ๒๕๒๐ จำนวน ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๒๕๒๑ จำนวน ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท กับโอน งบประมาณค่าก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองมาสมทบอีก ๔,๔๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณ ๒๕๒๒ จำนวน ๒,๘๕๕.๐๐๐ บาท งบประมาณ ๒๕๒๓ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท รวมงบประมาณค่าก่อสร้างทั้งสิ้น ๒๕,๘๕๕,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ หน่วยงาน จ้างทำ ไทยดำรงก่อสร้าง เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ตัวอาคารศาลและสถานพินิจเป็น อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๓ ชั้น กว้าง ๓๓ เมตร ยาว ๔๒ เมตร ชั้นบนสุดเป็นที่ ทำการของศาล ประกอบด้วยห้องทำงานผู้พิพากษา ห้องพิจารณาคดีอาญา ๓ บัลลังก์ คดีแพ่ง ๑ บัลลังก์ ห้องผู้พิพากษาศมทบ และห้องอรรถการของศาล ชั้นที่สองเป็นที่ทำการ ของสถานพินิจ ชั้นล่างเป็นห้องประชุมและห้องควบคุมเด็กและเยาวชนที่เบ็ดตัวมาศาล หรือที่รับตัวใหม่จากพนักงานสอบสวน อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด อุบลราชธานี ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๒๐ โดยนาย เสมา รัตนมาลัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และทำพิธีเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๓ โดยนายอุทัย อติแพทย์ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้กล่าวรายงาน นายศิริ อติโพธิ์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งได้รับมอบหมายจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานในพิธีและเป็นผู้กล่าวเปิด

รายนามผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งแต่เปิดดำเนินการจนกระทั่งปัจจุบัน มีดังนี้ คือ

๑. นายล้วน สมศรี

พ.ศ. ๒๕๒๓ - ๒๕๒๖

๒. นายสุทิน บัณฑิตราชวิเชียร

พ.ศ. ๒๕๒๖ -

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน

The Foundation for Child Welfare of the Juvenile Court

โดย

ศาสตราจารย์ประกาศน์ อวยชัย

รองประธานศาลฎีกา

ประธานกรรมการมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งทรงเป็นที่เคารพสักการะและเทอดทูนของปวงชนชาวไทยทั้งหลาย ได้ทรงมีพระราชดำรัสเนื่องในพระบรมวโรกาส ที่ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางที่เปิดดำเนินการเป็นแห่งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๕ ว่า

“อนาคตของชาติทุกชาติ ขึ้นอยู่กับเด็ก เพราะเด็กคือผู้ใหญ่ในเวลาข้างหน้า ถ้าบุคคลได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้เป็นพลเมืองดี อยู่ในศีลในธรรมเคารพต่อกฎหมาย บ้านเมืองเสียแต่ยังเยาว์ เมื่อเติบโตขึ้นพลเมืองของประเทศก็จะมีแต่คนดี และประเทศจะเจริญก้าวหน้าต่อไปได้ก็โดยต้องมีพลเมืองดี ดังว่านี้ ข้าพเจ้าจึงมีความพอใจที่รัฐบาลของข้าพเจ้าอันมีกระทรงยศธรรมเป็นเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะได้มีความสนใจในปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด และพยายามคิดหาทางที่จะอบรมบ่มนิสัยบุคคลเหล่านั้นให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ข้าพเจ้าตระหนักดีว่างานนี้เป็นงานใหญ่ งานใหม่และเป็นงานยุ่งยาก เพราะไม่ใช่เป็นเรื่องของศาลเท่านั้น แต่หากมีความสัมพันธ์กับปัญหาการศึกษาปัญหาทางเศรษฐกิจ และปัญหาเกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ด้วย”

จากกระแสพระราชดำรัส ที่ข้าพเจ้าขอัญเชิญมาไว้ข้างบนนี้ ท่านทั้งหลาย คงจะเห็นได้ว่า งานของศาลคดีเด็กและเยาวชนและของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก มีความสำคัญและจำเป็นเพียงใด งานนี้มิใช่เป็นงานของศาลคดีเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเท่านั้น หากแต่เป็นงานที่ประชาชนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมด้วย สมดังพระราชดำรัสที่ว่า “...มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับสวัสดิภาพของประชาชน...” ทั้งนี้

เพื่อจะช่วยกันแก้ไขและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนซึ่งหลงผิดไป ให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดี ไม่ประพฤติในสิ่งที่เบี่ยงเบนแก่สังคม และจะได้เป็นกำลังสำคัญของชาติสืบไป

ความเป็นมาก่อนมีมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยทำงานแก้ไขเด็กและเยาวชนกระทำความผิด ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๕ ในรูปของศาลคดีเด็กและเยาวชน อันเป็นหน่วยงานของรัฐแต่เพียงด้านเดียว การที่เด็กและเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดนั้น ส่วนมากเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมไม่ดี หรือเนื่องมาจากความบกพร่องทางกายและทางจิตของเด็กและเยาวชนเอง หรือเนื่องมาจากความยากจนข้นแค้นของครอบครัว ประกอบกับความเยาว์วัยเพราะอ่อนต่อโลกของเด็กและเยาวชนนั้น เป็นเหตุให้เขากระทำความผิดขึ้น เด็กและเยาวชนเหล่านั้นยังเป็นไม้อ่อนดัดง่าย และมีโอกาสที่จะแก้ไขให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีได้

การแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดแล้วนั้น เป็นงานใหญ่ต้องช่วยกันหลายทางทั้งส่วนราชการและประชาชน ลำพังแต่งบประมาณของทางราชการเพียงด้านเดียวไม่เพียงพอในการที่จะบำบัด แก้ไข สงเคราะห์ให้เด็กและเยาวชนที่หลงผิดกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเหล่านั้น ได้รับการช่วยเหลือให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดีของชาติได้ ประชาชนทุกคนย่อมมีส่วนได้เสียในการที่ผู้กระทำความผิดจะกลับตัวเป็นพลเมืองดี เพราะหากเด็กและเยาวชนเหล่านั้น จำต้องกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ประชาชนก็จะได้รับความเดือดร้อน ทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังจากที่เขาได้รับการปลดปล่อยพ้นจากการฝึกและอบรมแล้วด้วย

ศาลคดีเด็กและเยาวชน ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการที่จะช่วยพยุงให้สังคมได้อยู่กันอย่างปกติสุข จึงได้ดำริให้มีการจัดตั้งมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นเป็นแห่งแรกในส่วนกลาง

ในครั้งแรกได้จัดให้มีการวางตราสาร ของมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๖ ในขณะเดียวกันก็ได้ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นทุนทรัพย์ในการก่อตั้งมูลนิธิ ซึ่งก็ได้รับการสนับสนุนด้วยดีจากท่านผู้เมตตาจิตหลายท่าน จนกระทั่งมีทุนทรัพย์เพื่อยื่นขอจดทะเบียนครั้งแรกเป็นจำนวนถึง ๑๔๗,๕๔๘.๐๐ บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นเจ็ดพันห้าร้อยสี่สิบ

เก่ามาทดแทน) และได้ยื่นขอจดทะเบียนมูลนิธิเป็นนิติบุคคล โดยกระทรวงมหาดไทย ได้อนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนมูลนิธิเป็นนิติบุคคล เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๓๗ ตามแจ้งความกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ แล้วใช้ชื่อว่า “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน” เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Foundation for Child Welfare of the Juvenile Court” ตั้งอยู่ ณ อาคารศาล คดีเด็กและเยาวชนกลาง ถนนราชินี แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์ตามที่ตราไว้ในตราสารมูลนิธิ ดังนี้ คือ

๑. เพื่อดำเนินการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ของศาลคดีเด็กและเยาวชน ในด้านสวัสดิการ การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจน การจัดหางานอาชีพ

๒. เพื่อร่วมมือประสานงานกับหน่วยราชการ องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งเอกชน ในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

๓. เพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อย จากสถานพินิจและ คุ้มครองเด็ก ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาอบรมหรือประกอบอาชีพ

๔. เพื่อดำเนินงานด้านการให้ที่อยู่อาศัย และเลี้ยงดูชั่วคราวแก่เด็กและ เยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

การดำเนินงานของมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนนี้ ในระยะ เริ่มก่อการ มีคณะกรรมการมูลนิธิฯ เพียง ๗ คน ต่อมาได้มีการขอจดทะเบียนการ เปลี่ยนแปลงมูลนิธิเพิ่มเติมเป็นลำดับ ปัจจุบันมีกรรมการมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาล คดีเด็กและเยาวชน จำนวน ๒๑ คน โดยศาสตราจารย์ประภาศน์ อวยชัย เป็น ประธานกรรมการ กับมีอธิบดีและรองอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นรองประธาน

การลดหย่อนภาษีเงินได้จากเงินบริจาคให้มูลนิธิ คณะกรรมการมูลนิธิฯ ได้ดำเนินการขอให้กระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาล คดีเด็กและเยาวชน” เป็นองค์การสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษาตาม

ความในมาตรา ๔๓ (๗) (๒) และมาตรา ๗๕ ตรี (๔) (๒) แห่งประมวลรัษฎากร และทางกรมสรรพากรอนุมัติให้มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน เป็น มูลนิธิซึ่งผู้บริจาคเงินสมทบทุน จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีการค้า (ฉบับที่ ๓๐) ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗

การจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิ ฯ นับแต่ได้เริ่มก่อตั้งมูลนิธิ ฯ นั้นมา คณะ กรรมการมูลนิธิ ฯ ได้ดำเนินการเชิญชวนให้ท่านผู้มีใจเป็นกุศลบริจาคทรัพย์สิน โดยการ จัดฉายภาพยนตร์เก็บเงินรอบปฐมทัศน์บ้าง จัดแสดงเครื่องแต่งกายสตรีบ้าง จัดแข่งขัน โบว์ลิ่งการกุศลบ้าง จนถึงการจัดละครระดมการกุศลออกอากาศแพร่ภาพทางสถานีโทรทัศน์ หลายครั้งหลายหน จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ ยอดเงินทุนมูลนิธิ ฯ มีทั้งสิ้น ๙,๘๒๙,๓๓๗.๘๗ บาท สำหรับยอดเงินดอกผลที่มีอยู่เพียงสิ้นวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๕ เป็นจำนวนเงิน ๓,๙๔๖,๔๘๗.๒๓ บาท

การใช้จ่ายเงินดอกผลของมูลนิธิ ฯ คณะกรรมการได้นำเงินดอกผลไปดำเนินการ แก้ไขเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการ การ ศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ชาติ

- การจัดซื้อเครื่องนุ่งห่ม แจกจ่ายเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างรับการ ฝึกและอบรม
- การให้เงินใช้จ่ายลงทุนในการฝึกวิชาชีพสาขาต่างๆ
- การสงเคราะห์ครอบครัวเยาวชนที่มีปัญหาด้านการครองชีพบางราย
- การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยด้วยการส่งกลับ ภูมิลำเนาเดิม หางานให้ทำ จัดหาผู้อุปการะให้ได้พักพิงอาศัย
- การจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในห้องครัว
- จัดสร้างสถานพยาบาลสำหรับบำบัดรักษาโรคภัยไข้เจ็บแก่เด็ก และ เยาวชน ณ สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนรุ่นเล็ก “บ้านมุกดา” ซึ่งตั้งอยู่ ณ ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตพระโขนง ๓ หลัง
- จัดหาเครื่องมือตรวจสอบหาสารยาเสพติดให้โทษ สำหรับตรวจ ระวังภัยแก่เด็กและเยาวชน

รวมเงินคอกผลที่คณะกรรมการมูลนิธิ ฯ ได้ใช้จ่ายไปในการสงเคราะห์
เด็กและเยาวชนดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงสิ้นปี ๒๕๒๕ เป็นเงินทั้งสิ้น
๒,๘๘๓,๒๓๘.๖๖ บาท

หนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๒๖ ประธานกรรมการมูลนิธิสงเคราะห์เด็ก
ของศาลคดีเด็กและเยาวชน พร้อมด้วยคณะกรรมการมูลนิธิ ฯ ได้นำผู้เปี่ยมด้วยกุศลจิต
รายหนึ่งคือ คุณหญิงสุภัทรา ตันติพิพัฒน์พงศ์ กรรมการสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็ก
และเยาวชนกลาง เข้าเฝ้า ฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักจิตรลดาร
โศภณ ทูลเกล้า ฯ ถวายเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท เพื่อพระราชทานให้กับ
มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน นำไปจัดซื้อที่ดินสำหรับสร้างสถานฝึก
และอบรมแห่งใหม่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ฉะนั้น ยอดเงินของมูลนิธิ
ดังกล่าวข้างต้นได้ใช้จ่ายไปแล้ว ถ้านับรวมกับที่รับบริจาคเพิ่มเติมจนถึงเพียงสิ้น
วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๒๖ จะเป็นยอดเงินรวมทั้งสิ้น ๒๓,๖๘๓,๘๖๓.๘๖ บาท

โครงการที่จะดำเนินการต่อไป นอกเหนือจากที่ได้นำคอกผลไปใช้จ่ายในการ
บำบัดแก้ไข และสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งให้รับตัวไว้ฝึกและอบรม ในสถาน
พินิจและคุ้มครองเด็ก ให้ได้รับการศึกษาทางวิชาชีพ การฝึกฝนอาชีพ และการอบรม
บ่มนิสัยแล้ว มูลนิธิ ฯ ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการด้านการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย
สำหรับรายซึ่งไร้ญาติขาดที่พึ่ง หรือไม่เหมาะสมที่จะกลับไปยังภูมิลำเนาเดิมเพราะสภาพ
แวดล้อม ณ ภูมิลำเนาเดิมไม่เหมาะสมด้วยประการต่างๆ โดยมูลนิธิ ฯ จะสนับสนุน
ให้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยขึ้น เพื่ออุปถัมภ์เด็กและเยาวชนที่มีปัญหา
ดังกล่าวให้มีที่พักพิงอาศัย ได้ประกอบสัมมาชีพตามที่ตนฝึกฝนอบรมมาให้เกิดความ
ชำนาญยิ่งขึ้น จนกว่าสังคมภายนอกจะมั่นใจและยอมรับหรือมีความสามารถเพียงพอ
ที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง ในการดำเนินการให้การสนับสนุนโครงการ
ดังกล่าวนี้จะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก คอกผลของมูลนิธิ ฯ ที่มีอยู่ปัจจุบันยังไม่
เพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น จำเป็นที่มูลนิธิ ฯ จะต้อง
พยายามขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้มีเมตตาจิตบริจาคสมทบทุนมูลนิธิ ฯ ให้มากยิ่งขึ้น
เพื่อจะได้รวบรวมคอกผล ดำเนินการให้การสนับสนุนตามโครงการที่วางไว้ต่อไปใน
อนาคตอันใกล้

นอกเหนือจากมูลนิธิสงเคราะห์เด็ก ของศาลคดีเด็กและเยาวชนดังกล่าวมาแล้ว ขณะนั้นศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาค อาทิ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ในแต่ละศาลก็ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิสงเคราะห์เด็กขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์และหลักการอย่างเดียวกันกับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนกลาง ได้แก่

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ และได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๘ ทรัพย์สินของมูลนิธิเริ่มแรก คือ เงินสด ๑๒๘,๖๕๐.๐๐ บาท

การจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิ ฯ แห่งนี้ ได้ดำเนินการเชิญชวนให้ผู้มีใจเป็นกุศลบริจาคทรัพย์สินบ้าง จัดแข่งขันฟุตบอลการกุศลบ้าง ตลอดจนการแสดงละคร การกุศลออกอากาศแพร่ภาพทางสถานีโทรทัศน์ประจำท้องถิ่น จนถึงปัจจุบันยอดเงินทุนมูลนิธิ ฯ มีทั้งสิ้น ๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท สำหรับยอดเงินดอกผลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นจำนวนเงิน ๖๓,๕๘๕.๒๗ บาท รวมเงินทุนและเงินดอกผลถึงปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๕๖๓,๕๘๕.๒๗ บาท

การใช้เงินดอกผลของมูลนิธิ ฯ คณะกรรมการได้นำเงินดอกผลไปดำเนินการแก้ไขเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาความประพฤติ การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการ การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย อาทิ

ซื้อเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการฝึกอบรมวิชาชีพของเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลา

ปัจจุบันมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา มีนายแพทย์ไสว ลิ้มปัสเรี๋ย เป็นประธานกรรมการ กับมีกรรมการอื่นอีก ๑๓ คน เป็นกรรมการ

มูลนิธิ ฯ แห่งนี้มีโครงการที่จะส่งเสริมการฝึกวิชาชีพ ของเด็กและเยาวชนในแผนกต่าง ๆ ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดสงขลาให้ได้ดียิ่งขึ้น และมีความ

มุ่งหมายจะเผยแพร่ผลิตภัณฑ์จากการฝึกวิชาชีพของเด็กและเยาวชน ให้ประชาชน
ได้ทราบในกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างกว้างขวาง เพื่อจะได้รับการสนับสนุนและการ
สงเคราะห์จากประชาชนมากยิ่งขึ้น แต่เนื่องจากยังขาดอาคารที่คงแสดงผลิตภัณฑ์
เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย จะอาศัยงบประมาณจากทางราชการด้าน
เดียวไม่เพียงพอที่จะก่อสร้างได้ คณะกรรมการมูลนิธิฯ จึงได้ประชุมกันในการที่จะนำ
คอกผลของมูลนิธิฯ มาเป็นทุนก่อสร้างอาคารดังกล่าว หากสถานพินิจฯ จังหวัดสงขลา
มีอาคารสำหรับแสดงผลิตภัณฑ์ของเด็กและเยาวชนที่ฝึกอบรมวิชาชีพ ก็จะก่อให้เกิด
ประโยชน์ในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้มีโอกาสได้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทำให้มี
ความกระตือรือร้นในการฝึกวิชาชีพ และเป็นการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ให้มีรายได้
เป็นทุนของตนเองเมื่อได้รับการปลดปล่อยอีกทางหนึ่งด้วย

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ได้
เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๘ ทรัพย์สินของมูลนิธิเริ่มแรกคือเงินทุน
๒๐๐,๓๗๓.๐๐ บาท

การจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิฯ แห่งนี้ ได้ดำเนินการโฆษณาเผยแพร่วัตถุประสงค์
ประสงค์ของมูลนิธิเพื่อขอบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาบ้าง จัดการแข่งขันฟุตบอลการกุศล
บ้าง จัดเดินการกุศลบ้าง จนถึงปัจจุบันยอดเงินทุนมูลนิธิฯ มีทั้งสิ้น ๘๒๓,๒๗๔.๓๖ บาท
รวมเงินทุนและคอกผลถึงปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๘๗๔,๓๒๔.๗๗ บาท

การใช้จ่ายเงินคอกผลของมูลนิธิฯ คณะกรรมการได้นำเงินคอกผลไปดำเนินการ
การแก้ไขเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการ
การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย อาทิ

- จัดซื้ออุปกรณ์การศึกษา อุปกรณ์การฝึกอาชีพ
- สงเคราะห์เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง อาหาร เครื่องนุ่งห่มและอุปกรณ์การเรียน
ให้แก่เด็กและเยาวชนหลังปล่อย
- จ้างครูพิเศษสอนเพิ่มเติมให้แก่เด็กและเยาวชนนอกเวลาเรียน
- การสงเคราะห์ให้ทุนแก่เด็กและเยาวชนหลังปล่อยไปประกอบอาชีพ

ปัจจุบันมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดนครราชสีมา มีนายประชุม ปิติศักดิ์ อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา เป็นประธานกรรมการ กับมีกรรมการอื่นอีก ๑๙ คน เป็นกรรมการ รวมทั้งผู้อำนวยการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมา เป็นรองประธานกรรมการอยู่ด้วย

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ได้เริ่ม ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๙ ทรัพย์สินของมูลนิธิเริ่มแรกคือเงินสด ๑๘๗,๖๘๔.๐๐ บาท

การจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิ ฯ แห่งนี้ ได้ดำเนินการเชิญชวนให้ท่านผู้มีใจ เป็นกุศลบริจาคทรัพย์สินบ้าง จัดฉายภาพยนตร์เก็บเงินบ้าง จัดแข่งขันฟุตบอลการ กุศลบ้าง จัดแข่งขันกอล์ฟการกุศลบ้าง ตลอดจนการแสดงละครการกุศลออกอากาศแพร่ ภาพทางสถานีโทรทัศน์ประจำท้องถิ่น จนถึงปัจจุบันยอดเงินทุนมูลนิธิ ฯ มีทั้งสิ้น ๖๖๒,๓๔๐.๕๐ บาท สำหรับยอดเงินดอกผลที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นจำนวนเงิน ๒๓๖,๗๕๖.๑๔ บาท รวมเงินทุนและดอกผลถึงปัจจุบันมีทั้งสิ้น ๘๙๙,๐๙๖.๖๔ บาท

การใช้จ่ายเงินดอกผลของมูลนิธิ ฯ คณะกรรมการได้นำเงินดอกผลไปดำเนินการ แก้ไขเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางความประพฤติ การสงเคราะห์ด้านสวัสดิการ การ ศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย อาทิ

- จ้างครูสอนวิชาชีพ ในแขนงวิชาชีพที่ขาดครูผู้ฝึกสอนในสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่
- การให้เงินใช้จ่ายลงทุนในการฝึกวิชาชีพสาขาต่าง ๆ
- การจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในหน่วยวิชาชีพ
- การสงเคราะห์ให้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ
- ให้การสนับสนุนการดำเนินงานสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

ปัจจุบัน มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ มี นางจารุณี ต้นตยาคม อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นประธานกรรมการ กับมีกรรมการอื่นอีก ๙ คน เป็นกรรมการ รวมทั้งผู้อำนวยการ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ เป็นรองประธานกรรมการอยู่ด้วย

มูลนิธิ ฯ แห่งนี้ มีโครงการที่จะขยายงานด้านการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ให้ออกจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเด็กและเยาวชนที่ได้รับการ ปล่อยไปแล้วขอรับการสงเคราะห์อยู่ ๕ คน โดยจัดให้ทำงานตามที่ได้ออกฝึกวิชาชีพ มาในระหว่างรับการฝึกอบรม จัดที่พักอาศัยให้ จัดทำสวัสดิการ และจะขยายให้การ สงเคราะห์เด็กที่ปล่อยไปแล้วให้ได้จำนวน ๓๐ คน ในแต่ละวัน โดยการผลักดันเปลี่ยน หมุนเวียนในการให้การสงเคราะห์เช่นนี้ตลอดไป

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ได้เริ่มก่อ ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๒๕ ทรัพย์สินของมูลนิธิเริ่มแรกคือเงินสด ๑๔๔,๐๐๐.๐๐ บาท การจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิ ฯ แห่งนี้ ได้ดำเนินการเชิญชวนให้ผู้มีใจ เป็นกุศลบริจาคทรัพย์สินบ้าง จัดแข่งขันฟุตบอลการกุศลของทีมฟุตบอลสุลาการ กับทีม พลเรือน ตำรวจ ทหาร และพ่อค้าประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ขณะนี้มีเงินทุนรวมทั้ง ๕ ดอกผลเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๓๑,๗๗๘.๒๕ บาท

เนื่องจากมูลนิธิ ฯ แห่งนี้เพิ่งก่อตั้งมาเพียงระยะเวลา ๒ ปีเศษ ดอกผลของ มูลนิธิจึงยังมีจำนวนน้อย อย่างไรก็ตามที่ประชุมคณะกรรมการมูลนิธิ ฯ ได้มีมติจะนำ ดอกผลไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิ ฯ ในเรื่องการศึกษาฝึกอาชีพแก่เด็กและ เยาวชน ในส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณ เพื่อเป็นการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามเป้าหมายต่อไป

ปัจจุบันมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของสภาคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี มีนายล้วน สมศรี อดีตผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานกรรมการ กับมีกรรมการอื่นอีก ๑๑ คน เป็นกรรมการ รวมทั้งผู้อำนวยการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดอุบลราชธานี เป็นรองประธานกรรมการอยู่ด้วย

การก่อตั้งมูลนิธิ มีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการหลายขั้นตอนด้วยกัน หากท่านประสงค์จะก่อตั้งมูลนิธิ ท่านจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

๑. จัดทำตราสาร มีข้อความสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ

๑.๑ ชื่อของมูลนิธิ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

๑.๓ ที่ตั้งสำนักงานของมูลนิธิ

๑.๔ ชื่อกำหนดว่าด้วยทรัพย์สินของมูลนิธิ

๑.๕ ชื่อกำหนดว่าด้วยการแต่งตั้งและถอดถอนผู้จัดการทั้งหลายของมูลนิธิ

๒. ในการขอตั้งมูลนิธิ จะต้องมียกเงินไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

๓. ติดต่อขอแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ บริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ

๔. ดำเนินการยื่นขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๕. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จึงจะนำเอกสารการอนุญาตไปยื่นขอจดทะเบียน

เป็นนิติบุคคล ณ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร

ในกรณีที่ขอตั้งมูลนิธิขึ้นในต่างจังหวัดมีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการ เช่นเดียวกันสำหรับข้อ ๑ และข้อ ๒ ส่วนการขอแบบฟอร์มต่าง ๆ จะต้องไปติดต่อกับปกครองจังหวัด (จำจังหวัด) เมื่อกรอกข้อความในแบบฟอร์มต่าง ๆ แล้ว นำไปยื่นที่อำเภอท้องที่ที่ขอตั้งมูลนิธิ โดยเจ้าหน้าที่ของถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ทางกรมจะส่งเรื่องราไปตามลำดับ จนถึงสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติผู้อนุญาต เมื่อได้รับอนุญาตแล้วก็ดำเนินการขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่อำเภอท้องที่ต่อไป

การจัดตั้งมูลนิธิซึ่งเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนชั้น ก็เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เด็กและเยาวชน โดยมีความมุ่งหมายที่จะช่วยแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญา ให้ได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอบรม นักวิชาชีพและได้รับการอบรมจริยศึกษา ตลอดจนศีลธรรมอันดี ทางด้านจิตใจ รวมทั้งให้ได้รับการแนะแนวทางให้รู้

กิจกรรมดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นโดยสันติสุข และเป็นพลเมืองดีต่อไป ไม่เป็นภาระแก่สังคม ขอให้ทุกท่านได้โปรดกรุณานึกว่า เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรของชาติ หากได้รับความร่วมมือร่วมใจจากท่านช่วยกันแก้ไขพัฒนาคุณภาพ และจิตใจของเด็กและเยาวชนที่หลงผิดไปแล้ว ให้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ชอบที่ควรแล้ว จะเป็นกำลังอันมหาศาลที่จะไปรับใช้ประเทศชาติที่รักของเราให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และสถิตสถาพรชั่วกาลนิรันดร์

ถ้าท่านมีจิตศรัทธาจะบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อเป็นการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนให้กับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน ท่านอาจดำเนินการได้ดังนี้

สำหรับส่วนกลาง แจ้งความจำนงไปยังประธาน ฯ รองประธาน ฯ กรรมการ หรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน ณ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หลักเมือง กรุงเทพฯ โทร. ๒๒๒๗๔๔๒, ๒๒๓๙๘๙๖

สำหรับส่วนภูมิภาค แจ้งความจำนงไปยังผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้อำนวยการสถานพินิจ กรรมการ หรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ฯ คือ

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา ณ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา โทร. สงขลา ๓๑๑๒๖๑

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา ณ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา โทร. นครราชสีมา ๒๔๒๖๗๓, ๒๔๒๖๔๗

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ณ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โทร. เชียงใหม่ ๒๓๕๒๗๙, ๒๓๕๘๘๑

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ณ อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี โทร. อุบลราชธานี ๒๕๕๑๑๓, ๒๕๕๓๙๓

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

บทบาทของผู้พิพากษาสมทบต่อเด็กและเยาวชนผู้หลงผิด

โดย

นายอวัช ทานสัมฤทธิ์

ประธานคณะผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น เป็นตำแหน่งทางตุลาการ ซึ่งถูกกำหนดขึ้นมาจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ ต่อมาเมื่อปี ๒๕๐๖ พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ ตามความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกศาลให้มีผู้พิพากษาสมทบ ตามจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นสมควร กระทรวงยุติธรรมได้เปิดดำเนินการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางเป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕ ซึ่งทำให้ผู้พิพากษาสมทบได้มาร่วมอยู่ในกระบวนการยุติธรรมของศาลไทย มีอายุถึงปัจจุบันประมาณ ๓๒ ปี ภายหลังจากที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้เปิดดำเนินการขึ้นที่กรุงเทพมหานครแล้ว ก็ได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา เมื่อปี ๒๕๐๕ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. ๒๕๐๗ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๓ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๒๓ และศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๒๖ ตามลำดับ

ความมุ่งหมายของการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น ก็โดยที่ได้พิจารณาเห็นว่าเด็กและเยาวชนกับผู้ใหญ่ ย่อมมีรูปร่างกายและจิตใจไม่เหมือนกัน เด็กและเยาวชนย่อมหย่อนต่อสติปัญญา หย่อนต่อความรู้ลึกซึ้งชอบ หย่อนต่อการศึกษาอบรม และหย่อนต่อประสบการณ์ชีวิต ซึ่งอาจเป็นเหตุถูกบังคับหรือจูงใจให้กระทำความผิดได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ คำว่า “เด็ก” ตามกฎหมายคือบุคคลอายุเกินกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกินกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” คือบุคคลอายุเกินกว่า ๑๔ ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง ๑๘ ปีบริบูรณ์ ส่วนผู้ใหญ่เป็นบุคคลอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์แล้ว จากประสบการณ์การพิจารณาคดีในศาล

คดีเด็กและเยาวชนกลางมาประมาณ ๑๒ ปี เท่าที่พบประวัติของเด็กและเยาวชนใน รายงานแสดงข้อเท็จจริงของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้พบว่าเด็กและเยาวชน ส่วนมากแทบกล่าวได้ว่าได้กระทำผิดขึ้นด้วยการหลงผิด ครอบครัวยุติธรรม ความยากจน แร้นแค้น ความอดอยากหิวโหย การถูกชักจูงจากบุคคลอื่น ตลอดจนสิ่งแวดล้อมผลักดัน เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ได้กระทำผิดเพราะมีสันดานเป็นผู้ร้าย การแก้ไขเด็กและ เยาวชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีย่อมเป็นงานที่ทำได้ ผิดกับผู้ใหญ่ซึ่งรู้ผิดรู้ชอบแล้ว เมื่อทำผิดก็ทำไปด้วยการมีสันดานเป็นผู้ร้าย การแก้ไขย่อมเป็นการยากกว่าเป็นธรรมดา การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น ก็เพื่อจะใช้วิธีการพิเศษต่อเด็กและเยาวชน มุ่ง แก้ไขเยียวยาให้เด็กและเยาวชนสำนึกผิด และกลับตนเป็นพลเมืองดี มิได้มุ่งเพื่อการ ลงโทษเหมือนผู้ใหญ่กระทำผิด เจตนารมณ์ของศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องการแก้ไข เมื่อต้องการแก้ไขก็ต้องค้นหาสาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน แล้ว แก้ไขไปตามเหตุที่ค้นพบในเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้น เป็นรายบุคคลไป

ผู้พิพากษาสมทบ คือใคร

ผู้พิพากษาสมทบนั้นเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งจะต้องเปี่ยมด้วยคุณธรรมและ เมตตาธรรม เป็นผู้เสียสละ อุทิศเวลา กำลังความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ เพื่อ ช่วยในการแก้ไขเด็กและเยาวชน กฎหมายได้กำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้ คือ

(๑) อายุไม่น้อยกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์
(๒) มีหรือเคยมีบุตรมาแล้ว หรือ เคยทำงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์หรือ อบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี

(๓) ได้รับการอบรมในเรื่องความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนและ หน้าที่ตุลาการมาแล้ว

(๔) มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือน หรือ เป็นข้าราชการฝ่าย ตุลาการสามัญได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ยกเว้นเรื่องความรู้ บุคคลที่เป็นผู้พิพากษา สมทบนั้น ตามกฎกระทรวงกำหนดให้มีพินความรู้เพียงสอบไล่ได้ชั้นมัธยมปีที่ ๖ ของ กระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า กฎหมายมีเจตนารมณ์มุ่งต้องการผู้ที่มีประสบการณ์ ชีวิตเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมากกว่าความรู้

(๕) มีข้อห้ามบุคคลบางประเภทเป็นผู้พิพากษาสมทบ คือ ข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา หรือทนายความ

นอกจากคุณสมบัติตามที่กล่าวมาแล้ว บุคคลที่จะเป็นผู้พิพากษาสมทบได้นั้น ต้องเป็นบุคคลที่ไต่สวนในสมัคร์ต่อกระทรวงยุติธรรมเพื่อเป็นผู้พิพากษาสมทบ เหตุที่กฎกระทรวงได้วางระเบียบเช่นนี้คงได้คำนึงถึงบุคคลที่จะเป็นผู้พิพากษาสมทบนั้น ให้คิดทบทวนตนเองอีกครั้งว่า จะมีเวลาอุทิศให้กับงานและมีจิตใจทำงานด้านนี้แท้จริงเพียงใด ถ้าเข้ามาแล้วลาออกก็จะทำให้งานส่วนรวมยุ่งยากเสียหายได้ และจะต้องเป็นผู้มีอริยาบถเหมาะสมที่จะปกครองและอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชน ตลอดจนเป็นผู้มีความสามารถปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบได้เป็นอย่างดี

การคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นผู้พิพากษาสมทบนั้น กระทรวงยุติธรรมได้มอบให้คณะกรรมการตุลาการดำเนินการคัดเลือก โดยให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ประกาศรับสมัคร คณะกรรมการอบรมซึ่งแต่งตั้งโดยกระทรวงยุติธรรมจะได้ทำการอบรมมีกำหนดเวลา ๖ วัน โดยมีหัวข้อการอบรมคือ ความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชน หน้าที่ผู้พิพากษาสมทบ หน้าที่ตุลาการโดยทั่วไป วิธีการดำเนินการเกี่ยวกับเด็กก่อนคำพิพากษา พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พระธรรมนูญศาลยุติธรรม การแพทย์เกี่ยวกับเด็ก วิจัยพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนในส่วนอาญา วิจัยพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนในส่วนแพ่ง วิจัยพิจารณาความแพ่งและวิจัยพิจารณาความอาญาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพยานหลักฐาน วิธีดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนหลังคำพิพากษา เมื่อเสร็จการอบรมแล้วจะทำการสอบข้อเขียนและสัมภาษณ์ เมื่อได้บุคคลที่ผ่านการสอบแล้ว จะต้องนำเสนอให้คณะกรรมการตุลาการพิจารณา เมื่อการพิจารณาคัดเลือกเสร็จเด็ดขาดแล้ว ก็จะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งบุคคลดังกล่าวให้ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบคราวละ ๒ ปี เมื่อครบวาระ ๒ ปีแล้ว ก็จะได้ทำการคัดเลือกกันใหม่ตามวิธีการดังกล่าวมาแล้ว ทั้งกฎหมายได้อนุญาตให้บุคคลที่พ้นตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบไปแล้ว สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้พิพากษาสมทบใหม่อีกได้เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งแล้ว ก่อนเข้ารับหน้าที่ต้องทำการสาบาน หรือปฏิญาณตัวต่อหน้าอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง หรือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็ก

และเยาวชนจังหวัดซึ่งตนจะเข้าสังกัดแล้วแต่กรณี ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม และรักษาความลับในราชการ

การร่วมพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้พิพากษาสมทบ

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน มาตรา ๔๖ ได้บัญญัติไว้ว่า ในการที่ศาลจะพิจารณาคดีที่มีข้อกล่าวหาว่า เด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก ซึ่งควรจะได้รับการฝึกอบรม สั่งสอน และส่งเสริมให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ ในการพิพากษาคดีนั้น ให้ศาลคำนึงถึงบุคคลลักษณะสุขภาพ และภาวะแห่งจิต ของเด็กและเยาวชนซึ่งแตกต่างกันเป็นคน ๆ ไป และลงโทษหรือใช้วิธีการให้เหมาะสมกับตัวเด็ก หรือเยาวชนและพฤติการณ์เฉพาะเรื่อง แม่เด็กหรือเยาวชนนั้นจะได้กระทำร่วมกัน

ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวศาลคดีเด็กและเยาวชน มาตรา ๑๘ ได้บัญญัติให้ ศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าสองคน และผู้พิพากษาสมทบอีกสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นสตรีหนึ่งคน หรืออาจเป็นสตรีทั้งสองคน จึงเป็นองค์คณะพิจารณาคดีได้ ส่วนการพิพากษาคดีนั้นผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะพิจารณาที่มีเสียงข้างมากเป็นองค์คณะพิพากษาคดีได้

เจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น มุ่งแก้ไข เยียวยาให้เด็กและเยาวชนกลับตัวเป็นพลเมืองดี จึงจำเป็นต้องค้นหาสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเมื่อพบสาเหตุแล้วก็แก้ไขตามเหตุนั้น ๆ ซึ่งงานนี้แสนงานใหญ่ซึ่งงบประมาณมาก เพราะเป็นปัญหาทางสังคม การค้นหาสาเหตุอยู่ในความรับผิดชอบของ สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งตามความในมาตรา ๙ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชน บัญญัติให้สถานพินิจต้องสืบเสาะ และพินิจเรื่องอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพและฐานะของเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และของบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัยอยู่ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อรายงานต่อศาล งานค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำความผิดนี้ต้องอาศัย แพทย์ จิตแพทย์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ

พนักงานสังคม ครู พนักงานคดี และพนักงานอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้อำนวยการสถาน
พินิจตามสมควร และจะต้องมีอุปกรณ์การแพทย์พร้อมตลอดจนยานพาหนะในการไป
สืบเสาะด้วย

ผู้พิพากษาประจำนั้น เป็นนักกฎหมายย่อมชำนาญในการฟังข้อเท็จจริงจาก
การสืบพยานและชำนาญในการปรับแก้บทกฎหมายเพื่อลงโทษจำเลย ส่วนผู้พิพากษา
สมทบนั้น เป็นบุคคลธรรมดาและค่อนข้างเป็นคนสูงอายุ มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดู
อบรมบุตรหลานมามาก ย่อมเข้าใจชีวิตจิตใจของเด็กและเยาวชนได้ดี โดยเฉพาะ
ผู้พิพากษาสมทบที่เป็นสตรีนั้น ท่านผู้รูปร่างท่านให้ความเห็นว่า โดยหลักธรรมชาติสตรี
เป็นมารดาของเด็ก เป็นผู้ให้กำเนิดโดยตรง และเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กมามากยิ่งกว่าฝ่าย
ชายผู้เป็นบิดา จึงสรุปความเห็นว่าย สตรีย่อมรู้จักจิตใจของเด็กได้ดีกว่าผู้ชาย ฉะนั้นการมี
ผู้พิพากษาสมทบเป็นหญิงอาจจะพดกับเด็กหรือเยาวชน และโดยเฉพาะกับมารดาของ
เด็กหรือเยาวชนอย่างเห็นอกเห็นใจในฐานะหัวอกแม่ด้วยกันได้ดี และย่อมเป็นเหตุให้ได้
ความจริงยิ่งขึ้น ความเห็นผู้เขียนเห็นว่าผู้หญิงดีกว่าผู้ชายที่เดียวกันคงยังไม่ถูกต้องนัก
ผู้พิพากษาสมทบหญิงอาจรู้เรื่องของเด็กและเยาวชนภายในบ้านได้ดีกว่าชาย ผู้เขียนไม่
ขอโต้แย้ง แต่ผู้พิพากษาสมทบชายนั้นรู้เรื่องนอกบ้านของเด็กและเยาวชนดีกว่าผู้พิพากษา
สมทบหญิงมาก เรื่องนอกบ้านนั้นหมายถึงเรื่องนอกบ้านธรรมดา กับเรื่องนอกบ้าน
ที่เด็กและเยาวชนอาจไปรุกรานในมมมมมมมมมม ซึ่งในปัจจุบันมีทางเป็นไปได้มาก
และโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนเมื่อถูกมารดาทุ กก็จะทำให้เด็กและเยาวชนนั้นมาซุกที่อก
ของพ่อได้เหมือนกัน และจะพิจารณาความในใจให้พ่อฟังได้หมดเปลือก อาจทำให้พ่อรู้
อะไร ๆ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน ไม่น้อยไปกว่าผู้เป็นแม่ ซึ่งจะเปิดโอกาสให้พ่อรู้แะ
สิ่งผิดสังเกตได้เช่นกัน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้พิพากษาสมทบชายกับชีวิตจิตใจของเด็ก
และเยาวชนดีไม่ยิ่งหย่อนกว่าผู้พิพากษาสมทบหญิง และสรุปได้ว่าผู้พิพากษาสมทบชาย
และหญิงต่างก็เป็นผู้ชำนาญในการค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำผิด ของเด็กและเยาวชนได้
ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ซึ่งสามารถช่วยในการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษาประจำได้
มาก

ในการพิจารณาคดีอาญานั้น ผู้พิพากษาสมทบจะต้องซักไล่สืบเสาะหาสาเหตุ

แห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนตามข้อเท็จจริง ซึ่งสถานพินิจได้ทํารายงานมาโดยละเอียดทุกแง่มุมตามความในมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนซึ่งได้กล่าวมาแล้ว และจะต้องขอให้เด็กทราบและสำนึกว่าสิ่งที่ตนได้กระทำมานั้นผิดหรือถูก และจะต้องจดจำเข็ดหลาบไม่กระทำอีกซึ่งจะได้ผลมากน้อยนั้น เป็นไปตามความสามารถของผู้พิพากษาสมทบแต่ละท่าน บางท่านมีความสามารถมากก็อาจจะพูดอบรมสั่งสอนผู้ผิดที่ถูกให้เด็กและเยาวชนที่สำนึกผิดเกิดความกลัวบาป และเสียใจในการกระทำของตนจนนาคาไหลนองหน้าได้ ถ้าหากองค์คณะสามารถพูดอบรมสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนสำนึกในการกระทำผิดของตนได้เช่นนั้น ก็จะเป็นการสมเจตนารมณ์ของกฎหมายจะทำให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดี เพราะการกระทำผิดแต่ละกระทงนั้นย่อมเป็นความผิดตามกฎหมาย โทษที่จะได้รับก็คืออาจถูกจำคุกหรือถูกประหารชีวิตถ้าเป็นศาลผู้ใหญ่ และขณะเดียวกันย่อมผิดทางศีลธรรมด้วย โทษทางศีลธรรมนั้นก็คือทำให้จิตใจไม่สบายหรือที่เรียกว่าบาปนั่นเอง

เมื่อชนคอนได้มาถึงการพิพากษาคดี ตาม พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนมาตรา ๔๖ บัญญัติให้ศาลคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก ซึ่งควรจะได้รับ การฝึก อบรม สั่งสอน และส่งเสริมให้กลับตัวเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าการที่จะลงโทษ แสดงให้เห็นชัดว่ากฎหมายแจ้งเจตนารมณ์ให้ศาลพิพากษาไปในทางช่วยเด็กหรือเยาวชน ให้ได้มีโอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดีแทนที่จะพิพากษาลงโทษเช่นศาลผู้ใหญ่ ในการพิพากษาช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนี้ มาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน ให้อำนาจศาลได้กว้างขวางมาก เป็นการเปิดทางให้ศาลช่วยเด็กหรือเยาวชนให้มีโอกาสกลับตนเป็นพลเมืองดี มาตรา ๓๑ ดังกล่าวนั้นให้อำนาจศาลใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา

การลงโทษอาญาหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยนี้ เป็นโทษซึ่งบัญญัติไว้โดยประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๐๐ เมื่อผู้ใดใครก็ตามทำผิดทางอาญา เมื่อผิดก็ถูกลงโทษตามนั้น จะลงโทษผิดแปลกจากนั้นไปไม่ได้ กฎหมายไม่อนุญาติ ความตามมาตรา ๓๘ และ ๓๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดโทษไว้ คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน และได้กำหนดวิธีการประหารชีวิตไว้ว่า ผู้ใดต้องโทษ

ประหารชีวิต ให้เอาไปยิงเสียให้ตาย และมาตรา ๓๘ บัญญัติถึงการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น เรียกว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัย คือ กักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัณฑ์บนคุมขังไว้ในสถานพยาบาล และห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง

ศาลคดีเด็กมีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แทนการลงโทษทางอาญา หรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญาได้ คือ

(๑) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัย เฉพาะการกักกัน เป็นการกักและอบรมในสถานที่ที่มีไข้เรือนจำ มีกำหนดเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์

(๒) เปลี่ยนโทษจำคุก เป็นส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกอบรม เป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์

(๓) เปลี่ยนโทษปรับ เป็นการเขียนต่อหน้าศาลไม่เกิน ๑๒ ที่

หลักเกณฑ์วิธีกักและอบรม และการเขียนเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ในกรณีที่ศาลเห็นว่าควรจะควบคุมตัวไว้ภายหลังที่ผู้นั้นมีอายุครบ ๒๔ ปีบริบูรณ์แล้ว ให้ศาลระบุในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด

นอกจากนี้ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน มาตรา ๓๓ ให้ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจสั่งรอกการกำหนดโทษ หรือ รอกการลงโทษเดิมและเยาวชนได้ แม้ว่า

(๑) เด็กหรือเยาวชนนั้นเคยถูกศาลพิพากษาว่าได้กระทำความผิดมาแล้ว

(๒) โทษอาญาที่ควรจะต้องลงแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น เป็นโทษอาญาประเภทอื่นนอกจากโทษจำคุก

(๓) ในกรณีที่เปลี่ยนโทษจำคุก กำหนดโทษจำคุกมากกว่า ๒ ปีก็ตาม ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่แล้ว กฎหมายไม่อนุญาตให้ศาลมีอำนาจสั่งรอกการกำหนดโทษหรือรอกการลงโทษตามวิธีการของเด็กและเยาวชนที่กล่าวมานั้น นอกจากนี้ กฎหมายยังห้ามกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับด้วย ต้องส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกอบรมของสถานพินิจแทน

อนึ่ง ตามมาตรา ๖๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาพิพากษาเด็กและเยาวชน ได้บัญญัติ

ไว้ว่า ในการประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา หรือคำสั่ง ให้ผู้พิพากษาที่อาวุโสเป็นประธานของที่ประชุมนั้นตามความเห็นของผู้พิพากษาสมทบก่อน ซึ่งเป็นการให้โอกาสผู้พิพากษาสมทบมีความคิดคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กหรือเยาวชนอย่างไร และคิดที่จะให้ได้รับการฝึกอบรมสั่งสอน และสงเคราะห์ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีอย่างไร โดยคำนึงถึง บุคลิกลักษณะ สุขภาพ และภาวะแห่งจิตของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นรายบุคคลไป อันเป็นการช่วยกลั่นกรองความเหมาะสม ไว้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนในคดีนั้น ๆ ร่วมกับผู้พิพากษาประจำ

การร่วมพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของผู้พิพากษาสมทบ

คดีแพ่งเกี่ยวกับผู้เยาว์นั้น ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีวัตถุประสงค์ ในอันที่จะคุ้มครองและรักษามลประโยชน์ในสิทธิ และทรัพย์สินของผู้เยาว์โดยมิให้ผู้เยาว์ต้องเสียสิทธิหรือประโยชน์แก่ผู้อื่นเพราะความอ่อนอายุของตน

คดีแพ่งที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจพิจารณาพิพากษานั้น กฎหมายได้จำกัดขอบเขตไว้ในวงแคบดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) คดีขอตั้งผู้ปกครองผู้เยาว์ และขอถอนอำนาจผู้ปกครอง
- (๒) คดีขอให้ศาลมีคำพิพากษารับรองบุตร
- (๓) คดีขออนุญาตทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์

เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนรับคำฟ้อง และคำร้องขอใด ๆ ในคดีแพ่งแล้ว ให้ศาลแจ้งผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กที่ผู้เยาว์นั้นอยู่ในเขตอำนาจทราบพร้อมสำเนาคำฟ้อง หรือคำร้อง ๑ ชุด ซึ่งผู้อำนวยการสถานพินิจก็จะต้องทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง หรือคำร้องนั้นโดยละเอียดรอบคอบ การที่ศาลจะพิพากษา หรือมีคำสั่ง ศาลจะต้องฟังความเห็นผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็กก่อน และในกรณีเช่นนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีสิทธิที่จะแถลงข้อต่อสู้และนำพยานมาสืบหักล้างได้ และในกรณีศาลอนุญาตให้ผู้ปกครองชายทรัพย์สินของผู้เยาว์ได้นั้น ศาลอาจตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจให้เป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ได้ด้วย

ในกรณีบิดามารดาผู้เยาว์ถูกศาลถอนอำนาจปกครอง เพราะตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ

สามารถหรือเพราะใช้อำนาจปกครองโดยมิชอบ หรือประพฤดิชั่วร้าย หรือบิดามารดา
ผู้เยาว์ตาย ศาลอาจสั่งตั้งผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้ปกครองผู้เยาว์ก็ได้

คำว่า "ผู้เยาว์" คือ บุคคลที่อายุยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ กฎหมายเห็นว่า
เป็นบุคคลที่หย่อนต่อประสบการณ์ของชีวิต จึงต้องมีการคุ้มครองผลประโยชน์ในสิทธิ
และทรัพย์สินของผู้เยาว์ ส่วนบุคคลที่อายุยี่สิบปีบริบูรณ์ถือว่าเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ
กฎหมายเห็นว่า มีประสบการณ์ชีวิตเพียงพอแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องคุ้มครองทาง
กฎหมายอีก

อำนาจปกครองตามกฎหมาย กฎหมายให้อำนาจบิดามารดาเป็นผู้ปกครอง
บุตร เว้นแต่เมื่อมีเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๕ กรณี ที่ระบุไว้ข้างล่างนี้เกิดขึ้น อำนาจ
ปกครองก็จะตกเป็นของบิดามารดา คือ

- (๑) บิดาหรือมารดาตาย
- (๒) ไม่แน่นอนว่าบิดาหรือมารดามีชีวิตอยู่หรือตาย
- (๓) บิดาหรือมารดาถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้
ความสามารถ
- (๔) บิดาหรือมารดาต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลเพราะจิตพินเฟือน
- (๕) ศาลสั่งให้อำนาจปกครองอยู่กับบิดาหรือมารดา

อำนาจปกครองอยู่กับมารดาในกรณีบุตรเกิดนอกสมรส และบิดามีได้จด
ทะเบียนเป็นบุตรรอบด้วยกฎหมาย

การขอลอนอำนาจผู้ปกครอง บุคคลที่มีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งถอนอำนาจ
ปกครองก็คือ ญาติสนิทของผู้เยาว์ หรือพนักงานอัยการ แม้ไม่มีผู้ใดร้องขอต่อศาล
กฎหมายก็ให้อำนาจศาลที่จะสั่งถอนอำนาจปกครองได้ตามลำพัง เหตุที่จะถูกถอนอำนาจ
ปกครองมีดังนี้ คือ

(๑) ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความ
สามารถโดยคำสั่งศาล

- (๒) ใช้อำนาจปกครองเกี่ยวกับตัวเด็กโดยมิชอบ
- (๓) ผู้ใช้อำนาจปกครองประพฤดิชั่วร้าย
- (๔) ผู้ใช้อำนาจปกครองล้มละลาย
- (๕) ผู้ใช้อำนาจปกครองจัดการทรัพย์สินของเด็กในทางที่ผิดจนอาจเป็นภัย

บุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้วทุกคน อาจถูกตั้งเป็นผู้ปกครองได้ เว้นแต่บุคคล ซึ่งมี หรือเคยมีคดีในศาลกับผู้อื่น หรือบุคคลซึ่งบิดามารดาตายที่หลัง ได้ระบุชื่อห้ามไว้มิให้เป็นผู้ปกครอง การตั้งผู้ปกครองต้องได้คนเดียว เว้นแต่จะมีเหตุพิเศษจะตั้งผู้ปกครองหลายคนให้ทำการร่วมกันได้ หรือกำหนดอำนาจเฉพาะคนก็ได้

การขอให้ศาลมีคำพิพากษารับรองบุตร

เหตุเพื่อฟ้องขอให้รับเด็กเป็นบุตรนั้น มีดังนี้ คือ

(๑) เมื่อมีการช้หมั้นทำชำว ๕ ๕ ๕ หรือหมั้นเห็นช้ชกช้ชงหมั้นมารดา โดยมีขอบด้วยกฎหมายในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ คือนับแต่วันเกิดของเด็ก ย้อนหลังขึ้นไป ๑๘๐ วัน ถึง ๓๓๐ วัน

(๒) เมื่อมีการลักพาหญิงมารดาไปในทางชั่วว ๕ หรือมีการล่อลวงร่วม ประเวณีกับหญิงมารดาในระยะเวลาซึ่งหญิงนั้นอาจตั้งครรภ์ได้ ๕ ในกรณีหลังต้องมี หลักฐานเป็นหนังสือซึ่งบิดาทำได้

(๓) เมื่อมีเอกสารของบิดาแสดงชัดว่า เด็กนั้นเป็นบุตรของตน

(๔) เมื่อบิดามารดาได้อยู่กันด้วยกันอย่างเปิดเผยในระยะเวลา ๕ ซึ่งหญิง มารดาอาจตั้งครรภ์

(๕) เมื่อมีพฤติการณ์ที่รู้กันทั่วไปตลอดมาว่า เป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น อยู่กันฉันท์บิดากับบุตร ๕ ๕ ๕ ส่งเสียอุปการะเลี้ยงดูอย่างเป็นบุตรของตนโดยเปิดเผย การขออนุญาตทำนิติกรรมแทนผู้อื่น ๕ ๕ ๕ ได้แก่ นิติกรรมต่อไปนี้ คือ ขาย แลกเปลี่ยน หรือจำนองอสังหาริมทรัพย์ ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์เกินกว่าสามปี ให้กู้ยืมเงิน ประนีประนอมยอมความให้โดยเสน่หา ๕ เว้นแต่จะเอาเงินจากเงินได้ของเด็กให้แทนเด็ก เพื่อการศึกษา หรือการสมาคมตามประเพณีพอควรแก่ฐานะานุรูปของเด็ก ไม่รับมรดก หรือพินัยกรรมหรือการให้โดยเสน่หาซึ่งไม่มีเงื่อนไขหรือภาระติดพัน ๕ ๕ ๕ รับหรือไม่รับมรดก หรือพินัยกรรมหรือการให้โดยเสน่หาซึ่งมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพัน ๕ และการมอบข้อ พินาให้อนุญาตโดยศาลการวินิจฉัย

ตามหลักกฎหมายตามแนวทางที่ได้กล่าวมาแล้วโดยสังเขปนี้ ผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งเป็นผู้มีวัยวุฒิเป็นบิดามารดาและผู้ปกครองเด็ก เป็นผู้ครองเรือนและครอบครัวมานาน

ย่อมจะมีประสบการณ์ชีวิตเพียงพอ ในการร่วมพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งกับผู้พิพากษา
ประจำได้สมเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนทุกประการ

การแก้ไขเด็กและเยาวชนให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีในหน้าที่ผู้พิพากษา

สมทบ

บทบาทในการแก้ไขเด็กและเยาวชนให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีนั้น พระราช
บัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามความในมาตรา ๘ ได้มอบให้สถานพินิจเป็นผู้
รับผิดชอบดำเนินการตามแนวที่กฎหมายกำหนดไว้ ส่วนผู้พิพากษสมทบนั้นในฐานะที่ได้
รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสงเคราะห์เด็ก ๆ ตามความในมาตรา ๑๖ แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณา
คดีเด็กและเยาวชน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือคณะ
กรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก ช่วยเหลือกิจการสถานพินิจ หรือสำนักงานของคณะ
กรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน

โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งให้รับตัวไว้ฝึกและอบรม ก็จะถูก
ส่งตัวไปไว้ในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจ ในสถานฝึกและอบรมแต่ละแห่งก็เปรียบ
เสมือนโรงเรียนประจำหรือโรงเรียนกึ่งนอน แตกต่างกันก็เฉพาะในเรื่องค่าใช้จ่าย ซึ่ง
ผู้ปกครองไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น รัฐเป็นผู้อุปถัมภ์ทั้งหมด นับแต่เครื่องนุ่งห่ม
เครื่องนอน เครื่องใช้ประจำตัว เครื่องเขียน แบบเรียน อุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ อาหาร
การกิน ตลอดจนการบำบัดรักษายามเจ็บป่วย เมื่อเด็กและเยาวชนเข้าไปอยู่ในสถานฝึก
และอบรมแล้ว หน้าที่ของผู้พิพากษสมทบที่จะขาดเสียมิได้ ก็คือการติดตามผลการฝึก
อบรมของเด็กและเยาวชน เพราะการที่ศาลมีคำสั่งให้รับตัวเด็กและเยาวชนคนใดไว้ใน
สถานฝึกและอบรมนั้น ก็ด้วยมีเจตนาที่จะอุปถัมภ์ค้ำชู สงเคราะห์ให้เขาได้รับการศึกษาใน
วิชาสามัญ อย่างน้อยให้จบหลักสูตรประถมศึกษา กับให้เขาได้รับการฝึกฝนวิชาชีพเพื่อ
ออกไปทำมาหาเลี้ยงชีพได้ภายหลังครบกำหนดฝึกอบรม นอกจากนั้นแล้วยังให้เขาได้รับ
การอบรมด้านจริยธรรม เพื่อกล่อมเกลานิสัยให้กลับตนเป็นพลเมืองดี

ในสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจ จะจัดการศึกษาวิชาสามัญตามหลักสูตร
การศึกษาผู้ใหญ่ สอดเทียบความรู้ชั้น ป. ๒ ป. ๔ และ ป. ๖ ปัจจุบันบางแห่งได้
ขยายไปถึงชั้น ม. ๓ ส่วนวิชาชีพก็มีการเปิดสอนหลายสาขา อาทิ ช่างตัดผม ช่างไม้

ช่างปูน ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างศิลปหัตถกรรม ช่างวิทยุโทรทัศน์ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า
ช่างเชื่อมโลหะ ช่างอู่ล้างขยายรูป ช่างทอเสื้อ เกษตรกรรม (เพาะปลูก - เลี้ยงสัตว์)
การช่างสตรี ช่างเสริมสวย โขนนาการ ตนตรี เป็นต้น ในการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน
ดังกล่าวนี้ จะอาศัยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ
ผู้พิพากษาสมทบย่อมมีบทบาทสำคัญในการเข้าไปเยี่ยมเยียนช่วยอบรมจริยธรรม ชักจูง
ผู้มีจิตกุศลเข้าไปให้การสงเคราะห์บ้างโอกาส เช่น การนำอาหารไปเลี้ยงเด็กและเยาวชน
การจัดกิจกรรมเพื่อความบันเทิงและเพื่อความสนุกรื่นเริงต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความ
เพลิดเพลิน เกิดความอบอุ่นทางใจว่าสังคมภายนอกไม่ได้ทอดทิ้งเขา นอกจากนั้นแล้วยัง
จะต้องหาหนทางสงเคราะห์เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ อุปกรณ์การฝึกวิชาชีพ
เครื่องเขียน เครื่องเรียนในวิชาสามัญ ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือการช่วยเหลืออุปการะ การหาง
งานให้ทำภายหลังการปลดปล่อยอีกด้วย การดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ ผู้พิพากษาสมทบ
จำต้องประสานงานกับผู้อำนวยการสถานพินิจอย่างใกล้ชิด

ผู้พิพากษาสมทบในฐานะคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนควรมี
บทบาทอย่างไร

ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า ประเทศไทยเราเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา สถานะ
ทางเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ได้พรั่งพร้อมบริบูรณ์เหมือนอย่างประเทศที่เราได้รับการ
พัฒนาแล้ว ดังนั้นในการบำบัดแก้ไขและสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เราจะหวังผลจาก
ภาครัฐบาลฝ่ายเดียวไม่ได้ จำเป็นที่ภาคเอกชนจะต้องให้การสนับสนุนยื่นมือเข้าช่วย
เหลือด้วย

คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
แต่งตั้ง ตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. วิจารณ์าคดีเด็กและเยาวชน จะประกอบด้วย
ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น นอกจากนั้นแล้วจะประกอบด้วยผู้มีจิต
กุศลในวงกว้างๆ อีกจำนวนหนึ่งซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่รู้จักกันดีในจังหวัดที่ตั้ง
สถานพินิจนั้นๆ กล่าวสรุปได้ว่า เป็นภาคเอกชนที่จะเข้ามาร่วมมือกับภาครัฐบาล
เพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน ได้แก่

(๑) ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาทางแก้ไขอุปสรรคและข้อขัดข้อง

ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมและฝึกวิชาชีพ ของเด็กและเยาวชนตามที่ผู้ดำเนินการสถาน
พินิจเสนอมา

(๒) บริจาคเงิน และสิ่งของเครื่องใช้จำเป็นเพื่อประโยชน์ ในด้านการ
สวัสดิการ ตลอดจนการอบรมและฝึกวิชาชีพของเด็กและเยาวชน

(๓) ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น
ในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ วันเฉลิมพระชนมพรรษาฯ วันสำคัญทางศาสนา วันเด็กแห่งชาติ
 เป็นต้น

(๔) เชิญชวนและโน้มน้าวผู้มีจิตกุศลในวงการต่าง ๆ ให้ร่วมกันบริจาค
เงิน สิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการเข้าไปเยี่ยมเยียน
สงเคราะห์เด็กและเยาวชนในบางโอกาส

(๕) ทำหน้าที่วิทยากร หรือเชิญชวนผู้ทรงคุณวุฒิอื่น ๆ ไปเป็นวิทยากร
ให้การอบรมจริยธรรม หรือช่วยสอนวิชาชีพให้กับเด็กและเยาวชน

(๖) ให้ความร่วมมือ ในการจัดหารายได้สมทบทุนมูลนิธิสงเคราะห์เด็ก
ของศาลคดีเด็กและเยาวชน เพื่อนำดอกผลมาใช้จ่ายในการอบรมและฝึกวิชาชีพให้กับ
เด็กและเยาวชน

(๗) ร่วมกันจัดหาทุนในการก่อสร้างอาคาร หรือปรับปรุงสถานที่ของ
สถานพินิจในส่วนที่ขาดแคลน เช่น จัดทำสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ การสร้างโรงฝึกงาน
บางสาขาเพิ่มเติม การสร้างถนนภายในบริเวณ การสร้างเรือนพยาบาลสำหรับเด็ก
เจ็บป่วย เป็นต้น

(๘) ให้ความร่วมมือในการต้อนรับคณะบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่ขอเข้าเยี่ยม
ชมกิจการและให้การสงเคราะห์เด็กในบางโอกาส

(๙) ร่วมมือในการจัดกิจกรรมบันเทิง เพื่อให้เด็กเกิดความสุขเพลิดเพลิน
เหมือนคลาสนาธรรมณ์

(๑๐) ช่วยสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังการปลดปล่อย เช่น ช่วยหา
ผู้ประกอบการในรายซึ่งไร้ญาติขาดที่พึ่ง ช่วยฝึกงานให้เด็กทำตามบริษัท ห้างร้าน หรือ
โรงงานต่าง ๆ ช่วยเหลือเรื่องทุนรอนหรืออุปกรณ์ในการประกอบอาชีพสำหรับรายที่จะ

กลับไปทำมาหากินด้วยตนเอง ช่วยรับอุปถัมภ์ในรายที่จะอุปสมบทแต่ขาดแคลนผู้
อุปการะ เป็นต้น

สรุปแล้วผู้ที่เข้ามาเป็นผู้พิพากษาสมทบนั้น ไม่ได้เข้ามา เพื่อหวังผลเพียงเงิน
ตอบแทนที่จะพึงได้รับจากการร่วมเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษา ซึ่งเป็นผลประโยชน์
ส่วนตนเพียงน้อยนิด แต่สิ่งที่หวังผลอันใหญ่ยิ่งก็คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้
ปัญหาของสังคม ด้วยการช่วยกันพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้หลงผิดในก้นนี้ ให้กลับตนเป็น
ผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า เป็นการป้องกันอาชญากรรมตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งผลใน
ระยะยาว ฉะนั้น ผู้พิพากษาสมทบจึงต้องเปี่ยมด้วยเมตตาจิต เฝ้ามองพร้อมด้วยคุณธรรม
ต้องอุทิศกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ และสติปัญญา ทูลเทเพื่อสันติสุขแห่งสังคม
ในเบื้องหน้าและเพื่อความมั่นคงของรัฐในที่สุด

สุภาษิต

BE CHECKED FOR SILENCE, BUT
NEVER BE TAXED FOR SPEECH

ใครเขาค่อนว่าใบ้	เนื่องนิจ
ค่อนว่าอ่อนความคิด	ดำต้อย
ดีกว่าพล่อยพูดผิด	พาโทษ
ปราชญ์เปรียบปุนโทษถ้อย	ยิ่งด้วยศัสตรา

จังหวัดระยอง
โดย
ประเสริฐ โสมพาน
(ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง)

ระยองเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ระยองเริ่มมีชื่อปรากฏในพงศาวดารเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๓๓ ในรัชสมัยของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา ส่วนประวัติเดิมก่อนหน้านั้นสันนิษฐานว่า ระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อตั้งขึ้นในสมัยของขอม เรื่องตำนานฯ คือ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๕๐๐ ซึ่งขณะนั้นขอมมีเมืองนครธมเป็นราชธานีได้สร้างเมืองนครพนมเป็นเมืองหน้าด่านแรก เมืองพิมายเป็นเมืองอุปราช และได้สถาปนาเมืองฉะบือขึ้นเป็นเมืองสำคัญด้วย ส่วนทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของนครธม ก็มีเมืองจันทบูรหรือจันทบุรีเป็นเมืองหน้าด่าน และต่อมาได้สร้างเมืองระยองขึ้น เหตุที่สันนิษฐานว่าขอมเป็นผู้สร้างเมืองระยองนั้น นักโบราณคดีได้สันนิษฐานจากหลักฐานที่ได้ค้นพบ คือ ซากหินสลักรูปต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ที่บ้านคอน บ้านหนองเต่า ตำบลเชิงเนิน คล้ายและซากศิลาแลงที่บ้านคลองยายลา ตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย ซึ่งเป็นศิลปการก่อสร้างแบบขอม จึงทำให้สันนิษฐานว่า ระยองน่าจะเป็นเมืองที่ก่อสร้างขึ้นในสมัยขอม

สำหรับที่ตั้งของเมืองระยองแต่เดิมนั้น เข้าใจว่าตั้งอยู่ที่หมู่บ้านเต่า อำเภอบ้านค่าย เพราะยังมีซากหินสลักรูปต่างๆ และศิลาแลงปรากฏให้เห็นอยู่บ้าง ซึ่งขณะนั้นเป็นเพียงหมู่บ้านเล็ก ๆ ขึ้นอยู่กับตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย ซึ่งอยู่ไม่ห่างจากตัวเมืองเท่าใดนัก ต่อมาเมื่อชายฝั่งทะเลได้งอกออกไปเรื่อย ๆ จึงได้เลื่อนตัวเมืองตามลงไปตั้งอยู่ที่ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมือง ในปัจจุบัน

คำว่า “ระยอง” ไม่มีคำแปลในพจนานุกรมไทย เป็นภาษาพูดคำหนึ่งของคนเฝ้าช่อง (พวกที่สืบเชื้อสายมาจากพวกขอม) ซึ่งเดิมเรียกกันว่า “ราย้อง” ต่อมาเรียกเพี้ยนกันมาเรื่อย ๆ จนกลายเป็น “ระยอง” ในที่สุด คำว่า “ราย้อง” หรือ “ระยอง” นี้ น่าจะแปลว่าไม้ประดู่ เพราะในบริเวณที่พวกของตั้งรกรากอยู่คือเมืองระยองนี้มีไม้ประดู่มาก ซึ่งวัดแห่งหนึ่งในอำเภอมืองระยองปัจจุบัน ยังคงเชื่อกันว่า

วัดป่าประดู่ ถนนสายหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองระยองก็ตั้งชื่อว่า ถนนป่าประดู่ และชื่อ ตำบลตำบลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในตัวเมือง ก็ตั้งชื่อว่า ตำบลท่าประดู่ คนเฒ่าของในจังหวัดระยอง บัจจุบันนี้ไม่มีเหลืออยู่อีกแล้ว

ในด้านประวัติศาสตร์นั้น ประวัติศาสตร์ได้กล่าวถึงเมืองระยองในรัชสมัยของ สมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยาว่า ยามใดที่เมืองไทยอ่อนแอ พระยาละแวก เจ้าเมืองเขมรก็จะถือโอกาสกรีธาทัพบุกรุกเข้ามาในแดนไทยแถบหัวเมืองชายทะเลด้าน ตะวันออก แต่ถ้ายามใดที่เมืองไทยเข้มแข็ง เขมรก็จะมาสวนามีกัด ค้อนที่เมืองไทยอ่อนแอ นั้น เขมรเคยเข้ามาโจมตีหัวเมืองชายทะเลด้านตะวันออก และกวาดต้อนผู้คนไปยัง ประเทศเขมร ซึ่งในบรรดาหัวเมืองที่ถูกกวาดต้อนไปนั้นมีชาวระยองรวมอยู่ด้วย และ ประวัติศาสตร์อีกตอนหนึ่ง ได้กล่าวถึงเมืองระยองในปลายสมัยกรุงศรีอยุธยาว่า ใน ระหว่างที่กรุงศรีอยุธยาใกล้จะเสียให้แก่พม่าเป็นครั้งที่สองนั้น พระยาวิชิตปราการหรือ พระยาดากแม่ทัพคนสำคัญแห่งกรุงศรีอยุธยา ซึ่งถูกเกณฑ์ให้มารักษากรุงในระหว่างที่ถูก พม่าล้อมไว้ คือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๐๖ - ๒๓๓๐ นั้น ได้พิจารณาเห็นว่า กรุงศรีอยุธยา คงจะต้องเสียให้แก่พม่าเป็นแน่แท้ เพราะพระเจ้าเอกทัศมีชัยผู้ครองกรุงในเวลานั้น ทรงอ่อนแอและไร้ความสามารถ ถ้าขึ้นสู้รบต่อไปจะไม่เกิดประโยชน์อันใด ฉะนั้น ในราวเดือนนี้ พ.ศ. ๒๓๐๘ พระยาดากจึงรวบรวมพรรคพวกประมาณ ๕๐๐ คน ยกทัพ มุ่งไปทางตะวันออก ได้ปะทะกับพม่าและตีฝ่าวงล้อมออกไปได้ พอไปถึงบ้านลำบันทิศ เวลาสองยามเศษก็แลเห็นแสงเพลิงไหม้กรุง ต่อจากนั้นก็มุ่งไปบ้านโพธิ์สามทาว และ บ้านพรานนก โดยได้สู้รบกับพม่าไปตลอดทาง ออกจากบ้านพรานนกไปบ้านบางคอง หนองไม้ซุง นครนายก ปราจีนบุรี บ้านด่านชบ บ้านทองหลาง ตะพานทอง บางปลา สร้อย ถึงบ้านนาเกลือ ออกไปพักหา นากอมเทียน ไก่เตี้ย ลัดทิม ถิ่นโค้ง แวะหยุด พักไพร่พลที่บ้านน้ำเก่า (เข้าใจว่าเป็นบ้านเก่า ตำบลตาขัน อำเภอบ้านค่าย) ซึ่งขณะ นั้น ผู้รั้งเมืองระยอง คือ พระยาระยอง (บุญเมืองหรือบุญเรือง) ได้ทราบข่าวว่า พระยาดากยกทัพมา จึงได้พาคณะกรมการเมืองออกไปต้อนรับและเชิญให้พระยาดากพา ไพร่พลเข้ามาพักในเมือง พร้อมกับมอบอัญญาหารให้เกวียนหนึ่ง พระยาดากจึงได้พา ไพร่พลเข้ามาที่ท่าประดู่ และพักแรมอยู่ที่วัดลุ่ม (วัดลุ่มมหาชัยชุมพล) โดยทำการตั้ง

ค่าย ชุกคู บั๊กจาก ล้อมบริเวณที่พักไว้โดยมิได้ประมาณ พระยาตากพักอยู่ที่วัดลุ่มได้สองวันมีนายบุญรอด แชนอ่อน นายมาต นายบุญมาน้องภริยาของพระจันทบุรี ได้เข้ามาถวายตัวทำราชการ และได้นำความมาแจ้งว่า ขุนรามหมื่นซ่ง นายทองอยู่ นกเล็ก ขุนจำเมือง (ต๋วง) หลวงแสนพลหาญ กรมการเมืองระยองได้คบคิดกับพวกทหารประมาณ ๑,๕๐๐ คน จะยกเข้ามาประทุษร้ายพระยาตาก เมื่อพระยาตากทราบเช่นนั้น จึงเรียกผู้รู้เมืองคือพระยาระยองมาซักถามความจริง แต่พระยาระยองไม่ยอมรับ พระยาตากจึงสั่งให้ทหารคุมตัวพระยาระยองไว้ และเตรียมการที่จะรับมือกับผู้คิดประทุษร้ายต่อไป พอพลค่ำ พระยาตากจึงสั่งให้ทหารเตรียมการป้องกันไว้ และดับไฟมืดทั้งค่าย พอเวลาประมาณ ๑ ทุ่มเศษ พวกกรมการเมืองซึ่งไม่ทราบว่าพระยาตากรู้ตัว ก็คุมทหาร ๓๐ คน เข้าโจมตีค่ายทางด้านเหนือ คือทางด้านวัดเนินมีขุนจำเมือง (ต๋วง) เป็นหัวหน้า เมื่อขุนจำเมืองคุมพรรคพวกเข้ามาใกล้ค่ายประมาณ ๕-๖ วา พระยาตากก็สั่งให้ทหารระดมยิงปืนพร้อมกัน ขุนจำเมืองและทหารไม่ทันรู้ตัว จึงถูกอาวุธบาดเจ็บล้มตายเป็นตามๆ กัน พวกกรมการเมืองและทหารที่เหลืออยู่ต่างตกใจกลัวจึงพากันล่าถอยไป พระยาตากก็ระดมไพร่พลไล่โจมตีและยึดเมืองระยองได้ในคืนนั้นเอง ยึดได้ทั้งศาลาราชูและอัญญาหารเป็นจำนวนมาก บรรดาเหล่าทหารได้เห็นความสามารถและความฉลาดหลักแหลมของพระยาตาก จึงพากันยกย่องเรียกพระยาตากว่า “เจ้าตาก” แต่โดยที่ชื่อเดิมของพระยาตากชื่อว่า “สิน” จึงพากันเรียกว่า “เจ้าตากสิน” ฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าพระยาตากมาได้รับการยกย่องให้เป็น “เจ้า” ที่เมืองระยองนี้เอง เมื่อเจ้าตากสินยึดเมืองระยองได้แล้ว ได้พักไพร่พลอยู่ในเมืองระยองประมาณ ๗-๘ วัน เพื่อบำรุงขวัญทหารและจัดการบ้านเมืองให้เสร็จเรียบร้อยแล้วจึงเสด็จต่อไปยังเมืองจันทบุรี เพื่อยึดเป็นที่ตั้งมั่นในการกู้อิสรภาพของชาติคืนจากพม่าต่อไป

สภาพทางภูมิศาสตร์ - จังหวัดระยองเป็นจังหวัดหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตรเศษ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๓๑๑.๘ ตารางกิโลเมตร อาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับเขตอำเภอหนองใหญ่, กิ่งอำเภอบ่อทอง, อำเภอพนัสนิคม และอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทิศใต้จดอ่าวไทย (มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร)

ทิศตะวันออกติดต่อกับเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี และทิศตะวันตกติดต่อกับเขตอำเภอสัตตบ, อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ พื้นที่ด้านเหนือและด้านตะวันออกเทลาดลงสู่อ่าวไทยและมีภูเขาเตี้ย ๆ เป็นจำนวนมาก อุณหภูมิของจังหวัดระยองอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย ๒๒.๖ องศาเซลเซียส ฝนจะตกมากในช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม จังหวัดระยองมีแม่น้ำอยู่สองสาย คือ แม่น้ำระยองกับแม่น้ำประแสร์ แม่น้ำระยองยาวประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากภูเขาตอนใต้ของจังหวัดชลบุรี ไหลผ่านท้องที่อำเภอปลวกแดง อำเภอบ้านค่าย และอำเภอเมืองระยองออกสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระยอง ส่วนแม่น้ำประแสร์ยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากภูเขาด้านตะวันออกของจังหวัดจันทบุรี ไหลผ่านพื้นที่ตำบลต่างๆ ของอำเภอแกลงออกสู่ทะเลที่ตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง

การเศรษฐกิจ - จังหวัดระยองมีทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่าง และมีแร่ธาตุหลายชนิด เช่น แร่ดีบุก มีอยู่ในเขตอำเภอเมืองระยองและกิ่งอำเภอบ้านฉาง แร่พลวง, แมงกานีส, แร่ดินขาว และทรายแก้ว มีอยู่ในเขตอำเภอแกลง นอกจากนี้ยังมีป่าไม้หลายชนิด เช่น เต็งรัง, ตะแบก, แดง, ตะเคียน, มะค่า, พยุง, ประดู่ และยาง เศรษฐกิจของจังหวัดระยองที่สำคัญ คือ เกษตรกรรมและการประมง เกษตรกรรมได้แก่การทำไร่ มันสำปะหลัง ไร่อ้อย ไร่ส้มปัดรด ทำสวนยางพารา สวนทุเรียน สวนเงาะ สวนมังคุด และการทำนา ส่วนการประมงก็ได้แก่การจับสัตว์ทะเลซึ่งมี กุ้ง หอย ปู ปลา โดยมีเรือประมงขนาดใหญ่และเครื่องมือต่างๆ ใช้ กับมีห้องเย็นขนาดใหญ่สำหรับเก็บสัตว์ทะเลด้วยประเภทโรงงานในจังหวัดระยองก็มีโรงงานทำเบ๊นังมัน โรงงานทำน้ำตาลทราย โรงงานทำน้ำตาลและกะปิ โรงงานทำซีเมนต์บดอัด โรงงานทำปลาป่น โรงงานอบปลาหมึก โรงงานทำพลาสติกเม็ด และโรงงานแก๊ส จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเป็นอยู่สะดวกสบาย ราษฎรไม่ค่อยมีว่างงาน มีสาขาธนาคารแทบทุกธนาคาร เช่น ธนาคารออมสิน, ธนาคารกรุงไทย, ธนาคารกรุงเทพ, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, ธนาคารกรุงเทพ พาณิชยกรรม, ธนาคารไทยพาณิชย์, ธนาคารกสิกรไทย, ธนาคารนครหลวงไทย, ธนาคารศรีนคร, สหธนาคาร และธนาคารทหารไทย การเงินจะหมุนเวียนคล่องตัว

การสังคม - จังหวัดระยองแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ อำเภอ กับ ๒ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองระยอง, อำเภอบ้านค่าย, อำเภอแกลง, อำเภอปลวกแดง, กิ่งอำเภอบ้านฉาง และกิ่งอำเภอวังจันทร์ มีพลเมืองทั้งหมดประมาณ ๓๘๖,๒๐๑ คน อยู่ในเขตเทศบาลเมืองระยอง ๓๗,๓๐๕ คน (เป็นชาย ๑๘,๒๗๓ คน, เป็นหญิง ๑๙,๐๓๒ คน)อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองระยอง ๓๔๘,๘๙๖ คน (เป็นชาย ๑๘๔,๖๐๑ คน, เป็นหญิง ๑๖๔,๒๙๕ คน) พลเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและการประมง มีฐานะมั่นคง ประชาชนมีความรักสงบ รักพวกพ้อง รักความยุติธรรม และรักขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนภาษาพูดของคนจังหวัดระยองต่างๆ นั้นก็ใช้ภาษากลาง แต่มีสำเนียงเพี้ยนไปบ้าง สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดระยองก็มี หาดแม่รำพึง สวนสน สวนวังแก้ว แหลมแม่พิมพ์ อุทยานริยัลนทร์ อุทยานเขาชะเมา เกาะเสม็ด หรือ เกาะแก้วพิสดาร เกาะมันนอก เกาะมันใน เกาะมันกลาง เกาะเสม็ด เกาะทะลุ หาดทรายทอง และอ่างเก็บน้ำคอกกราย

ขนบธรรมเนียมประเพณี - ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของจังหวัดระยองนั้นก็มีเช่นเดียวกับในภาคกลาง ประชาชนส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ จังหวัดระยองมีวัดในพุทธศาสนา ๑๖๘ วัด สำนักสงฆ์ ๕๒ สำนัก มัสยิด ๕ แห่ง โบสถ์คริสต์ ๑ แห่ง พระพุทธองค์ศรี เป็นพระพุทธรูปประจำเมืองของจังหวัดระยอง ประดิษฐานอยู่ที่หอพระภายในบริเวณสวนศรีเมือง เป็นพระพุทธรูปซึ่งจำลองแบบมาจากพระพุทธรูปในพระที่นั่งพุทธโธสวรรยทิพยอาสน์ โดยสร้างเท่าองค์จริง และสร้างด้วยเนื้อเงินบริสุทธิ์ มีขนาดหน้าตักกว้าง ๖๕ เซนติเมตร ๑ องค์ กับสร้างด้วยทองสัมฤทธิ์ขนาดเล็กกว่าองค์จริง หน้าตักกว้าง ๔๘ เซนติเมตร อีก ๑ องค์ ได้จัดพิธีสร้างขึ้นที่สวนศรีเมือง เมื่อวันที่ ๑๗ - ๑๘ เมษายน ๒๕๐๘ สมเด็จพระสังฆราชทรงถวายพระนามว่า “พระพุทธองค์ศรีธรรมราชา สิริหังคปฏิมาบรมโลกนาถ ระยองประชาราษฎร์บรมพิตร” ซึ่งมีความหมายว่า “พระพุทธเจ้าผู้มีวิเศษแล้วขึ้นออกจากพระกายเป็นราชาแห่งธรรม มีลักษณะลี้ลาตั้งราชสีห์ เป็นที่พึ่งของโลก และเป็นมิ่งขวัญที่เคารพบูชาแห่งชาวระยอง”

ในจังหวัดระยองมีต้นไม้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยู่ต้นหนึ่ง คือต้นสะตือซึ่งมีอยู่ในบริเวณวัดลุ่มมหาชัยชุมพล ถนนตากสินมหาราช ในเขตเทศบาลเมืองระยอง มีผู้เล่า

ว่า เป็นคนไม้ที่พระเจ้าตากสินมหาราชทรงใช้ผูกขังไว้เมื่อครั้งที่พระองค์มาพักบำรุงไพร่พลก่อนที่จะออกเดินทางต่อไปยังเมืองจันทบุรี และพระองค์เคยเสด็จออกว่าราชการโดยประทับที่โคนต้นสะตอ ในปัจจุบันนี้จะเห็นว่า มีศาลเป็นตึกรูปทรงจตุรมุขเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชอยู่ตรงต้นสะตอ ทั้งนี้ ก็เพราะชาวระยองมีความรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระเจ้าตากสินในครั้งกระโน้น จึงได้ร่วมใจกันสร้างไว้เพื่อเป็นที่สักการบูชา แม้ดวงตราประจำสำนักงานเทศบาลเมืองระยอง ก็ทำเป็นรูปช้างทรงของพระเจ้าตากสินผูกอยู่โคนต้นสะตอ

สุภาษิต

THE WISE MAN LEARNS BY LISTENING,
THE SIMPLETON CAN LEARN ONLY BY SEEING
SCORNERS PUNISHED

สัปบุรุษเพียงสดับก็รับรู้
เพราะตั้งอยู่ในธรรมแนะนำได้
ที่ลางคนหนักเบาไม่เข้าใจ
ต้องเชือดไก่ให้ดูจึงรู้ความ

รักลูก - ลูกรัก

โดย

ศาสตราจารย์วารณี บิลทสันต์

ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ครอบครัวเป็นสถาบัน และเป็นหน่วยสังคมซึ่งมีความหมายที่สำคัญที่สุด ครอบครัวเป็นหน่วยมูลฐานในสังคมมนุษย์ เพราะครอบครัวช่วยดำรงไว้และสืบต่อเนื่องสังคมมนุษย์ โดยก่อกำเนิดชนรุ่นหลังๆ ให้เป็นสมาชิกของสังคมมนุษย์ ไม่เพียงแต่ร่างกาย แต่ยังสืบเนื่องทางวิชาการ ทางขนบธรรมเนียมประเพณี สติปัญญา อารมณ์ ตลอดจนการถ่ายทอดทางลักษณะนิสัยและวัฒนธรรม ทำอย่างไรสังคมมนุษย์จะได้หน่วยสังคมมูลฐานที่ดีเพื่อผลิตผลรุ่นต่อไปจะดียิ่งๆ ขึ้นนั้น เป็นปัญหาที่ขบคิดกันตลอดมา การแต่งงานของชายหญิงทำให้เกิดชีวิตครอบครัว เกิดผลิตผลที่สืบต่อไปในสังคมมนุษย์ โลกจะเจริญหรือเสื่อม สงบสุขหรือสงคราม ก็เนื่องจากหน่วยสังคมมูลฐานเล็กๆ ฉะนั้น เพื่อจรรโลงสังคมมนุษย์ให้เจริญทางวิชาการ ทางสติปัญญา อารมณ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม อยู่ด้วยกันด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันโลกเราก็จะมีสันติสุข

การแต่งงานมีครอบครัวมิใช่เป็นการสร้างวิมานในฝัน แต่เป็นเรื่องของบุคคลสองคนที่จะดำเนินชีวิตประจำวันร่วมกันด้วยการเรียนรู้ เข้าใจกันดียิ่งๆ ขึ้นตลอดไป ไม่มีการหยุดยั้ง การแต่งงานและการมีชีวิตครอบครัวที่ผาสุกได้นั้น เป็นธุรกิจที่ต้องใช้ความซื่อสัตย์รอบคอบและละเอียดอ่อน ต้องอาศัยการเตรียมตัว เตรียมพร้อมด้วยปัจจัยหลายอย่าง เป็นศิลปะที่ต้องใช้ไหวพริบ และการปรับตัวของสามีภรรยา แต่ละคู่ที่จะดำเนินการให้เป็นไปอย่างสมดุลง

นอกจากความรักใคร่ปรองดองและความเข้าใจกันระหว่างสามีภรรยา จะนำมาซึ่งความผาสุกในชีวิตครอบครัวแล้ว ลูกๆ จะสามารถเพิ่มพูนบรรยากาศในครอบครัวให้สดชื่นแจ่มใสมีชีวิตชีวาขึ้นอีกได้อย่างมาก ความสุขสดชื่นของพ่อแม่ที่ได้พุดถึงลูกชายลูกหญิง การเฝ้ามองดูความเจริญเติบโตของลูกทุกคนเป็นความรู้สึกที่ทำให้ทั้งพ่อ

และแม้มีชีวิตร่วมกันอย่างมีความหมาย ถึงแม้การเลี้ยงดูลูก ๆ จะทำให้ต้องเห็นเหนื่อย
หาเวลาพักผ่อนได้ยาก แต่เป็นความเหน็ดเหนื่อยที่พ่อแม่ปรารถนาและเต็มใจที่จะทำ เด็ก
มีลักษณะท่าทีตามธรรมชาติประจำตัว ที่ชวนให้ผู้ใหญ่มองด้วยความรักใคร่เอ็นดูใน
ความไร้เดียงสา การช่างพุดช่างจาดตลอดจนการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ
ความสุขที่แท้จริงของพ่อแม่อยู่ที่เห็นลูก ๆ มีความสุข เจริญเติบโต แข็งแรง มีบุคลิกดี
ขยันเรียนหนังสือ มีอาชีพเป็นหลักฐานเมื่อเป็นผู้ใหญ่ เป็นที่รักและยกย่องของสังคม
เพียงแค่นี้ความเหน็ดเหนื่อยของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน และการทำมาหากิน
เพื่อเลี้ยงลูกอันมีระยะยาวนานก็หมดไป มีความสุขใจ สดชื่นแทนที่

ทุกคนมีสิทธิที่จะหวังมีโอกาสที่จะมีความสุข และปลื้มปิติใจในความ
สำเร็จและมีอนาคตอันแจ่มใสของลูก ๆ ด้วยกันทั้งนั้น ถ้าท่านตั้งตนเป็นพ่อแม่ที่ดี
เสียแต่เริ่มต้นของการมีชีวิตครอบครัวที่ผาสุก ท่านรักลูก ท่านจะได้ลูกที่รักตั้งใจ
ปรารถนา

ต่อไปนี้เป็นข้อเสนอแนะบางประการที่เป็นปัจจัยสำคัญ ในการที่พ่อแม่พึง
ปฏิบัติในการเลี้ยงดูลูก การที่เด็กจะมีความสุข เจริญเติบโต มีอนาคตแจ่มใสได้นั้นต้องอาศัย
พ่อแม่ที่รักลูกให้การเลี้ยงดูอบรม เด็กมีความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทาง
ร่างกายต้องการอาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บไข้และสิ่งอื่น ๆ
อีกตามความจำเป็น ส่วนทางด้านจิตใจ เด็กต้องการความรัก ความอบอุ่น ความมั่นใจ
และการยอมรับ ตลอดจนความรู้สึกปลอดภัย การแสดงความรักลูกนั้นมิใช่เพียงแต่จะ
พูดว่ารักลูก ต้องแสดงให้เห็นให้ลูกเข้าใจได้ว่าพ่อแม่รักเขาด้วย การปฏิบัติด้วยกิริยาท่าที
น่าเสียใจ การกระทำต่าง ๆ ลูกจะซาบซึ้งถึงความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกโดยมิต้องออกปากบอก
ว่ารัก ความเจริญเติบโตและความผาสุกของเด็กมิได้อยู่ด้วยเงินอย่างเดียว มิใช่เข้าใจผิด
เสมอ ๆ ว่าความรักที่ให้กับลูกนั้นอยู่ที่การเลี้ยงดู ตามใจ ไม่ดุว่า ไม่ขัดใจ มีเงินทอง
ให้ใช้สอยฟุ่มเฟือย อยากได้อะไรก็ได้ กินอิ่มนอนหลับก็นับว่าเป็นการเลี้ยงที่ดีแล้ว แท้
จริงแล้ว เด็กไม่ต้องการความสุขทางกายอย่างเดียว แต่ยังต้องการความสุขทางใจควบคู่
ไปด้วย การที่พ่อแม่มีเงินให้ลูกใช้จ่ายฟุ่มเฟือยโดยมิรู้ค่าของเงินจะยิ่งเป็นผลร้ายต่อลูก
เสียอีก เมื่อเด็กขาดความรักความอบอุ่นตลอดจนการฝึกอบรมที่ดีจากพ่อแม่ เด็กจะรู้สึก

จำเหว้ ไม่มั่นใจ ขาดความอบอุ่นในบ้านเพราะทั้งพ่อและแม่ต่างมัวยุ่งอยู่กับการทำมาหากิน ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ฝึกอบรมลูกเท่าที่ควร เด็กจะแสวงหาสิ่งที่เด็กต้องการจากบุคคลภายนอก เช่นจากเพื่อนฝูง มีเงินซื้อของแจกเพื่อน เลี้ยงเพื่อน เพื่อเรียกร้องความรักและความสนใจจากเพื่อน หรือมักจะประพฤติประหลาดประชันพ่อแม่ในทางเกะกะ เกเร คบเพื่อนชั่ว เสพยาเสพติด ฯลฯ กว่าพ่อแม่จะรู้ก็เกือบจะสายเกินไปเสียแล้วเด็กต้องการคนช่วยให้มีการเริ่มต้นชีวิตที่ดีจากผู้ใหญ่ พ่อแม่ไม่ควรละเลยหรือมองข้ามความสำคัญนี้ไปเสีย การให้สิ่งที่เด็กต้องการในเวลาที่เหมาะสม และเหมาะสมขณะที่เด็กต้องการดีกว่าจะให้เมื่อเด็กถูกปล่อยปละละเลยจนไม่ต้องการผู้ใหญ่เสียแล้ว

ถ้าท่านหวังที่จะเห็นลูกๆ มีอนาคตแจ่มใส ก็ไม่ควรให้โอกาสอันมีค่านี้ผ่านไปเสีย ถึงแม้จะเห็นดีเห็นชอบก็ได้ผลตอบแทนที่มิคุณค่า น่าชื่นใจ หายเหนื่อยอย่างหาอะไรเปรียบมิได้

ในโอกาสนี้จะเริ่มต้นด้วยผู้ที่จะเป็นพ่อ — แม่ ก่อน คือ

๑. สุขภาพของพ่อแม่ สุขภาพที่ดีของพ่อแม่หมายถึงทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตเป็นปัจจัยสำคัญในการเริ่มต้นชีวิตที่ดีของลูก พ่อแม่มีร่างกายสมบูรณ์ มีสุขภาพกาย — สุขภาพจิตดีจะเป็นผู้ให้กำเนิดลูกที่มีสุขภาพดีได้ เมื่อแม่เริ่มตั้งครรภ์ ทั้งพ่อและแม่หวังที่จะเห็นลูกออกมาแข็งแรงมีอายุครบ ๓๒ ไม่พิการพิการทางร่างกายและสมองก็เป็นความสบายใจไม่ได้จนหนึ่งแล้ว ฉะนั้นระยะตั้งครรภ์จนถึงเวลาคลอด ควรจะได้อยู่ในความดูแลของแพทย์อย่างใกล้ชิด เพื่อว่าเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นหรือยังไม่เกิดแพทย์จะได้ให้คำแนะนำเป็นการป้องกันไว้เสียก่อน หรือจะได้รักษาแก้ไขเสียแต่แรกๆ ให้ทันทั้งที่ หรือถ้ามีข้อสงสัย ข้อใจ หรือกังวลใจในปัญหาต่างๆ จะได้ปรึกษาหารือแพทย์ให้คลายความวิตกกังวลลงไปได้

๒. ลูกดีเป็นผลผลิตจากครอบครัวผาสุกพ่อแม่รักใคร่เข้าใจ และเห็นใจกัน ขณะที่แม่ตั้งครรภ์พ่อควรจะให้ความรักความเอาใจใส่เห็นอกเห็นใจแม่เป็นพิเศษ เพื่อแม่จะได้มีความสบายใจ ลูกในครรภ์ก็ย่อมจะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีไปด้วย

๓. พ่อแม่ควรจะได้รู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตน และทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ถ้าพ่อแม่รักใคร่กลมเกลียวกันแล้ว ครอบครัวก็เป็นสุข พ่อแม่จะช่วยกัน

เพียงครอบครัวร่วมกัน พ่อแม่จะเป็นผู้นำ ผู้ให้การศึกษาฝึกอบรม ตลอดจนให้ความรัก ความอบอุ่นและความมั่นใจแก่ลูก ลูกจะได้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจไปใน ทางที่ถูกที่ควร เพราะได้เห็นตัวอย่างที่ดีตลอดเวลา

๔. ลูกต้องการทั้งพ่อและแม่ พ่อและแม่ต่างก็มีบทบาทต่อลูกแต่ละคนเป็น การสอดคล้อง และประสานกันเพื่อความเจริญเติบโตของลูก พ่อสามารถทำอะไรให้ลูกได้ เช่นเดียวกับแม่ การปฏิบัติของพ่อมิใช่เป็นการแย่งหน้าที่ของแม่ไปทำ แต่เป็นการช่วย แบ่งเบาภาระของแม่ไปบ้าง และในเวลาเดียวกัน พ่อจะได้มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดลูก อุ้มชู สัมผัสลูกเช่นเดียวกับแม่เหมือนกัน พ่อจะรู้สึกภาคภูมิใจและเป็นสุขเมื่ออยู่ใกล้ชิดลูก ทำ หน้าที่พ่อโดยสมบูรณ์ พ่อจะมีอิทธิพลต่อลูกตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตลูก ลูกได้เห็นทั้งพ่อและแม่ มีความรักใคร่สนิทสนมกันทั้งพ่อและแม่ การให้ความรักความสนใจฝึกอบรมลูกของพ่อ และแม่จะเป็นการให้ที่มีคุณค่ายิ่งกว่าการให้ทรัพย์สินใดๆ จะหาซื้อด้วยเงินตราก็ไม่ได้

๕. ความรู้สึกของความเป็นพ่อที่ดี ย่อมทำให้พ่อปฏิบัติและมีบทบาทต่อลูก มีการเตรียมการ มีการวางแผนเพื่ออนาคตของลูกร่วมกับแม่เพื่อการเริ่มต้นชีวิตที่ดีของลูก พ่อที่ละเลยหน้าที่ของพ่อที่ดี ถึงแม้จะเป็นผู้สามารถทำมาหาเงินมากมายก็ไม่สามารถ เป็นพ่อที่ดีได้ พ่ออาจจะใช้เงินทองซื้ออะไรๆ ให้ลูกได้ แต่พ่อมองข้ามสิ่งที่ลูกต้องการ อย่างแท้จริง และซื้อหาด้วยเงินไม่ได้ และไม่จำเป็นต้องซื้อหาเพราะมีอยู่ในตัวของพ่อ แล้วนั่นคือ ความรักและความอบอุ่นที่ลูกควรได้รับจากพ่อตั้งแต่เริ่มเกิดมา เงินไม่สามารถ ซื้อหาทุกสิ่งทุกอย่างได้โดยเฉพาะเรื่องของจิตใจ เด็กที่มีพฤติกรรมผิดปกติ มีจิตใจและ อารมณ์อ่อนไหวไม่มั่นคง ซักขวนง่าย ขุนเคี้ยว เขาแต่ใจตนเอง จนกลายเป็นเด็กที่มี พฤติกรรมเบี่ยงเบน เกะกะเกราะ หนีโรงเรียน ลักขโมย ดิตยาเสพติด ฯลฯ เงินไม่ สามารถซื้อได้หรือช่วยอะไรได้ เงินก็จะมีประโยชน์อะไร แต่ถ้าพ่อมีเวลาอยู่ใกล้ชิดให้ ความอบอุ่นแก่ลูก มองไปทางนี้พ่อ มองมากเห็นแม่ ช่วงเป็นครอบครัวที่น่าเป็นสุข เหลือเกิน ลูกๆ ต้องการความรักและความอบอุ่นจากพ่อ ซึ่งลูกๆ จะพอใจยิ่งกว่าได้ เงินทองมากมายนัก เพราะมีเงินมากมายเท่าไรก็หาซื้อไม่ได้

๖. แม่ควรทำตัวเป็นแม่และเป็นกำลังสนับสนุนพ่อ ไม่ควรทำตัวเป็นทั้งพ่อ และแม่เพียงคนเดียว แม่ต้องแสดงให้เห็นว่าพ่อเป็นพ่อ เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นที่รัก

และนับถือของทุกคนในบ้าน แม่ไม่ควรเอาแต่ใจตัวเองและสั่งการคนอื่นเลย จะทำให้ลูกเข้าใจผิดคิดว่าเป็นใหญ่กว่าพ่อ แม้มีอำนาจในบ้านมากกว่าพ่อจากท่าทีที่แม่ปฏิบัติต่อพ่อ ลูกเลยเห็นว่าพ่อไม่สำคัญ

พ่อและแม่มีบทบาทร่วมกัน และประสานกันในอันจะสร้างเสริมความผาสุกให้แก่วงศ์ ๗ ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อความผาสุกของครอบครัว ลูกจะเริ่มเห็นภาพชีวิตและการดำเนินชีวิตร่วมกันของพ่อและแม่ตั้งแต่เริ่มเรียนรู้ ลูกจะเติบโตขึ้นท่ามกลางบรรยากาศอันอบอุ่น มีความรู้สึกว่าคนเราอยู่ร่วมกันด้วยความรักใคร่ประพฤติกและปฏิบัติต่อกันด้วยดีและสม่ำเสมอ ลูกก็จะสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ง่ายขึ้น ลูกจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคม รับรู้และสนองตอบความต้องการของผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ความผาสุกของครอบครัวมิได้เป็นประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนในครอบครัวเท่านั้น แต่ยังเป็นผลดีต่อสังคม และสามารถบ่มงอกบุญกุศลให้แก่มวลมนุษยชาติอีกด้วย

ในการเลี้ยงดูฝึกอบรมลูก เพื่อให้ถึงจุดหมายปลายทางที่พ่อแม่คาดหวังไว้ สิ่งสำคัญที่สมควรจะหยิบยกมากล่าวย้ำอย่างหนักแน่นอีกครั้งหนึ่งในที่นี้คือ ความผาสุกในชีวิตครอบครัวของพ่อแม่ มีความรักองอาจไม่มีจุดจบ การปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ สามารถปรับความเข้าใจถ้อยทีถ้อยอาศัยกันสามารถตกลงในสิ่งที่ขัดแย้งกันได้ด้วยวิธีระมัดระวัง ไม่เป็นตัวอย่างที่ดีของลูกในการที่จะเรียนรู้บทบาท สิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและช่วยกันทำบ้านให้เป็นที่น่าอยู่และอยู่ด้วยกันอย่างผาสุก

ท่านทั้งหลายยังมีโอกาสเป็นพ่อแม่ที่ดี โปรดอย่าให้โอกาสนี้ผ่านไปเสียเปล่า พ่อแม่ที่สร้างความผาสุกในชีวิตครอบครัวให้แก่วงศ์ ๗ ลูกจะมีบ้านที่น่าอยู่ ห้อมล้อมไปด้วยพ่อแม่อันเป็นที่รัก เป็นการให้ที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินและมรดกใดๆ ทั้งสิ้น เพราะบรรยากาศของความรักลูก และความรักที่ให้กับลูก ถึงมีเงินทองท่วมท้นก็หาซื้อไม่ได้ ถ้าท่านปฏิบัติได้ถึงกล่าวแล้ว ท่านจะได้ชื่อว่ารักลูก และท่านก็จะได้ลูกที่รักโดยแท้จริง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coi.go.th)

การปฏิบัติงานด้านคดีอาญาและคดีแพ่งของกองคุมประพฤติ

โดย

นายสมพร ฤทธิวงศ์

ผู้อำนวยการกองคุมประพฤติ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

กองคุมประพฤติเป็นหน่วยงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ตั้งอยู่
บนชั้นที่สองของตึกด้านถนนหลักเมืองของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง มีการปฏิบัติงาน
ที่พอจะแบ่งออกได้ ๒ ด้าน คือ ด้านคดีอาญา และด้านคดีแพ่ง

ด้านคดีอาญา

ในวันทำงานจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคุมเด็กหรือเยาวชนมาส่งที่กองคุมประพฤติ
เป็นระยะ บางครั้งก็มีเด็กหรือเยาวชนเพียงคนเดียว บางครั้งก็มีเด็กหรือเยาวชนหลาย
คน เด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นล้วนแต่เป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดทางอาญาทั้งสิ้น ส่วน
ใหญ่จะเป็นชาย นานๆ จึงจะมีเด็กหรือเยาวชนหญิงหลงมาสักคน ส่วนมากจะอยู่ในสภาพ
มอมแมม ผอมโซ ผม่น้ำยาร่วงรัง เสื้อผ้าสกปรก บางคนก็ไม่มีเสื้อใส่มาเลย ตาม
ร่างกายจะมีรอยสักยันต์หรือรูปสัตว์ต่าง ๆ เช่น เสือเผ่น นกอินทรีผาดโผนที่หน้าอก
สักมักจะรพันแขนหรือขา ซึ่งบางคนก็พอรู้ได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วจะคลุมลายแมวหรือนก
กระจอก หรือได้เดือนมากกว่า เพราะว่าเป็นฝีมือของอาจารย์สักที่เป็นเด็กหรือเยาวชน
ด้วยกัน พวกที่ผิดเขีไอรันจะมีรอยเข็มเป็นแนวตามเส้นโลหิตดำแถวข้อพับ หลังมือ
และหลังเท้า พวกที่ติดเหล้าแห้งจะมีรอยกรีดแขนให้เห็นอย่างชัดเจน

การนำตัวเด็กหรือเยาวชนมาส่งให้ จะมีใบแจ้งการจับกุม แจ้งข้อหา วัน
เวลาที่กระทำความผิด วันที่จับกุมส่งมาด้วยทุกราย เมื่อเจ้าหน้าที่กองคุมประพฤติรับตัว
เด็กหรือเยาวชนไว้แล้วก็จะเอาใบแจ้งการจับกุมเข้าสำนวน ให้เลขประจำตัวกำกับไว้
เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน แล้วส่งสำนวนให้หัวหน้าฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดี
อาญาย้ายให้พนักงานคุมประพฤติต่อไป

สำหรับตัวเด็กหรือเยาวชนนั้น เจ้าหน้าที่ควบคุมจะทำการตรวจค้นอย่าง
ละเอียด เพื่อบ่งกันมิให้ลักลอบซุกซ่อนนำสิ่งของต้องห้ามติดตัวเข้าไปในสถานควบคุม

ด้วย สิ่งของต้องห้ามเหล่านี้ก็มี บุหรี่ ยาสูบ ผืน เฮโรอีน กัญชา ยามอมเมาจิตประสาทต่าง ๆ อาวุธ เครื่องมือที่ใช้ในการหลบหนี ส่วนของมีค่าที่ติดตัวมาก็จะมอบให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือญาติรับไปเก็บรักษาเอง ที่สำคัญที่สุดคือ ในวันรับตัวจะเก็บปัสสาวะของเด็กหรือเยาวชนทุกคน ส่งให้กองแพทย์ทำการตรวจวิเคราะห์หาสารยาเสพติดโดยใช้เครื่องมือที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง สามารถชี้ได้ว่าในปัสสาวะนั้นมีสารยาเสพติดเช่น ผืน มอร์ฟีน เฮโรอีน หรือกัญชา ปนอยู่หรือไม่ และมีมากน้อยเท่าใด ซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบการสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติได้เป็นอย่างดี

สำหรับเด็กหรือเยาวชนที่เจ็บไข้ได้ป่วย หรือมีบาดแผล หรือมีอาการคลุ้มคลั่งเนื่องจากต้องอดยาเสพติดกะทันหัน ก็จะนำตัวไปส่งกองแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษาพยาบาลเสียก่อน เมื่ออาการทุเลาพอจะพูดกันรู้เรื่องแล้วจึงค่อยนำตัวมาให้พนักงานคุมประพฤติสอบปากคำ มีบางรายที่เสพยาเฮโรอีนอย่างหนักจนจิตฟั่นเฟือน ก็ได้รับความช่วยเหลือจากโรงพยาบาลจิตเวชรักษารักษาจนทุเลา แล้วจึงรับตัวมาดำเนินการต่อไป

เมื่อเจ้าหน้าที่รับตัวเด็กหรือเยาวชนไว้แล้ว ก็จะพิมพ์ลายนิ้วมือไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งบนเรื่องจำเป็น เพราะถ้ามีการหลบหนีก็จะส่งลายนิ้วมือไปที่กองพิสูจน์หลักฐาน กรมตำรวจ ไว้ตามจับหรือบางครั้งก็นำมาใช้พิสูจน์ตัวบุคคลในเมื่อเด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับมาอีก และแจ้งข้อใหม่ ซึ่งบางคนแม้เจ้าหน้าที่จะจำได้ว่าเคยถูกจับมาแล้ว ก็จะปฏิเสธหน้าเฉยว่าไม่เคยถูกจับเลย แต่อ้างว่าเคยมีพี่หรือน้องที่รูปร่างหน้าตาคล้ายกันถูกจับมาก่อน คือเมื่อเขาลายนิ้วมือเก่ามาพิสูจน์ จึงยอมรับก็มี หรือมีบางคนที่ต้องการปกปิดข้อจริงไว้ พอถูกจับก็ยอมขอเพื่อนมาใช้ ต่อมาตัวเพื่อนคนที่ถูกข่มขู่ถูกจับมาบางครั้งก็มีชื่อเหมือนกัน ๒ คน ทำให้สับสน เวลาจะปล่อยจำเป็นต้องอาศัยดูลายพิมพ์นิ้วมือเป็นหลัก

ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ที่จะทำการสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ที่เคยอุปการะเลี้ยงดู ตลอดจนออกสืบเสาะยังโรงเรียนและที่อยู่อาศัย เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานให้ศาลทราบ

ในลำดับแรกก็จะหาหลักฐานเกี่ยวกับอายุ และถิ่นที่อยู่ปกติของเด็กหรือเยาวชนก่อน ถ้าอายุพ้นเกณฑ์เป็นเยาวชน คือ ๑๘ มีขึ้นไป หรือแม้จะเป็นเยาวชนแต่มีอายุ ๑๖ มีขึ้นไปในความคิดฐานข่มขืนกระทำชำเราในลักษณะฉกรรจ์ ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ความผิดฐานจับคนเรียกค่าไถ่ ความผิดฐานชิงทรัพย์ และความผิดฐานปล้นทรัพย์ ก็จะคืนตัวให้พนักงานสอบสวนเพื่อไปฟ้องยังศาลผู้ใหญ่ หลักฐานเกี่ยวกับอายุก็มี สติบัตร ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ใบสำคัญทหารกองเกิน ใบสุทธิ หนังสือเดินทาง ถ้าไม่มีจริง ๆ ก็อาศัยการตรวจหาอายุทางนิติเวช ซึ่งแพทย์จะกำหนดได้โดยการดูฟันและเช็กข้อมือดูความเจริญของกระดูกบางส่วนของร่างกาย

ลำดับต่อไปก็จะหาถิ่นที่อยู่ปกติของเด็กหรือเยาวชน ถ้าถิ่นที่อยู่ปกติอยู่ในเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนอื่น ก็คืนตัวให้พนักงานสอบสวน เพื่อส่งตัวไปดำเนินคดียังศาลที่มีเขตอำนาจต่อไป

ต่อจากนั้นพนักงานคุมประพฤติ ก็จะสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับครอบครัวว่า พ่อแม่ยังอยู่กินร่วมกันหรือไม่ มีพี่น้องกี่คน มีอาชีพอะไร รายได้รอบครอบครัว ความสามารถในการปกครองดูแลบุตร ตลอดจนสภาพของที่อยู่อาศัยว่าเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด และสืบเสาะเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนของเด็กหรือเยาวชนว่า เคยเรียนหนังสือที่ไหน ถึงชั้นอะไร ผลการเรียนเป็นอย่างไร มีประวัติความประพฤติทางโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งครูประจำชั้นจะให้ข้อเท็จจริงได้ดี ถ้าเด็กหรือเยาวชนเคยทำงานที่ใดบ้างก็ไปสืบเสาะจากนายจ้างด้วย

นอกจากนี้แล้วก็จะสืบเสาะเกี่ยวกับนิสัย และความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนไปด้วย เช่น เรื่องการพนัน การใช้จ่ายเงิน เทียวเตร่กลางคืน เทียวหญิงโสเภณี คบเพื่อนชั่ว สูบบุหรี่ ภัยวิชา เหยื่ออื่น ยามอนเมาจิตประสาท ระวังข่มเหงผู้อื่น ตลอดจนการเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

การสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนนั้น ถ้าถามคำจดจำเด็กหรือเยาวชนจะระมัดระวังตัวไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงทั้งหมด พนักงานคุมประพฤติจะต้องมีเทคนิค หรือชั้นเชิงในการสอบอยู่บ้างโดยสร้างบรรยากาศความไว้วางใจให้เกิดขึ้น ให้ความเห็นอกเห็นใจที่ได้รับเคราะห์กรรม และช่วยเหลือให้คำปรึกษาหารือในปัญหาข้อยุ่งยากต่าง ๆ อันจะทำให้

ให้เด็กหรือเยาวชนตลอดจนบิดามารดาผู้ปกครองเห็นว่าอยู่ฝ่ายเดียวกัน และให้ความร่วมมือให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามสมควร

พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในลักษณะพนักงานสอบสวน และนักสังคมสงเคราะห์ไปพร้อมกัน จะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมาย อาชญวิทยา ทัศนวิทยา สังคมสงเคราะห์ ตลอดจนต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์อย่างสูง จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี การสืบเสาะข้อเท็จจริงนี้ ถ้าจะให้ได้ผลดีที่สุดแล้ว พนักงานคุมประพฤติคนหนึ่ง ควรจะรับ ๗ จำนวน คือ ๑ เดือน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว พนักงานคุมประพฤติคนหนึ่ง จะรับประมาณ ๑๓ จำนวน ต่อเดือน ทั้งนี้เพราะมีอัตรากำลังจำกัด และถ้าหากว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจออกกวาดล้างก็จะต้องรับจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่านี้อีก จนต้องเอาไปทำกันในวันหยุดเพื่อให้ทันเวลา และทำให้รายงานหย่อนคุณภาพไปบ้าง เพราะการทำงานแข่งกับเวลาย่อมมีข้อบกพร่องเป็นธรรมดา เพราะนอกจากจะต้องเรียก บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำแล้วยังจะต้องออกไปสืบเสาะยังที่อยู่อาศัย ตลอดจนที่โรงเรียน หรือสถานที่ทำงานในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนนั้นเป็นนักเรียนหรือทำงานแล้วเป็นต้น จึงทำให้ต้องใช้เวลามากในหนึ่งสัปดาห์ จะทำจำนวนได้เพียง ๑-๒ จำนวนเท่านั้น การสืบเสาะข้อเท็จจริงนี้จะต้องทำทุกคดี เว้นแต่คดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าผู้อำนวยการสถานพินิจเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะส่งคดีได้ และให้แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการต่อไปโดยไม่ต้องรอรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริง

หลังจากสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน บิดามารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องแล้วจึงจะพิจารณาเรื่องการขอประกันตัวโดยให้วางเงินได้เป็นหลักประกัน ในขณะนี้ได้กำหนดจำนวนเงินไว้สองพันบาทเป็นอย่างต่ำ เพราะถ้าต่ำกว่านี้ นายประกันมักจะยอมทั้งเงินประกันไม่ส่งเด็กหรือเยาวชนตามกำหนดนัด ทำให้ต้องออกหมายเรียกหมายจับ กันอีก

เด็กหรือเยาวชนที่ไม่ได้ประกันก็จะถูกส่งไปควบคุมไว้ที่สถานแรกรับ ซึ่งแยกออกต่างหากจากเด็กหรือเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ฝึกและอบรม และจัดให้ได้รับการศึกษาอบรมวิชาสามัญ วิชาชีพ และการพัฒนานิสัยเท่าที่พอเหมาะกับระยะเวลาอันสั้น

ที่ถูกควบคุมอยู่ในสถานแรกรับ ในขณะที่เดียวกันก็จะสังเกตพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนนั้นจากท่าทีที่แสดงออกต่อเด็กหรือเยาวชนอื่น ต่อเจ้าหน้าที่ ต่อกฎข้อบังคับ ตลอดจนความสัมพันธ์กับทางบ้าน แล้วทำรายงานการพินิจ ส่งไปพร้อมกับข้อเท็จจริงของพนักงานคุมประพฤติ

นอกจากนี้เด็กหรือเยาวชนทุกคน จะได้รับการตรวจวิเคราะห์ทางกายจากแพทย์ โดยตรวจดูความสมบูรณ์ ตรวจระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ระบบทางเดินอาหาร การหายใจ ประสาท น้ำเหลือง การไหลเวียนโลหิต อวัยวะสืบพันธุ์ ระบบการขับถ่าย เรียกว่า ตรวจกันอย่างละเอียดละออทุกซอกทุกมุม มีเยาวชนชายหลายรายไม่กล้ากระทำความผิดอีก เนื่องจากกลัวการตรวจของแพทย์เพราะว่าสถานพินิจมีแต่แพทย์หญิงเท่านั้น

ในรายที่จำเป็นก็จะทำการตรวจวิเคราะห์ทางจิตด้วย เพื่อจิตแพทย์จะได้ตรวจค้นหาอารมณ์ ความสนใจ บุคลิก เชื้อชาติ ฐานะ บัญญา สัญญา วิปัสสนา และทำการรักษาในรายที่ภาวะแห่งจิตผิดปกติ สำหรับรายที่เป็นมากไม่เหมาะสมที่จะอยู่ร่วมกับเด็กและเยาวชนอื่น ก็จะส่งไปรับการบำบัดรักษายังโรงพยาบาลเฉพาะโรคต่อไป ในการตรวจวิเคราะห์ทางจิตนี้ จิตแพทย์จะอาศัยการสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติเป็นแนวในการซักถามด้วย และจากผลการตรวจวัดระดับสติปัญญาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ จากเด็กและเยาวชน ๑๔๑๔ คน ได้ผลดังนี้คือ บัญญาฉลาด ๘ % บัญญาปานกลาง ๕๕.๖ % บัญญาทึบ ๑๘.๖ % บัญญาต่ำมาก ๑๖.๖ % และบัญญาอ่อน ๑ %

เมื่อได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็กหรือเยาวชนจากพนักงานคุมประพฤติ แพทย์จิตแพทย์ รวมทั้งสถานแรกรับแล้ว ก็จะได้ประมวลข้อเท็จจริงเหล่านั้นทำรายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชน พร้อมทั้งความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำความผิดรวมทั้งวิธีการแก้ไข และส่งรายงานนี้ไปให้พนักงานสอบสวน ๑ ชุด เมื่อพนักงานอัยการได้ฟ้องคดีแล้วก็จะเสนอรายงานนี้ให้ศาลอีก ๑ ชุด

สำหรับพนักงานสอบสวน เมื่อได้ส่งเด็กหรือเยาวชนให้สถานพินิจแล้ว จะต้องทำการสอบสวนด้านการกระทำความผิดต่อไป และจะต้องฟ้องคดีให้ทันภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันจับกุม ถ้าเกิดความจำเป็นยังไม่ฟ้องคดี ก็จะต้องยื่นคำร้องขอคัดฟ้องต่อศาล

ซึ่งศาลจะอนุญาตได้ไม่เกิน ๔ ครั้ง ๆ ละไม่เกิน ๑๕ วัน เฉพาะการขอคัดฟ้องครั้งที่ ๓ และ ๔ ศาลจะอนุญาตก็ต่อเมื่อมีเหตุจำเป็น และนำพยานมาเบิกความจนเป็นที่พอใจของศาล ทั้งนี้ แດคตซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุก ๕ ปีขึ้นไป หรือโทษที่หนักกว่านั้น ศาลจะอนุญาตให้คัดฟ้องก็ครั้งที่ ๕ ถ้าไม่ขอคัดฟ้องตามกำหนด หรือศาลไม่อนุญาตให้คัดฟ้อง สถานพินิจจะต้องปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปทันที และกรณีถ้าจะฟ้องก็ต้องขออนุญาตอธิบดีกรมอัยการเสียก่อน การขอคัดฟ้องนี้ไม่ใช่ว่าจับในกรณีที่พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบอยู่นอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนพิพากษา หรือสั่งให้บำบัดแก้ไขเด็กหรือเยาวชนอย่างใดแล้ว สถานพินิจก็จะดำเนินการตามนั้น วิธีการที่ศาลสั่งใช้มากที่สุดวิธีหนึ่งคือการคุมประพฤติ ซึ่งเป็นการแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยวิธีปล่อยตัวไปภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ เช่น ห้ามเข้าสถานที่หรือท้องถิ่นเป็นเหตุให้ประพฤติดูชั่ว ให้ศึกษาหรือประกอบอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว เงื่อนไขเหล่านี้ศาลจะกำหนดระยะเวลาได้ตามสมควร

สำหรับวิธีการดำเนินการนี้ พนักงานคุมประพฤติจะจัดให้เด็กหรือเยาวชนและผู้ปกครองทราบเงื่อนไขของศาล และวางแผนการแก้ไขว่าจะให้ความช่วยเหลืออย่างไรจึงจะกลับตัว กำหนดระยะเวลาให้มารายงานตัว ออกไปตรวจสอบการปฏิบัติตัว และเป็นผู้เลี้ยงคอยช่วยแนะนำชี้แจงผู้ถูกคุมประพฤติให้ประพฤติตัวดีขึ้น หากทางทำได้ รับความรักจากครอบครัว หากเพื่อนที่ดีให้ คอยดูแลให้เรียน ทำงาน ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ถ้าผู้ถูกคุมประพฤติสามารถกลับตัวได้อย่างมั่นคงแล้ว ก็รายงานศาลขอให้ปล่อยให้พ้นจากเงื่อนไขคุมประพฤติ แต่ตรงกันข้ามถ้าไม่กลับตัว มีการละเมิดเงื่อนไข คุมประพฤติก็จะรายงานศาลขอให้เพิกถอนการคุมประพฤติ และเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นสถานหนักขึ้น ในเดือนหนึ่งๆ เมื่อหักกลบลบกันระหว่างจำนวนที่รับใหม่ กับจำนวนที่ยุติการคุมประพฤติแล้ว จะมีจำนวนคงปฏิบัติอยู่ในมือประมาณ ๑,๕๐๐ - ๑,๗๐๐ ราย ตลอดไป

การบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งใช้คือวิธีการหนึ่งก็คือ ให้รับตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไว้ฝึกอบรมในสถานพินิจ วิธีการฝึกอบรมของสถานพินิจจะดำเนินการ

ประการใดบ้างนั้นมีบทความไว้โดยเฉพาะอีกต่างหากในหนังสือเล่มนี้แล้ว จึงไม่ขอ
กล่าวซ้ำไว้ ณ ที่นี้

งานด้านคดีแพ่ง

กฎหมายได้กำหนดให้คดีแพ่งที่เกี่ยวกับผู้เยาว์บางมาตรา ต้องรับการ
พิจารณาพิพากษาจากศาลคดีเด็กและเยาวชน ซึ่งพอจะแยกออกได้ดังนี้คือ

- คดีขอทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์อันกฎหมายให้ขออนุญาต
ต่อศาลก่อน
- คดีเกี่ยวกับอำนาจปกครอง
- คดีรับรองบุตร และเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู

คดีต่าง ๆ เหล่านี้ ก่อนศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งจะต้องฟังความเห็นของ
สถานพินิจก่อน ดังนั้นสถานพินิจจะต้องทำรายงานแสดงข้อเท็จจริง และความเห็น
เกี่ยวกับผู้ร้อง ผู้เยาว์ และทรัพย์สินเสนอต่อศาลก่อนวันนัดพิจารณา

ในทางปฏิบัติ ศาลจะส่งสำเนาคำร้องขอ หรือคำฟ้อง หรือคำให้การ พร้อม
ทั้งผู้ร้องหรือโจทก์จำเลยไปพบพนักงานคุมประพฤติ เพื่อบันทึกให้นำพยานหลักฐานต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องเช่น ผู้เยาว์ ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรส ทะเบียนหย่า โฉนดที่ดิน พยาน
บุคคล มาสอบสวนและสืบเสาะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่มีต่อผู้เยาว์ และข้อเท็จจริงตามที่
ร้องขอ หรือประเด็นที่ศาลกำหนดไว้ ซึ่งถ้าเกี่ยวกับการทำนิติกรรมต่าง ๆ ก็พิจารณาถึง
เหตุผลที่มาร้องขอว่ามีความจำเป็นเพียงใด ข้อตกลงต่าง ๆ เหมาะสมกับตัวทรัพย์สินหรือไม่
ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจปกครอง ก็ดูว่าการขอถอนอำนาจปกครองต้องเป็นไปตามที่
กฎหมายกำหนด และดูความเหมาะสมของผู้ที่จะเป็นผู้ปกครอง ถ้าเป็นเรื่องรับรองบุตร
และเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู ก็พิจารณาเหตุที่จะเป็นบุตรตามกฎหมาย และพิจารณาค่า
เลี้ยงดู ความเหมาะสมตามฐานะของผู้เลี้ยงดูและผู้เยาว์ ในการนี้พนักงานคุมประพฤติ
จะต้องคำนึงถึงการคุ้มครองทรัพย์สินและผลประโยชน์ของผู้เยาว์เป็นสำคัญ ถ้าหากไม่
ได้วางใจผู้ปกครองก็จะขอให้ศาลกำกับการปกครองไว้ด้วย

การกำกับการปกครองคือ การที่ศาลตั้งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจทำหน้าที่
กำกับผู้ใช้อำนาจปกครองผู้เยาว์ไว้ ในกรณีเช่นนี้ ฝ่ายกำกับการปกครอง ซึ่งทำหน้าที่

แทนผู้อำนวยการสถานพินิจ ฯ จะขอพบผู้ปกครองผู้เยาว์ ชี้แจงและอธิบายให้ผู้ปกครอง เข้าใจถึงความห่วงใยของศาล ฯ และวิธีการกำกับและการปกครอง แล้วทำข้อตกลงในการ กำกับการปกครองไว้ เพื่อผูกมัดผู้ปกครองให้เลี้ยงดูและสงวนรักษาทรัพย์สินของผู้เยาว์ อย่างดีที่สุด

ต่อจากนั้น พนักงานคุมประพฤติก็จะร่วมกับผู้ปกครองรวบรวมทรัพย์สินของ ผู้เยาว์ อาจจะเป็นมรดกซึ่งตกได้แก่ผู้เยาว์ ตรวจเอกสารสัญญาต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเรียก เก็บเงินหรือพียงร้องบังคับคดีได้ หากเป็นเงินก็จะนำฝากธนาคารไว้ก่อน ถ้าเป็นเครื่อง ประดับเช่นทองรูปพรรณ ก็จะนำฝากค้ำประกันของธนาคาร

การทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์ พนักงานคุมประพฤติจะร่วมไปกับผู้ปกครองด้วย เพื่ออำนวยความสะดวก แก่ผู้เยาว์ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาในข้อกฎหมายและระเบียบของ กรมที่ดิน และที่สำคัญที่สุดเพื่อดูแลให้ผู้ปกครองได้รับเงินค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างของ ผู้เยาว์โดยถูกต้อง

บิดามารดาผู้เยาว์บางรายขณะมีชีวิตอยู่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือประกันชีวิตไว้ เมื่อเสียชีวิตลงผู้เยาว์ก็มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จตกทอด เงินประกัน ชีวิต พนักงานคุมประพฤติจะไปร่วมรับจัดการรับเงินของผู้เยาว์ด้วย

เงินของผู้เยาว์ที่ฝากธนาคาร มีเงื่อนไขการส่งจ่ายว่าผู้ปกครองต้องลงลายมือ ชื่อร่วมกับผู้อำนวยการสถานพินิจ ฯ จึงจะเบิกเงินจากบัญชีได้ ผู้ปกครองอาจขอเบิกเป็น ค่าใช้จ่ายเลี้ยงดูผู้เยาว์โดยกำหนดให้เบิกเป็นรายเดือน ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ค่ารักษา พยาบาล เป็นต้น หากผู้เยาว์มีเงินเป็นจำนวนมากผู้ปกครองอาจจะขอซื้อบ้านและที่ดิน ให้ผู้เยาว์ ซื้อพันธบัตรรัฐบาล รับจํานอง ซื้อฝากที่ดิน การใช้จ่ายและนำเงินของผู้เยาว์ ออกหาผลประโยชน์จะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการสถานพินิจ ฯ ทุกครั้ง

การปฏิบัติงานกำกับการปกครองเป็นไปโดยยุ่งยากและมีปัญหามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการรวบรวมทรัพย์สินของผู้เยาว์ ที่ผู้ปกครองและญาติของผู้เยาว์ บางรายปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ไว้ และปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอก็คือ ผู้ปกครองหาวิธีหลีกเลี่ยงการควบคุมการใช้เงิน โดยขอเบิกค่าใช้จ่ายของผู้เยาว์เกิน ความจำเป็น หรือแจ้งรายการขอเบิกเท็จ ซึ่งบ่อยครั้งเมื่อคัดทอนเงิน หรือไม่ยอมให้เบิก

ผู้ปกครองก็ไม่พอใจ

นอกจากงานตามหน้าที่แล้ว พนักงานคุมประพฤติยังต้องทำหน้าที่เสมือนที่ปรึกษากฎหมายให้แก่ผู้ปกครองและผู้เยาว์ ตลอดจนแก้ปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในเรื่องความเป็นอยู่ การศึกษา ความประพฤติของผู้เยาว์ บางรายผู้เยาว์ถูกแจ้งจับในข้อหาพรางผู้เยาว์ ก็ต้องไปร่วมเจรจาไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความกับบิดามารดาฝ่ายหญิงด้วย

นอกจากจะดูแลความเป็นอยู่ สวัสดิภาพ การศึกษา และทรัพย์สินของผู้เยาว์แล้ว ยังต้องดูแลไปถึงผู้ปกครอง ในกรณีที่ผู้ปกครองเป็นบิดามารดาผู้เยาว์และป่วยเจ็บหรือไร้ความสามารถต้องเข้ารับการรักษายาบาล ก็ต้องไปเขียนเขียนดูแลตลอดจนอนุญาตให้เบิกเงินของผู้เยาว์เป็นค่ารักษายาบาล ในกรณีที่บิดามารดาผู้เยาว์ยากไร้

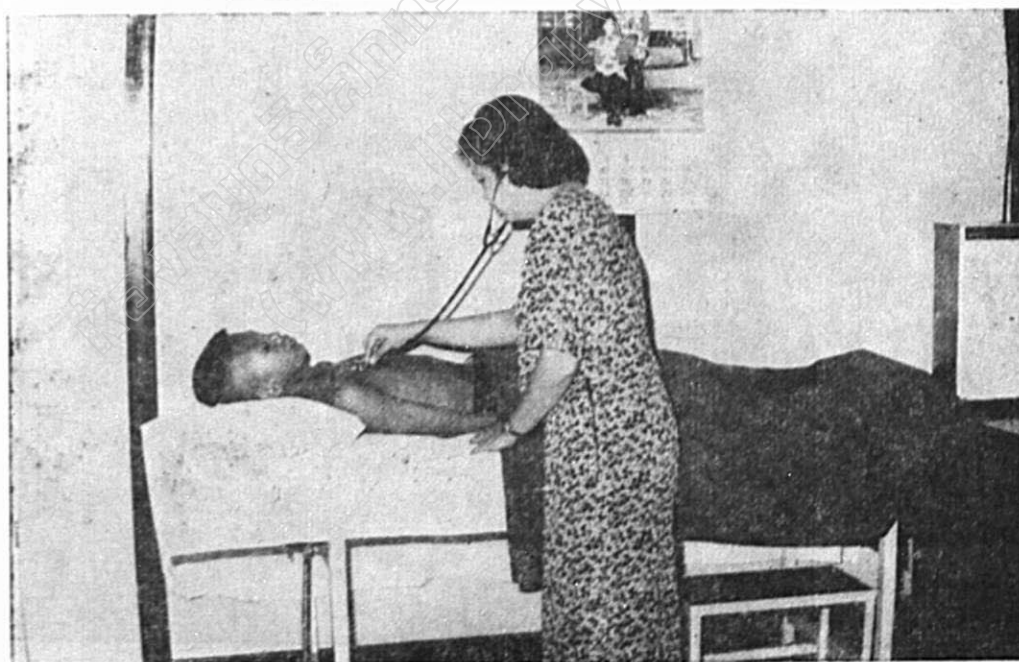
การกำกับดูแลการปกครอง จะเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ เป็นผู้กำกับดูแลผู้ใช้อำนาจปกครอง ไปจนกว่าผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ บางรายขณะเริ่มกำกับการปกครองผู้เยาว์มีอายุน้อยมากอาจจะเพียง ๑-๒ ขวบ ดังนั้นการกำกับการปกครองดูแลผู้เยาว์จะต้องกระทำติดต่อกันเป็นเวลานาน จึงจะยุติการกำกับการปกครองและคืนทรัพย์สินให้ผู้เยาว์ไป เมื่อต้นปี ๒๕๒๕ มีจำนวนกำกับการปกครองซึ่งคงปฏิบัติอยู่ ๖๘๘ เรื่อง มีมูลค่าทรัพย์สินประมาณ ๓๘๘ ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินสดของผู้เยาว์ฝากอยู่ในธนาคารประมาณ ๖๘ ล้านบาท และเป็นพันธบัตรรัฐบาลประมาณ ๓๐ ล้านบาท นอกนั้นเป็นอสังหาริมทรัพย์

การกำกับการปกครอง เป็นงานที่ให้ประโยชน์แก่ผู้ปกครองและผู้เยาว์เป็นอย่างมากในการดูแลผู้เยาว์ ส่งเสริมรักษาสวัสดิภาพให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เยาว์มากที่สุด ผู้เยาว์เป็นจำนวนมากเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ โดยฝ่ายกำกับการปกครองเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย มีผู้ปกครองกับผู้เยาว์บางรายที่เห็นคุณประโยชน์ในการกำกับการปกครองขอให้ช่วยดูแลทรัพย์สินให้ต่อไปอีกระยะหนึ่งหลังจากที่ผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะแล้ว และมีบางรายได้บริจาคเงินให้แก่มูลนิธิสังเคราะห์เด็ก ๆ เป็นจำนวน ๑ แสนบาท เนื่องจากพอใจและซาบซึ้งในการปฏิบัติงานกำกับการปกครอง ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

พนักงานคุมประพฤติกำลังสอบสัมภาษณ์ชาวชน

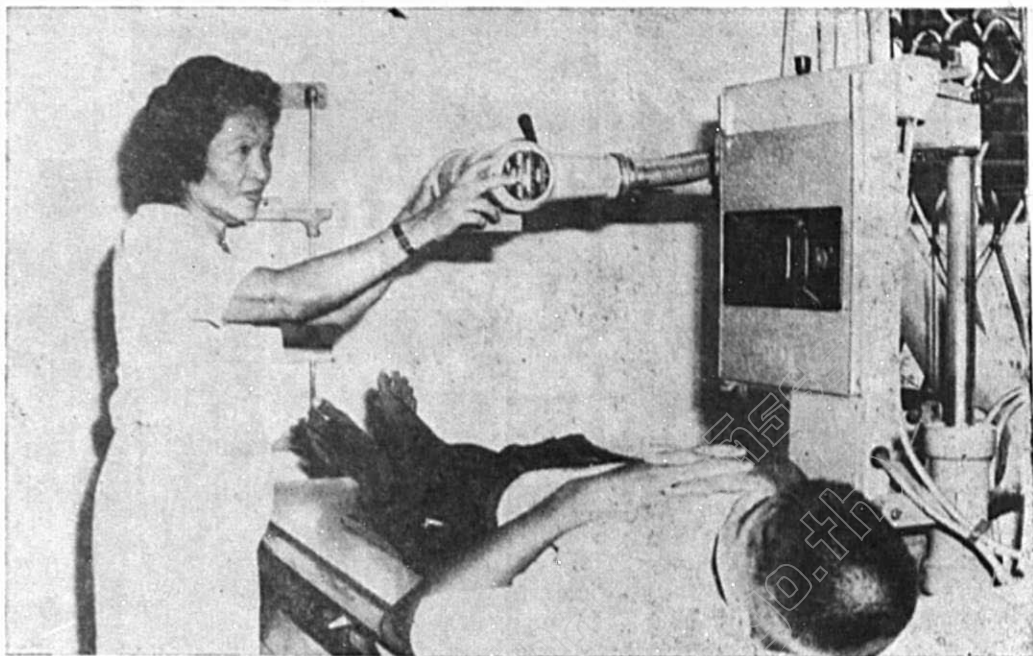
แพทย์กำลังตรวจร่างกายชาวชน

การตรวจวิเคราะห์ทางจิต

นักจิตวิทยาตรวจไอคิวของเด็ก

ห้องเอ็กซเรย์ กองแพทย์

ห้องปฏิบัติการ ของกองแพทย์

การพิจารณาคดีแพ่ง

การพิจารณาคดีอาญา

การแพทย์เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนกระทำความผิด

แพทย์หญิงสิทแก้ว นันทวานิช

ผู้อำนวยการกองแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกวาง

ศาลคดีเด็กและเยาวชน มีความมุ่งหมายที่จะให้การสงเคราะห์บำบัดแก้ไข พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนผู้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ซึ่งถูกส่งมา ดำเนินคดีที่ศาล ไม่ได้มุ่งที่การลงโทษ เนื่องจากวัยเด็กและเยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ยังไม่บรรลุนิติ ภาวะทางกฎหมาย และยังไม่ถึงวุฒิภาวะ (Maturity) ของพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม จึงมีการวิเคราะห์หาทางแก้ไข ค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำผิด ของเด็กและเยาวชนทั้งด้านปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว และ ปัญหาจากตัวเด็กและเยาวชนเองทั้งทางร่างกายและจิตใจ การรู้ปัญหาสาเหตุแห่งการ กระทำผิดของเด็กและเยาวชนแต่ละคน จะช่วยให้ทราบแนวทางในการพิจารณาตัดสินคดี ของเด็กและเยาวชนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ทั้งในการบำบัดแก้ไข พฤติกรรม และการป้องกันมิให้กระทำความผิดต่อไปอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ การแพทย์จึงได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจรักษาและค้นหาสาเหตุ แห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีหน้าที่ในการ ตรวจวินิจฉัย ทางร่างกายและจิตใจเด็กและเยาวชน ผู้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็น ความผิด พร้อมทั้งทำรายงานผลการตรวจวินิจฉัยแต่ละรายเสนอศาล ตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและ เยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๐๖ ฯลฯ ศาลจะพึงขอให้คำวินิจฉัย ทางแพทย์เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพ สุขภาพร่างกาย และภาวะแห่งจิตของเด็กและ เยาวชน ซึ่งแตกต่างกันเป็นคณาๆ ไปประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อใช้วิธีการให้ เหมาะสมกับเด็กและเยาวชนแต่ละคน นอกจากนี้ยังให้บริการต่างๆ ในด้านการรักษา พยาบาลเด็กและเยาวชนเจ็บป่วยทั้งทางร่างกายและจิตใจ การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาอันจะกระทำความผิด (สถานแนะนำเด็ก) ตลอดจนการบำบัดแก้ไข พฤติกรรมและการฟื้นฟูจิตใจในระยะต่อไปด้วย

สาเหตุแห่งการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนในค่านับถือจากตัวเด็ก และเยาวชนเอง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจเป็นแนวโน้มที่ทำให้มีความประพฤติเสียหยาบ และเป็นเหตุจูงใจให้กระทำความผิดต่าง ๆ อากล่าวได้ดังนี้ คือ

๑. ความพิการและโรคต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

เมื่อมีความบกพร่องทางร่างกาย ร่างกายพิการ เช่น แขนงอ ข้อเท้า เดินกะเผลก ปากแหว่ง ฯลฯ จะทำให้เด็กเกิดมีปมด้อย มีความน้อยเนื้อต่ำใจในรูปร่างของตน เมื่อถูกล้อเลียน จะเกิดอารมณ์รุนแรง มีปฏิกิริยาตอบโต้ อาจถึงขั้นทำร้ายร่างกาย หรือรุนแรงกว่านั้นได้ โรคทางกายบางโรคเป็นโรคเรื้อรัง ไม่อาจรักษาให้หายขาดได้ ทำให้สุขภาพจิตเสื่อม โรคที่มีความสำคัญมีผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม มีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ได้ง่าย ได้แก่ โรคเกี่ยวกับสมอง เช่น โรคลมชัก โรคประสาท โรคจิต เมื่อมีอาการประสาทหลอน และมีอาการหลงผิด อาจประกอบอาชญากรรมอย่างร้ายแรงต่อผู้อื่นได้ หรือในเด็กและเยาวชนที่เสพยาเสพติดให้โทษ มีความต้องการเสพยาเสพติด และต้องการเพิ่มปริมาณการเสพยา จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อความต้องการนี้ ทำให้กระทำความผิดคืออาชญากรรมต่าง ๆ ขึ้น และถ้าเป็นเด็กหรือเยาวชนหญิง อาจถูกชักจูงหรือบังคับให้ค้าประเวณีได้ง่าย

๒. สติปัญญาและการศึกษา

ในเด็กและเยาวชนที่มีระดับเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient หรือ I.Q.) ต่ำซึ่งจะทดสอบได้ทางจิตวิทยา ถึงระดับที่เรียกว่า ปัญญาทึบ และปัญญาอ่อน จะศึกษาเล่าเรียนถึงระดับสูงไม่ได้ พวกนี้ย่อมจะถูกชักจูงใจง่าย เป็นกลุ่มมีอันตรายต่อการประกอบอาชญากรรม มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดต่าง ๆ ได้ง่าย หรือในพวกปัญญาอ่อน (ในทางกฎหมาย โรคปัญญาอ่อน ตรงกับคำว่า จิตบกพร่อง) กระทำผิดด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น พยายามลักขโมยของจากที่สูงโดยไม่รู้ถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งในเด็กและเยาวชนกระทำความผิดที่ถูกส่งมาดำเนินคดีที่ศาลนั้น กองแพทย์ได้ตรวจพบว่ามีความรู้ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเป็นจำนวนมาก

๓. บุคลิกภาพและพัฒนาการ

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่แสดงออกมาในรูปพฤติกรรม (Behavior)

ทั้งทางร่างกาย ทำที และจิตใจของบุคคลนั้นๆ บุคลิกและอุปนิสัยของคนเราในขณะที่เป็นผู้ใหญ่จะเป็นแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเจริญพัฒนามาตั้งแต่ในวัยเด็ก ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ระยะของการพัฒนา อาจแบ่งได้เป็น ๒ ระยะ คือ พัฒนาการวัยเด็ก และพัฒนาการวัยรุ่น ตั้งแต่คลอดจะมีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกของเด็กบุคลิกภาพของและคนที่พัฒนาการมาตั้งแต่วัยเด็กไม่ได้ ชาติความรัก ความอบอุ่น ชาติการอบรม ชาติระเบียบวินัยเป็นผลให้มีลักษณะนิสัยที่ไม่ดี ขี้วร้าย ชาติศีลธรรมและวัฒนธรรม บุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวกับความดีงามไม่สามารถพัฒนา หรือพัฒนามาอย่างบกพร่อง เป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่มีผิดปกติ ที่เรียกว่า บุคลิกภาพแบบอันธพาลหรือต่อต้านสังคม (Psychopathic or Antisocial personality) จะก่อให้เกิดความประพฤติที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม พบในบุคคลกระทำผิดเป็นจำนวนมาก เป็นพวกที่อยู่ในลักษณะเป็นหัวหน้านักขโมย หรือผู้วางแผน ความประพฤติชั่วร้าย อาจพบเป็นแนวทางมาตั้งแต่ระยะย่างเข้าวัยรุ่น (อายุ ๘-๑๓ ปี) เช่น โททท์ ลักซ์โมย ค็อดดิง หนีโรงเรียน หนีออกจากบ้าน เกเร ระวังผู้อื่น ดื้อยาเสพติด เป็นต้น พอเข้าระยะวัยรุ่น (อายุ ๑๔-๑๗ ปี) ก็เริ่มมีปัญหาด้านเพศประพฤติดนเสียหยา และชั่วร้ายมากขึ้น

๔. สัญชาตญาณ และวัย

สัญชาตญาณ เป็นแรงผลักดันภายในตามธรรมชาติ เป็นการรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างรู้้อยากเห็น เช่น เรืองทางเพศ การป้องกันตนเอง หรือการรุกราน ในระยะวัยรุ่น มีลักษณะการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติทั้งทางร่างกายและจิตใจ ค่อมทางเพศจะกระทำหน้าที่มากขึ้น เป็นเหตุให้มีการผลักดันทางจิตใจมีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว ชาติความยับยั้ง กระทำรุนแรงเกินกว่าเหตุ เช่น ในคดีทำร้ายร่างกาย คดีฆ่าผู้อื่น คดีข่มขืน กระทำร้ายเรา ฯลฯ การกระทำต่างๆ นี้ถ้าเป็นการระบายออกทางเพศที่ช่วยผลักดันให้มีแนวโน้มที่จะกระทำอาชญากรรมขึ้นได้

การบำบัดแก้ไขพฤติกรรมเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้น ศาลคดีเด็กและเยาวชน มีนโยบายคุ้มครองและแก้ไขโดยใช้หลักจิตวิทยาในการฟื้นฟู บำบัดแก้ไข พฤติกรรม มากกว่าการลงโทษ ยิ่งผู้กระทำผิดเป็นเด็กและเยาวชนยิ่งต้องพยายามศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ทราบถึงปัญหา แรงจูงใจ และมูลเหตุแห่งการกระทำความผิด แล้วนำมา

วิเคราะห์หาทางแก้ไขด้วยวิธีที่เหมาะสมตามความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละคน

เด็กและเยาวชนที่ถูกศาลสั่งให้เขาตัวไว้ผกอบรวมในสถานผกอบรวม ๆ หนึ่ง
ต่าง ๆ จำเป็นต้องรับบริการฟื้นฟูแก้ไขพฤติกรรม และฟื้นฟูสุขภาพจิตด้วย เพราะการ
ที่เด็กหรือเยาวชนต้องมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากภายใต้ระเบียบวินัยของกลุ่ม และ
ขาดอิสรภาพบางประการ ขาดความสัมพันธ์กับทางบ้าน อาจจะทำให้มีปัญหาคับข้องใจ
(Frustration) เกิดขึ้นได้ การบำบัดแก้ไขพฤติกรรมจึงควรจะต้องรู้ถึงพฤติกรรมต่าง ๆ
โดยละเอียดของเด็กหรือเยาวชนที่ทำให้เกิดความกดดันทั้งในด้านครอบครัว สังคม
อาชีพการงาน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ
อาจจะได้จากตัวเด็กหรือเยาวชนเองหรือจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ญาติและเพื่อน ใน
การทดสอบทางจิตวิทยาเพื่อการวินิจฉัยนี้ ถ้าเด็กหรือเยาวชนไม่ให้ความร่วมมือทำการ
ทดสอบ เช่น ไม่ยอมทำหรือแกล้งทำให้ผิดโดยเกิดระแวงว่า ถ้าทำแบบทดสอบอย่าง
เต็มความสามารถให้ความร่วมมือเต็มที่แล้ว ผลการทดสอบอาจจะทำให้ตนต้องรับโทษ
มากขึ้น ซึ่งอาจไม่ได้รับผลที่แท้จริง เพราะฉะนั้น การทดสอบทางจิตวิทยากับเด็กหรือ
เยาวชนจำพวกนี้ นักจิตวิทยาจะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและทดสอบด้วยความยาก
ลำบาก

นอกจากนี้ในการบำบัดรักษาทางจิตวิทยา และการแก้ไขพฤติกรรม องค์
ประกอบสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การบำบัดรักษาล่วงไปด้วยดี ก็คือ ความร่วมมือและเต็มใจ
ในการรับการรักษาซึ่งหาได้ยากในบุคคลที่มีปัญหาพฤติกรรมผิดกฎหมาย ไม่เหมือนกับ
ผู้มีการเจ็บป่วยทางกายหรือทางจิตประสาทที่มีได้เกี่ยวข้องกับอาการกระทำผิด เพราะบุคคล
เช่นนี้จะกระตือรือร้นต้องการรับการรักษา เพื่อให้พ้นความทรมานจากการเจ็บป่วยนั้น
แต่ในบุคคลที่มีปัญหาพฤติกรรมผิดกฎหมาย พฤติกรรมที่ผิดปกติของเขาทำให้เขาได้
รับผลทางอ้อม (Secondary gain) เป็นฝ่ายได้รับประโยชน์โดยเบียดเบียนจากสังคม
มิได้รับความทรมานทางจิตใจแต่อย่างใด พวกนี้จึงไม่มีใครจะเต็มใจและร่วมมืออย่าง
จริงจังในการรับการบำบัดรักษา หรือรับการตรวจค้นอื่น ๆ เช่น การตรวจปัสสาวะเพื่อ
หาสารยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น ดังนั้น การบำบัดแก้ไขพฤติกรรมจึงไม่ใช่งานที่จะ
กระทำสำเร็จลงได้โดยง่าย

การรักษาฟื้นฟูจิตใจเป็นรายบุคคล (Individual psychotherapy) เป็นการพูดคุยกับเด็กและเยาวชนให้เกิดความเป็นกันเอง ได้ระบายปัญหาความคับข้องใจ ผู้ให้การรักษาคือแพทย์ หรือนักจิตวิทยา จะให้คำแนะนำ (Supportive therapy) ให้เยาวชนเข้าใจปัญหา กล้าเผชิญปัญหา และเรียนรู้แนวทางในการปรับตัวอย่างเหมาะสม (Reductive therapy) ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพให้เป็นไปในทางที่สมคัลยขึ้น (Reconstructive therapy) เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนได้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

การรักษาเป็นกลุ่ม (Group psychotherapy) ใช้หลักการเดียวกันแต่มีจำนวนมากกว่า ๒ คนขึ้นไป หรืออาจเป็นกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยเด็กหรือเยาวชน กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือเป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยเด็กหรือเยาวชน จำนวน ๘-๑๐ คน ได้ระบายความรู้สึก หรืออารมณ์คับข้องใจด้วยการวาดรูป หรือคุยกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีนักจิตวิทยาคอยควบคุมกลุ่ม

การรักษาเป็นกลุ่มโดยใช้กิจกรรมสันทนาการ (Recreation) เพื่อให้เด็กหรือเยาวชนที่ต้องถูกควบคุมตัวนานๆ และห่างจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือญาติมิตร ได้มีโอกาสเพลิดเพลินระบายความเครียด และลดความวิตกกังวล โดยการร้องรำทำเพลง และร่วมอภิปรายกับผู้ดำเนินการรักษา ซึ่งนอกจากเด็กและเยาวชนจะได้รับความรู้แล้ว ยังได้มีโอกาสแสดงความสามารถกับกลุ่มด้วย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ปัญหของกันและกัน

นอกจากนี้การให้คำปรึกษาแนะแนว (Counseling and Guidance Services) แนะนำแก่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ที่ไม่เข้าใจวิธีการปกครองบุตรโดยปกครองอย่างเข้มงวด หรือละเลยเกินไป ไม่สนใจความต้องการของบุตรบ้างนั้น ทำให้บุตรมีความคับข้องใจ จึงเป็นหน้าที่ของผู้ดำเนินการรักษาช่วยประสานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กหรือเยาวชน กับบิดามารดาหรือผู้ปกครองขึ้นใหม่โดยให้เด็กหรือเยาวชน เรียนรู้การปรับตัวใหม่อย่างเหมาะสม และฝ่ายบิดามารดาหรือผู้ปกครองก็จะต้องให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนท่าทีที่ก่อให้เกิดความเครียดแก่บุตรลงบ้าง เพื่อประสานรอยร้าวให้เด็กหรือเยาวชนกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ให้มีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดขึ้น เข้าใจซึ่งกันและกันยิ่งขึ้น

เพื่อบรรลุดุติประสงค์ในการบำบัดแก้ไขพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า การแพทย์ได้เข้ามาเกี่ยวข้องในการตรวจรักษาและค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการรักษาฟื้นฟูจิตใจ และการบำบัดแก้ไขพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยทำให้เด็กและเยาวชนมีความอบอุ่นทางจิตใจมากขึ้น และมีส่วนช่วยส่งเสริมให้การฝึกอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กบรรลุผลด้วยดียิ่งขึ้น ตามความมุ่งหมายของศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดมากกว่าการลงโทษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดด้วยความหลงผิดได้กลับตนกลับใจประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องเพื่อจะได้พัฒนาเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติสืบต่อไป

สุภาษิต

EVERYTHING NOURISHES WHAT IS STRONG ALREADY

ยามสูงส่งศักดิ์เรือง

ฤทธิ์

เติบโตเกินอันทรีย

แก่กล้า

แซ่เสียงส่งบารมี

รายรอบ

ควรคิดกาลฝ่ายหน้า

เพื่อพลั้งพลิกแพลง

นำชม ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

และ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่

โดย นายสกล แก้วรุ่งเรือง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

จากกรุงเทพมหานคร โดยรถยนต์ไปตามถนนสายเอเชียผ่านจังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท นครสวรรค์ กำแพงเพชร ตาก ลำปาง ท่านก็จะถึงจังหวัดเชียงใหม่ ดินแดนแห่งเอื้องเหนือ ซึ่งมีระยะทางประมาณ ๗๒๘ กิโลเมตร หากท่านเดินทางกลางวัน ทิวทัศน์สองข้างทาง ตั้งแต่เริ่มต้นถนนสายเอเชีย ท่านก็จะได้เห็นทุ่งนาอันเขียวชอุ่มเรื่อยไปจนถึงนครสวรรค์ กำแพงเพชร แล้วเข้าสู่เมืองตาก ทางช่วงต่อจากนั้นก็จะเป็นเนินเขาสลับซับซ้อนผ่านเขาขุนตาล ก็จะถึงทางราบเข้าสู่เขตจังหวัดลำพูน ดินแดนแห่งลำไย หากท่านเดินทางในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ท่านจะได้ชมดอกลำไยสีเหลืองอร่ามออกสีพรางเต็มต้นเรียงรายเป็นทิวแถว เป็นภาพที่น่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง ผ่านจังหวัดลำพูนเข้าสู่เขตจังหวัดเชียงใหม่ไปจนถึงสี่แยกสันทราย บ้านซ้ายมือท่านจะเห็นอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ตั้งตระหง่านอยู่ทิวมุมสี่แยก

อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ เป็นอาคารคอนกรีต ๓ ชั้น ชั้นล่างเป็นห้องรับตัวเด็ก เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวเด็กหรือเยาวชนมาส่งยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ และเป็นห้องที่จัดไว้ให้เด็กและเยาวชนพัก เมื่อพนักงานคุมประพฤติเบิกมาเพื่อสอบปากคำ หรือเมื่อศาลเบิกมาเพื่อพิจารณาพิพากษา ชั้นล่างด้านซ้าย (ดูจากด้านหน้าตัวอาคาร) เป็นสำนักงานชั่วคราวของอัยการประจำศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ด้านขวามือจัดไว้เป็นห้องสมุดและใช้เป็นห้องประชุมของศาล ชั้นที่ ๒ ด้านซ้ายมือ เป็นห้องพนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่ธุรการ

อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่

เจ้าพนักงานการเงินและห้องผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ คำน
ขวามือ เป็นห้องจำคุกและเจ้าหน้าที่ธุรการของศาล ชั้น ๓ เป็นห้องพิจารณาคดีอาญา
และคดีแพ่ง ห้องผู้พิพากษา ห้องผู้พิพากษาสมทบและห้องทำงานของผู้พิพากษาหัวหน้า
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่

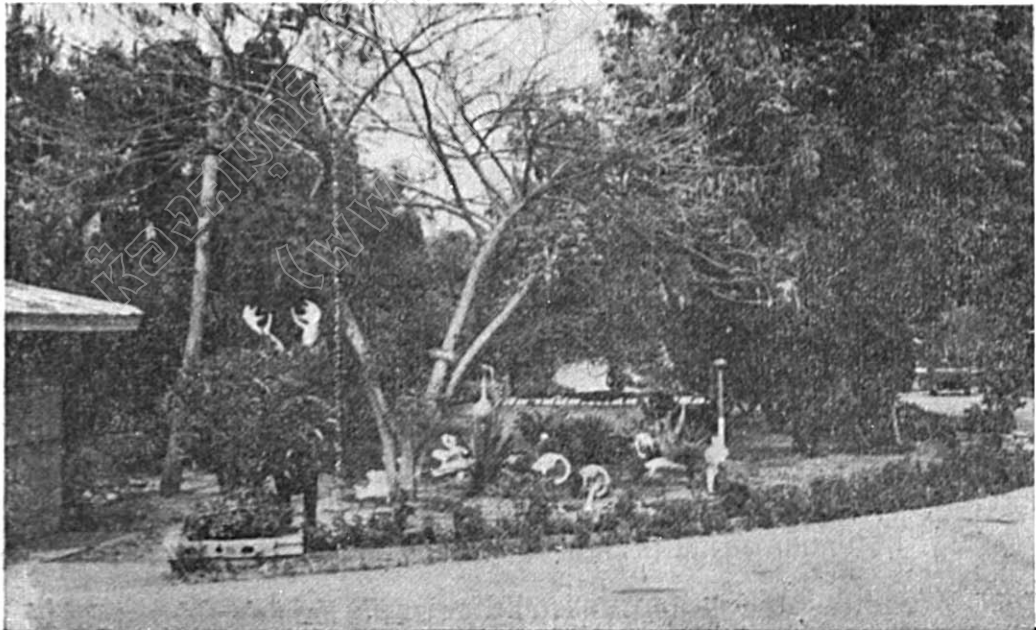
ด้านหลังอาคารศาล เป็นบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๓ หลัง บ้านพัก
ผู้พิพากษา ๒ หลัง และบ้านพักจำคุก ๑ หลัง

ด้านซ้ายมือของตัวอาคารศาลเป็นโรงจอดรถยนต์

จากศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ไปตามถนนสายเอเชีย จนถึง
สี่แยกโรดนา เลี้ยวขวาไปตามถนนสายเชียงใหม่-ฝาง จนถึงหลักกิโลเมตรที่ ๘ เขต
ติดต่อระหว่างอำเภอเมืองกับอำเภอแม่วิม ด้านซ้ายมือของถนน ท่านจะเห็นอาคาร
ศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดเชียงใหม่ (อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง)
เรียบไปตามถนนจนถึงประมาณหลักกิโลเมตรที่ ๑๑ ท่านจะเห็นป้ายทางด้านซ้ายมือที่
เขียนไว้ว่า "สถานพินิจและอบรม ของสถานพินิจฯ ศาลคดีเด็กฯ จังหวัดเชียงใหม่"

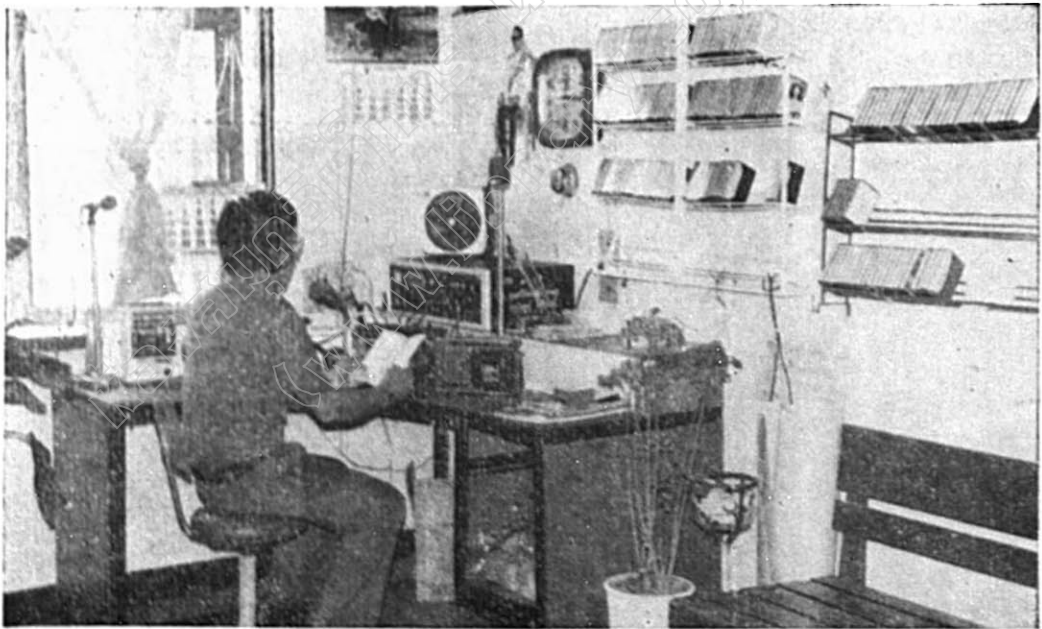
ทางเข้าสถานพักผ่อนและอบรม และตึกอำนวยการ

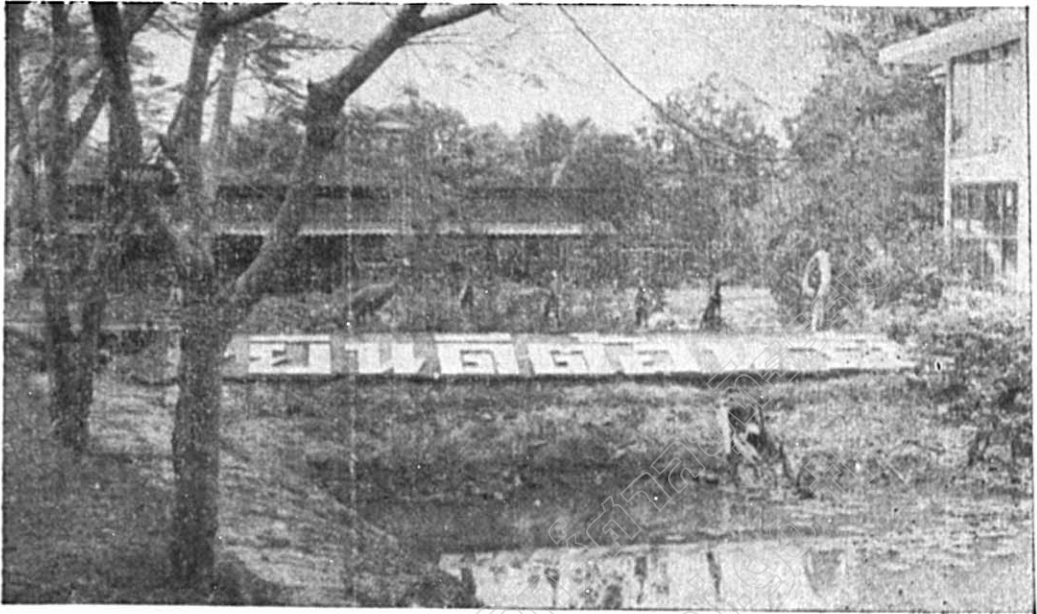
ทิวทัศน์หน้าตึกอำนวยการด้านซ้าย

รูปทรงของตึกอำนวยการ

ห้องปฏิบัติการส่งเสียงตามสาย สำหรับอบรมเด็กและเยาวชน
ตึกหลังตึกอำนวยการเป็นเรือนเพาะชำของหน่วยเกษตร

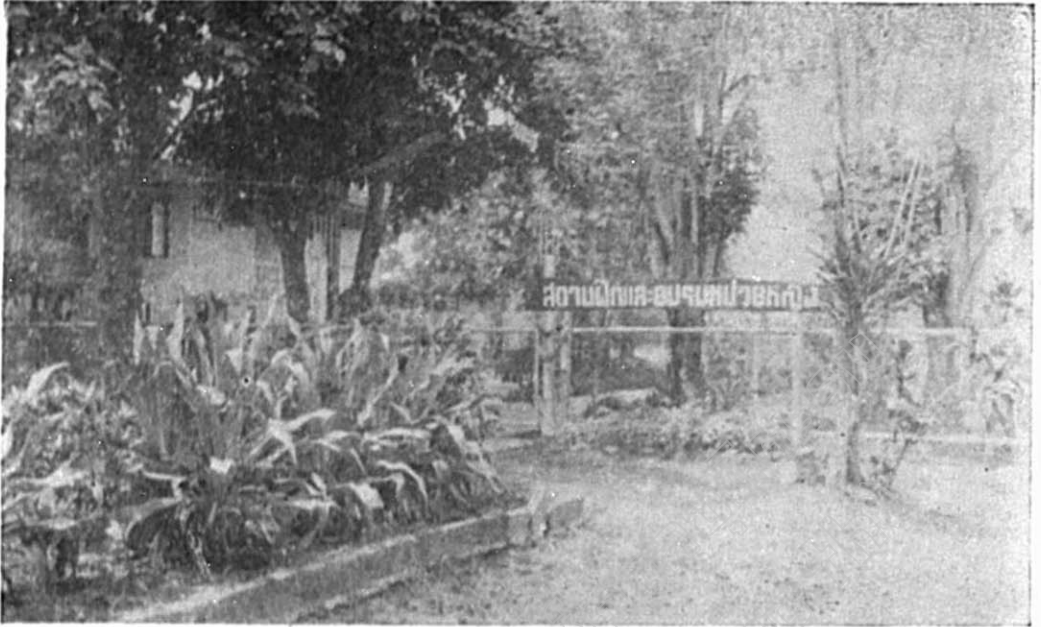
ด้านหน้าเรือนเพาะชำ

เป็นป้ายลักษณะลูกศรชี้ไปตามถนนซอยแยกจากถนนสายเชียงใหม่-ฝาง ท่านเลี้ยวขวาไปตามถนนซอยประมาณ ๑,๘๐๐ เมตร ก็จะถึงทางเข้าสถานฝึกและอบรม ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ เลี้ยวขวาเข้าประตูวชิรชนนอกของสถานฝึกและอบรม ท่านจะเห็นทัศนียภาพอันร่มรื่น ประกอบด้วยไม้ดอก ไม้ประดับ รูปปั้นสัตว์นานาชนิด เรียงรายอยู่หน้าบริเวณตึกอำนวยการสถานฝึกและอบรม

ตึกอำนวยการ เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น ชั้นล่างสุดใช้เป็นห้องเยี่ยมสำหรับผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน ชั้นที่ ๑ เป็นสำนักงานของหัวหน้าสถานฝึกและอบรม ด้านหนึ่ง ส่วนอีกห้องหนึ่งเป็นห้องส่งเสียงตามสาย ชั้น ๒ ใช้เป็นห้องประชุมด้านหนึ่ง และเป็นห้องพัสดุอีกด้านหนึ่ง

จากตึกอำนวยการแยกซ้ายไปตามถนน ท่านจะเห็นสถานฝึกและอบรมหน่วยหญิง

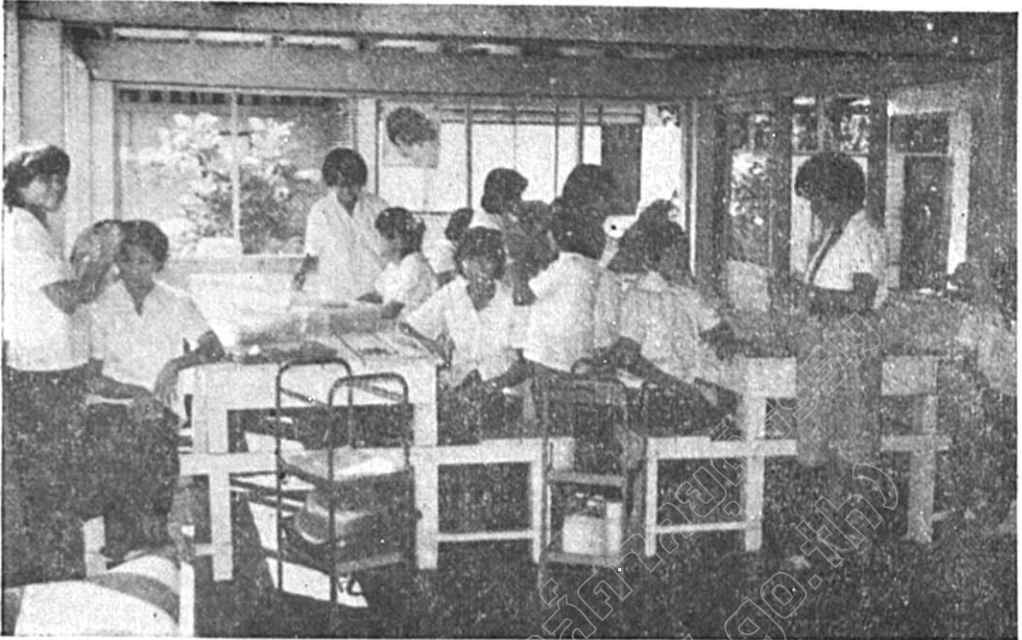
หน่วยฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงสร้างเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ได้ถุนสูง ชั้นล่างใช้เป็นสถานที่ฝึกวิชาชีพแขนงต่างๆ เช่น การฝีมือ ช่างเสริมสวย โภชนาการ

มุมหนึ่งของสถานฝึกและอบรมหน่วยหญิง

เรือนนอนเด็กและเยาวชนหญิง

ฝักวิชาชีพช่างเสริมสวย

ส่วนชั้นบน ใช้เป็นเรือนพักของเด็กและเขาวรชนหญิงด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่ง เป็นหน่วยวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า

บริเวณภายในของสถานฝึกและอบรมหน่วยหญิงนี้ ได้มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ตลอดจนใช้เป็นหน่วยเกษตรสวนครัวด้วย

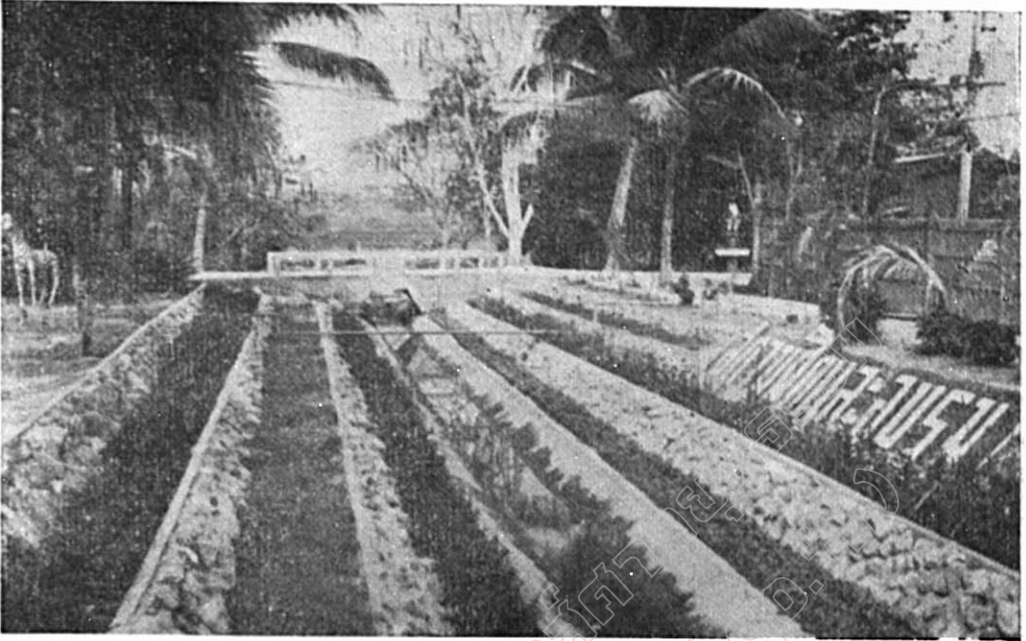
จากสถานฝึกและอบรมหน่วยหญิง ผ่านตึกอำนวยการแยกไปทางขวาตามถนนคอนกรีต ท่านจะผ่านแปลงไม้ดอกสองข้างทาง ผ่านคันเหมืองชลประทาน ซึ่งมีน้ำไหลผ่านอันเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในด้านเกษตรกรรม และแล้วท่านก็จะถึงประตูทางเข้าสถานฝึกและอบรมเด็กและเขาวรชนชาย อันเป็นประตูชั้นในสำหรับเด็กและเขาวรชนชายพักอาศัย ภายในสถานฝึกฯ ชายนั้น บรรยากาศร่มรื่นมีไม้ดอก ไม้ประดับ การตกแต่งบริเวณเป็นสวนหย่อม มีรูปปั้นสัตว์นานาชนิด มีลำเหมืองไหลผ่าน เพื่อใช้ทำเกษตรภายในและประกอบด้วยอาคารต่างๆ เช่น หอนอนเป็นเรือนไม้ชั้นเดียวได้ถุนสูง ๔ หลัง อาคารหอนอนคอนกรีต ๒ ชั้น ได้ถุนสูง ๓ หลัง

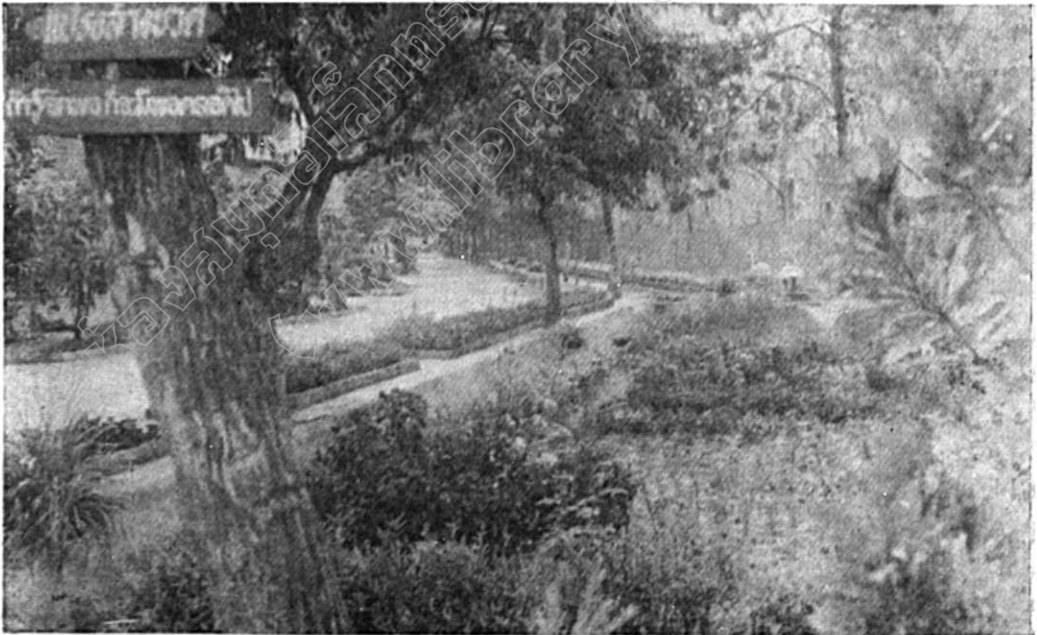
การทำสวนครัว

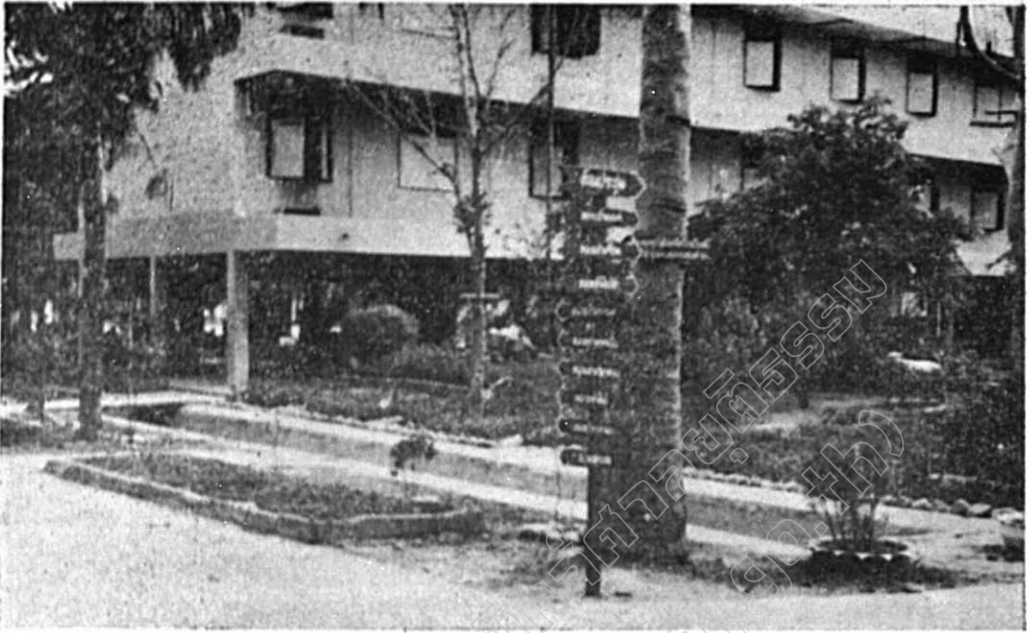
แปลงไม้ดอก

คันเหมืองชลประทาน

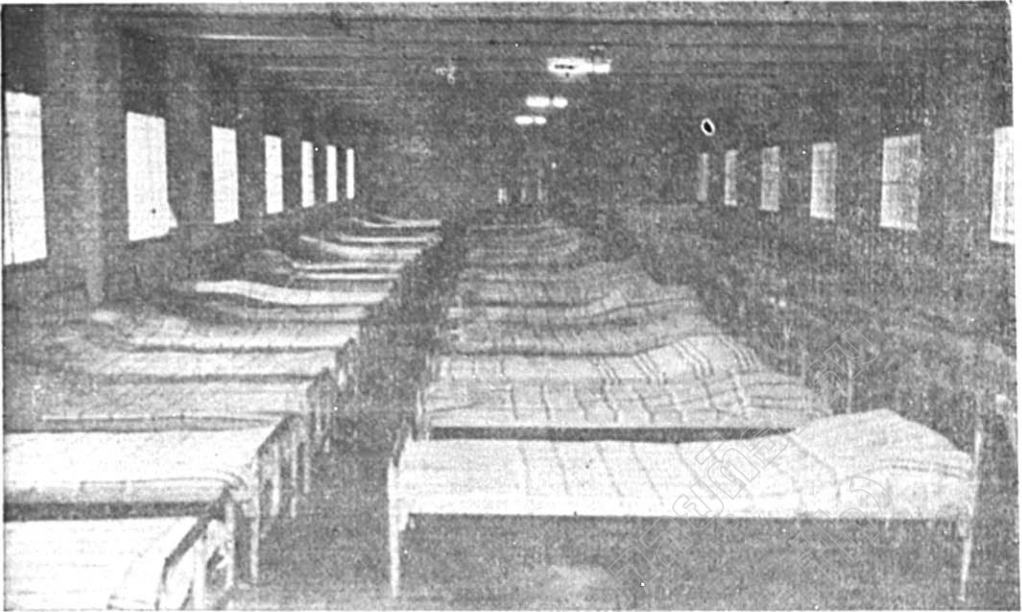
ไม้ดอกไม้ประดับภายในหน่วยควบคุมชาย

ท่าอากาศยานในหน่วยควบคุมชาย

อาคารเอนอนชาย ชั้นล่างใช้เป็นห้องประชุม

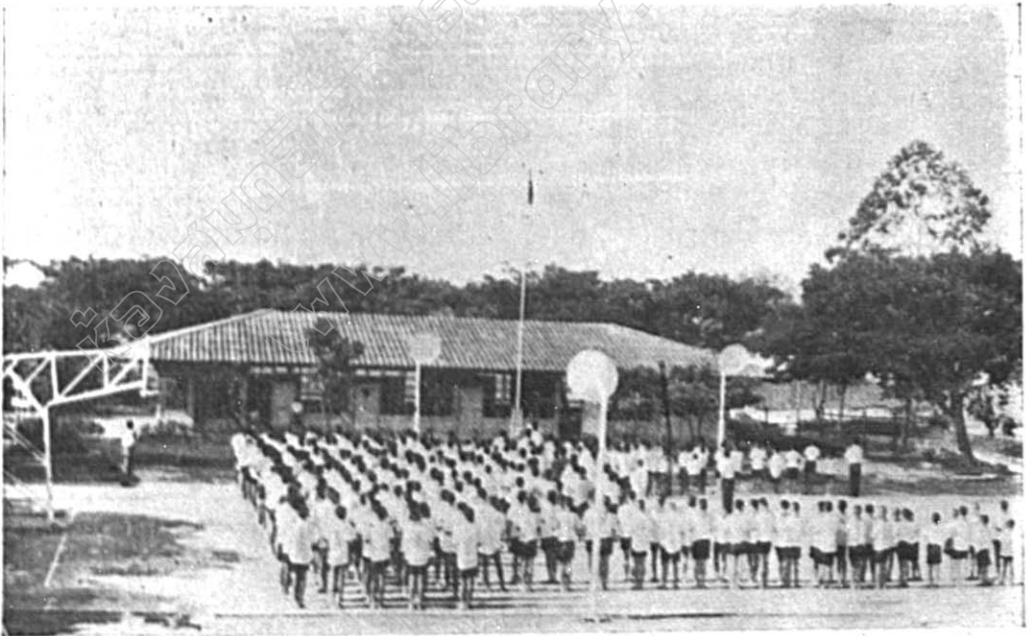
ภายในหอนอนชาย

อาคารหอนอนและเรือนไม้หอนอน ใช้เป็นที่หลับนอนของเด็กและเยาวชน
ชั้นล่างใต้ถุนสูง ใช้เป็นโรงงานฝึกวิชาชีพบางแขนง ห้องสมุด และเป็นห้องประชุมเด็ก
และเยาวชน

อันดับต่อไปจะได้นำท่านไปชมกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานฝึกและอบรมเด็ก
และเยาวชนชาย เริ่มด้วย การเรียนวิชาสามัญ เมื่อรับเด็กและเยาวชนไว้ฝึกอบรมแล้ว
ทางสถานฝึกและอบรม จะต้องทดสอบว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นมีความรู้ขนาดไหน
หรือไม่มีความรู้ อ่านหนังสือไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ ก็จะได้จัดเข้าชั้นเรียนให้
เหมาะสมกับความรู้ที่มีอยู่ การเรียนวิชาสามัญนี้ ได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนผู้ใหญ่ขึ้น ตาม
หลักสูตรกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ให้ชื่อว่า “โรงเรียนผู้ใหญ่
แม่สา” จัดสอนโดยครูของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อเด็กและ
เยาวชนสอบวัดผลได้จะได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับ
โรงเรียนผู้ใหญ่ทั่วไป

โรงเรียนผู้ใหญ่วังสา

เคารพธงชาติก่อนเข้าห้องเรียน

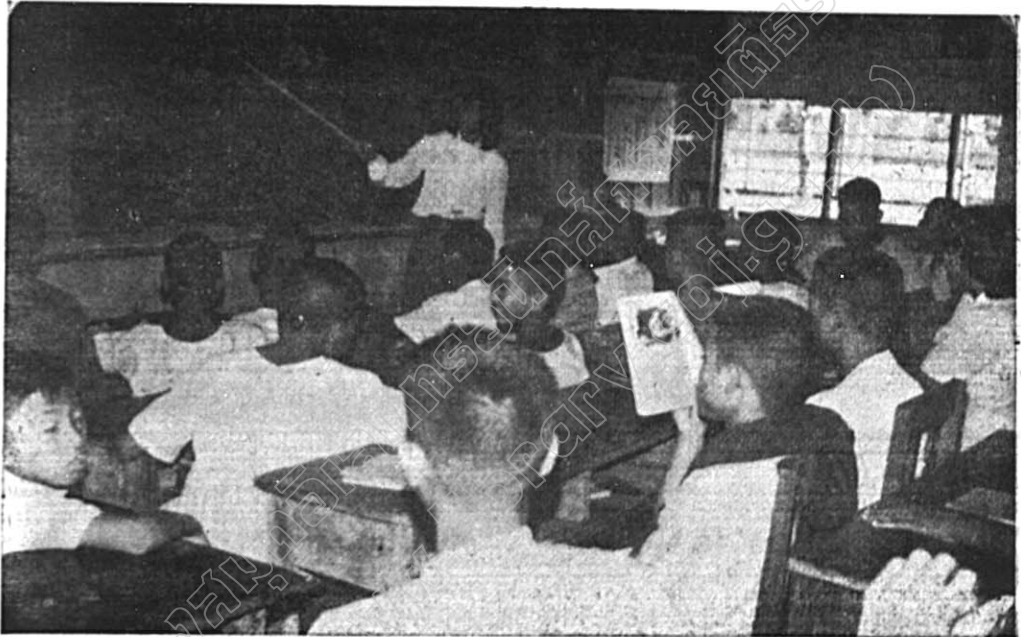
ขณะนี้เปิดสอนอยู่ ๓ ระดับ คือ

ระดับ ๑ ตอน ๑ เทียบประถม ๑ สอนผู้ซึ่งอ่านหนังสือไม่ออก

ระดับ ๑ ตอน ๒ เทียบประถม ๒

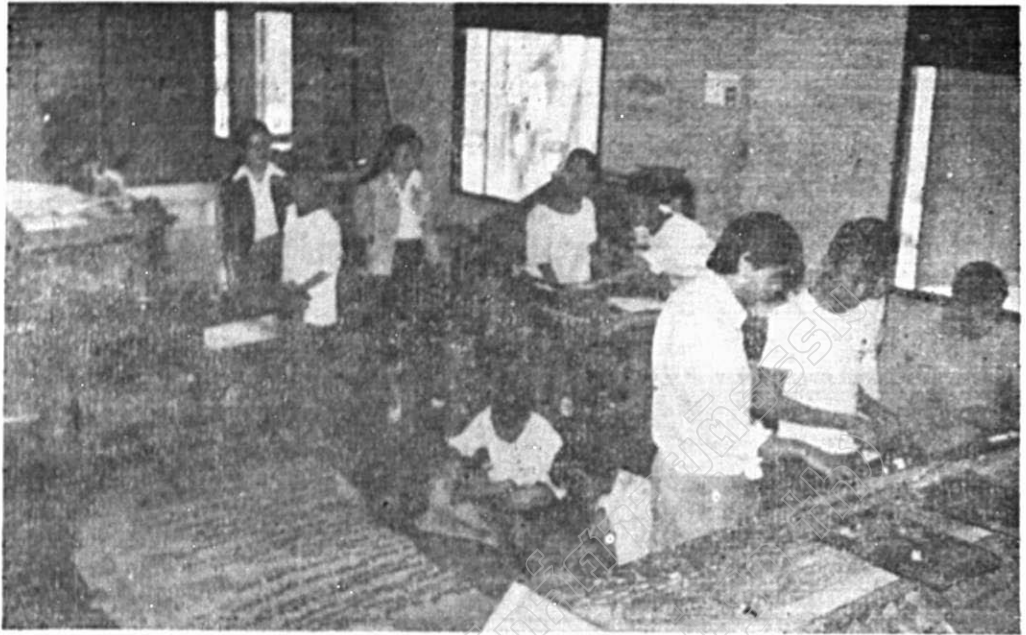
ระดับ ๒ เทียบประถม ๔

ระดับ ๓ เทียบประถมปีที่ ๖

การเรียนวิชาสามัญ

การอบรมวิชาชีพ เด็กและเยาวชนที่เรียนจบระดับ ๒ (ป. ๔) หากไม่ประสงค์จะเรียนต่อในชั้นระดับ ๓ (ป. ๖) หรือที่มีความรู้จบ ป. ๔ มาแล้ว จะจัดให้เข้ารับการฝึกและอบรมในด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการฝึกวิชาชีพแขนงต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและตามความสมัครใจของเด็กและเยาวชนแต่ละคน วิชาชีพที่จัดสอนอยู่ในขณะนี้ คือ

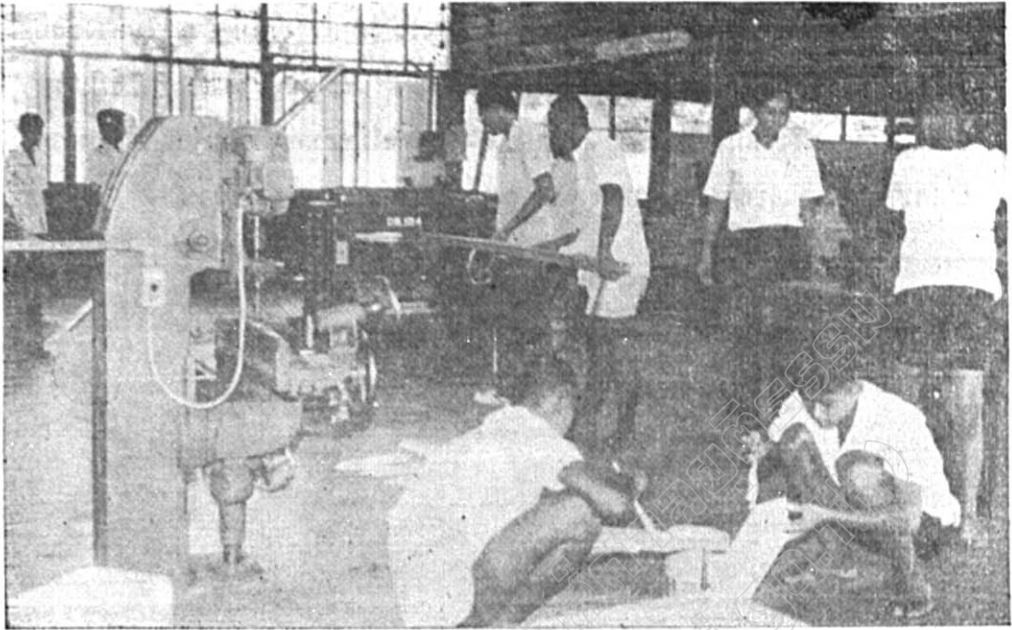

โรงฝึกวิชาชีพช่างพิมพ์

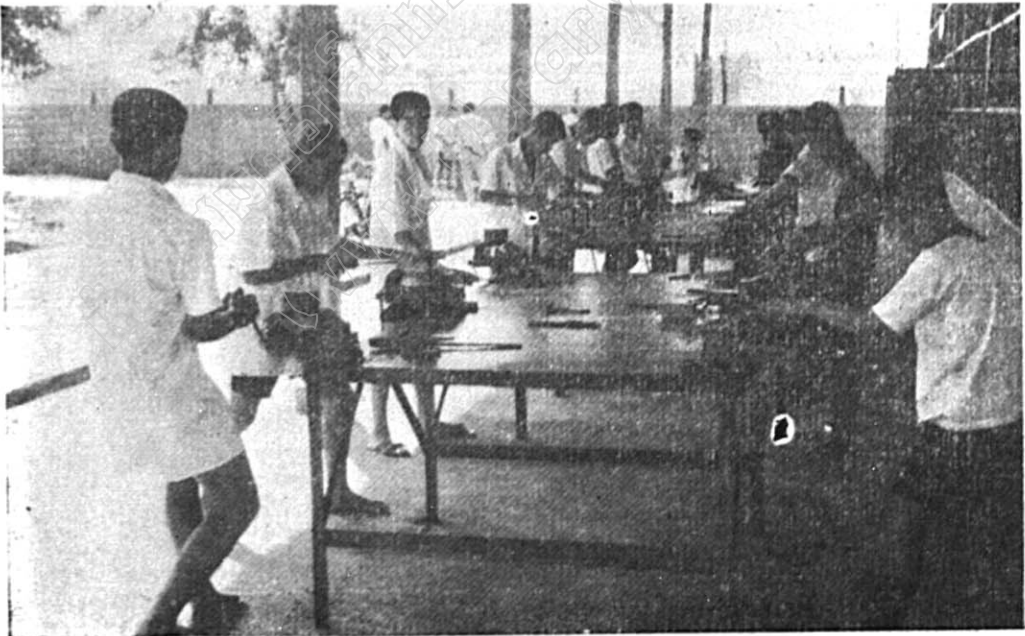
วิชาชีพช่างพิมพ์ จัดสอนโดยเจ้าหน้าที่ฝึกและอบรม ตั้งชื่อว่าโรงพิมพ์ "ศิลปะอาชา" เนื่องจากคุณบรรหาร และ คุณแจ่มใส ศิลปะอาชา ได้เป็นผู้บริจาคแท่นพิมพ์เครื่องโยกมือให้ในการก่อตั้งโรงพิมพ์ตอนเริ่มแรก ขณะนี้สามารถรับงานพิมพ์การ์ด บัตรเชิญ แบบพิมพ์ต่าง ๆ บัตรอวยพรความสุข นามบัตร

วิชาชีพช่างไม้ จัดสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน เน้นหนักในทางก่อสร้าง การทำครุภัณฑ์ประเภทเครื่องเรือน การซ่อมแซมอาคาร และช่างทาสี ใช้เวลาเรียนประมาณ ๖ เดือน เมื่อสอบวัดผลได้จะได้รับประกาศนียบัตรเช่นกัน

วิชาชีพช่างเชื่อมโลหะ จัดสอนตามหลักสูตรระยะสั้น ให้สามารถเชื่อมโลหะ ผลิตเหล็กค้ำคันทันต่าง เตาปิ้งบาบิคิว ชิงช้า โต๊ะสนาม รวดฉากผ้า และของใช้อื่น ๆ สำหรับวิชาชีพช่างเชื่อมโลหะนี้ ได้เคยมีอาสาสมัครเยอรมันมาช่วยฝึกสอนอยู่ระยะหนึ่งเป็นเวลา ๓ ปี โดยหน่วยอาสาสมัครพลเรือนเยอรมันประจำประเทศไทย ได้ให้การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพแขนงนี้

โรงฝึกวิชาช่างไม้

โรงฝึกวิชาช่างเชื่อมโลหะ

วิชาชีพช่างยนต์ จัดสอนตามหลักสูตรระยะสั้น ให้มีความรู้ในทางซ่อม
เครื่องยนต์ การใช้เครื่องมือ การบำรุงรักษาเครื่องมือ และเคมีอาสาศาสตร์เครื่องยนต์
ช่วยฝึกสอนอยู่ระยะหนึ่งเป็นเวลา ๑ ปีเศษ เครื่องมืออุปกรณ์ส่วนใหญ่ได้รับความ
อนุเคราะห์จากหน่วยอาสาศาสตร์พลเรือนเยอรมันประจำประเทศไทยเช่นกัน

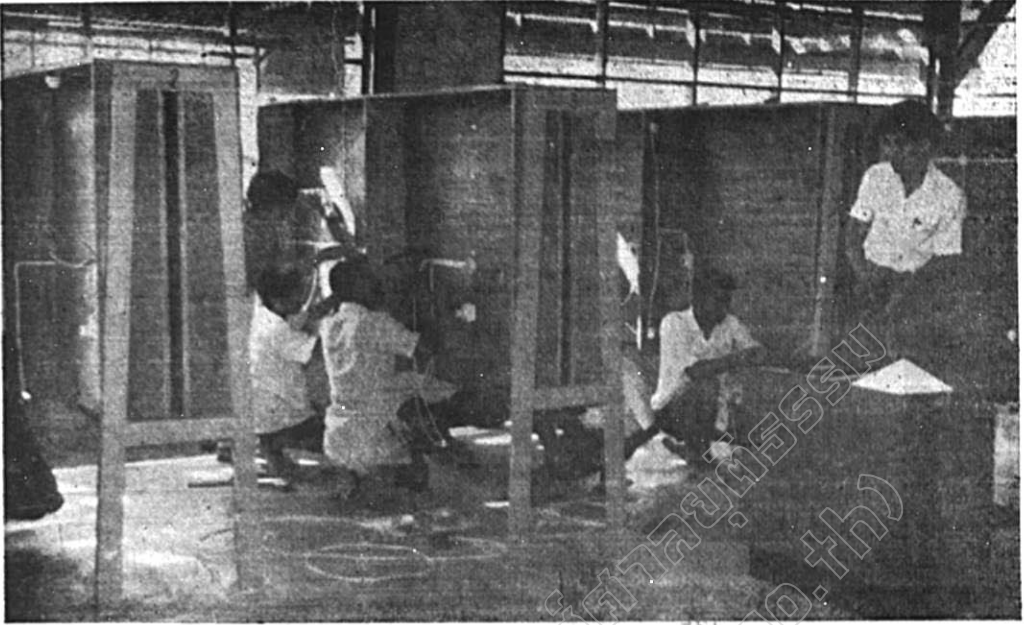

โรงฝึกวิชาชีพช่างยนต์

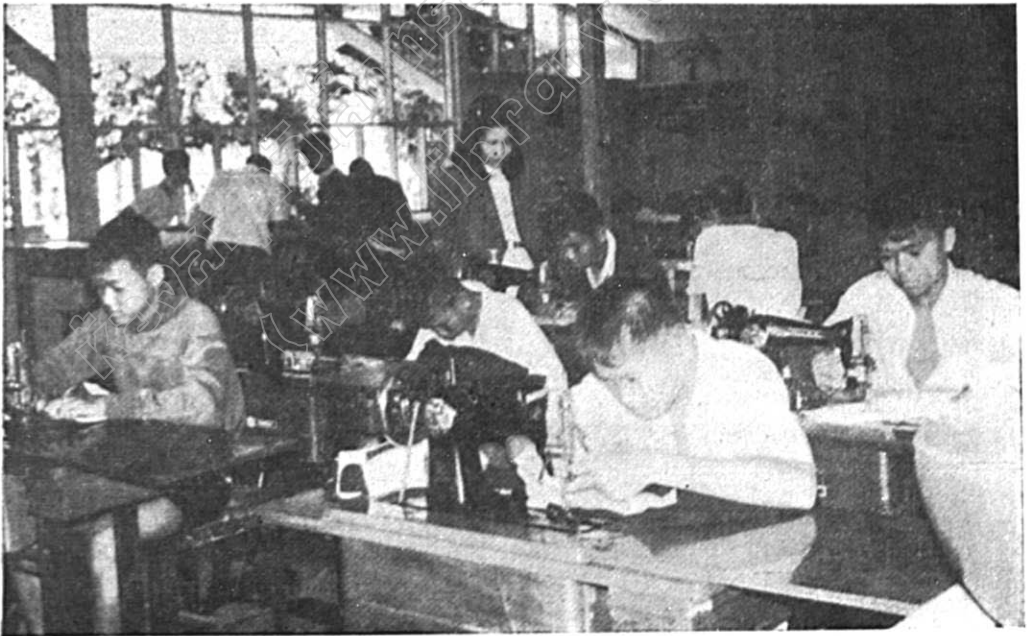
วิชาชีพช่างไฟฟ้า จัดสอนตามหลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับ
ไฟฟ้าเบื้องต้น การเดินสายไฟฟ้าภายในบ้านและอาคาร การติดตั้งและซ่อมเครื่องใช้
อุปกรณ์ไฟฟ้า

วิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าชาย ฝึกสอนให้มีความรู้ในการตัดเย็บเสื้อเชิ้ต - เสื้อตัว
กางเกงวอร์ม - ขาว ตามแบบสมัยนิยม

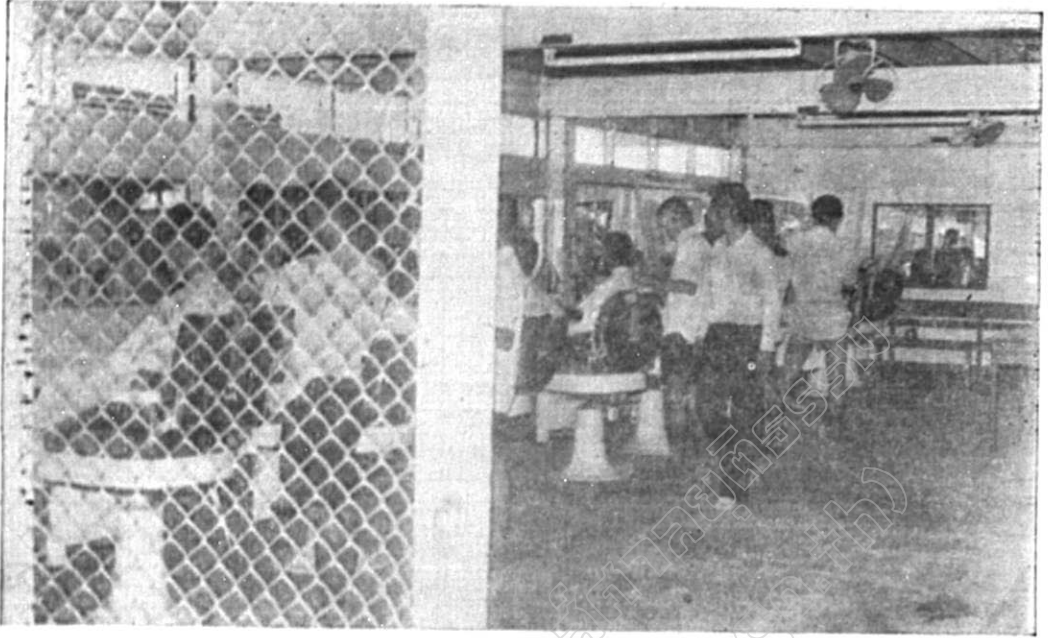
วิชาชีพช่างคัตumm ฝึกสอนให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความสามารถในการ
คัตummทรงต่างๆ การใช้เครื่องมือ การบำรุงรักษาเครื่องมือ หลักสูตร ๓ เดือน
สอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีการสอบวัดผล เด็กและเยาวชนที่สอบวัดผลได้จะได้รับ
ประกาศนียบัตร

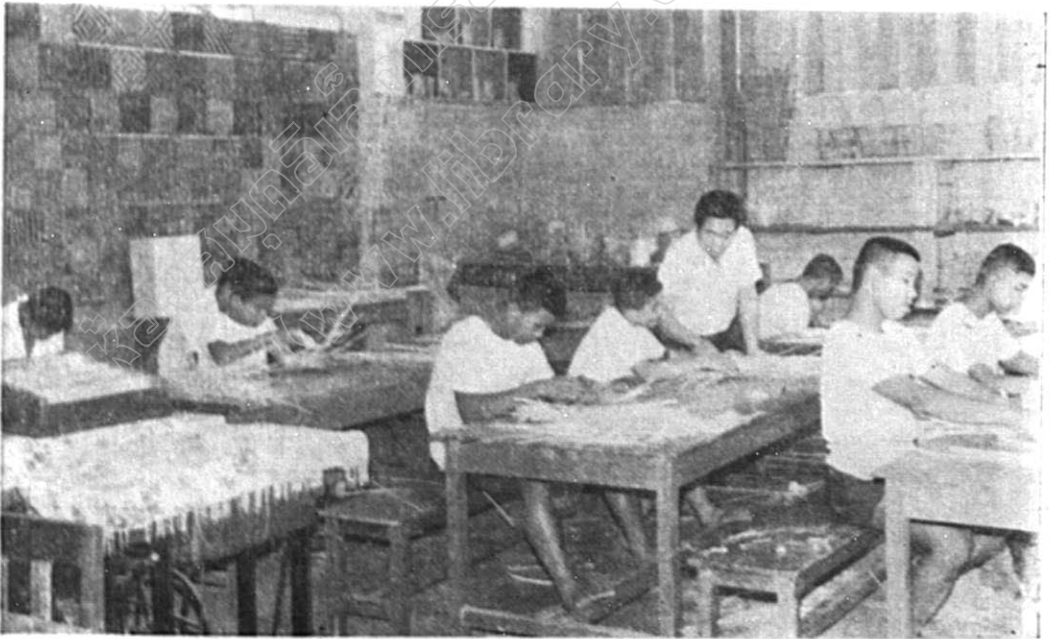
โรงฝึกงานช่างไฟฟ้า

โรงฝึกวิชาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า

โรงฝึกวิชาชีพช่างตัดเย็บ

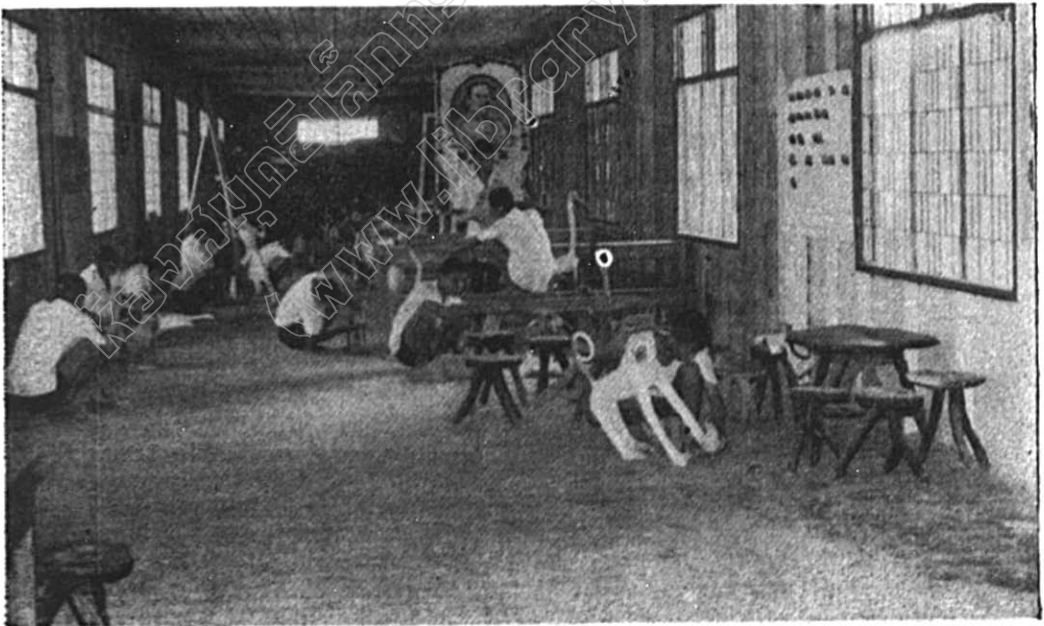

โรงฝึกวิชาชีพช่างจักสาน

วิชาชีพช่างจักสาน ฝึกสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักใช้วัสดุพื้นเมืองที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น คือ “ไม้ไผ่” มาจักสานเป็นภาชนะใส่ของต่างๆ จักสานหมวกกอดศีรษะ กระเป๋า ชั้นวางของ เด็กและเยาวชนที่รับการฝึก บางคนไม่สามารถเรียนวิชาชีพนี้ได้ เพราะสติปัญญาที่บกพร่อง ก็จัดให้เรียนวิชาชีพแขนงนี้ ซึ่งไม่ต้องใช้ความรู้พื้นฐานทางวิชาสามัญแต่อย่างใด

วิชาชีพหัตถกรรม ฝึกสอนให้เด็กและเยาวชนรู้จักปั้นรูปสัตว์นานาชนิด เด็กและเยาวชนที่เลือกเรียนวิชาชีพนี้จะต้องมีพรสวรรค์ มีใจรัก เพราะการฝึกหัดจะหาความชำนาญได้ต้องใช้เวลานานพอสมควร

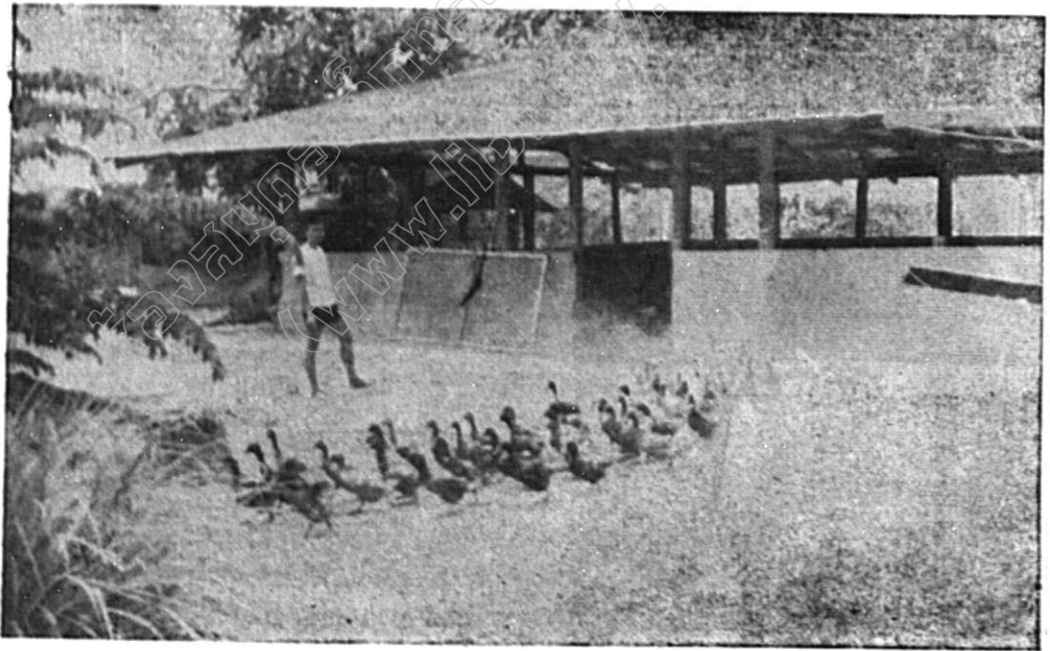
วิชาชีพเกษตรกรรม ฝึกสอนเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ในด้านการเลี้ยงสัตว์ การปลูกไม้ใบ ไม้ประดับ การตอน ต่อดา เพาะชำ การตกแต่งสถานที่ การจัดสวน การปลูกพืชผักตามฤดูกาล

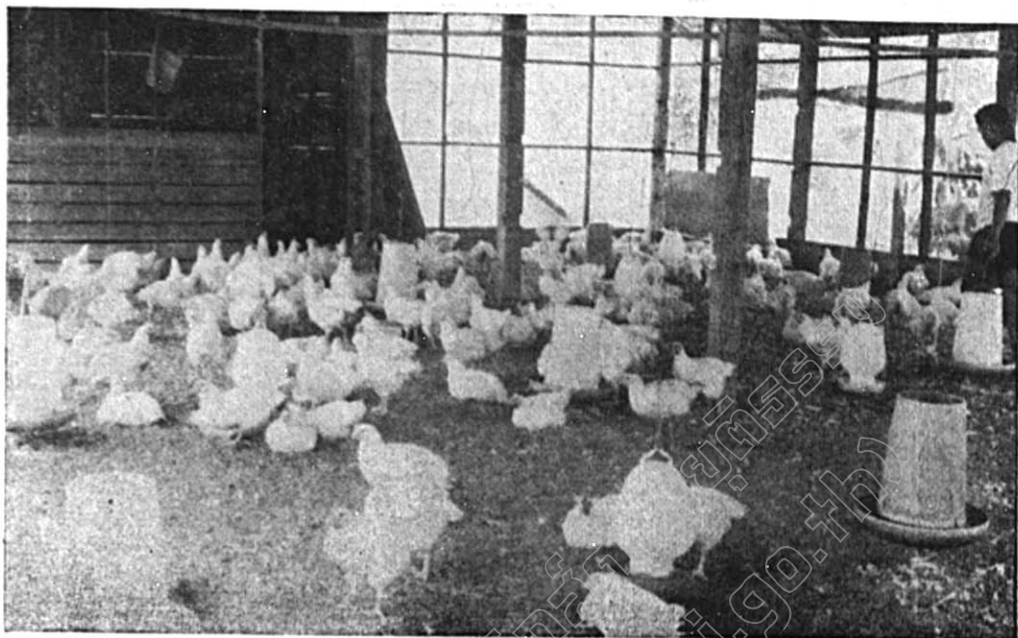
โรงฝึกวิชาชีพหัตถกรรม

การเลียงสุกร

การเลียงเบ็ด

การเลี้ยงไก่

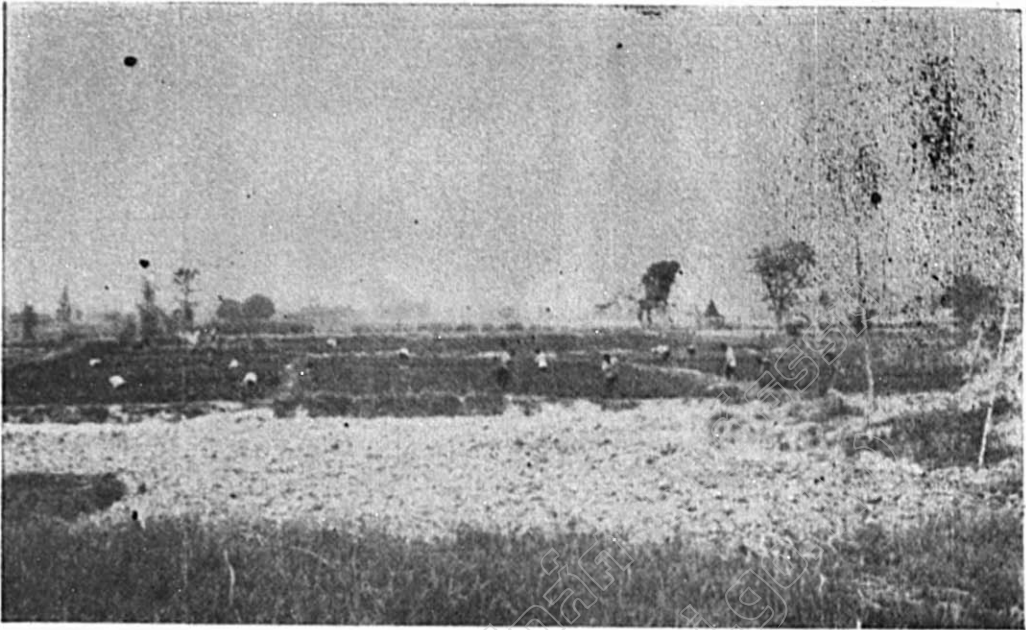
การเลี้ยงปลา

การทำสวนครัว

การปลูกข้าว

การปลูกถั่วเหลือง

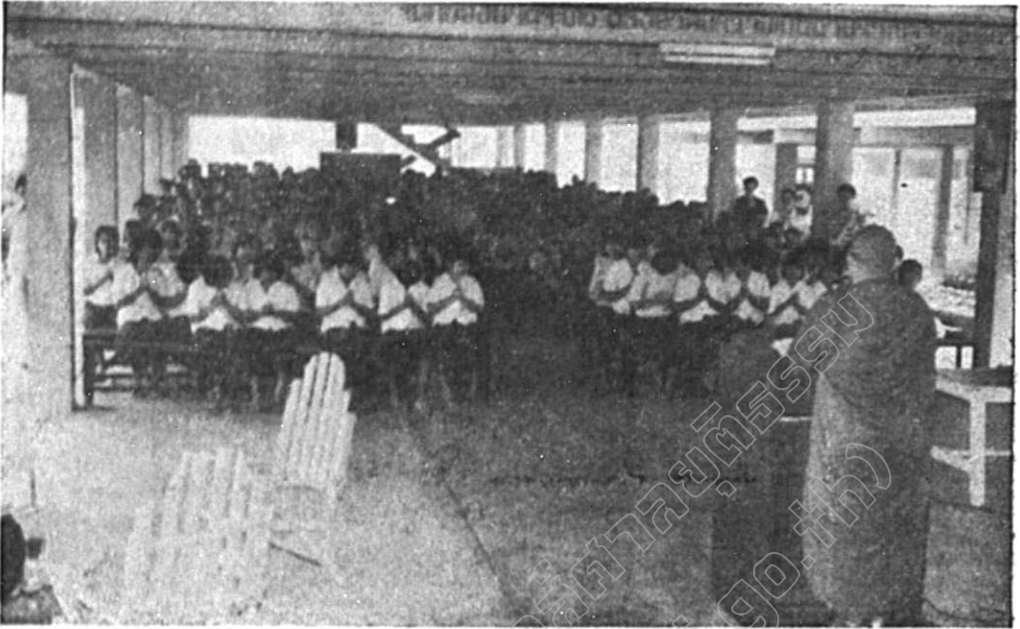
การอบรมด้านจริยศึกษา และพลศึกษา

ด้านจริยศึกษา จัดให้มีการศึกษาอบรม และการอบรมด้านศีลธรรม

จรรยาบรรณ โดยใช้วิทยุส่งเสียงตามสายเป็นสื่อในด้านการอบรม นอกจากนั้นทางคณะ
ผู้พิพากษาสมทบ และกรรมการส่งเสริมเด็ก ยังได้จัดกลุ่มนัดเปลี่ยนกันเข้าไป
เยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน หรือจัดวิทยากรไปอบรมเป็นประจำทุกสัปดาห์ หรืออาราธนา
พระคุณเจ้าเข้าไปอบรมเด็กและเยาวชนในวันสำคัญทางศาสนา

ด้านพลศึกษา ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชน ได้เล่นกีฬา
ประเภทต่าง ๆ และออกกำลังกายทุกคน โดยการควบคุมและฝึกสอนของครูพลศึกษา จัด
ให้มีสนามบาสเกตบอล ซึ่งตั้งอยู่ด้านหน้าของอาคารเรียน และสนามฟุตบอลพร้อมลู่วิ่ง
ซึ่งตั้งอยู่ด้านหลังของอาคารเรียน

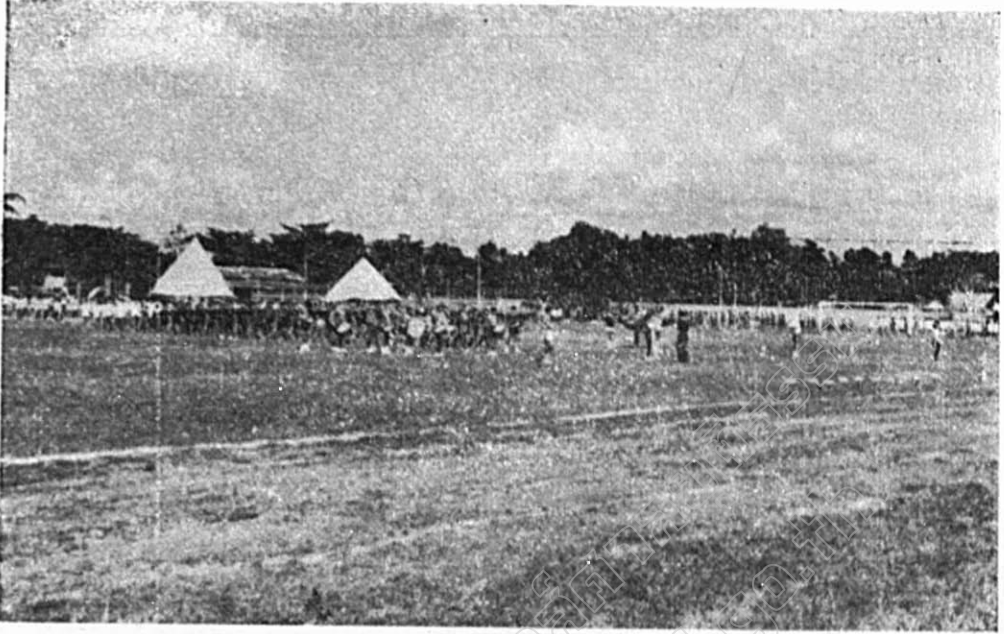
นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬากายในระหว่างเด็กและเยาวชน และจัด
ส่งไปแข่งขันภายนอกเป็นครั้งคราว

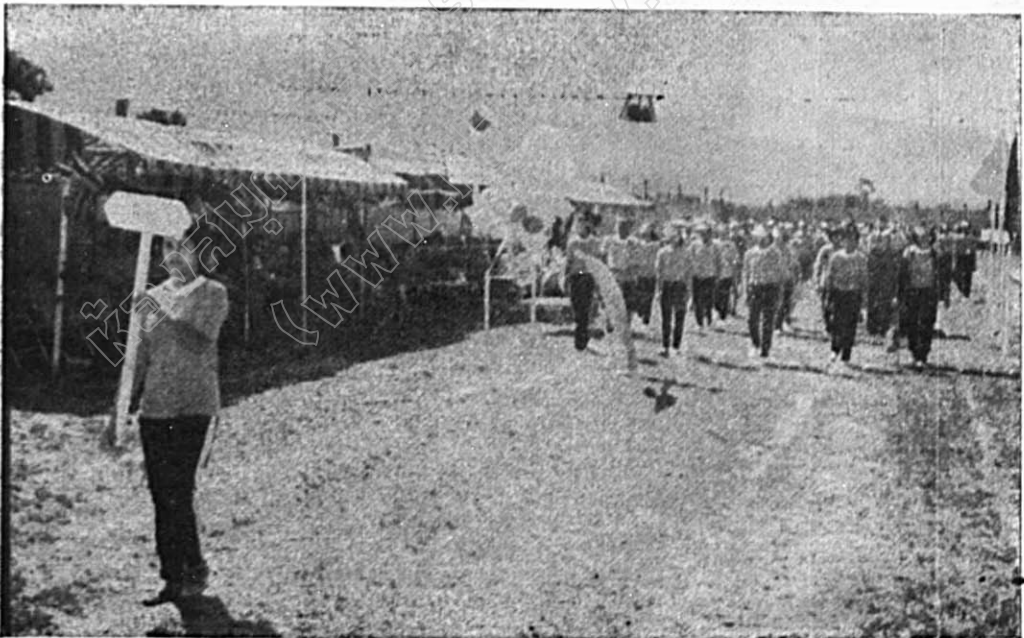
พระคุณเจ้ากำลังให้การอบรม

สนามบาสเกตบอล

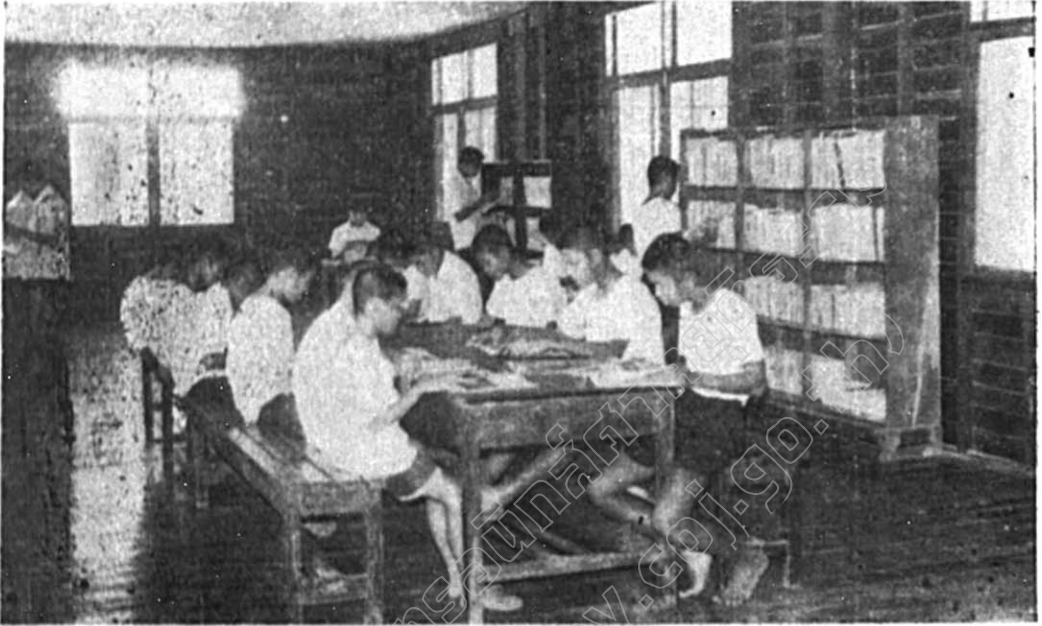

สนามฟุตบอล

แข่งขันกีฬาภายใน

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ได้จัดให้มีห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อจะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

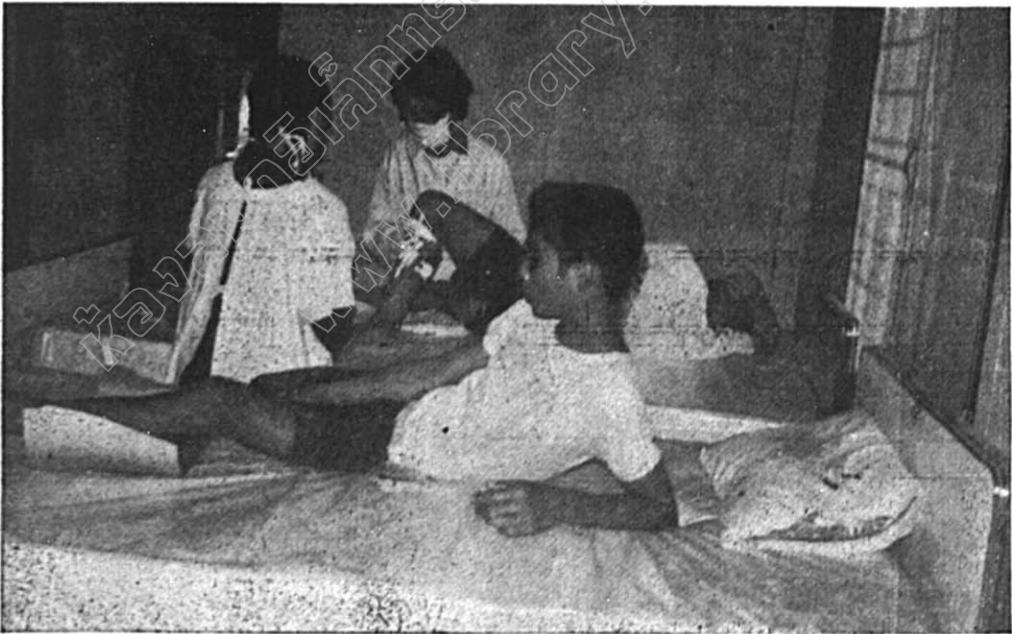
การใช้เวลาว่างในห้องสมุด

ด้านสุขภาพอนามัย มีอาคารพยาบาล เป็นอาคารคอนกรีตชั้นเดียว บรรจุกุญแจคนไข้ได้ ๒๐ เตียง ขณะนี้ยังไม่มีแพทย์ประจำ คงมีแต่พยาบาล และเจ้าหน้าที่พยาบาลคอยให้การดูแลด้านสุขภาพอนามัย และการปฐมพยาบาลในกรณีเจ็บป่วยเล็กน้อย หากเด็กและเยาวชนเจ็บป่วยหนักก็จะส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปรับการรักษายังโรงพยาบาล

กิจกรรมพิเศษ นอกเหนือจากการฝึกและอบรมทั้งได้นำท่านชมแล้ว ยังมีกิจกรรมพิเศษ อาทิ การวิ่งแข่งของเด็กและเยาวชน ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติประจำปี วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ ฯลฯ ก็ได้จัดให้เด็กและเยาวชนได้สนุกสนาน มีการแสดงของเด็กและเยาวชน การประกวดร้องเพลง การฉายภาพยนตร์ การทำบุญ การแจกรางวัลเด็กประพฤติดี

๑
เรือนพยาบาล

การปฐมพยาบาล

กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

คณะแพทย์และทันตแพทย์กำลังตรวจสุขภาพและรักษาฟันให้กับเด็กและเยาวชน

การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ องค์การสาธารณกุศลต่างๆ อาทิ สโมสรไลออนส์ สโมสรโรตารี สโมสรไลออนส์สตรี มลนิธิ และสมาคมต่างๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนคณะบุคคลหรือบุคคลที่มีจิตศรัทธา ได้ให้ความอนุเคราะห์จัดแพทย์เคลื่อนที่ไปตรวจสุขภาพและให้การรักษายาบาล ตรวจรักษาฟัน นำอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภคไปส่งเคราะห์เด็กและเยาวชนในโอกาสต่างๆ เช่น นำอาหารไปเลี้ยงเด็กและเยาวชนเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเกิด หรือนำวงดนตรีไปบรรเลง หรือ เชิญดาวดลกไปแสดงให้เด็กและเยาวชนชม เป็นต้น

ก่อนจะนำท่านออกจากประตูสถานควบคุมเด็กและเยาวชนชาย ขอนำท่านไปชมโรงเลี้ยง ซึ่งทางสถานฝึกฯ จัดอาหารให้เด็กและเยาวชนรับประทานวันละ ๓ เวลา คือ เช้า กลางวัน เย็น ด้วยอัตราวันละ ๑๒ บาทต่อคน ที่ทางรัฐบาลจ่ายให้ รวมค่าข้าว ค่าเชื้อเพลิง ค่ากับข้าว และของหวาน

ออกจากประตูสถานควบคุมเด็กและเยาวชนชาย ขอนำท่านเลี้ยวขวาไปตามถนนภายในผ่านบ้านพักเจ้าหน้าที่ ซึ่งปลูกอยู่ในบริเวณสถานฝึกฯ เรียงรายกันไป อันมีบ้านพักผู้อำนวยการสถานฝึกฯ บ้านพักหัวหน้าสถานฝึกและอบรม บ้านพักครู บ้านพักพนักงานคุมประพฤติ บ้านพักเจ้าหน้าที่ธุรการ ตลอดจนบ้านพักพนักงานควบคุม

เมื่อได้นำท่านชมบริเวณสถานฝึกและอบรม ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ แล้ว จะได้นำท่านไปชมสถานที่แสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของเด็กและเยาวชน กล่าวคือเมื่อเด็กและเยาวชนได้รับการฝึกฝนวิชาชีพจนจบหลักสูตรและสอบวัดผลได้แล้ว ก็จะจัดให้ประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ตามสาขาวิชาที่ตนฝึกฝนมา เพื่อหาประสบการณ์โดยใช้เงินทุนหมุนเวียนส่วนหนึ่ง และเงินทุนที่ศาสตราจารย์ประกาศน์ อวยชัย ครังดำรงตำแหน่งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ได้อนุญาตให้ยืมไว้เป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท อีกส่วนหนึ่ง ผลกำไรที่ได้จากผลิตภัณฑ์ต่างๆ จะจัดแบ่งให้เด็กและเยาวชนร้อยละ ๕๐ ครูผู้ฝึกสอนร้อยละ ๓๐ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๔๐ นำเข้าเป็นทุนหมุนเวียน จากยอดเงิน ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท ที่ศาสตราจารย์ประกาศน์ฯ ให้ยืมนั้น ขณะนี้มียอดเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นเกือบสองแสนบาท

ขอนำท่านเดินทางออกจากสถานฝึกและอบรม กลับตามเส้นทางเดิมถนนสาย

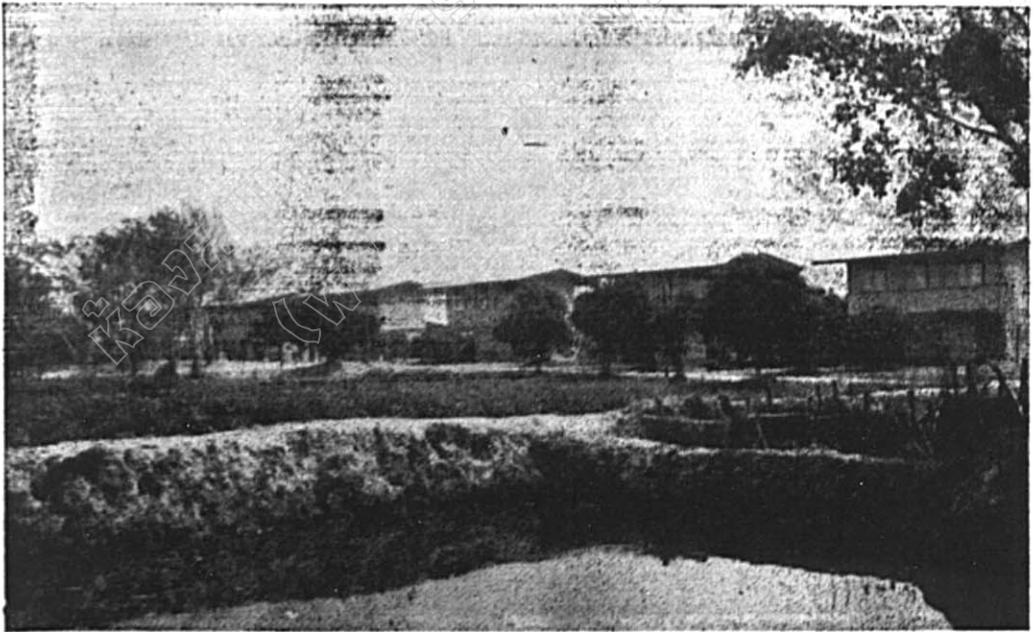
รวมเงาของอาคารหอประชุม รดแทนที่ทำงานเห็นจอดอยู่จำนวนหลายคัน คือ
คณะของผู้นำเพื่อประโยชน์

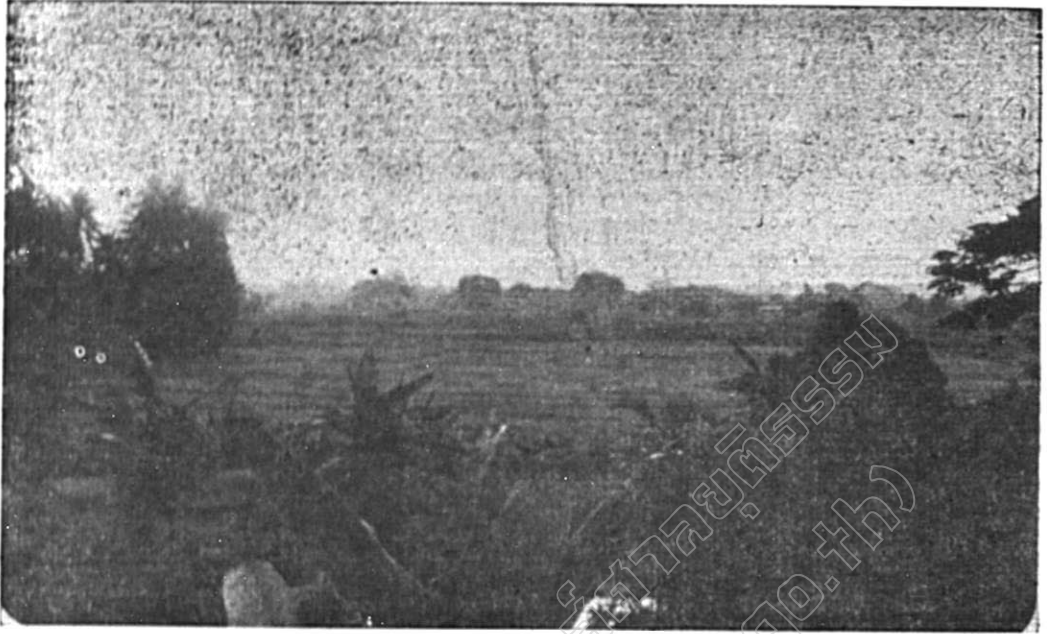
↑
เตรียมอาหาร

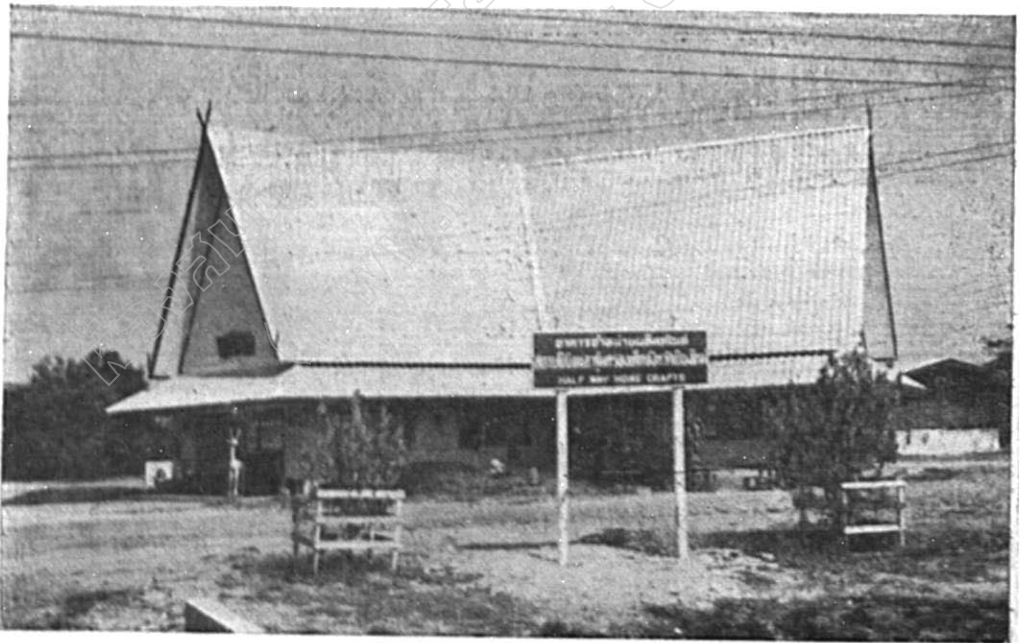
ถนนไปสู่บ้านพัก

บ้านพักของพนักงานคุมประพฤติ

บริเวณพื้นที่เกษตรภายนอก

อาคาร “ธารน้ำใจ”

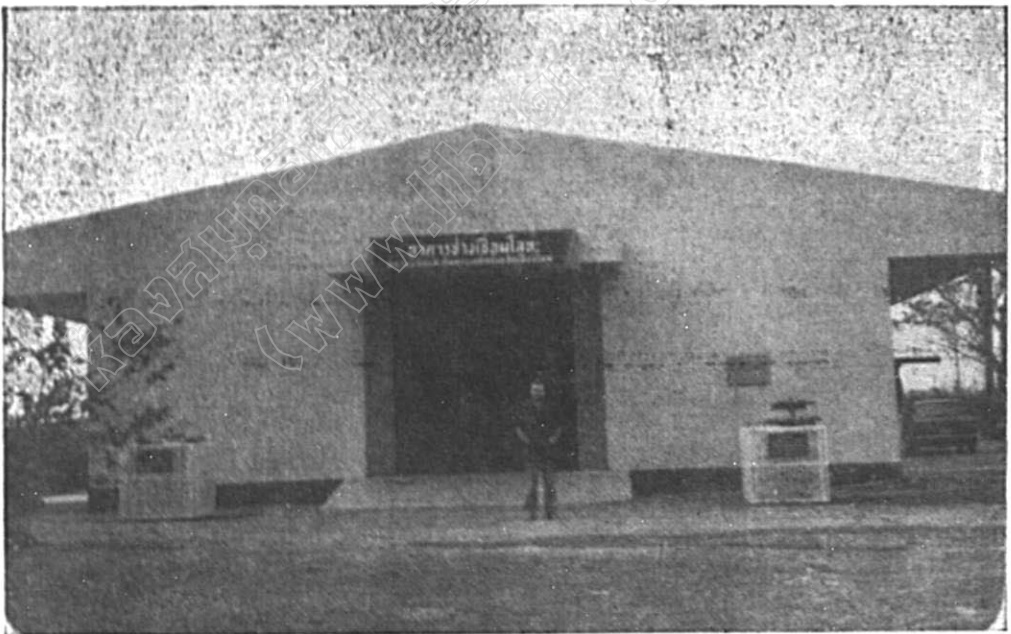
แจกผู้เก็บขยะมขมผลิตภัณฑภายในอาคาร “ธารน้ำใจ”

เอเชียอีกครั้งผ่านหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ผังซ้ายมือของถนนสายเอเชีย เบื้องอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ท่านจะเห็นอาคาร “ธารน้ำใจ” เป็นอาคารคอนกรีตทรงไทย ชั้นเดียว

อาคารหลังนี้ สำเร็จเป็นรูปร่างก็ด้วยเมตตาจิตจากท่านผู้พิพากษาสมทบ กรมการสงเคราะห์เด็ก ของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และจากท่านผู้มีจิตศรัทธาทั้งหลายที่ได้ร่วมกันสมทบทุนก่อสร้างขึ้น เพื่อเป็นสถานที่แสดงและจำหน่าย ผลิตภัณฑของเด็กและเยาวชน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจน ผลิตภัณฑของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยไปแล้วนำมาฝากจำหน่าย อาคาร “ธารน้ำใจ” นี้ เปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ นับว่าเป็นสถานที่แสดงและจำหน่าย ผลิตภัณฑของเด็กและเยาวชนแห่งแรก ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กทั่วราชอาณาจักร

ด้านหลังอาคาร “ธารน้ำใจ” เป็นโรงงานช่างเชื่อมโลหะ นอกจาก ตัวอาคารโรงงานแล้วยังประกอบด้วย เรือนพักอาศัยของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยไปแล้วและหอดังน้ำบาดาล ซึ่งใช้เป็นสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ได้

ประกอบพิธีมอบและเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ โดยมี ราชบัณฑิต คิวตเคียนตังเกส เอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันประจำประเทศไทย เป็นผู้มอบ และนายอุทัย อติแพทย์ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับมอบ โรงงานแห่งนี้สันค้ำใช้จ่ายในการดำเนินการก่อสร้าง เป็นเงินทั้งสิ้น ๗๗๗,๔๗๗.๐๐ บาท ทางหน่วยอาสาสมัครพลเรือนเยอรมันประจำประเทศไทย ได้ให้ความอนุเคราะห์ คิดค่าน้ำผ่านสถานเอกอัครราชทูตสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันประจำประเทศไทย ขอความสนับสนุนไปยังองค์การสาธารณกุศล เยอรมัน อาโกร แอคชั่น ให้เงินทุนมากำเนินการก่อสร้างเป็นเงิน ๖๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท และมีผู้มีจิตศรัทธาช่วยบริจาคอีก ๗๗,๗๐๐.๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๗๒๗,๗๐๐.๐๐ บาท ส่วนที่ยังขาดอยู่อีก ๕๐,๗๗๗.๐๐ บาท ทางองค์การสาธารณกุศล เยอรมัน อาโกร แอคชั่น แจ้งว่าจะอนุเคราะห์ส่งมาสมทบให้ ในโอกาสต่อไป สำหรับอุปกรณ์เครื่องมือนี้อุปกรณ์โรงงานได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยอาสาสมัครพลเรือนเยอรมันประจำประเทศไทยเป็นผู้จัดหาให้

โรงงานช่างเชื่อมโลหะ สถานสงเคราะห์ท้ายหลักปล่อย

การที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่ ได้รายงานด้านสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ซึ่งเดิมเคยให้การสงเคราะห์ในเรื่องการจัดหางานให้ทำ การส่งกลับภูมิลำเนาเดิม การให้ยืมเงินทุนไปประกอบอาชีพ ฯลฯ ก็เพราะว่าเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยไปแล้ว ยังประสบปัญหาเรื่องที่พักพิงอาศัย การประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมภายในครอบครัวไม่ดีพอ สังคมไม่ยอมรับ หากให้เขาเร่ร่อนไปในระหว่างที่ยังไม่สามารถหางานทำย่อมเป็นการเสี่ยงที่เขาอาจไปกระทำผิดซ้ำอีก การจัดตั้งโรงงานสำหรับเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย จึงเป็นการระมัดปัญหาเหล่านี้ เพราะเป็น “แหล่งงาน” โดยตรง ให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้เข้าทำงานโดยใช้วิชาชีพที่เล่าเรียนมา เพื่อให้มีที่พักพิงที่เหมาะสม เพื่อให้มีรายได้และเสริมสร้างประสบการณ์และความชำนาญงาน และยังเป็นการเตรียมให้เขาค่อยๆ ปรับตัวเพื่อกลับไปเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและเพื่อสังคมยอมรับในที่สุด

โรงงานช่างเชื่อมโลหะ สถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดสร้างขึ้นเป็นแห่งแรก ในบรรดาสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ศาลคดีเด็กและเยาวชนทั่วราชอาณาจักร ขณะนี้มีเด็กและเยาวชนที่ขอรับการสงเคราะห์อยู่รวม ๕ คน และสามารถให้การสงเคราะห์ได้ถึง ๓๐ คน โดยมีอาสาสมัครเยอรมัน จากหน่วยอาสาสมัครพลเรือนเยอรมันประจำประเทศไทย เป็นผู้ดูแล ให้คำแนะนำร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ โดยการอนุเคราะห์คอกเทลเป็นทุนใช้จ่ายในการดำเนินงาน

การนำท่านชมศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่ และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว แต่ก่อนที่ท่านจะเดินทางกลับกรุงเทพมหานคร ขอแนะนำท่านเดินทางไปนมัสการพระธาตุคุดยสุเทพ อันเป็นปูชนียสถานที่เคารพสักการะของชาวพุทธโดยทั่วไป จากพระธาตุคุดยสุเทพไปตามถนนเลียบภูเขา อีกเพียงไม่กี่กิโลเมตร ท่านก็จะได้เข้าชมพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ อันเป็นที่ประทับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม

วาทินีนาถ ทุกครั้งที่เสด็จแปรพระราชฐาน ณ จังหวัดเชียงใหม่

ก่อนเดินทางกลับกรุงเทพมหานครและก่อนจะจากกัน เธอฝากเพลงจาก
เรื่องเหนือให้ท่านได้ร้องระหว่างเดินทางกลับ นั่นคือ “ลาภพิงค์”

“โอ้เคยภิรมย์สุขสมจินต์ แผ่นฟ้าแผ่นดินเชียงใหม่ ขวัญข้าคือดอยสุเทพ
ดินไทร ภูพิงค์นั้นใจชีวิตแห่งเรา

ไม่ลืมร่างวรสามัคคี ที่สวนดอกนั้นใจเล่า สายธารห้วยแก้วเย็นใสตั้งเงา
เหมือนใจพวกเราใสเย็นดังจอร์

ทองกวาวเหมือนความฝัน ร่วงพลันเตือนถึงวันคืนผ่าน อยู่กันมานาน ร่วม
มิตรสวาท สุวาทสดีใส

แต่วันนี้ไปไม่เหลือเลย ลาแล้วที่เคยเชยใกล้ ขอลาไฉลาที่รักแห่งใจ ถึงกาย
ห่างไกลมั่งใจไม่เลือน”

ขอให้ท่านเดินทางกลับกรุงเทพมหานครโดยสวัสดิภาพ และโชคดีในวันพรุ่งนี้.....
ขอขอบคุณ

สุภาษิต

IT IS NOT TOO LATE TOMORROW TO BE BRAVE.

อับจนทนทุกข์ท้อ	ทอนใจ
เขลาขลาดไปเผชิญภัย	ซึ่งหน้า
วันนี้อัปราชัย	เชิงขลาด
ลองรุ่งพุ่มนี้กล้า	อาจกู้ชัยเขวง

การช่วยสงเคราะห์เด็กและเยาวชนอีกทางหนึ่ง

โดย นายล้วน สมศรี

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ กับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ จะเห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ว่า ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีได้มุ่งที่จะลงโทษเด็ก หรือเยาวชนที่กระทำความผิด อย่างเช่นศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ โดยที่มีใช้จับเด็กหรือเยาวชนมาเพื่อพิจารณาว่าได้กระทำความผิดหรือไม่และควรลงโทษอย่างไร เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม หรือเพื่อมุ่งลงโทษเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างหรือเพื่อทดแทนการแก้แค้นจากผู้เสียหาย หรือสั่งลงโทษผู้ใหญ่กระทำความผิดอาญา แต่ศาลคดีเด็กและเยาวชนตั้งขึ้นเพื่อจะให้ประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนเป็นพิเศษ กล่าวคือในคดีอาญาที่มิให้มีความผิดที่มุ่งไปในทางด้านค่านิยมทางศาสนาหรือทำให้เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด เมื่อทราบถึงสาเหตุที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดแล้ว ก็จะได้หาทางเยียวยาแก้ไขจิตใจสาเหตุนั้น และมุ่งสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยการให้การศึกษาด้านวิชาชีพและการฝึกอบรมวิชาชีพที่อบรมสั่งสอนหรือแก้ไขจิตใจ และความประพฤติของเด็กและเยาวชนให้กลับคืนเป็นพลเมืองดีต่อไป ซึ่งเท่ากับให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนที่จะกลับตนเป็นคนดี ละทิ้งนิสัยชั่วร้ายเลว อยู่ในศีลธรรมเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง เลิกคบเพื่อนชั่ว ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ห่างจากสิ่งแวดล้อมที่เลวร้ายและมีวิชาชีพติดตัวเพื่อออกไปประกอบกิจการงานที่สุจริต เป็นประโยชน์แก่สังคมและชาติบ้านเมืองต่อไป ส่วนทางคดีแพ่งศาลคดีเด็กและเยาวชนก็ให้ความคุ้มครองแก่ชีวิตความเป็นอยู่ และทรัพย์สินของผู้เยาว์มิให้ต้องถูกทำลายหรือใช้จ่ายหมดสิ้นไปโดยไร้ประโยชน์ก่อนที่ผู้เยาว์จะบรรลุนิติภาวะ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของผู้เยาว์เป็นสำคัญ

ศาลคดีเด็กและเยาวชนปัจจุบันนี้เปิดดำเนินการแล้วรวม ๖ แห่ง รวมทั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองซึ่งจะมีเปิดทำการในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นี้ด้วย แต่

ละศาลมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นหน่วยงานรองรับภารกิจของศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น ๆ เป็นองค์การให้การค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ทำการฝึกและอบรมภายหลังคำพิพากษา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กมีหน้าที่ในการควบคุมเด็กและเยาวชน ดูแลการกินอยู่หลับนอน เสริมสร้างพลานามัย จัดอบรมให้ได้รับความรู้ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ อบรมบ่มนิสัย หล่อหลอมเกล็ดจิตใจให้เด็กและเยาวชนผู้หลงผิดกลับตนเป็นพลเมืองดี ให้การรักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย ตลอดจนการดำเนินการสงเคราะห์ภายหลังปลดปล่อย เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้สึกตัวและพัฒนาพฤติกรรมเสียใหม่ เพื่อให้สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ และกลับตนเป็นพลเมืองดีเมื่อได้รับการปล่อยตัว

จะเห็นได้ว่างานฝึกอบรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ส่งตัวไปฝึกอบรม เป็นหัวใจของงานศาลคดีเด็กและเยาวชน โดยมีหลักสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การให้การศึกษาด้านวิชาสามัญและการฝึกวิชาชีพ จากประสบการณ์ในการทำงานที่ศาลคดีเด็กและเยาวชน ๒ แห่ง รวมเวลาประมาณ ๔ ปีเศษ และจากการได้มีโอกาสพบปะสนทนากับบรรดาท่านผู้รู้และมีประสบการณ์ในด้านศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก รวมทั้งข้าราชการและประชาชนทั่วไป ทราบว่า แม้ผลการฝึกอบรมวิชาชีพ และการแก้ไขความประพฤติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยเด็กและเยาวชนได้รับการฝึกอาชีพสามารถจะนำไปประกอบอาชีพได้ หรือสามารถจะนำหลักฐานในการเรียนวิชาสามัญไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปได้ หรือเด็กและเยาวชนเลิกประพฤติในสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ที่เคยกระทำมาแล้วก็ดี เมื่อเด็กและเยาวชนถูกปล่อยตัวไปจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก กลับไปอยู่กับสังคมอีกครั้งหนึ่งในสายตาของศาลและสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ที่เชื่อว่าเด็กและเยาวชนกลับตนเป็นคนดี และมีวิชาชีพติดตัวพร้อมที่จะอยู่ในสังคมโดยไม่เป็นพิษเป็นภัยอีกต่อไปแล้ว และเด็กและเยาวชนก็มีความตั้งใจเช่นนั้น แต่ผลที่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นว่าสังคมภายนอกส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับว่าเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งได้รับการอบรมบ่มนิสัยเป็นคนดีมีวิชาชีพติดตัวมาแล้วนั้นจะเป็นคนดีตามสายตาของศาล และสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก สังคมส่วนใหญ่ไม่ค่อยยอมรับเด็กหรือเยาวชนที่ผ่านการอบรม

และฝึกวิชาชีพจนมีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ เพราะมีทัศนคติว่าเด็กเหล่านี้เป็นคนไม่ดี เคยกระทำความผิดจนถูกดำเนินคดี ผ่านคุกผ่านตะรางมาแล้วสังคมยังไม่มั่นใจว่า ถ้ารับเข้าทำงานในงานของตนก็เกรงไปว่าเด็กเหล่านี้จะมีความซื่อสัตย์สุจริต และไว้วางใจได้เพียงใด อาจจะทำให้เกิดความเดือดร้อนให้อีกก็เลยใช้วิธีตัดปัญหาเอาเป็นว่ารับเด็กคนที่ไม่เคยผ่านการอบรมจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ซึ่งไม่เป็นการเสี่ยงสักเท่าไหร่ ยังมีผู้ที่อยากจะทำงานและรอจะให้เลือกอยู่อีกมาก โดยไม่ได้ผ่านสถานพินิจและคุ้มครองเด็กอย่างเด็กและเยาวชนที่ไปสมัครงานกับเขา หรืออีกประการหนึ่งก็รับไว้อย่างเสียไม่ได้เพราะความเกรงใจท่านหัวหน้าศาลบ้าง ท่านผู้พิพากษาสมทบบ้าง กรรมการสงเคราะห์บ้าง ที่ท่านเหล่านี้มีใจเมตตาเขาเป็นอุธะพาไปฝากให้ทำงาน ว่ายังกลัวว่าบางแห่งจะต้องเอาคำรับรองของท่านทั้งหลายดังกล่าวเหล่านั้นด้วยว่า เด็กที่จะรับเข้าทำงานนั้นจะไม่ก่อความเสียหายให้เขาจึงจะรับได้ ซึ่งก็เป็นที่น่าเห็นใจและเป็นภาระแก่ผู้นำไปฝากเป็นอย่างยิ่งที่จะเที่ยวถามไปรับรองความประพฤติของเด็กโดยทั่วถึงกัน และไม่รู้อบรมหรืออีกประการหนึ่งบรรดาเจ้าของงานทั้งหลายพอรู้ว่าเด็กที่ผ่านการอบรมจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ก็ทำหน้าที่หรือร้องยี้แสดงอาการให้เห็นชัดว่า ไม่เชื่อในฝีมือการฝึกอาชีพของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และความสามารถของเด็กเป็นดังขอรังเกียจเอาไว้เป็นคำแรกก่อน แม้แต่องค์การหรือรัฐสภาของรัฐบาลก็ยังมีความเข้าใจที่ไม่เป็นคุณแก่เด็กและเยาวชนในเรื่องนี้ นอกจากนี้แม้ในทางสถานศึกษาของรัฐบาลเองเมื่อผู้ปกครองไปแจ้งให้ทราบว่าเด็กหรือเยาวชนไปกระทำความผิด และศาลส่งตัวไปฝึกอบรมระยะหนึ่งเมื่อถูกปล่อยออกมาแล้ว เด็กหรือเยาวชนมีความประสงค์จะกลับไปศึกษาต่อยังสถานศึกษาเดิมอีก สถานศึกษานั้น ๆ ก็ยังรังเกียจไม่ยอมรับเด็กและเยาวชนดังกล่าวเข้าศึกษาอีกต่อไป เด็กและเยาวชนจะต้องหาสถานศึกษาอื่น ๆ บางทีก็ไม่มีที่จะเรียน เพราะถ้าเขารู้เขาก็ไม่รับ เด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจจะเรียนหนังสือเลยไม่มีที่จะเรียน ต้องคว้งคว้างกลายเป็นพ่อพวงบมาลัยไป เมื่อเด็กมีเวลาว่างมากเพราะไม่ได้ทำอะไร โอกาสที่จะกลับไปประพฤติในทางที่ไม่ดีก็ย่อมมีมาก ถ้าคบเพื่อนที่คึกคักอยู่ชั่ว แต่ถ้ามคบเพื่อนไม่ดีและสภาพแวดล้อมที่ไม่เป็นคุณด้วยแล้ว เด็กและเยาวชนก็อาจจะต้องกลับมาพบศาลอีก ทัศนคติของสังคมภายนอกที่มีต่อเด็กและเยาวชน ที่ผ่านการฝึกอบรมจากสถานพินิจและ

คุ้มครองเด็กอีกอย่างหนึ่งก็คือมีความเห็นว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้ เป็นอาชญากรบ้าง เป็นคนเคยผ่าน “คุก” บ้าง เป็น “ผู้มีใบแดงแจ้งโทษบ้าง” เป็น “เด็กยารัด” บ้าง สังคมคงต้องระวังเอาไว้ก่อน ไม่ว่าญาติพี่น้องเพื่อนฝูงที่เคยชอบพอรักใคร่ ให้ความสนิทสนมมาแต่เดิมก็ดูเฉยชาไม่เหมือนเมื่อก่อน เพื่อนบ้านข้างเคียง ครูบาอาจารย์มีราชการต่างไปเสียเกือบทั้งหมด แสดงความระวังเกียจไม่อยากจะคบค้าสมาคมพูดคุยด้วย แม้เด็กหรือเยาวชนนั้นจะกลับตนได้แล้วก็ตาม ทักษะคิดดังกล่าวยังฝังแน่นในจิตใจของสังคมภายนอกส่วนใหญ่อยู่เช่นนี้ตลอดมา

ทัศนคติของสังคมภายนอกส่วนใหญ่ ที่มีต่อเด็กและเยาวชนดังกล่าวข้างต้น ย่อมมีผลกระทบต่อความรู้สึกของเด็กและเยาวชน ซึ่งยังอ่อนด้อยและความรู้สึกผิดชอบ ซึ่งไม่เหมือนกับผู้ใหญ่ กล่าวคือทำให้เด็กและเยาวชนเกิดปมด้อย โดยคิดว่าตนเองได้พยายามที่จะกลับตนเป็นคนดีแล้วแต่สังคมก็ยังไม่ยอมรับ อาจจะทำงานตามที่ฝึกอบรมมากก็ไม่ยอมรับเข้าทำงาน อาจจะเรียนหนังสือต่อไปอีกสถานศึกษาถึงแม้จะไม่ยอมรับเข้าเรียนอีก เลยคิดไปตามประสาของผู้อ่อนด้อยและประสบการณ์ชีวิตว่า เมื่อตั้งใจจะเป็นคนดีแล้วกลับไม่มีผู้ใดให้ความเห็นใจและสนับสนุน กลับไปเป็นอย่างเดิมอีกให้มันสิ้นเรื่องสิ้นราวไปเสียเลยดีกว่า ด้วยเหตุนี้ศาลจึงพบกับผู้ซึ่งคุ้นเคยหน้า ที่เคยอบรมกันมาก่อนอยู่เป็นประจำ มีอยู่หลายรายที่เขียนเข้าเวียงนอกเข้านับบอกกับศาลว่า “ผมอยากทำดีแต่ไม่ได้ใครรับ ไม่มีคนจ้างให้ทำงาน ไม่มีข้าวกิน ไม่มีเงินใช้ ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง สู้ทำชั่วไม่ได้ ได้มาอยู่โรงเรียนกินนอนมีที่อยู่กินสบายดี เอาผมไว้นาน ๆ หน่อยได้ไหมครับศาล” ผู้ที่เป็นศาลได้แต่นั่งแล้วละอุนอยู่ในอกด้วยความสงเวชใจและสงสารจนพูดไม่ออก

การช่วยเหลือและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนนั้น ในทางกฎหมายและทางปฏิบัติมีอยู่ด้วยกันมากมายหลายวิธี เช่น เรื่องการฝึกอบรมอาชีพ การอบรมฟื้นฟูจิตใจ การให้ความรู้ทางวิชาสามัญ มีการบริจาคทรัพย์สินสิ่งของและอาหารของผู้ใจบุญทั้งหลายแก่เด็กและเยาวชน ที่รับการฝึกอบรมอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก มีการตั้งมูลนิธิเพื่อนำดอกผลไปส่งเคราะห์เด็กและเยาวชน นอกจากนั้นการสงเคราะห์แก่เด็กและเยาวชนยังมีอีกหลายอย่างหลายวิธี รวมทั้งการสงเคราะห์ภายหลังปล่อยด้วย การ

สงเคราะห์ดังกล่าวมาแล้วแม้ว่าจะทำให้เด็กและเยาวชน ที่เข้าไปอยู่ในสถานฝึกอบรม กลับเป็นคนที่มีวิชาความรู้ รวมทั้งมีวิชาชีพติดตัวไป เพื่อประกอบอาชีพในสังคม ภายนอกก็ตาม สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเพียงการสงเคราะห์เบื้องต้นเท่านั้นเอง ผลที่เกิดขึ้นกับ เด็กและเยาวชนยังไม่สมบูรณ์ ถ้าจะเปรียบกับการเดินทางก็เท่ากับไปได้เพียงครึ่งทาง เท่านั้น โดยที่สังคมภายนอกยังมีทัศนคติอย่างผิดๆ ดังกล่าวมาแล้วฝังใจอยู่อย่างเหนียวแน่นตลอดมา แต่เหตุขัดข้องที่เป็นเสมือนเครื่องเหนี่ยวรั้งมิให้สังคมภายนอกยอมรับเด็ก และเยาวชน ที่ผ่านจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเข้าไปอยู่ร่วมในสังคมที่ดีเช่นนี้ ยังพอ มีทางที่จะแก้ทัศนคติเก่าๆ ของสังคมภายนอกได้อยู่หลายวิธี ซึ่งก็เป็นการสงเคราะห์เด็ก และเยาวชนอีกทางหนึ่งเหมือนกัน

ด้วยเหตุนี้เมื่อข้าพเจ้า ไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลคดีและเยาวชน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเปิดดำเนินการเป็นแห่งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๓ ข้าพเจ้าจึงเริ่มโครงการให้ความรู้ด้านกฎหมาย บทบาทและหน้าที่ของศาลคดีเด็กและ เยาวชน งานและผลงานของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก รวมทั้งความรู้กฎหมายทั่วไป สำหรับประชาชนโดยไปบรรยายตามโรงเรียน วิทยาลัย และส่วนราชการต่างๆ ควบคู่กัน ไปกับงานฝึกอบรมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อให้แก่นักเรียนนักศึกษา รวมทั้ง ประชาชนทั่วไปได้ทราบและเข้าใจในงานของศาลคดีเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กดีขึ้น เป็นการช่วยแก้ทัศนคติที่ผิดๆ ของสังคมภายนอกที่ยังไม่ยอมรับเด็ก และเยาวชนที่ผ่านสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ให้เข้าไปอยู่กับสังคมภายนอกของเขา เหล่านั้น โครงการดังกล่าววนนอกจากจะเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ทัศนคติของสังคม ภายนอกแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมนโยบายของกระทรวงยุติธรรม ในการประชาสัมพันธ์งาน ของศาลยุติธรรมอีกด้วย หลังจากที่ข้าพเจ้าเริ่มโครงการนี้ได้ประมาณปีเศษ ข้าพเจ้าก็ อยากจะเล่าเรื่องจริงแถมซ้ำชั้นให้ท่านฟังสักเรื่องหนึ่ง เรื่องมีอยู่ว่า คราวหนึ่งมีการ เปิดสอบเจ้าหน้าที่พิพัสติในการสอบสัมภาษณ์กรรมการท่านถามว่า “ศาลยุติธรรม ในจังหวัดอุบลราชธานีมีกี่ศาล” ผู้สอบตอบกรรมการทันทีว่า “มีศาลเดียวคือศาลเด็ก” ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าถ้าการไปบรรยายความรู้ให้นักเรียนนักศึกษา ในเรื่องของศาลคดีเด็กและ เยาวชนนั้นได้ผลพอสมควร

อีกวิธีหนึ่งก็คือว่าเป็นงานหลักของการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนก็คือ “เรื่อง การสงเคราะห์ภายหลังปล่อย” ซึ่งจะต้องทำความเข้าใจกับนักการฝึกอบรมอาชีพ จะถือเป็น งานรองไม่ได้ และจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังไม่ใช่มีแต่เพียงจ่ายค่ารถเป็นค่าเดินทางให้เด็กกลับบ้าน หรือพาเด็กกลับบ้านแล้วเอาเด็กมาแทน ^๕ จะต้องมีการจัดตั้งสถาน สงเคราะห์ภายหลังปล่อยขึ้นในเวลาอันไม่ช้านัก หลังจากที่มีการเปิดดำเนินการของสถาน พินิจและคุ้มครองเด็ก เพื่อแก้ปัญหาเรื่องที่พักอาศัยของเด็กและเยาวชน ที่ไม่มีผู้อุปการ ชาติผู้ปกครอง เพื่อแก้ปัญหาการประกอบอาชีพ และเพื่อดูแลเกี่ยวกับความประพฤติของ เด็กและเยาวชนที่สังคมภายนอกไม่ยอมรับ เพราะไม่เชื่อความประพฤติของเด็กและความ ขำนาญในการทำงานของเด็ก และเพื่อแยกเด็กและเยาวชนบางรายออกจากครอบครัวที่ สภาพแวดล้อมไม่เป็นคุณ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยแต่ ยังช่วยตนเองไม่ได้ ให้ได้รับการฝึกอบรมและศึกษาต่อโดยต่อเนื่องซึ่งเป็นประโยชน์ แก่เด็กอย่างสมบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

๑. ขจัดปัญหาเยาวชนภายหลังปล่อยที่ชาติผู้ปกครอง ผู้อุปการ ชาติไม่มีที่อยู่ และไม่มีอาชีพเป็นกิจจะลักษณะ

๒. ขจัดปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน เป็นการป้องกันอาชญากรรมอีก ทางหนึ่ง

๓. สังคมจะยอมรับและไว้วางใจในความประพฤติของเด็กและเยาวชน ตลอด จนยอมรับผลงานของเด็กและเยาวชนมากขึ้น เนื่องจากเยาวชนได้ประพฤติตัวดีมีความ ขำนาญงาน และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างจริงจัง สร้างความมั่นใจให้แก่ เจ้าของงาน

๔. เป็นแหล่งผลิตช่างฝีมือและพัฒนาแรงงานให้ทรงคุณค่า

แม้งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยจะมีประโยชน์หลายประการดังได้กล่าว มาแล้วก็ตาม แต่ถ้าสังคมภายนอกยังไม่ยอมรับและยังไม่อาจแก้ทัศนคติที่ผิด ๆ ได้แล้ว งานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย หรืองานฝึกอบรมก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร ฉะนั้น ข้าพเจ้าคิดว่างานประชาสัมพันธ์ของศาลและสถานพินิจและคุ้มครองเด็กนั้นแหละเป็น งานหลักและหัวใจของงานศาลคดีเด็กและเยาวชน ยิ่งกว่างานสงเคราะห์ช่วยเหลือทุกอย่าง

โดยจะเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนทั่วไป เมื่อประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของศาลคดีเด็กและเยาวชน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กพอสสมควรแล้ว จะเป็นการช่วยแก้ทัศนคติที่ผิด ๆ มาแต่ก่อน ให้มองเห็นภาพพจน์ใหม่ที่เห็นคุณค่าของเด็กและเยาวชน สังคมภายนอกก็จะยอมรับเด็กและเยาวชนเข้าไว้ในสังคมของเขาต่อไป ซึ่งเรื่องนต้องอาศัยระยะเวลาต้องค่อยเป็นค่อยไป

งานประชาสัมพันธ์ของศาลคดีเด็กและเยาวชน ที่ข้าพเจ้าได้เริ่มทำหลังจากการเปิดดำเนินการของศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี และดำเนินการตลอดมาจนบัดนี้ เมื่อครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเปิดอาคารศาลแพ่ง - อาญา และศาลเยาวชนบุรี เมื่อวันที่ ๓๓ กรกฎาคม ๒๕๒๕ ทรงเป็นประธานในการพิจารณาพิพากษาคดีลักทรัพย์รับของโจร ซึ่งจำเลยเป็นหญิงและรับสารภาพแล้วนั้น หลังจากเสด็จลงจากบัลลังก์แล้วพระองค์ได้ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับข้าราชการชนผู้ใหญ่นายพลลาภที่เฝ้ารับเสด็จโดยรับสั่งว่า “ ทรงห่วงใยบรรดาเยาวชนนบทยาทั้งหลายที่ยังไม่รู้กฎหมาย และมีพระราชประสงค์จะได้เห็นการปลูกฝังนิสัยให้เด็ก ๆ ได้รู้กฎหมายเบรคต้น เพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกที่ควร ซึ่งทรงฝากรัฐบาลและบรรดา ส.ส. ทั้งหลายให้พิจารณากันต่อไป ” ดังนั้นเมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีได้ดำเนินการในการให้ความรู้ด้านกฎหมายเบื้องต้น และกฎหมายเกี่ยวกับศาลคดีเด็กและเยาวชนให้แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปอยู่แล้วเช่นนี้ จึงเป็นการสนองพระราชประสงค์ของสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถที่จะได้เห็นการปลูกฝังนิสัยเด็ก ๆ ให้มีความรู้กฎหมายเบื้องต้นอีกทางหนึ่ง

บทความนี้เขียนขึ้นจากประสบการณ์ของการทำงานบ้าง จากการที่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากท่านผู้รู้บ้าง และจากเอกสารที่เกี่ยวข้องงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนบ้าง อาจจะมีความคิดเห็นที่ท่านไม่เห็นด้วยหรือว่าไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าก็ต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย ถ้าหากว่าท่านผู้จะมาบริหารงานของศาลคดีเด็กจังหวัดระยองที่จะเปิดดำเนินการในวันนี้หรือศาลคดีเด็กและเยาวชนอื่น ๆ ที่จะเปิดในอนาคตมีความเห็นเช่นเดียวกับข้าพเจ้า หรือแม้แต่เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งก็ตาม ข้าพเจ้าก็หวังใจว่าศาล

คดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง จะมีโครงการประชาสัมพันธ์งานของศาลและของ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นหลักควบคู่กันไปกับงานฝึกอบรม และมีการจัดตั้งสถาน
สงเคราะห์ภายหลังปล่อยชนในเวลานั้นไม่ช้า เพื่อแก้ทัศนคติผิด ๆ ของสังคมภายนอก
ที่มีต่อเด็กและเยาวชนที่ผ่านสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก คำว่า “เด็กมีปัญหา ผ่าน
คุกครอง” “คุกเด็ก” หรือ “อาชญากรเด็ก” ก็คงจะหมดไป เมื่อสังคมภายนอกเปลี่ยน
ทัศนคติไปในทางที่เป็นคุณแก่เขาเหล่านั้นเช่นนี้แล้ว เด็กและเยาวชนก็จะกลับไปอยู่ร่วม
กับสังคมภายนอกได้อย่างสนิทใจไม่ย้อนกลับมาให้ศาลเห็นหน้าอีกต่อไป เป็นทรัพยากร
บุคคลที่มีค่าของประชาชาติ นับว่าเป็นบุญกุศลและเป็นการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน
ให้เป็นคนดีอีกทางหนึ่ง

สุภาษิต

A FORTUNE CAN BE MADE FROM CHEATING, BUT
THERE IS A CURSE THAT GOES WITH IT.

โกงกินสินทรัพย์พัน	คณนา
อวดมั่งมีศักดิ์ดา	เดชได้
คำสาปติดตามมา	มีอยู่
ทรัพย์พินาศอนาถไว้	ฤทธิ์รอนแรงกรรม

การจัดหาที่ดินและของบประมาณก่อสร้าง
ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง
รวมทั้งสถานฝึกและอบรม

โดย

นายประพิศ พิگل

ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหว

นับเป็นบุญกุศลของเด็กและเยาวชนกับผู้เยาว์ในจังหวัดระยองและเด็กและ
เยาวชนในจังหวัดใกล้เคียง ที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองรวมทั้งสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง ซึ่งมีสถานฝึกและอบรมได้เปิดดำเนินการในวันที่ ๘
กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพราะศาลคดีเด็กและเยาวชนมีหลักการและวิธีพิจารณาแตกต่างจาก
ศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ กล่าวคือ ในคดีอาญา มีวิธีการมุ่งไปในทางค้นหามูลเหตุ
ทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดแล้วจึงดำเนินการแกมุดเหตุนั้น รวมทั้งจัดการฝึกอบรม
ในด้านวิชาสามัญ วิชาชีพ ด้านจริยศึกษาและพลศึกษา ตั้งสอนและส่งเสริมให้เด็ก
และเยาวชนกลั่นตนเป็นพลเมืองดียิ่งกว่าที่จะลงโทษแบบผู้ใหญ่ ส่วนคดีแพ่ง ก็ำเนิน
การเพื่อรักษามลประโยชน์ ในสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ให้เป็นไปโดยถูกต้อง และ
เหมาะสมที่สุด โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเป็นเครื่องมีดำเนินการ

การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง รวมทั้งสถานพินิจและ
คุ้มครองเด็กจังหวัดระยองเป็นความดำริของท่านอุทัย อติแพทย์ อธิบดีศาลคดีเด็กและ
เยาวชนกลาง ซึ่งท่านได้มีคำสั่งแต่งตั้งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เมื่อเดือน
ธันวาคม ๒๕๖๗ ปรากฏว่าในระยะนั้นมีเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำการอัน
กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และที่ศาลต่างจังหวัดส่งตัวมาฝึกและอบรมยังสถานพินิจ
และคุ้มครองเด็กกลาง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนถึงกับสถานที่ควบคุมเด็กและเยาวชนแออัด
ยัดเยียด ท่านอุทัย อติแพทย์ ได้พิจารณาเห็นว่าจำเป็นต้องจัดตั้งศาลคดีเด็กและ

เยาวชนรวมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเต็มรูปแบบ เพื่อแบ่งเบาความแออัดยัดเยียด
ของเด็กและเยาวชนในส่วนกลาง ท่านได้พิจารณาเห็นว่าจังหวัดระยองซึ่งอยู่ในภาค ๒
เป็นศูนย์กลางของจังหวัดต่างๆ ในภาค ๒ ซึ่งมีจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก
ปราจีนบุรี ตราด และจันทบุรี มีถนนติดต่อถึงกัน ซึ่งศาลจังหวัดต่าง ๆ ดังกล่าวจะส่ง
เด็กและเยาวชนไปฝึกและอบรมยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยองได้สะดวก

การจัดหาที่ดินสร้างศาล สถานพินิจ และสถานฝึกและอบรม ท่านอุทัย
อดิแพทย อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ได้ดำริจะจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
ชั้นที่จังหวัดระยองดังกล่าวแล้ว ท่านจึงได้ติดต่อสอบถามท่านแต่ง ทองภักดี ซึ่งขณะนั้น
ดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และเคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดระยองมาก่อน ทราบว่ามีที่ดินอยู่หลายแปลงที่จะใช้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดระยอง ท่านอุทัย อดิแพทย จึงได้ติดต่อกับผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง
(ท่านทองพูน โคตรศรีเมือง) ให้ช่วยเสาะแสวงหาที่ดินที่จังหวัดระยอง ท่านทองพูน
โคตรศรีเมือง ได้ติดต่อป่าไม้จังหวัดระยอง ปรากฏว่ามีที่ดินป่าสงวนหนองสนม จำนวน
๔ แปลง ซึ่งอยู่ที่ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง ที่จะใช้ก่อสร้างศาล สถานพินิจและ
สถานฝึกและอบรม ได้ คือ

แปลงที่ ๑ เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่

แปลงที่ ๒ เนื้อที่ประมาณ ๑๔๐ ไร่

แปลงที่ ๓ เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่

แปลงที่ ๔ เนื้อที่ประมาณ ๑๗๐ ไร่

ท่านทองพูน โคตรศรีเมือง จึงได้แจ้งให้ท่านอุทัย อดิแพทย ทราบและ
ขอให้เดินทางไปดูที่ดินทั้ง ๔ แปลง ว่าแปลงใดจะเหมาะสมใช้ก่อสร้างศาลสถานพินิจ
และสถานฝึกและอบรม

ท่านอุทัย อดิแพทย จึงได้กำหนดเดินทางไปดูที่ดินทั้ง ๔ แปลง ที่จังหวัด
ระยอง เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๑๘ คณะที่ร่วมเดินทางมี ท่านอุทัย อดิแพทย
ท่านแต่ง ทองภักดี ซึ่งรู้จักตำแหน่งแหล่งที่และสภาพที่ดินทั้ง ๔ แปลงดังกล่าวเป็น
อย่างดี นายประพิร พิกุล ผู้เขียนซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองอำนาจการ สถาน

พินิจและคุ้มครองเด็กกลาง และนายอินทร ศรีทรายคำ พนักงานขับรถยนต์ โดยใช้รถยนต์เบนซ์ ก.ท. ๑ ข. ๐๗๖๗ ซึ่งเป็นรถยนต์ประจำตำแหน่งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และคณะได้ออกเดินทางจากกรุงเทพมหานครในตอนเช้า และแวะรับประทานอาหารเช้าที่ตลาดจังหวัดชลบุรีแล้วเดินทางต่อไปยังจังหวัดระยอง ระหว่างทางได้มีอุบัติเหตุที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น กล่าวคือ เมื่อรถยนต์แล่นผ่านทัศนสถานเปิดห้วยโป่ง จังหวัดระยอง ของกรมราชทัณฑ์ จะถึงสะพานตรงกับวัดโศดหิน ฝนได้เทกระหน่ำลงมาฉับพลัน รถยนต์ที่นั่งมาหน้ารถส่ายไปมาบังคับรถยนต์ไม่ได้เนื่องจากถนนลื่น ผู้เขียนซึ่งนั่งอยู่ในรถยนต์นั้นนึกในใจว่ารถยนต์จะต้องตกถนนแน่ จึงได้หมอบลงกับที่นั่งสักประเดี๋ยวก็ได้ยินเสียงตึงตึงแล้วรู้สึกว่ารถยนต์ลอยอยู่ในอากาศ และตกลงข้างถนนด้านขวา ปรากฏว่ารถยนต์ชนเหล็กราวสะพานด้านขวาขาดไปเกือบทั้งแถบ แล้วพลิกหงายลอยอยู่ในอากาศ ประตुरถยนต์ด้านท่านแต่ง ทองภักดีนั่งเปิดออก ท่านแต่งทองภักดี ตกลงมาที่เชิงลาดสะพานข้างถนน รถยนต์พุ่งเฉียดเสาไฟฟ้าข้ามศีรษะท่านแต่ง ทองภักดีลงไปหงายท้องอยู่ริมคูใหญ่ข้างล่าง ประตูที่เปิดออกได้ค่ายันประกอบกับมีแฉ่งและต้นไม้เล็ก ๆ รองรับ ทำให้รถยนต์ไม่กระดอนพลิกตกลงคูน้ำ ท่านอุทัยอดิแพทย์ นายอินทร ศรีทรายคำ และผู้เขียน ได้คลานออกมาทางด้านข้างรถ ปรากฏว่าทุกคนไม่ได้รับอันตรายแม้แต่เคล็ดขัดยอกแต่ประการใด หลังจากรถยนต์เกิดอุบัติเหตุแล้วได้มีรถยนต์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จังหวัดระยองผ่านมาจะไปยังจังหวัดระยอง และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ไปเรียนท่านหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง ว่ารถยนต์ของคณะศาลที่มาจากกรุงเทพมหานครเกิดอุบัติเหตุที่สะพานตรงกับวัดโศดหิน ท่านทองพูน โคตรศรีเมืองทราบถึงกับอุทานออกมาว่า เอ ! จะเอาศพไปไว้วัดโศดหิน เพราะเป็นที่ทราบกันว่าแถวสะพานตรงกับวัดโศดหินมีรถยนต์เกิดอุบัติเหตุแล้วนับสิบราย มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ผู้ที่ขับรถผ่านไปมาเห็นสภาพราวสะพานที่รถยนต์ชนขาดกับสภาพรถยนต์พลิกหงายต่างก็ว่าคงตายเรียบ เมื่อท่านทองพูน โคตรศรีเมืองทราบภายหลังว่าไม่มีผู้ใดได้รับอันตรายก็โล่งอก และได้จัดรถยนต์ไปรับยังที่เกิดเหตุ นำไปตรวจร่างกายที่ตลาดวลัยคลินิก (ขณะนี้เปลี่ยนเป็นรวมแพทย์ระยอง) ซึ่งแพทย์หญิงตลาดวลัย วนานิยม พ.บ. เป็นเจ้าของได้กรุณาตรวจให้โดยไม่คิดค่าตรวจ จึงขอขอบ

พระคุณไว้ในทันตด้วย

หลังจากท่านอุทัย อติแพทย์และคณะได้รับการตรวจร่างกายและรับประทานอาหารกลางวันแล้ว ก็ได้ไปตรวจสุขภาพที่ดินป่าสงวนหนองสนมทั้ง ๕ แปลง โดยขอขมึนรถยนต์ของทางราชการตำรวจไป มีอยู่แปลงหนึ่งอยู่ใกล้กับริมทะเลรถยนต์ต้องแล่นไปคามทรายและได้ติดหล่มทราย ต้องลงจากรถยนต์ช่วยกันขึ้น เมื่อได้ดูสภาพที่ดินทั้ง ๕ แปลงแล้ว ปรากฏว่าที่ดินแปลงที่ ๓ เนื้อที่ประมาณ ๒๐๐ ไร่ อยู่ติดกับถนนสุขุมวิท (สายเก่า) ก่อนถึงตัวจังหวัดระยองประมาณ ๕ กิโลเมตร เหมาะที่จะใช้ดำเนินการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ท่านอุทัย อติแพทย์ จึงได้ขอให้ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง ช่วยติดต่อขอไว้ที่ดินแปลงดังกล่าวกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องต่อไป และในตอนเย็นวันนั้นคณะที่ไปกลับกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยรถยนต์ของคุณไชย ลัมศิริ เจ้าศาลจังหวัดระยอง ซึ่งจะเดินทางไปอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

การไปราชการครั้งนี้ผู้ที่ทราบข่าวว่ารถยนต์เกิดอุบัติเหตุแต่ไม่มีผู้ใดได้รับอันตราย ต่างก็กล่าวกันว่าผู้ที่ไปในรถยนต์ครั้งนี้พระดีช่วยคุ้มครองให้ ท่านอุทัย อติแพทย์ มีพระรอดลำพูนรุ่นแรก ผู้เขียนมีหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดไว้ข้างใต้ส่วนท่านแดง ทองภักดี และนายอินทร ศรีทรายคำ ผู้เขียนจำไม่ได้ว่ามีพระอะไรติดตัวไป การที่คณะได้เดินทางไปตรวจที่ดินเพื่อจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนับว่าเป็นบุญกุศล ประกอบกับรถยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุเป็นรถยนต์เบนซ์รุ่น ๑๙๐ โครงสร้างแข็งแรงดี จึงช่วยให้คณะรอดพ้นอันตราย

หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีป่าไม้จังหวัดระยอง ป่าไม้เขตศรีราชา ศาลจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง กรมป่าไม้ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่ขัดข้องที่จะให้กระทรวงยุติธรรมใช้ที่ดินดังกล่าวจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง แต่ปรากฏว่าที่ดินแปลงดังกล่าว มีหน่วยราชการอื่นขอใช้ที่ดินแปลงนี้อยู่ก่อนแล้ว ๒ ราย คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกับกรมส่งเสริมการเกษตร

การพิจารณาจัดสรรแบ่งที่ดินให้กับหน่วยราชการที่ขอใช้ทั้ง ๓ หน่วย ท่าน

วิชัย ตันติกุลานันท์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดนครนายก ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดระยอง ได้รับมอบหมายจากท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด
ระยอง (ท่านสุเทพ กิจสวัสดิ์) ให้เป็นผู้แทนกระทรวงยุติธรรมเข้าร่วมประชุม ที่
ประชุมตกลงแบ่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๓๐ ไร่ กรมส่งเสริมการเกษตร ๘๐ ไร่
และกระทรวงยุติธรรม ๑๐๐ ไร่ (ทำการรังวัดแล้วได้เนื้อที่ ๓๐๒.๕ ไร่) โดยสภาจังหวัด
ระยอง ขอให้จังหวัดระยองจัดสรรที่ดินดังกล่าวให้ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ติดกับโรงเรียนอัสสัมชัญระยอง

๒. กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ติดกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓. กระทรวงยุติธรรม อยู่ติดกับกรมส่งเสริมการเกษตร

การดำเนินการต่าง ๆ จนได้ที่ดินดังกล่าวมาจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดระยองได้รับความร่วมมือและเชื้อเอื้อจากท่านทองพูน โคตรศรีเมือง ท่านสุเทพ
กิจสวัสดิ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง ท่านวิชัย ตันติกุลานันท์ ผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดระยองในขณะนั้น ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้แก่ บำไม่จังหวัด
บำไม่เขตศรีราชา สภาจังหวัดระยอง ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง (ท่านเจริญ
ข้าราชการ) กรมบำไม่ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ
โอกาสนี้ด้วย

การของบประมาณก่อสร้าง ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางได้ดำเนินการขอ
ตั้งงบประมาณค่าก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง สถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กจังหวัดระยอง สถานฝึกและอบรมและได้รับงบประมาณทำการก่อสร้างดังต่อไปนี้

๑. งบประมาณ ๒๕๒๑ ได้รับงบประมาณ รวม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้ขอ
อนุมัติสำนักงบประมาณนำไปใช้ก่อสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี เป็น
เงิน ๔,๕๐๐,๐๐๐ บาท และใช้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
๒ รายการ เป็นเงิน ๕๘๘,๐๐๐ บาท

๒. งบประมาณ ๒๕๒๒ ได้รับงบประมาณ ๒ รายการ เป็นเงิน
๒,๘๓๐,๐๐๐ บาท

๓. งบประมาณ ๒๕๒๓ ได้รับงบประมาณ ๑๑ รายการ เป็นเงิน

๗,๙๔๗,๐๐๐ บาท

๔. บังบประมาณ ๒๕๒๔ ได้รับงบประมาณผูกพันปี ๒๕๒๕ และปี ๒๕๒๖
จำนวน ๒๑ รายการ เป็นเงิน ๔๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕. บังบประมาณ ๒๕๒๖ ได้รับงบประมาณ ๑ รายการ เป็นเงิน
๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินงบประมาณก่อสร้างทั้งสิ้น ๕๖,๔๖๗,๐๐๐ บาท

การก่อสร้าง การก่อสร้างตึกปลูกสร้างต่าง ๆ ของศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดระยอง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง รวมทั้งสถานฝึกและอบรมได้
ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว คือ

๑. ถางป่า ทำรั้วด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลังบริเวณที่ดินของศาลคดีเด็ก
และเยาวชนจังหวัดระยอง
๒. เสาธง จำนวน ๒ ท
๓. อาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและสถานพินิจ ๓ ชั้น จำนวน ๑ หลัง
๔. อาคารที่ทำการสถานฝึกและอบรม ๒ ชั้น จำนวน ๑ หลัง
๕. หอนอนชาย ๔ ชั้น จำนวน ๒ หลัง
๖. หอนอนหญิง ๓ ชั้น จำนวน ๑ หลัง
๗. ห้องอาบน้ำ ที่ซักผ้า ส้วมและที่ปัสสาวะ จำนวน ๓ หลัง
๘. โรงเรียน จำนวน ๑ หลัง
๙. โรงฝึกงาน จำนวน ๒ หลังแปด
๑๐. คอกสุกร จำนวน ๑ หลัง
๑๑. เรือนเพาะชำ จำนวน ๑ หลัง
๑๒. เรือนพยาบาล จำนวน ๑ หลัง
๑๓. อาคารห้องสมุด จำนวน ๑ หลัง
๑๔. โรงเก็บพัสดุ จำนวน ๑ หลัง
๑๕. อาคารไฟฟ้า จำนวน ๑ หลัง
๑๖. โรงเก็บรถยนต์ จำนวน ๑ หลัง

๑๗. โรงครัว จำนวน ๑ หลัง
๑๘. กำแพงที่ควบคุมเด็กชาย
๑๙. รั้วกั้นที่ควบคุมเด็กหญิง
๒๐. ถังน้ำดื่มกวีตขนาด ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ ถัง
๒๑. บ้านพักระดับ ๗-๘ จำนวน ๒ หลัง
๒๒. บ้านพักระดับ ๕-๖ จำนวน ๒ หลัง
๒๓. บ้านพักระดับ ๓-๔ (แฝด) จำนวน ๑ หลัง
๒๔. บ้านพักระดับ ๓-๔ จำนวน ๑๔ หลัง
๒๕. บ้านพักระดับ ๑-๒ (แฝด ๓๐ ห้อง) จำนวน ๑ หลัง
๒๖. บ้านพักคนงาน (แฝด ๓๐ ห้อง) จำนวน ๒ หลัง
๒๗. ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ลานจอดรถยนต์ ๕ แห่ง และถนนลูกรัง
๒๘. ติดตั้งหม้อแปลง บั๊กเสาคู่สายไฟฟ้าจากภายนอกเข้าตามอาคารทุกหลังทั่วบริเวณ
๒๙. เจาะบ่อน้ำบาดาล จำนวน ๒ ที่
๓๐. โรงสูบน้ำบาดาล จำนวน ๒ หลัง
๓๑. ถังน้ำใส ค.ส.ล. ขนาด ๒๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ ถัง
๓๒. โรงสูบน้ำและจ่ายสารเคมี จำนวน ๑ หลัง
๓๓. หอถังสูงขนาด ๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ ถัง
๓๔. ติดตั้งเครื่องสูบน้ำแรงสูงพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๒ ชุด
๓๕. ติดตั้งเครื่องจ่ายปุ๋ยเคมีชนิดสูบลuftพร้อมถังผสม และเครื่องกว่นน้ำยาเคมี
๓๖. ค่อยหาน้ำไปยังอาคารต่างๆ ทั่วบริเวณ

การก่อสร้างอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองกับสำนักงานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง รวมทั้งสถานฝึกและอบรมดังกล่าว ได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาธิการ ให้เจ้าหน้าที่ช่วยออกแบบแปลนและรายการ รวมทั้งผู้ควบคุมงานก่อสร้าง คือ

๑. นายวิรัช ณ บ่อมเพชร สถาปนิก ๖ กองแบบแผน เป็นผู้ออกแบบแปลน และรายการก่อสร้าง

๒. นายวิโรจน์ ไชยวุฒิ สถาปนิก ๖ กองแบบแผน เป็นผู้ออกแบบแปลน และรายการก่อสร้าง

๓. นายบุญสม ไพโรจน์ นายช่างเขียนแบบ ๕ กองแบบแผน เป็นผู้ควบคุม งานก่อสร้าง

ขอขอบคุณกรมโยธาธิการ และเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการตรวจงานก่อสร้าง ศาลคดีเด็กและเยาวชน จังหวัดระยองกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง รวมทั้งสถานฝึกและอบรม เริ่มตั้งแต่ดำเนินการก่อสร้างจนกระทั่งก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วต่อไป

๑. นายอุทัย อติแพทย์ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

๒. นายอุดม ตัญจिता ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญารอบรู้ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

๓. นายไพศาล วรางกูร ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญารอบรู้ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง

๔. นายประเสริฐ โฉมงาม ผู้พิพากษาศาลแพ่ง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดระยอง

๕. นายประทีป พิฤต ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

๖. นายอุดม สงวนงาม ผู้อำนวยการกอง กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

๗. นายสมบุรณ์ สร้อยศิริ วิศวกรโยธา ๗ กองก่อสร้าง กรมโยธาธิการ

๘. นายวิรัช ณ บ่อมเพชร สถาปนิก ๖ กองแบบแผน กรมโยธาธิการ

๙. นายสมคิด ภักดีวงศ์ วิศวกรโยธา ๕ กองประสานส่วนภูมิภาค กรมโยธาธิการ

ทั้งนี้ส่วนจำกัด ไทยดำรงก่อสร้าง เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างของ ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดระยอง รวมทั้ง

สถานฝึกและอบรม

การที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เปิดดำเนินการในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๖ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากท่านมารุต บุญนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ท่านได้นำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเอง และท่านยังได้ติดตามให้นำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง เข้าระเบียบวาระการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรจนร่างได้ผ่านการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาก่อนสมัยการประชุมครั้งที่แล้ว และได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ จึงขอขอบพระคุณท่านมารุต บุญนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุภาษิต

THE WICKED FLEES WHEN NO MAN PURSUES.

ทำชั่วไว้ใจกลัวเอาตัวรอด

แม้ทางปลอดภัยตามัวเร้นตัวหนี

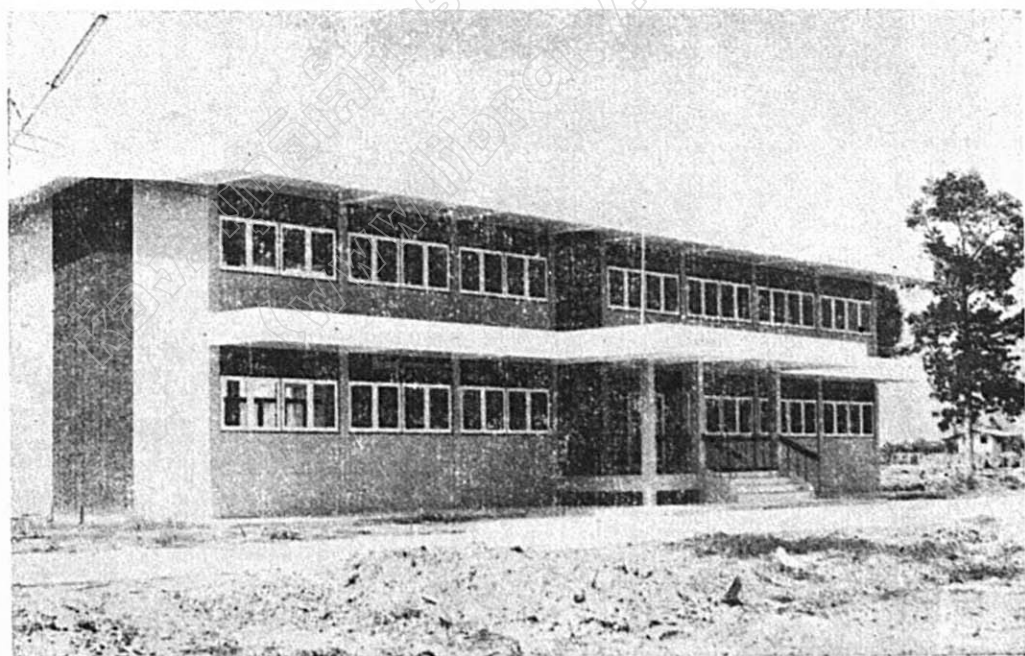
หนีตัวเองหนีได้ที่ไหนมี

ชั่วชีวิตหนีไม่พ้นภัยวาลกรรม

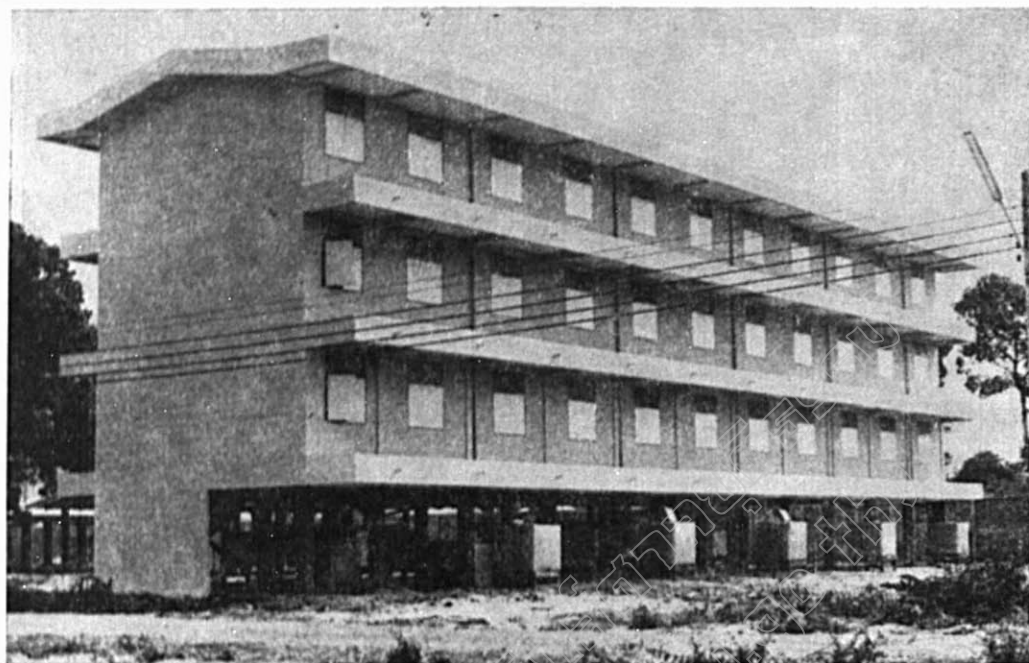
ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

อาคารศาล ฯ และสถานพินิจ ฯ

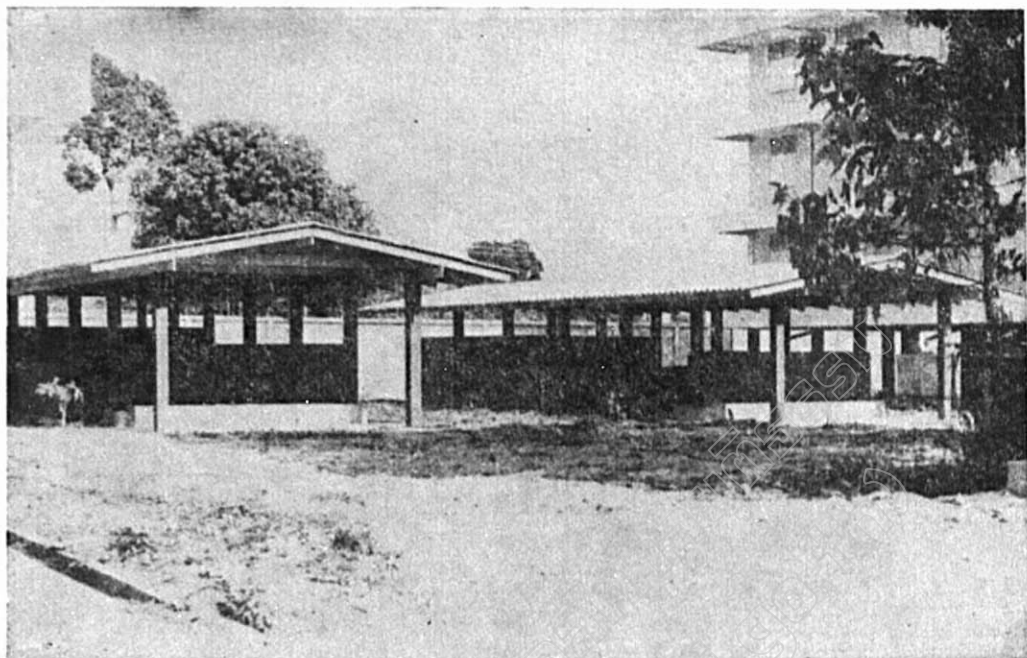
ตักอำนวยการสถานฝึกและอบรม

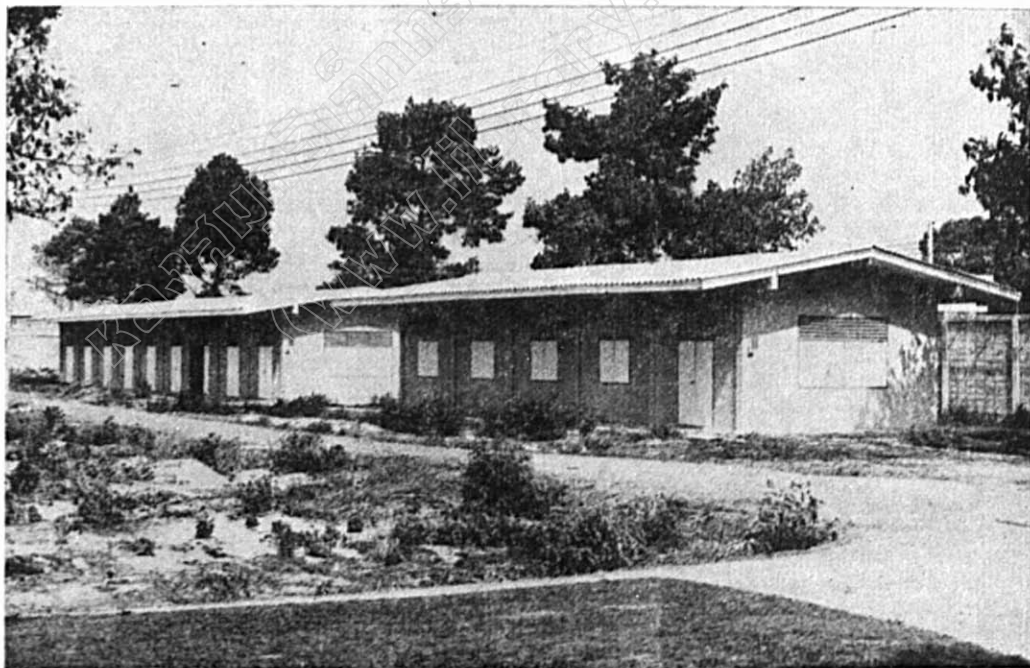
หออนนชาบ

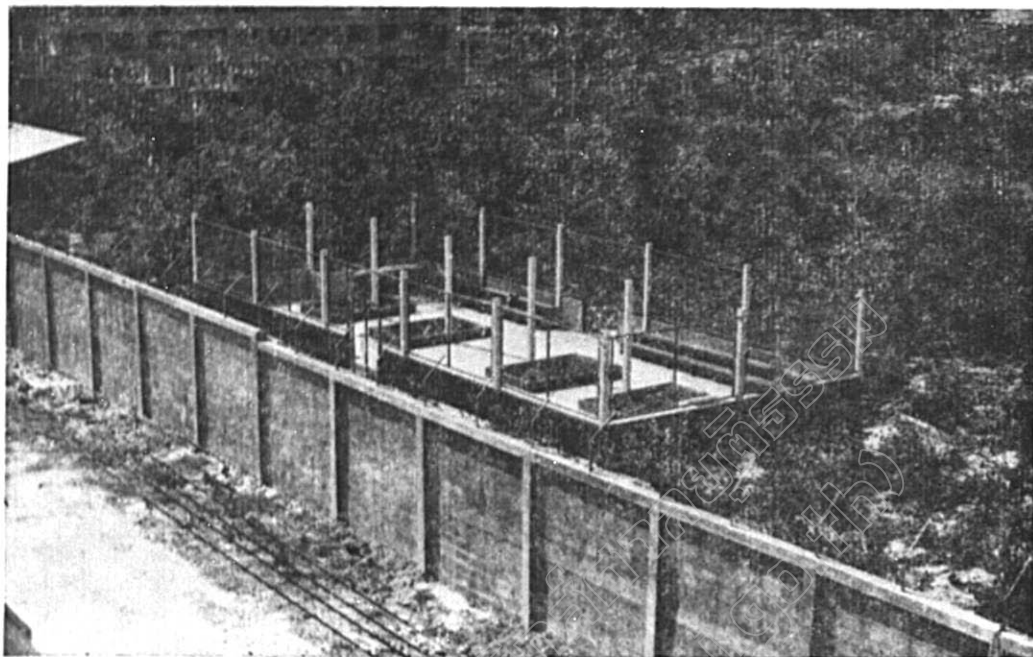
หออนนหญิง

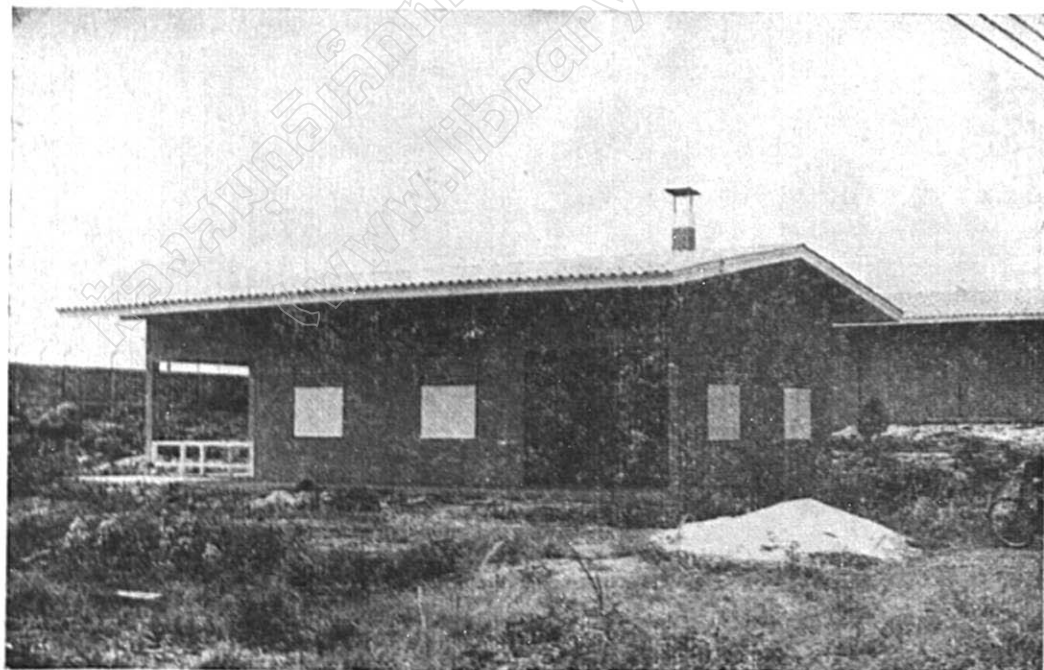
ห้องอาบนา ทชกผา สวมและทบัสสาวะ

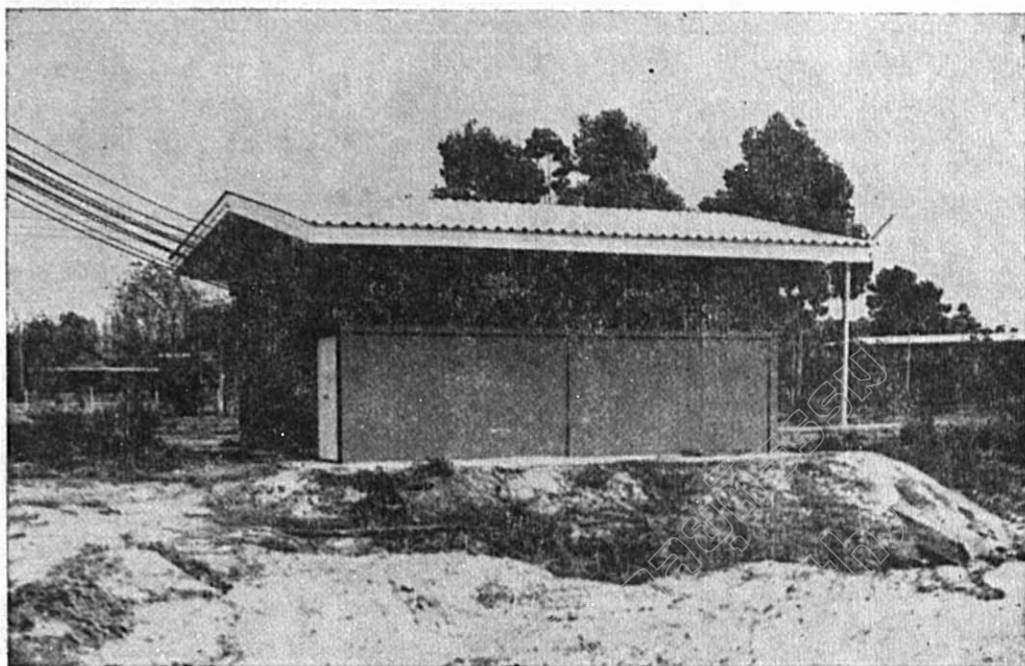
อาคารเรียนและเรือนพยาบาล

เรือนเพาะชำ

โรงครัว

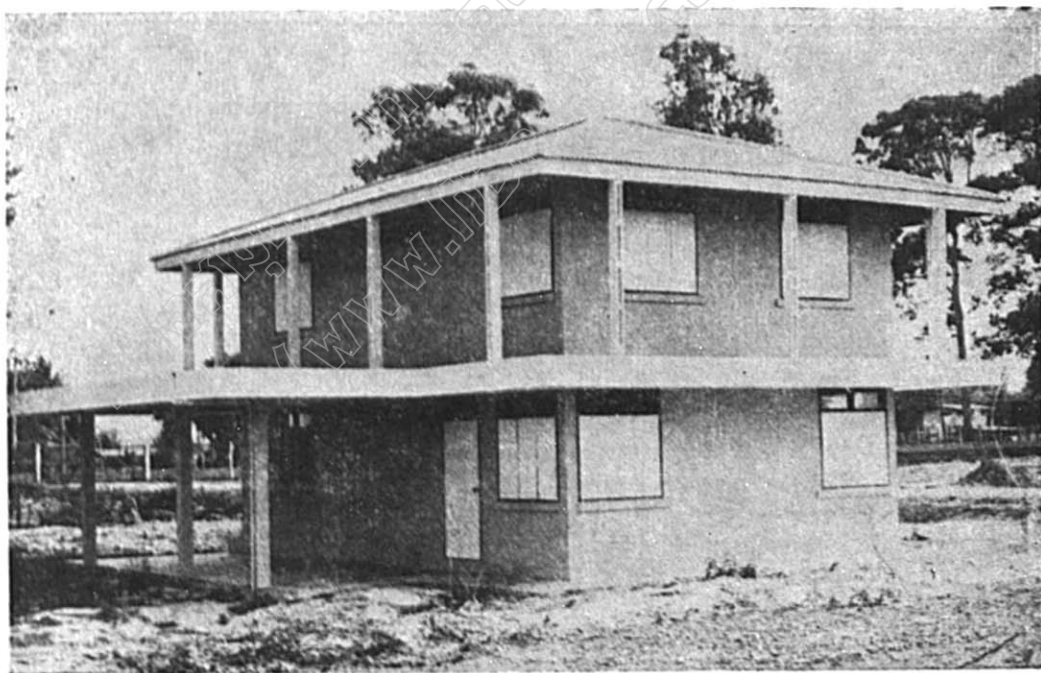
อาคารไฟฟ้า

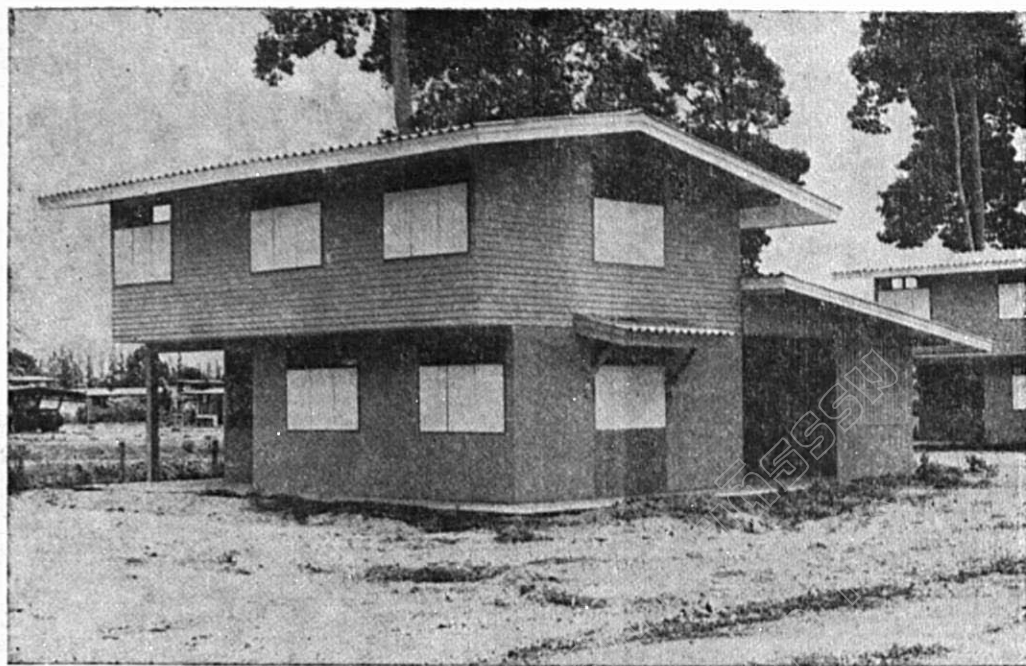
โรงสูบน้ำบาดาล

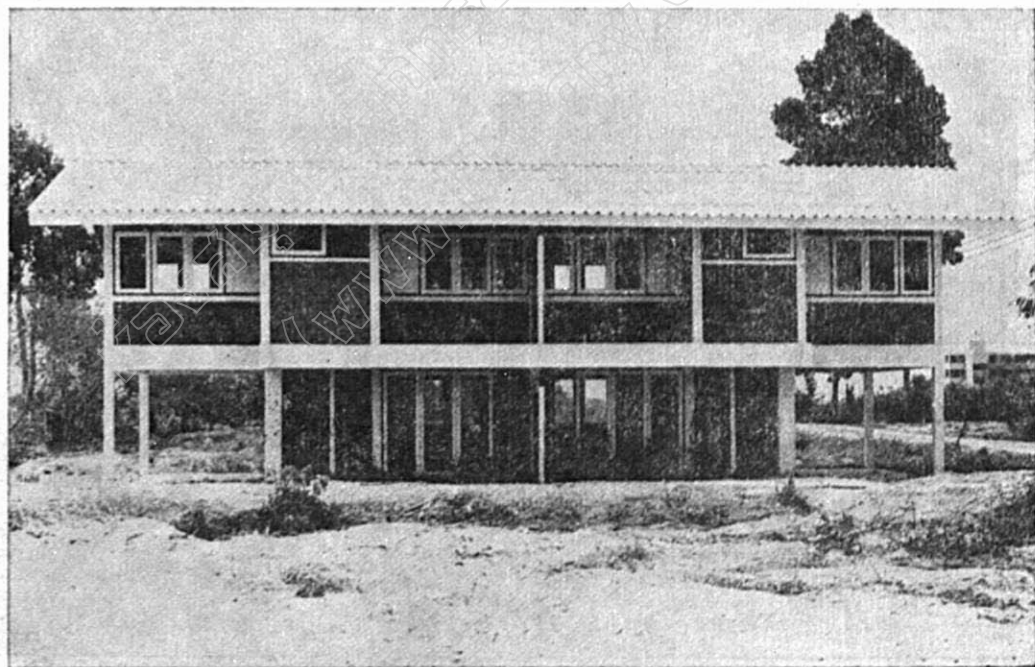
ถังน้ำโต โรงสูบน้ำและจ่ายสารเคมี และหอถังสูง

บ้านพักผู้เฝ้ารักษาหัวน้ำศาล ฯ

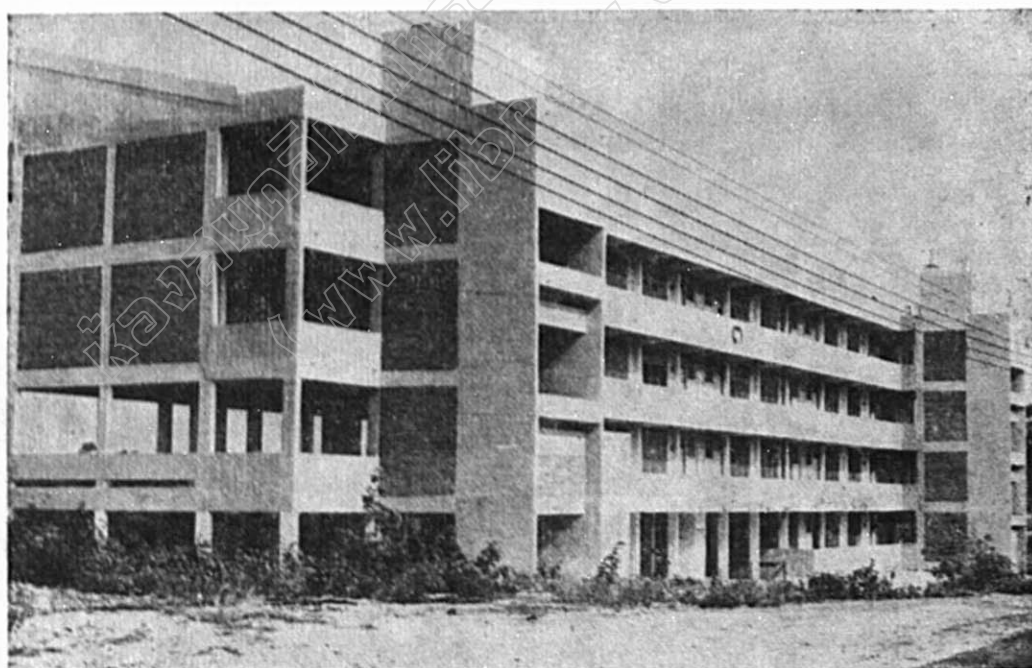
บ้านพักผพักษา

บ้านพักข้าราชการระดับ ๓-๔ (แฝด)

บ้านพักข้าราชการระดับ ๓-๔

บ้านพัก (แฟลต ๓๐ ห้อง)

โครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชน และการจัดตั้งศาลครอบครัว

โดย นายอุดม สวณาน
ผู้อำนวยการกอง กองอำนาจการ
สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

โดยธรรมชาติของมวลมนุษย์ทุกหมู่เหล่าเผ่าพันธุ์ ต่างก็เฝ้าหาสันติและความ
สงบสุข ต่างก็ต้องการบ้ญญัติเพื่อการดำรงชีพ ไม่มีใครพึงประสงค์ความยากจนแร้นแค้น
ความอดอยากหิวโหย ความเจ็บป่วยที่แสนจะทรมาน ทุกคนต่างก็ต้องการที่อยู่
อาศัยเป็นที่พักพิง ต้องการเครื่องอุปโภคบริโภคอย่างสมบูรณ์พร้อม ต้องการความช่วยเหลือ
บำบัดรักษาเมื่อเกิดเจ็บป่วย แต่มนุษย์ก็เลือกที่เกิดไม่ได้ ผู้ที่เกิดมาเพียบพร้อมด้วย
ความสมบูรณ์พร้อม ก็ไม่อยากจะใครมาเบียดเบียน ส่วนผู้ที่เกิดมาบกพร่องทักทาย
อัปโชคก็จำต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ในการดิ้นรนนั้น บางครั้งก็เป็นการบ่อนทำลาย
ความสงบสุขของคนอื่น ปัญหาสังคมจึงเกิดขึ้นเพราะความไม่พอดีของคนที่เกิดขึ้นไม่
ทัดเทียมกัน จึงเป็นภาระของรัฐบาลที่จะต้องยื่นมือเข้าช่วยแก้ไข ยกฐานะความเป็นอยู่
ของประชากรให้พอเหมาะสมควรกับอัตราภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องพยายามป้องกันและ
ปราบปรามผู้สร้างวญญิตเดือดร้อนก่อปัญหาให้กับสังคมควบคู่กันไป

ทว่าที่ลืมนึกตามาดูโลก เปรียบเสมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ ผิดพรวนผ่องใส
นัยแต่ไรเล่าก็กล บราวจากมรยา หากความโหดเหี้ยมไม่ได้เลย แต่พอเขาเจริญวัย
ต้องพบกับความยากจนแร้นแค้น ความอดอยากหิวโหยขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว
สิ่งแวดล้อมผลักดัน ความด้อยการศึกษา ข้อยกย่อนในสิทธิบัญญัติ รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถูก
เพื่อนชักจูงให้เห็นกงจักรเป็นดอกบัว ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นบ้ญญัติที่ก่อให้เกิดเด็กหรือเยาวชน
เกิดการหลงผิด หากเป็นสิ่งของเครื่องใช้หรือต้นไม้ใบหญ้าที่เราไม่พึงปรารถนา เราอาจ
ทำลายให้อันตรธานไปได้ แต่เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ เราไม่สามารถกำจัด
ให้เขาพ้นไปจากโลกนี้ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นถ้าเป็นที่ยอมรับจะต้องร่วมมือกันบำบัดแก้ไข
เด็กและเยาวชนผู้มีปัญหาเหล่านั้นให้เขาได้กลับคืนเป็นพลเมืองดี กลายเป็นทรัพยากร

ที่ทรงคุณค่าของประเทศ ไม่สร้างความเคียดแค้นให้กับสังคม เด็กหรือเยาวชนเปรียบเสมือนไม้ไผ่ที่ยังสามารถตัดได้ การปล่อยให้ไม้แก่แล้วทิ้งยากฉนใจ การแก้ไขผู้ใหญ่ที่สวมวิญญาณอำนาจการแก้แค้นแล้วก็ยอมกระทำไต่ยากฉนนั่น การพัฒนาเด็กหรือเยาวชนผู้หลงผิดเสียแล้วนั้นเท่ากับเป็นการบ่มองกันอาชญากรที่จะพั่งมีในอนาคต หากปล่อยไว้ให้เขามีพฤติกรรมแก้แค้นแล้วค่อยหาทางปราบปรามในวันหน้า อย่าลืมว่าเราต้องเพิ่มตำรวจ เพิ่มศาล เพิ่มอัยการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ซึ่งต้องทุ่มเทงบประมาณอีกหลายหมื่นนัก

ศาลคดีเด็กและเยาวชน นับเป็นองค์กรหนึ่งในหลาย ๆ องค์กรซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบำบัดแก้ไขและสงเคราะห์เด็กและเยาวชน หากแต่แตกต่างจากองค์กรอื่นในกรณีศาลคดีเด็กและเยาวชน จะบำบัดแก้ไขเฉพาะเด็กหรือเยาวชนผู้หลงกระทำกรอื่นที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิดโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อมิให้เด็กหรือเยาวชนผู้หลงผิดต้องถูกดำเนินคดีแบบผู้ใหญ่ วิธีการของศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องการที่จะบำบัดแก้ไขและสงเคราะห์ให้เด็กและเยาวชนได้กลับตนเป็นพลเมืองดี มากกว่าที่จะลงโทษให้ชดเชยการดำเนินงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนจะมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เป็นหน่วยงานบูรณาการควบคู่กันไป เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำผิดทางอาญา เมื่อถูกจับกุมพนักงานสอบสวนจะต้องรีบสอบปากคำให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และนำส่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้เพราะเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่พึงประสงค์จะให้มีการควบคุมเด็กหรือเยาวชนไว้ปะปนกับผู้ใหญ่ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวนนั่นเอง เมื่อสถานพินิจได้รับตัวเด็กหรือเยาวชนไว้แล้วก็จะควบคุมไว้ในสถานแรกรับ หรือสถานฝึกและอบรมเพื่อรอผลการสอบสวนและรอผลการพิจารณาของศาล เว้นแต่บางรายที่มีอำนาจการสถานพินิจให้ปล่อยตัวชั่วคราว (ให้อประกัน) กระบวนการของสถานพินิจในช่วงนี้จะต้องดำเนินการ คือ

- ระหว่างที่เด็กหรือเยาวชนถูกควบคุมอยู่ในสถานแรกรับ หรือสถานฝึกและอบรม จะมีเจ้าหน้าที่คอยพินิจพฤติกรรมที่เด็กหรือเยาวชนแสดงออกในด้านต่าง ๆ
- ส่งเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหานี้ให้แพทย์ตรวจทางกายและทางจิต เพื่อ

พิจารณาหาว่ามีความเป็นปกติหรือผิดปกติในเรื่องสุขภาพ ภาวะแห่งจิต สติปัญญา หรือไม่ว่าง ทั้งตรวจประวัติสาเหตุทางกายาเสพติดให้โทษ

— ให้พนักงานคุมประพฤติสอบปากคำเด็กหรือเยาวชน บิดามารดาหรือ ผู้ปกครอง ออกสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของเด็กหรือเยาวชนเพื่อทราบถึง อายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม นิสัย อาชีพ ฐานะของ เด็กหรือเยาวชนตลอดจนของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กหรือเยาวชนนั้นอาศัย อยู่และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนนั้น รวมทั้งสาเหตุแห่งการกระทำผิด

เมื่อดำเนินการครบกระบวนการแล้ว พนักงานพินิจก็จะเสนอรายงานข้อเท็จจริง ที่ได้มาทั้ง ๓ ฝ่ายดังกล่าวไปยังพนักงานสอบสวนและศาล การพิจารณาของศาลจะยึดถือ ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นองค์ประกอบในการวินิจฉัยว่า สมควรใช้วิธีการกับเด็กหรือ เยาวชนรายนั้น ๆ ประการใดจึงจะเหมาะสม

ในศาลทั่วไป จะพิจารณาพิพากษาจำเลยที่เป็นผู้ใหญ่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน แต่ในศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้น หากได้พิพากษาเสมอเหมือนกันไม่ สมมุติว่าเด็ก ๒ คน กระทำความผิดเหมือนกันทุกประการ แต่เด็กคนหนึ่งบิดามารดา มีฐานะความเป็นอยู่และความประพฤติพอที่จะอุปการะ และอบรมสั่งสอนบุตรของตนเอง ได้ศาลอาจปล่อยตัวไปโดยวางเงื่อนไขคุมประพฤติไว้ ที่ใช้วิธีการเช่นนี้มีใช้ศาลจะได้คน ที่มีฐานะดีกว่า แต่ศาลเห็นว่า การที่เด็กกลับไปอยู่กับบิดามารดาของตนเองนั้นย่อมได้ รับความอบอุ่นทั้งกายและใจ ทั้งบิดามารดาที่เวลานั้นอยู่ในวิสัยที่จะอบรมสั่งสอนเองได้ จึงไม่จำเป็นต้องเอาตัวไว้ ส่วนอีกคนหนึ่งอยู่ในแหล่งชุมชนแออัด หรือสลัม มารดา เป็นคนกวดกอน บิดาเป็นคนงานทำความสะอาด เป็นที่ทราบแล้วว่าเรามี ฐานะยากจน ไม่สามารถอยู่ใกล้ชีวิตลูกให้ความอบอุ่นกับลูก ตลอดจนการอุปถัมภ์ค้ำจุน ในด้านการศึกษาของลูก กรณีเช่นนี้ศาลอาจใช้ดุลพินิจให้ปล่อยตัวได้เสียและอบรม เพื่อ แยกตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นออกจากแหล่งชุมชนแออัด อันเป็นสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีสำหรับเด็ก นอกจากนั้นแล้วก็เพื่อประโยชน์แก่เด็กหรือเยาวชนเองที่จะได้รับการศึกษาเล่าเรียน อย่างน้อยขั้นอ่านออกเขียนได้ จัดให้ฝึกฝนอาชีพที่จะออกไปทำมาหาเลี้ยงชีพได้ รวมทั้ง ให้ได้รับการพัฒนาพฤติกรรมในอันที่จะกลับคนเป็นพลเมืองดี ดังนั้นเป็นต้น

ในทางตรงกันข้าม แม้เด็กหรือเยาวชนที่บิดามารดามีฐานะดีมั่งคั่งร่ำรวย แต่ปล่อยปละละเลยในการดูแลอบรมสั่งสอนบุตร ตามใจบุตรในทางที่ผิด ปล่อยให้เด็กคบเพื่อนชั่วเป็นมิตร จนไปประกอบอาชญากรรมร้ายแรงเป็นภัยต่อสังคมดังนี้ ศาลก็ตั้งเอาตัวไว้ฝึกอบรมเช่นเดียวกัน ^{๕๕} ก็เพื่อจะได้พัฒนาเด็กหรือเยาวชนนั้นให้กลับคนเป็นพลเมืองดี ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคม สรุปได้ว่าวิถีการพิจารณาของศาลคดีเด็กและเยาวชนนั้นจะต้องมองกันหลาย ๆ ด้าน ทั้งพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนเอง บิดามารดาผู้ปกครองหรือบุคคลที่เด็กอาศัย สถานะความเป็นอยู่ สภาพครอบครัว สภาพแวดล้อม สุขภาพร่างกาย และภาวะแห่งจิต ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อจะได้เลือกใช้วิธีการแก้ไขให้เหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

ทั้งกล่าวมาแล้วนั้นเป็นกระบวนการในทางคดีอาญา ส่วนในคดีแพ่งที่เกี่ยวกับผู้เยาว์ ศาลคดีเด็กและเยาวชนก็มุ่งไปในทางที่จะพิทักษ์รักษาสติ ทักษะสัน ผลประโยชน์ และสวัสดิภาพของผู้เยาว์เป็นสำคัญ มิให้ผู้เยาว์ต้องสูญเสียสิทธิ ทักษะสัน ตลอดจนผลประโยชน์แก่บุคคลใด ๆ เพราะความเขาวงวุ่นของตน เมื่อมีการยื่นคำฟ้องหรือคำร้องในคดีแพ่งต่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ศาลจะส่งคำฟ้องหรือคำร้องนั้นให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กรับไปสืบเสาะข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลว่าสมควรสั่งให้เป็นไปตามคำฟ้องหรือคำร้องนั้น ๆ ประการใดหรือไม่ โดยเฉพาะการขอทำนิติกรรมขายทรัพย์สินของผู้เยาว์ หากทรัพย์สินมีค่ามากก็ดี หรือศาลไม่มั่นใจในพฤติการณ์ของผู้ปกครองที่ได้รับจากรายงานข้อเท็จจริง ของพนักงานคุมประพฤติที่ศาลอาจสั่งให้ผู้อำนวยการสถานพินิจเป็นผู้กำกับผู้ใช้อำนาจปกครองอีกชั้นหนึ่งก็ได้ กรณีเช่นว่านี้เงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินในส่วนของผู้เยาว์ จะถูกผู้อำนวยการสถานพินิจกำกับดูแลไว้ให้ จนกว่าผู้เยาว์นั้น ๆ จะบรรลุนิติภาวะโดยอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

ดังกล่าวนั้นแล้วจะเห็นได้ว่า ในท้องที่ที่ได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นแล้ว เด็กและเยาวชนในคดีอาญาหรือผู้เยาว์ในคดีแพ่ง จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายมากกว่าเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ยังไม่ได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น นับเป็นปัญหาที่กระทรวงยุติธรรมต้องขบคิด และพยายามอย่าง

เต็มที่ที่จะขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนออกไปยังส่วนภูมิภาคให้ทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับความเป็นธรรม ในกระบวนการศาลคดีเด็กและเยาวชนโดยเสมอหน้ากัน

โดยเหตุนี้กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอคณะรัฐมนตรี ขอแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๕ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศาลคดีเด็กและเยาวชน ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๕ อนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาศาลคดีเด็กและเยาวชนเพิ่มเติมอีก คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วย

๑. ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	เป็นประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	เป็นกรรมการ
๓. รองปลัดกระทรวงยุติธรรมฝ่ายวิชาการ	"
๔. เลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ	"
๕. อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง	"
๖. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
๗. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	"
๘. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	"
๙. ผู้แทนกรมตำรวจ	"
๑๐. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	"
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ	"
๑๒. ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	"
๑๓. ศาสตราจารย์ประภาสน์ อวยชัย	"
๑๔. ม.ร.ว. ชวลิตกิติ กิตติยากร	"
๑๕. นายนิยม บิดุคานนท์	"
๑๖. นายอุดม ตูจินดา	"
๑๗. นายลวัน สมศรี	"
๑๘. นายประชม ปิณฑันต์	"

๑๙. นางวิมลศิริ ชำนาญเวช เป็นกรรมการ
๒๐. นายประสพสุข บุญเดช เป็นกรรมการและเลขานุการ
๒๑. นายอุดม สงวนนาม เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการดังกล่าวได้เริ่มประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๒๕ และประชุมครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๒๕ รวมการประชุมทั้งหมด ๑๑ ครั้ง ผลการประชุมพิจารณาของคณะกรรมการดังกล่าวสรุปหลักการใหญ่ ๆ ๓ ประการ กล่าวคือ ประการที่หนึ่ง จัดทำร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

โดยที่คณะกรรมการ ได้พิจารณากฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนแล้วมีความเห็นว่า กฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมหลายประการ อาทิเช่น มิได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการเปรียบเทียบปรับคดีอาญา ที่เด็กหรือเยาวชนต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ศาลไม่อาจควบคุมการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้อำนวยการสถานพินิจได้อย่างเต็มที่ ไม่มีบทบัญญัติที่เร่งรัดให้พนักงานสอบสวนรีบส่งสำนวนการสอบสวนเด็กหรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดไปยังพนักงานอัยการ เพื่อฟ้องคดีต่อศาล และศาลไม่อาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติได้นอกจากนี้การพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัวเป็นอำนาจของศาลธรรมดา โดยไม่มีวิธีการเป็นพิเศษที่จะช่วยเหลือและคุ้มครองสถานภาพของการสมรส ฐานมี ภริยา และบุตรได้อย่างเต็มที่ สมควรปรับปรุงแก้ไขวิธีพิจารณาพิพากษาคดีเด็กและเยาวชนให้เหมาะสม เพื่อคุ้มครองเด็กให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าสืบไป ทั้งให้คดีเกี่ยวกับครอบครัวซึ่งเป็นคดีที่มีปัญหาละเอียดอ่อนเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคดีเด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาในศาลที่มีวิธีพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดา โดยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นแทนศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อผลในการปรับปรุงคุณภาพและเสริมสร้างค่านิยมทางจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของเด็กและเยาวชน ลดปัญหาความแตกแยกของครอบครัวและปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิด

จากครอบครัวไม่ปกติสุข ที่ประชุมจึงมีมติให้นำบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการฟ้อง พิหารณาและพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัว โดยจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ขึ้น มีบทบัญญัติทั้งหมด ๓๒๐ มาตรา

ประการที่สาม จัดทำโครงการขยายงานศาลเยาวชนและครอบครัวซึ่งเปลี่ยนโครงสร้างมาจากศาลคดีเด็กและเยาวชนเดิมออกไปให้ทั่วถึงทุกจังหวัด

โดยที่คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า เด็กและเยาวชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตท้องที่ที่ได้รับการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นแล้ว ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ต่างกับเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่นอกเขตอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน จากปัญหาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในราชอาณาจักรไทยด้วยกัน แต่กฎหมายให้ความคุ้มครองไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สำหรับจังหวัดที่อยู่นอกเขตอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมเด็กหรือเยาวชน ผู้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด พนักงานสอบสวนก็มักจะควบคุมเด็กหรือเยาวชนในระหว่างสอบสวนไว้ปะปนกับบุคคลอื่นที่เป็นผู้ใหญ่ อาจทำให้เด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมในทางที่ไม่เป็นคุณ ตลอดจนถูกหลอกลวงให้ประพฤติชั่วเป็นอาชญากร ทั้งนี้ว่าพนักงานสอบสวนมิได้มีเจตนาจะควบคุมเด็กหรือเยาวชนไว้ปะปนกับบุคคลอื่นที่เป็นผู้ใหญ่ แต่ในเมื่อสถานะตำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้จัดสถานะที่ควบคุมเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะ ก็ย่อมเกิดกรณีจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้น ในด้านคดีแพ่งผู้เยาว์ซึ่งสมควรได้รับความคุ้มครองสิทธิแห่งประโยชน์ในด้านการสัมพันธภาพของครอบครัวและทรัพย์สินของตน ในจังหวัดที่อยู่นอกเขตอำนาจศาลคดีเด็กและเยาวชนก็จะไม่ได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกับจังหวัดที่จัดตั้งศาลคดีเด็ก และเยาวชนขึ้นแล้วเช่นเดียวกัน จึงเป็นการสมควรที่จะได้เร่งขยายศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเปลี่ยนโครงสร้างมาจากศาลคดีเด็กและเยาวชนเดิมออกไปให้ทั่วถึงทุกจังหวัด โดยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวแบบเต็มรูปแบบให้ครบทุกภาค ภาคละ ๓ แห่ง ส่วนในจังหวัด

อื่น ๆ ให้จัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัดทุกศาล ที่อยู่นอกเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัวแบบเต็มรูป อันจะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนตลอดจนคู่กรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับครอบครัว ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน และเป็นการอำนวยความสะดวกย่นระยะเวลาแก่ประชาชนทั่วราชอาณาจักร

ในบรรดาศาลคดีเด็กและเยาวชนแบบเต็มรูปที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน เมื่อได้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเมื่อใดแล้ว ก็จะต้องเปลี่ยนชื่อศาลเสียใหม่ตามลำดับ ดังนี้ คือ

- ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
- ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสงขลา
- ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดอุบลราชธานี
- ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดเชียงใหม่
- ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดระยอง

ทั้งนี้จะต้องมีการแก้ไขอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของศาลดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงใหม่ด้วย

สำหรับภาคที่ยังไม่ได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนแบบเต็มรูปมาก่อน จะต้องจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นใหม่รวม ๕ ศาล คือ

- ภาค ๑ ที่จังหวัดลพบุรี หรือจังหวัดสระบุรี แห่งใดแห่งหนึ่ง
- ภาค ๔ ที่จังหวัดขอนแก่น
- ภาค ๖ ที่จังหวัดนครสวรรค์
- ภาค ๗ ที่จังหวัดเพชรบุรี หรือจังหวัดราชบุรี แห่งใดแห่งหนึ่ง
- ภาค ๘ ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนการจัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด สำหรับทั้งที่อยู่นอกเขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งตั้งขึ้นเต็มรูปแบบตามภาคต่าง ๆ จะต้องจัดตั้งสถานแรกรับขึ้นในจังหวัดนั้น ๆ ด้วย สำหรับคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาที่รับตัวจากพนักงานสอบสวน เพื่อรอผลการสอบสวนและรอผลการพิจารณาของ

ศาล ภายใตที่ศาลสั่งให้รับตัวไว้ฝึกอบรมแล้ว จึงจะส่งตัวไปยังสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กแบบเต็มรูปแบบที่ใกล้เคียง

ประการที่สาม จัดทำโครงการพัฒนางานฝึกและอบรม

คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า สิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับงานของ
ศาลคดีเด็กและเยาวชนอีกประการหนึ่งก็คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและศาล
พิพากษาให้รับตัวไว้ฝึกและอบรมยังไม่ได้ได้รับการพัฒนา ในการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชา
สามัญและวิชาชีพ ตลอดจนการฟื้นฟูทางจิตใจให้ได้มาตรฐาน จึงจำเป็นที่จะต้อง
ริบจัดระบบแก้ไขขัดเกลาพฤติกรรมและอบรมบ่มนิสัย ให้กลับตนเป็นพลเมืองดีในวิถี
ทางที่ถูกต้อง รวมทั้งให้ได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาสามัญและวิชาชีพที่สามารถนำไปศึกษา
ต่อหรือประกอบอาชีพภายหลังการปลดปล่อย จึงเห็นสมควรพัฒนางานฝึกและอบรมเด็ก
และเยาวชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างจริงจัง โดยการเปิด
การสอนวิชาชีพตามหลักสูตร ปวช. ในสถานฝึกและอบรม เพื่อแก้ไขอุปสรรคและข้อ
ขัดข้องดังกล่าว จึงมีมติให้จัดทำโครงการพัฒนางานฝึกและอบรม ของศาลคดีเด็กและ
เยาวชนทั่วราชอาณาจักรขึ้น สำหรับวิชาชีพที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้เปิดสอนตาม
หลักสูตร ปวช. ได้แก่ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น, เกษตรกรรม, ช่างยนต์, ช่างก่อสร้าง
และคหกรรม

ส่วนหลักสูตรระยะสั้นอื่น ๆ ที่กำหนดหลักสูตรฝึกอบรมไว้ก่อนแล้ว ก็คงให้
ดำเนินการต่อไปตามเดิม อาทิ ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย ช่างไฟฟ้า ช่างประปา
ช่างพิมพ์ ช่างกลึง เป็นต้น

กระทรวงยุติธรรม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาล และวิธีพิจารณา
คดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ....., โครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนและ
การจัดตั้งศาลครอบครัว กับโครงการพัฒนางานฝึกและอบรมของศาลคดีเด็กและเยาวชน
ทั่วราชอาณาจักร ไปยังคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๕ ซึ่งคณะรัฐมนตรี
ได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖ ลงมติว่า

๑. มอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปพิจารณาศึกษาว่า สมควร
จะจัดตั้งศาลครอบครัวในขณะนี้หรือยัง หากเห็นสมควรก็ให้พิจารณาด้วยว่า สมควร

แยกเป็นศาลต่างหากหรือรวมกับศาลเยาวชน หากเห็นควรรวมกันก็ให้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไปได้ แต่หากยังไม่ถึงเวลาจัดตั้ง หรือไม่ควรรวมกันก็ให้แยกร่างและตรวจพิจารณา เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๒. สำหรับโครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชน และการจัดตั้งศาลครอบครัวนั้น โครงการใดที่จัดอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้ ส่วนโครงการใดที่ยื่นนอกเหนือแผนพัฒนา ฯ ดังกล่าว มอบให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกัน สำหรับโครงการพัฒนางานฝึกและอบรมของศาลคดีเด็กและเยาวชนที่วาระอาญาจักร มอบให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานเยาวชนแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกัน

ขณะในการพิจารณาของส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ในข้อ ๑ และ ๒ ยังไม่แล้วเสร็จ จะต้องรอฟังผลกันต่อไปอีกกระษะหนึ่ง

อย่างไรก็ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวในข้อ ๒ ที่ว่าโครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนและการจัดตั้งศาลครอบครัว โครงการใดที่จัดอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ก็ให้ดำเนินการต่อไปได้นั้น ขอเรียนว่า ก่อนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ กระทรวงยุติธรรมได้ตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรมขึ้นก่อน โดยได้จัดทำแผนฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๘ นำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาบรรจุแผนและโครงการต่าง ๆ เข้าในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ในการจัดทำแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ ๑ นั้น ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ได้เสนอโครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชนไปยังคณะกรรมการจัดทำแผน ฯ ถึง ๘ โครงการ แต่คณะกรรมการจัดทำแผน ฯ มีมติให้หรือได้เสนอเข้าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ เสีย ๓ โครงการ คงรับหลักการบรรจุเข้าไว้ในแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ ๑ เพื่อเสนอเข้าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๘) เพียง ๕ โครงการ คือ

โครงการที่ ๑ ได้แก่โครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง,

จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครสวรรค์ รวม ๓ ศาล ขณะนี้โครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง ได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้เสร็จเรียบร้อยแล้ว สำหรับที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีคาดว่าจะได้เริ่มการก่อสร้างในปีงบประมาณ ๒๕๒๗ ส่วนจังหวัดนครสวรรค์นั้นต้องรอผลการพิจารณางบประมาณในปีถัดไป

โครงการที่ ๒ ได้แก่โครงการจัดตั้งสถานฝึกอบรมและบำบัดยาเสพติดให้โทษ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะแยกเด็กและเยาวชนผู้ต้องคดียาเสพติดให้โทษ ไปบำบัดรักษาและฝึกอบรมเสียต่างหาก ไม่ต้องการให้ฝึกอบรมปะปนกับเด็กและเยาวชนในคดีอื่น เพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่พวกของเด็กและเยาวชน โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างที่รับการฝึกอบรมอยู่ด้วยกัน นอกจากนั้นแล้วจะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนที่ติดยาเสพติด ได้รับการบำบัดรักษาจากแพทย์อย่างใกล้ชิดอีกด้วย หากแต่โครงการนี้ยังไม่ได้รับงบประมาณที่จะดำเนินการ

โครงการที่ ๓ ได้แก่โครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมแห่งใหม่สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ที่ตำบลคลองโยง อำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งคุณหญิงสมนึก เปรมวัฒนะ กรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนแห่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้บริจาคที่ดินไว้ให้แล้วจำนวน ๑๗๓ ไร่เศษ วัตถุประสงค์ของโครงการนี้เพื่อจะย้ายสถานฝึกและอบรมชายบ้านกรุนา บ้านมุกดา และบ้านอนุเบกขา ซึ่งตั้งอยู่ที่ถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ไปอยู่ในสถานที่ใหม่ เพราะสถานที่เดิมกำลังแออัดและไม่สามารถขยายได้อีก เนื่องจากพื้นที่จำกัด หากไปอยู่ในสถานที่แห่งใหม่ได้ จะได้มีบริเวณพื้นที่สำหรับการฝึกวิชาชีพเกษตรกรรมได้อย่างเพียงพอ รวมทั้งจัดสนามกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง แต่โครงการนี้ก็ยังไม่ได้รับงบประมาณเช่นเดียวกัน

โครงการที่ ๔ ได้แก่โครงการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยสำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง โครงการนี้เชื่อมโยงกับโครงการที่ ๓ กล่าวคือ เมื่อย้ายสถานฝึกและอบรมชาย บ้านกรุนา บ้านมุกดา และบ้านอนุเบกขา ไปอยู่ในสถานที่ใหม่แล้ว สถานที่เดิมทางถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขตพระโขนง ก็จะได้จัดแปลงเป็นสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย เพื่อช่วยเหลือในเรื่องที่อยู่อาศัยสำหรับเด็ก

หรือเยาวชน ซึ่งไร้ญาติขาดที่พึ่ง ฝีมือในการประกอบอาชีพยังไม่ชำนาญพอ หรือไม่เหมาะสมจะกลับไปสู่ภูมิลำเนาเดิม หรือเพราะสังคมภายนอกยังไม่ยอมรับ บรรดาเด็กหรือเยาวชนที่ประสบปัญหาดังกล่าวจะได้มีที่พักพิงอาศัยในระยะแรก ได้ทำงานในวิชาชีพที่ตนฝึกฝนอบรมมา เพื่อหาประสบการณ์เพิ่มเติม หวังก่อให้เกิดรายได้ในระยะแรกที่ได้รับการปล่อยตัว ไม่เคืองคว้างเร่ร่อน หรือจำใจต้องกลับไปสู่สิ่งแวดล้อมที่ไม่เป็นคน ณ ภูมิลำเนาเดิม โครงการนี้เพียงแต่ขออาศัยสถานที่ที่เป็นสถานฝึกและอบรมเท่านั้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะอาศัยการสนับสนุนจากมูลนิธิสังเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน และอาจทำโครงการขอรับการสนับสนุนจากโครงการร่วมมือระหว่างประเทศ เข้าช่วยเหลืออีกทางหนึ่งด้วย แต่เมื่อโครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมแห่งใหม่ตามโครงการที่ ๓ ยังไม่บรรลุผลดังกล่าวแล้ว โครงการนี้ก็จำเป็นต้องรอนาคคหิไม่สามารถคาดคะเนได้

โครงการที่ ๕ ได้แก่ โครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมแห่งใหม่สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดนครราชสีมา ณ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในเนื้อที่ ๑๘๖ ไร่เศษ วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ สืบเนื่องจากสถานที่เดิมคับแคบ พื้นที่จำกัด ไม่สามารถขยายต่อไปได้อีก หากได้ย้ายไปอยู่ในสถานที่ใหม่แล้ว สถานฝึกและอบรมเดิมจะได้ดัดแปลงเป็นสถานแรกรับ กับสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ปรากฏว่าโครงการนี้ ได้รับการสนับสนุนด้านการงบประมาณ ในลักษณะงบประมาณผูกพันระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๒๖-๒๕๒๗ เป็นจำนวน ๓๗ ล้านบาทเศษ ส่วนอีก ๓ โครงการ ที่คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรม มีความเห็นให้รอไว้เสนอเข้าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๕) ได้แก่

- โครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางแห่งใหม่ ซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะใช้สถานที่ย่านฝั่งธนบุรี โดยเฉพาะเส้นทางถนนพระปิ่นเกล้า-นครไชยศรี เพื่อให้สัมพันธ์กับโครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมแห่งใหม่ที่ตำบลคลองโยง (โครงการที่ ๓)

- โครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงแห่งใหม่สำหรับ

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

— โครงการจัดตั้งสำนักงานแพทย์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง กับโครงการจัดตั้งสำนักงานแพทย์เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกัน กล่าวคือ ถ้าย้ายสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง (บ้านปรานี) ออกไปจากที่ตั้งเดิม ที่ซอยท่าข้าม (ข้างโรงเรียนราชินี) ถนนมหาสาร แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร ไปอยู่ที่ใหม่แล้ว ที่ตั้งเดิมจะได้จัดแปลงเป็นสำนักงานแพทย์ เพื่อรักษาพยาบาลเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางในโอกาสต่อไป เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องจัดตั้งสำนักงานแพทย์ขึ้นโดยเฉพาะสืบเนื่องจากโรงพยาบาลต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครไม่สามารถรับเด็กและเยาวชนที่เจ็บป่วยเข้ารับการรักษาได้ทันทีทันใด แม้โรงพยาบาลบางแห่งสามารถรับได้ แต่ไม่ได้มีห้องพักรักษาพิเศษ พอที่จะป้องกันการหลบหนีได้สถานพินิจจึงจัดเวรยามไปคอยควบคุมผู้ป่วยเหล่านั้นในโรงพยาบาล ถ้ามีผู้ป่วยจำนวนมาก ก็ต้องจัดเวรยามเฝ้าผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตามจำนวน ส่วนในสถานฝึกและอบรมก็จะขาดแคลนอัตรากำลังเวรยาม อันเป็นช่องทางให้เด็กหรือเยาวชนฉวยโอกาสหลบหนีได้ง่ายขึ้น จึงต้องแก้ปัญหาด้วยการจัดตั้งสถานพยาบาลขึ้นมาเสียเอง

นอกจากนั้นแล้ว ในปัจจุบัน งานด้านการแพทย์ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางเป็นเพียงหน่วยงานระดับกอง ไม่มีสถานพยาบาล การบริการด้านการแพทย์อยู่ในวงแคบ โอกาสก้าวหน้าของแพทย์ทั้งในด้านของตำแหน่งหน้าที่ราชการและในด้านวิชาการจึงถูกจำกัดตามไปด้วย เป็นเหตุให้บรรดานักผู้มีความรู้ความสามารถทางการแพทย์มาดำรงตำแหน่งได้ยาก แพทย์ที่มีอยู่ในปัจจุบันก็จะหมดไปตามลำดับ ในที่สุดก็จะหาแพทย์มาปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้เลย แต่ถ้าปรับปรุงงานด้านนี้ให้มีสถานพยาบาล ในลักษณะของโรงพยาบาลขนาดย่อม มีอุปกรณ์ทางการแพทย์เพียบพร้อม และทันสมัยเช่นโรงพยาบาลอื่นแล้ว แพทย์สามารถศึกษาค้นคว้าวิชาการแผนใหม่ต่าง ๆ ได้กว้างไกลทั้งจะมีโอกาสพัฒนาตำแหน่งหน้าที่ราชการให้ก้าวหน้าไกลกว่าเดิมได้ อุปสรรคในการสรรหาผู้มีความรู้ความสามารถทางการแพทย์มาดำรงตำแหน่งก็จะลดน้อยลง

ในบรรดาโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะโครงการจัดตั้งสถาน

สงเคราะห์ภายหลังปล่อย นับเป็นโครงการที่มีความสำคัญยิ่งไม่ด้อยไปกว่าโครงการอื่น ๆ เพราะเด็กหรือเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่ประสบปัญหาภายหลังการปลดปล่อยเมื่อพ้นกำหนดการฝึกและอบรมตามคำสั่งศาลแล้ว อาทิ

(๑) เด็กหรือเยาวชนนั้นไร้ญาติขาดที่พึ่งพิงอาศัย ปล่อยไปแล้วก็หาที่ไปไม่ได้ เพราะไม่ทราบว่าจะไปพึ่งใคร ที่ไหน เขาเหล่านั้นจะต้องกลายเป็นเด็กเร่ร่อนจรจัด และอาจกลับกระทำความผิดซ้ำอีก เนื่องจากความจำเป็นบีบบังคับ

(๒) เด็กหรือเยาวชนนั้นไม่เหมาะสมจะกลับไปสู่ภูมิลำเนาเดิม อาจเนื่องจากสิ่งแวดล้อมหรือสภาพสังคม ณ ภูมิลำเนาเดิมไม่ดีพอ หรือเพราะสภาพครอบครัวแตกแยก บิดมารดาไม่เอาใจใส่ดูแลเด็กและเยาวชน หรือเพราะในครอบครัวเดิมประกอบมีจลาจล จากสภาพครอบครัว สภาพสังคม หรือสภาพแวดล้อม เหล่านี้อาจเป็นสิ่งช่วย ผลักดัน หรือจูงใจ ให้เด็กหรือเยาวชนนั้นหันเข้าสู่พฤติกรรมที่ไม่เป็นคุณอีกคำรบหนึ่ง

(๓) เด็กหรือเยาวชนนั้นยังขาดความรู้ความชำนาญในวิชาชีพ ไม่สามารถออกไปหางานทำหรือประกอบอาชีพเองได้ เนื่องจากได้รับการฝึกฝนมาไม่เพียงพอ เพราะศาลสั่งให้รับตัวไว้ฝึกอบรมในระยะสั้น หรืออาจเป็นเพราะต้องเข้าไปศึกษาในวิชาสามัญอยู่นาน เหลือเวลาฝึกอาชีพแต่น้อย เมื่อไม่สามารถประกอบสัมมาชีพไม่มีรายได้เลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ความแร้นแค้น ความทวิโศก อาจผลักดันให้เขาต้องประกอบวิชาชีพเพื่อความอยู่รอด

(๔) เด็กหรือเยาวชนนั้นสังคมยังไม่ยอมรับ เพราะสังคมทั่วไปยังมีทัศนคติในทางลบ เข้าใจว่าเด็กหรือเยาวชนที่ปล่อยไปจากสถานฝึกและอบรม ก็คือเด็กที่ผ่านคุกผ่านตะรางมาแล้ว ทั้งๆที่เขาเหล่านั้นไม่มีใบแดงแจ๋โทษ และการฝึกอบรมก็ไม่ได้ถือเป็นการต้องโทษ แม้บางท่านจะเข้าใจในประเด็นนี้ก็ตาม แต่ก็ยังไม่มั่นใจในพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนเหล่านั้นว่าจะเป็นคนดีตลอดไปหรือไม่ ปัญหาอันนี้อาจก่อให้เกิดความคับแค้นแก่เด็กหรือเยาวชน และคิดว่าเมื่อทำดีไม่ได้ก็ขอทำชั่วต่อไปตามเดิม

แม้โครงการศาลคดีเด็กและเยาวชนจะมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ขยายงานให้กว้างไกล แก้ไขหลักสูตรการฝึกอบรม แต่ถ้าขาดสถานสงเคราะห์

ภายหลังปล่อยเพื่อโอโอบอุ้มเด็กหรือเขววชนผู้ประสบปัญหาในประการต่าง ๆ ดังกล่าวมา ให้เขาได้มีที่อยู่ถึกกิน และที่ทำงานเหมือนว่าช่วยประคองเขาในระยะฟื้นฟูใช้ดังกล่าวแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่านโยบายในการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเขววชน ยังไม่บรรลุผลสมบูรณ์ตาม เป้าหมายโดยครบถ้วน

สถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ได้เกิดขึ้นแล้วที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก จังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรกในประเทศไทย ส่วนสถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อยแห่งที่สองเข้าใจว่าจะเกิดขึ้นที่จังหวัดนครราชสีมา ภายหลังจากการก่อสร้างสถานฝึกและอบรม แห่งใหม่ที่ตำบลบ้านใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะได้ใช้สถานฝึกและอบรมเดิมเป็น สถานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ทางหน่วยอาสาสมัครพลเรือน เยอรมันประจำประเทศไทย ได้แสดงวัตถุประสงค์จะช่วยเหลือในแผนดำเนินการ แต่ ศาลคดีเด็กและเขววชนกลางก็ยังไม่สามารถรองรับได้ เพราะไม่มีสถานที่ จะล่องคอกย จนกว่าได้ย้ายสถานฝึกและอบรมชายเดิม จากถนนสรรพาวุธ แขวงบางนา เขต พระโขนง ไปอยู่ ณ สถานที่ใหม่ตำบลคลองโยง อำเภอนครไชยศรี จังหวัดนครปฐม แล้วนั้นแหละ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องรอกอยกันต่อไป.

สุภาษิต

FEAR FOLLOWS CRIME AND IS ITS PUNISHMENT.

ใครก่อภัยจักแพ้	ภัยตัว
กลมฤทธิ์แวงกลัว	หน้าไม้
กรรมตามติดพันพัว	นรชาติ
คือบาปโทษทัณฑ์ให้	ทุกข์ร้อนนรมราน

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์
(www.library.coj.go.th)

ถ้อยแถลงของคณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำหนังสือพระลูกเจมณี ต่างก็ไม่เคยทำงานโรงพิมพ์มาก่อน แต่เมื่อได้รับมอบหมายก็ต้องพยายาม และต้องทำให้ได้ จนกระทั่งเป็นรูปเล่มจนมาถึงที่ประจักษ์อยู่ในมือท่านขณะนี้ แม้จะเป็นงานที่หนักและเหน็ดเหนื่อยทั้งพลังกาย และพลังสมองสักปานใด แต่พอผลออกมาดังที่เห็นอยู่ทุกคนก็เกิดความภาคภูมิใจ ความเหน็ดเหนื่อยก็พลันหายไปเหมือนปลิดทิ้ง

บรรดาหนังสือพระลูกในการเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนที่เคยทำมาแล้วในครั้งก่อน ๆ เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะปรากฏว่าหนังสือพระลูกเจมณีสมบูรณ์มากกว่าที่เคยทำมาแล้ว เรียกได้ว่าถ้าอ่านหนังสือเล่มนี้จบทุกบททุกความ ทุกท่านคงเข้าใจงานศาลคดีเด็กและเยาวชน กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก พะطمควร อาทิ ประวัติศาลคดีเด็กและเยาวชนทุก ๆ แห่ง.....การดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งในชั้นสถานพินิจ.....การตรวจกายตรวจจิตเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหา.....การพิจารณาของศาล.....การฝึกอบรมเด็กและเยาวชน.....การส่งเคราะห์เด็กและเยาวชน.....การจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการส่งเคราะห์เด็กและเยาวชน.....การอบรมสั่งสอนและให้ความอบอุ่นกับเด็ก.....ประวัติเมืองระยอง.....การก่อสร้างศาลคดีเด็ก ๆ ระยอง และคืบท้ายด้วยโครงการขยายงานศาลคดีเด็กและเยาวชน และการจัดตั้งศาลครอบครัว

หนังสือเล่มนี้ได้จัดพิมพ์และเย็บเล่มที่หน่วยช่างพิมพ์พิมพ์ สถานฝึกและอบรมฯ บ้านกรุดา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ใช้แรงงานเด็กและเยาวชนของเราเองโดยตลอด ช่วยให้เด็กเกิดความรู้และเกิดประสบการณ์โดยตรง บรรดาแรงงานเด็กตลอดจนแรงงานผู้ใหญ่ถึงจะเหน็ดเหนื่อยปานใด เราต่างก็หายเหนื่อยกันไปแล้ว หากแต่นำส่งสารแทนพิมพ์แบบแทนสมของหน่วยช่างพิมพ์ทดแทนความเหนื่อยไม่ไหว เกิดรำคาญขึ้นมาพร้อม ๆ กันถึง ๒ เครื่อง ก่อนแล้วเสร็จจึงต้องอาศัยเครื่องฉีกและเข้าช่วยจนเรียบร้อย

หนังสือเล่มนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มไม่ได้ ถ้าไม่มีบทความและผู้อุปถัมภ์ คณะผู้จัดทำจึงต้องขอขอบพระคุณ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม, ท่านประธานศาล

ฎีกา, ท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์, ท่านรองประธานศาลฎีกา (ศาสตราจารย์
ประกาศน์ อวยชัย), ท่านปลัดกระทรวงยุติธรรม ตลอดจนบรรดานักเขียนกิตติมศักดิ์ทั้ง
หลายที่ได้กรุณามอบคำขวัญและบทความต่าง ๆ อันเป็นสาระประโยชน์มาให้ และขอ
ขอบพระคุณในความกรุณาเชื้อเพื่อค่าใช้จ่ายในการจัดทำจาก ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
สำนักงานใหญ่ กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาถนนตะนาว ธนาคารเอเชีย จำกัด
สำนักงานใหญ่ และคุณประภาส ประสิทธิ์คำวราง ผู้พิพากษาสมทบแห่งศาลคดีเด็กและ
เยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี ไว้ ณ โอกาสนี้

สาระประโยชน์อันจะพึงมีในหนังสือเล่มนี้ขอมอบแก่วงการกระทรวงยุติธรรม
กับผู้ที่ให้ความอุปการะช่วยเหลือดังกล่าว ส่วนชัยภพร่องทั้งหลายอันจะพึงมี คณะ
กรรมการจัดทำต้องขออัมรับโดยตรง และจะขอแก้ตัวใหม่ในการเปิดศาลคดีเด็กและ
เยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐

คณะผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก

ม.ร.ว. อรุณกิติ กิตติการ	รองอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง	ประธานกรรมการ
นายสกล หลิวรุ่งเรือง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายอุดม สงวนนาม	ผู้อำนวยการกอง กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายติเรก ไตรวรรณ	หัวหน้างานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายหิรัญ ภักซ์ตานนท์	หัวหน้าสถานฝึกและอบรม ฯ บ้านกรุณา งานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายคุณพงษ์ ฉินะกุล	หัวหน้าหน่วยวิชาชีพช่างพิมพ์ สถานฝึกและอบรม ฯ บ้านกรุณา งานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายปัญญา ทินกร	นิติกร ๕ กองคุมประพฤติ ช่วยราชการงานวิชาการและวางแผน กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายพิบูลย์ พิทักษ์สันติชัย	นิติกร ๔ กองคุมประพฤติ ช่วยราชการงานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการ
นายวเรศวร์ เพ็งนนท์	นิติกร ๔ กองคุมประพฤติ ช่วยราชการงานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการและเลขานุการ
นายปกรณ์ พูลทวี	นิติกร ๔ กองคุมประพฤติ ช่วยราชการงานฝึกและอบรม กองอำนาจการ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

